

SPRÁVA KRNAP

SPRÁVA KRKONOŠSKÉHO NÁRODNÍHO PARKU
DYREKCJA KARKONOSKIEGO PARKU NARODOWEGO
THE KRKONOŠE MOUNTAINS NATIONAL PARK ADMINISTRATION
VERWALTUNG DES RIESENGBIRGSNATIONALPARKS

ROČENKA
ALMANACH
YEARBOOK
JAHRBUCH
2005

Obsah

Obsah.....	3
Spis trešci.....	5
Content	7
Inhalt.....	9
Slovo na úvod.....	13
Słowo wstepne.....	14
Introductory Word.....	16
Ein Wort zur Einleitung.....	18
1. KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK ENCYKLOPEDICKY	20
2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPRÁVY KRNAP	22
Charakteristika Správy KRNAP a její hlavní činnosti.....	22
Z hlavních činností jednotlivých odborů.....	23
Audit na Správě Krnep.....	25
Poradní orgány Správy KRNAP – Rada Krkonošského národního parku – regionální sekce	28
Poradní orgány Správy KRNAP – Rada Krkonošského národního parku – vědecká sekce ...	30
Ornitologická sekce při Správě KRNAP	33
3. OCHRANA PŘÍRODY	35
Osvětlení sjezdovek	35
Česká bouda na Sněžce	37
Rozvolňování výsadeb kleče na přírodovědně hodnotných lokalitách	37
Solení silnic	39
Nová poštovna na Sněžce	41
Lanová dráha na Sněžku	43
Soustava Natura 2000 v Krkonoších	45
Útulky pro hendikepovaná zvířata	48
Luční bouda.....	49
Program péče o krajinu	51
Péče o květnaté horské louky Krkonoš	52
Péče o travní porosty na území KRNAP	53
Genofondový sad	56
4. PÉČE O LES	58
Odbor péče o les v roce 2005.....	58
Hospodaření v lesích – péče o lesní ekosystémy	59
Odbyt dříví	61
Myslivost – plán – plnění – stav zvěře	63
Drobné vodní toky.....	64
Invazní druhy a jejich likvidace.....	65
Výpomoc Správy KRNAP u Státních lesů Tatranského národního parku v roce 2005	67
5. VÝZKUM	69
Lesnický výzkum	69
Monitoring sněhových lavin a zimních poměrů v sezoně 2004/05	73
Sněhová měření	74
Projekty a studentské práce na téma Cestovní ruch v Krkonoších.....	76
Automatické sčítací zařízení	78
Zhodnocení výsledků sledování výškového rozšíření klíštěte obecného (<i>Ixodes ricinus</i>) a původců jím přenášených onemocnění na území Krkonoš v letech 2002–2005	79
6. INFORMATIKA A GIS.....	82
Spisová služba v systému E-spis	82

Projekt GIS pro Krkonoše/Karkonosze	84
7. STÁTNÍ SPRÁVA	89
Změny v legislativě	89
Agenda vyřizovaná – srovnání let 2004–2005	90
Výjimky udělované vládou ČR	91
Rozvojové projekty a dokumenty	93
Apartmány Horní Mísečky – činnost v roce 2005	94
Apartmány na Luční boudě	95
Pasportizace lyžařských vleků na území Krkonoš	95
Lysá hora – snowboardisté	96
8. TERÉNNÍ A STRÁŽNÍ SLUŽBA	97
Úvod	97
Sbor dobrovolné stráže	100
Terénní informační střediska (TIS)	101
Vybavení terénu	103
Zimní údržba cest	105
Letní údržba a opravy cest	105
Management a monitoring přírody	105
Regulace provozu vozidel v oblasti KRNAP	106
Likvidace odpadu	108
Přednášky a vedené exkurze	108
Dřevovýroba Svoboda nad Úpou	109
Autokemp ve Špindlerově Mlýně	111
9. EKOLOGICKÁ VÝCHOVA A PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ	112
Z činnosti oddělení ekologické výchovy	112
Krkonošské středisko ekologické výchovy Rýchorská bouda	116
Evropská noc pro netopýry	119
Evropský den koupání v řekách	120
Publikační a propagační činnost	121
10. KRKONOŠSKÉ MUZEUM	122
Expozice	122
Výstavy	123
Jiné kulturní akce	124
Práce se sbírkami	126
Knihovna	126
Kulturně-výchovná, publikační a badatelská činnost	127
Přehled výsledků v oboru archeologie	127
Návštěvnost muzeí Správy KRNAP v roce 2005	128
11. ZAHRANIČNÍ, NÁRODNÍ A REGIONÁLNÍ AKTIVITY SPRÁVY KRNAP	130
Vize Krkonoše 2050	130
Projekt Značení místních produktů	133
Spolupráce Správy KRNAP se sdružením Krkonoše – svazek měst a obcí	136
Krkonoše – lyžařský běžecký ráj	138
Projekt Krkonoše ze sedla kola v roce 2005	140
Stráž přírody	143
Junior Ranger Project	144
12. FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ SPRÁVY KRNAP	146
Úvod	146
Financování činnosti organizace	146
Výnosy	148

Náklady.....	150
Hospodářský výsledek	153
Mzdy a pracovníci.....	154
Investiční činnost.....	155
Ostatní.....	156
13. KRKONOŠE V PUBLIKACÍCH	159
Měsíčník Krkonoše – Jizerské hory.....	159
Regionální literatura v roce 2005	160
Práce týkající se Krkonoš vyšlé v roce 2005.....	162
Opera Corcontica – sborník vědeckých prací z Krkonoš.....	163
14. KONTAKTY, ADRESY	164

Spis treści

Słowo wstępne	14
1. KARKONOSKI PARK NARODOWY – DANE ENCYKLOPEDYCZNE	20
2. STRUKTURA ORGANIZACYJNA DYREKCJI KRNPAP	22
Charakterystyka Dyrekcji KRNPAP i jego podstawowe funkcje	22
Podstawowe zadania poszczególnych wydziałów	23
Audyt Dyrekcji KRNPAP	25
Organy doradcze Dyrekcji KRNPAP – Rada Karkonoskiego Parku Narodowego – sekcje regionalne	28
Organy doradcze Dyrekcji KRNPAP – Rada Karkonoskiego Parku Narodowego – sekcja naukowa	30
Sekcja Ornitologiczna przy Dyrekcji KRNPAP	33
3. OCHRONA PRZYRODY	35
Oświetlenie tras zjazdowych	35
Schronisko Česká bouda na Śnieżce	37
Rozluźnianie więzby nasadzeń kosodrzewiny na przyrodniczo cennych stanowiskach	37
Solenie dróg	39
Nowa placówka pocztowa na szczycie Śnieżki	41
Kolejka linowa na Śnieżkę	43
Projekt Natura 2000 w Karkonoszach	45
Schronisko dla zwierząt upośledzonych	48
Schronisko Luční bouda	49
Program opieki nad krajobrazem	51
Opieka nad górskimi łąkami kwiatowymi w Karkonoszach	52
Opieka nad terenami trawiastymi na obszarze KRNPAP	54
Sad - Bank genów	56
4. OPIEKA NAD LASEM	58
Wydział opieki nad lasem w 2005 roku	58
Gospodarka leśna – opieka nad ekosystemami leśnymi	59
Zbyt drzewa	61
Myślistwo – plan – realizacja – stan zwierzyny	63
Drobne cieki wodne	64
Gatunki inwazyjne i ich likwidacja	65
Pomoc Dyrekcji KRNPAP dla Lasów Państwowych TANAP w 2005 roku	67
5. BADANIA	69
Badania leśnicze	69
Monitorowanie lawin śniegowych i warunków zimowych w sezonie 2004/05	73
Pomiary śniegu	74

Projekty i prace studentów na temat Ruch turystyczny w Karkonoszach	76
Automatyczne urządzenia liczące	78
Podsumowanie wyników obserwacji występowania kleszcza pospolitego (<i>Ixodes ricinus</i>) w zależności od wysokości nad poziomem morza i winowajcy chorób przez nie roznoszonych na terenie Karkonoszy w latach 2002–2005	79
6. INFORMATYKA a GIS	82
Obieg dokumentów w systemie E-spis	82
Projekt GIS dla Karkonoszy po obu stronach granicy	84
7. ADMINISTRACJA PAŃSTWOWA	89
Zmiany w legislatywie	89
Agenda załatwiana – porównanie lat 2004 i 2005	90
Udzielanie wyjątków przez rząd Republiki Czeskiej	91
Projekty i dokumenty rozwojowe	93
Apartamenty Horní Míšečky – eksploatacja w 2005 roku	94
Apartamenty w schronisku Luční bouda	95
Wprowadzanie systemów kartowych na wyciągach narciarskich w Karkonoszach	95
Lysá hora – snowboarding	96
8. SŁUŻBA TERENOWA I STRAŻNICZA	97
Wstęp	97
Związek straży ochotniczej	100
Terenowe centra informacyjne (TIS)	101
Wyposażenie terenu	103
Zimowa konserwacja dróg	105
Letnia konserwacja i remonty dróg	105
Management i monitorowanie przyrody	105
Regulowanie ruchu pojazdów na obszarze KRNAP	106
Likwidowanie odpadów	108
Wykłady i wycieczki z przewodnikiem	108
Produkcja wyrobów z drewna – Svoboda nad Upą	109
Autocamping w Špindlerovym Młynie	111
9. EDUKACJA EKOLOGICZNA I KONTAKTY Z PUBLICZNOŚCIĄ	112
Z pracy wydziału edukacji ekologicznej	112
Karkonoski ośrodek edukacji ekologicznej Rychorská bouda	116
Europejska noc na rzecz nietoperzy	119
Europejski dzień kąpania w rzekach	120
Praca publikacyjna i propagacyjna	121
10. MUZEUM KARKONOSKIE	122
Ekspozycje	122
Wystawy	123
Inne akcje kulturalne	124
Praca ze zbiorami	126
Biblioteka	126
Prace badawcze, kulturalno-wychowawcze i publikacyjne	127
Przegląd wyników w dziedzinie archeologii	127
Liczba zwiedzających w muzeach Dyrekcji KRNAP w roku 2005	128
11. ZAGRANICZNE, KRAJOWE I REGIONALNE DZIAŁANIA DYREKCJI KRNAP	130
Wizja Karkonosze 2050	130
Projekt Oznakowania produktów lokalnych	133
Współpraca Dyrekcji KRNAP z Towarzystwem Karkonosze – związkiem miast i gmin	136
Karkonosze – raj dla zwolenników biegówek	138

Karkonosze z siodełka roweru w 2005 roku	140
Strażnicy przyrody	143
Junior Ranger Project	144
12. GOSPODARKA FINANSOWA DYREKCJI KRNAP	146
Wstęp	146
Finansowanie działań organizacji	146
Zyski	148
Koszty	150
Wyniki gospodarcze	153
Płace i pracownicy	154
Działania inwestycyjne	155
Inne	156
13. KARKONOSZE W PUBLIKACJACH	159
Miesięcznik Karkonosze – Góry Izerskie	159
Literatura regionalna w 2005 roku	160
Prace dotyczące Karkonoszy wydane w 2005 roku	162
Opera corcontica – tom prac naukowych o Karkonoszach	163
14. KONTAKTY, ADRESY	164

Content

Introductory Word	16
1. ENCYCLOPEDIA INFORMATION CONCERNING THE KRKONOŠE MOUNTAINS	20
2. ORGANIZATION OF KRNAP ADMINISTRATION	22
Characteristics of KRNAP Administration and its Main Activities	22
Main Activities of Individual Departments	23
Audit of KRNAP Administration	25
Advisory Bodies of KRNAP Administration – The National Park’s Board – Regional Section	28
Advisory Bodies of KRNAP Administration – The National Park’s Board – Research Section	30
Ornithological Section within KRNAP Administration	33
3. NATURE CONSERVATION	35
Lighting of Ski-Slopes at Night	35
Czech Chalet at Sněžka	37
Reduction of Planting Dwarf Mountain Pine in Valuable Nature Areas	37
Putting Salt on Roads in the Winter	39
New Post at Sněžka’s Peak	41
Chair-lift to Sněžka	43
Natura 2000 Project in the Krkonoše Mountains	45
A Station for Handicapped Animals	48
Luční bouda [Luční Chalet]	49
Taking Care of Our Landscape Programme	51
Taking Care of the Krkonoše Mountains’ Blossoming Meadows	52
Taking Care of Grassy Vegetation in the KRNAP Territory	54
Genofond Orchard	56
4. FOREST MANAGEMENT	58
Forest Management Department in 2005	58
Forest Management – Taking Care of Forest Eco-Systems	59
Wood Market	61
Gamekeeping – Planning – Carrying Out the Plan –Amount of Game	63

Small Water Courses	64
Invasive Species and Their Liquidation	65
KRNAP Administration's Assistance with State Forests at Tatranský National Park in 2005	67
5. RESEARCH	69
Forest Research	69
Monitoring Avalanches and Monitoring Snow Conditions during the 2004/2005 Season	73
Measuring the Amount of Snow	74
Projects and Students' Papers on Tourism in The Krkonoše Mountains.	76
Automatic Counting Device	78
Evaluation of the Conclusions Made on the Monitoring of the Spreading of Ticks (<i>Ixodes Ricinus</i>) in Higher Areas and Illnesses Spread by it in the Krkonoše Mountains' Territory during 2002–2005	79
6. INFORMATION SCIENCE AND GIS	82
Documentation Service through the E-Records System	82
GIS Project in the Krkonoše/Karkonosze Mountains	84
7. STATE ADMINISTRATION	89
Changes in Legislature	89
Agenda Being Carried Out – Comparison between the Year 2004 and 2005	90
Exemptions Granted by The Czech Republic's Government	91
Developing Projects and Documents	93
Suites at Horní Misečky –Activities in 2005	94
Suites at Luční bouda	95
Passportization of Ski Lifts within the Krkonoše Mountains' Territory	95
Lysá hora – Snowboarders	96
8. FIELD AND GUARD SERVICE	97
Introduction	97
Voluntary Guard Service	100
Field and Information Centres [Terénní informační střediska (TIS)]	101
Field Equipment	103
Winter Road Maintenance	105
Summer Road Maintenance and Path Repair	105
Nature Management and Monitoring	105
Traffic Regulation within KRNAP	106
Waste Disposal	108
Lectures and Excursions	108
Wood Production in Svoboda nad Úpou	109
A Camp in Špindlerův Mlýn	111
9. ENVIRONMENTAL EDUCATION AND PUBLIC RELATIONS	112
Activities of the Environmental Education Department	112
The Krkonoše Mountains' Environmental Education Centre at Rýchorská Chalet	116
European Bat Night	119
European Day of Swimming in Rivers	120
Publishing and PR Activities	121
10. THE KRKONOŠE MOUNTAINS' MUSEUM	122
Exposition	122
Exhibitions	123
Other Cultural Events	124
Working with Our Collections	126
Library	126
Cultural, Educational, Publishing and Research Activities.	127

Archeological Results Overview	127
The Total Number of Visitors to Individual Expositions of the Krkonoše Mountains' Museums in 2005	128
11. INTERNATIONAL, NATIONAL AND REGIONAL ACTIVITIES OF KRNAP ADMINISTRATION	130
Vize Krkonoše 2050 [The Krkonoše Mountains' Vision 2050]	130
Marking Local Products Project	133
Collaboration between KRNAP Administration and The Krkonoše Mountains' Association – Union of Towns and Municipalities	136
The Krkonoše Mountains – Cross-Country Skiing Paradise	138
The Krkonoše Mountains from a Bike Saddle Project in 2005	140
Park Guards	143
Junior Ranger Project	144
12. KRNAP ADMINISTRATION'S ECONOMIC MANAGEMENT	146
Introduction	146
Financing the Organization's Activities	146
Revenue	148
Costs	150
Economic Results	153
Wages and Employees	154
Investment Activities	155
Other	156
13. THE KRKONOŠE MOUNTAINS IN LITERATURE	159
Monthly Krkonoše – Jizerské hory	159
Regional Literature in 2005	160
Papers Concerning the Krkonoše Mountains that Were Published in 2005	162
Opera Corcontica – Anthology of Scientific Works from the Krkonoše Mountains	163
14. CONTACTS, ADDRESSES	164

Inhalt

Ein Wort zur Einleitung	18
1. DER RIESENGEBIRGSNATIONALPARK – ENZYKLOPÄDISCH	20
2. ORGANISATIONSTRUKTUR DER KRNAP-VERWALTUNG	22
Charakteristik der KRNAP-Verwaltung und deren Haupttätigkeitsbereiche	22
Haupttätigkeiten der einzelnen Bereiche	23
Audit bei der KRNAP-Verwaltung	25
Beratungsorgane der KRNAP-Verwaltung – Rat des Riesengebirgsnationalparks – regionale Sektion	28
Beratungsorgane der KRNAP-Verwaltung – Rat des Riesengebirgsnationalparks – wissenschaftliche Sektion	30
Ornithologische Sektion der Verwaltung des KRNAP	33
3. NATURSCHUTZ	35
Pistenbeleuchtung	35
Böhmische Baude auf der Schneekoppe	37
Lichten von Bergkieferbeständen in naturwissenschaftlich wertvollen Lokalitäten	37
Straßensalzung	39
Neue Postelle auf der Schneekoppe	41
Die Seilbahn zur Schneekoppe	43

System Natura 2000 im Riesengebirge	45
Herberge für gehandicapte Tiere	48
Luční bouda / Wiesenbaude	49
Programm Landschaftspflege	51
Pflege blühender Riesengebirgswiesen	52
Pflege der Grasbestände auf dem Gebiet des KRNAP	54
Genfond-Pflanzung	56
4. WALDPFLEGE	58
Bereich Waldpflege im Jahre 2005	58
Forstwirtschaft – Pflege von Waldökosystemen	59
Holzernte	61
Jagdwesen – Plan – Planerfüllung – Wildbestand	63
Kleine Wasserläufe	64
Invasionsarten und deren Vernichtung	65
Aushilfe der KRNAP-Verwaltung beim Staatsforst des Tratra-Nationalparks im Jahre 2005	67
5. FORSCHUNG	69
Waldforschung	69
Monitoring von Schneelawinen und der Winterbedingungen während der Saison 2004/05	73
Schneemessungen	74
Projekte und Studienarbeiten zum Thema Reiseverkehr im Riesengebirge	76
Automatische Zählleinrichtung	78
Auswertungen der Ergebnisse des Monitorings der Höhenverbreitung des Gemeinen	79
Holzbocks (<i>Ixodes ricinus</i>) und der Erreger der von ihnen auf dem Gebiet des Riesengebirges übertragenen Krankheiten in den Jahren 2002–2005	
6. INFORMATIK UND GIS (GEOGRAFISCHES INFORMATIONSSYSTEM)	82
Aktendienst im System E-spis	82
GIS-Projekt für Krkonoše/Karkonosze	84
7. STAATLICHE VERWALTUNG	89
Legislative Änderungen	89
Erledigte Agenda – Vergleich der Jahre 2004–2005	90
Von der tschechischen Regierung erteilte Sonderbewilligungen	91
Entwicklungsprojekte und –dokumente	93
Appartements in Horní Mísečky – Tätigkeit im Jahre 2005	94
Appartements auf der Wiesenbaude/Luční bouda	95
Technische Inventuren an den Skiliften auf dem Gebiet des Riesengebirges	95
Lysá hora – Snowboarder	96
8. AUSSEN- UND WACHTDIENST	97
Einleitung	97
Freiwilliger Wachtdienst	100
Außen-Informationszentren (TIS)	101
Geländeausstattung	103
Winterwartung der Wege	105
Sommerwartung und Reparaturen der Wege	105
Naturmanagement und Monitoring	105
Regulierung des Fahrzeugverkehrs auf dem Gebiet des KRNAP	106
Abfallmanagement	108
Vortragstätigkeit und Exkursionsleitung	108
Holzfertigung in Svoboda nad Úpou	109
Autocamp in Špindlerův Mlýn	111
9. UMWELTZIEHUNG UND KONTAKT MIT DER ÖFFENTLICHKEIT	112

Aus der Tätigkeit der Abteilung für Umwelterziehung	112
Riesengebirge-Umwelterziehungszentrum in der Rýchorská bouda	116
Europäische Nacht für Fledermäuse	119
Europäischer Flussbadetag	120
Publikations- und Werbetätigkeit	121
10. RIESENGBIRGSMUSEUM	122
Expositionen	122
Ausstellungen	123
Sonstige kulturelle Veranstaltungen	124
Arbeit mit Sammlungen	126
Bibliothek	126
Kulturerzieherische, Publikations- und Forschertätigkeit	127
Übersicht über die Ergebnisse auf archäologischem Gebiet	127
Besucherkzahlen in den von der KRNAP-Verwaltung betriebenen Museen im Jahre 2005	128
11. INTERNATIONALE, NATIONALE UND REGIONALE AKTIVITÄTEN DER KRNAP-VERWALTUNG	130
„Vision Riesengebirge 2050“	130
Projekt: Kennzeichnung der Produkte ortsansässiger Unternehmen	134
Zusammenarbeit der KRNAP-Verwaltung mit dem Verband „Riesengebirge – Verband der Städte und Gemeinden“	136
Das Riesengebirge – ein Skilaufparadies	138
Das Riesengebirge aus dem MTB-Sattel im Jahre 2005	140
Naturwächter	143
Junior Ranger Project	144
12. FINANZWIRTSCHAFT DER KRNAP-VERWALTUNG	146
Einleitung	146
Finanzierung der Gesellschaftstätigkeiten	146
Umsatzerlöse	148
Aufwendungen	150
Ergebnis	153
Löhne und Belegschaft	154
Investitionstätigkeiten	155
Sonstiges	156
13. DAS RIESENGBIRGE IN PUBLIKATIONEN	159
Monatsheft Krkonoše – Jizerské hory (Riesengebirge & Isergebirge)	159
Regionale Literatur im Jahre 2005	160
Im Jahr 2005 herausgegebene, das Riesengebirge betreffende Arbeiten	162
Opera Corcontica – Almanach wissenschaftlicher Arbeiten aus dem Riesengebirge	163
14. ANSPRECHPARTNER, ADRESSEN	164

Pohled od Harrachových kamenů na Kotel
Kociol, widok od strony Harrachowych kamieni
View of Kotel seen from Harrachovy Kameny.
Blick von den Harrachsteinen zur Kesselkoppe/Kotel

Slovo na úvod

Jindřich Sýkora

Vážení čtenáři,

již druhým rokem se vám dostává do rukou Ročenka Správy Krkonošského národního parku v elektronické podobě. První ročník této podoby ročenky, po mnoha letech, kdy byla vydávána pouze v tištěné formě, byl přijat příznivě. Správa KRNAP se tak domnívá, že klady nového řešení převažují nad zápory a že eventuální negativa jsou spíše obecné povahy a spočívají v setrvačnosti lidského myšlení a pomalosti v přijímání nových věcí. Předkládaný ročník je zdokonalen v tom, že ze široké nabídky informací si může každý kliknutím na příslušnou část obsahu rychle najít to, co ho zajímá.

Uplynulý rok přinesl řadu nových událostí a je obtížné z nich vybrat ty, které by vám rozhodně neměly ujít. Dle našeho názoru jsou to mj. následující:

- Oznámení záměru na výstavbu lanové dráhy se sjezdovou tratí Pec pod Sněžkou – Růžohorky posoudila Správa jako neobjektivní, jednostranně formulované ve prospěch realizace tohoto záměru. Závěr učiněný Ministerstvem životního prostředí ve zjišťovacím řízení zcela logicky vyhlásil, že záměr bude posouzen dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Správa očekává, že materiál bude doplněn a zásadně přepracován.
- V souvislosti se záměrem na výstavbu lyžařského areálu Růžohorky se opakovaně objevovaly informace, že po jeho dokončení by byla znovu otevřena otázka výstavby nové lanovky na Sněžku. Tedy výstavby nového zařízení v celé trase, nikoliv pouze zachování současného horního úseku. Správa považuje oba záměry za navzájem se vylučující – realizace jednoho z nich představuje mimořádně významný zásah do přírodního prostředí, který nesmí být následován druhým takovým zásahem v téže oblasti Krkonoš. Pokud by měla být ve veřejném zájmu (zájmu občanů celého státu) realizována nová lanovka na nejvyšší českou horu, pak musí být opuštěn místní, resp. regionální, zájem na vznik areálu Růžohorky.
- Během celého roku se řešil problém světelného znečištění, který v souvislosti s módním večerním lyžováním narostl do velkých rozměrů. Byla zadána a zčásti již předána rozsáhlá studie, hodnotící vliv umělého osvětlení na přírodu obecně a na krajinný ráz ve vybraných lyžařských areálech Krkonoš. Ještě před jejím dokončením bylo rozhodnuto o instalaci osvětlení se sníženou intenzitou u jedné sjezdové tratě.
- Byla dokončena demolice České boudy na vrcholu Sněžky, a to trafostanice a elektrické rozvodny. Moderní technologie byla umístěna do horní stanice lanové dráhy. Ukázalo se však, že základy České boudy jsou ve stavu, který neumožňuje na nich zřídit vyhlídkovou terasu a postavit objekt nové poštovny. Základy musely být strženy a bylo započato s jejich obnovou tak, aby mohl být původní záměr uskutečněn. Rozhodnutí o konečné architektonické podobě nového objektu padlo na základě posouzení více návrhů odbornou komisí.
- V uplynulém roce se vyhrotily vztahy mezi Správou a novým vlastníkem Luční boudy. Správa v roce 2003 uvítala, že chátrající objekt získal nového vlastníka, ovšem aktivity, které začal nový vlastník v 1. zóně národního parku uskutečňovat, jsou v konfliktu s ochranou tohoto území. Se sloganem „Žijte tak vysoko, jak to jen jde“ začal vlastník nabízet do vlastnictví apartmánové bydlení, pro které hodlá upravit boční trakt Luční boudy. Správa k takovému záměru vydala nesouhlas, nadřízený orgán její rozhodnutí potvrdil a věc je nyní žalována u Městského soudu v Praze. Pod sloganem „Bavte se tak vysoko, jak to jen jde“ uspořádala Luční bouda v závěru roku

dva rockové koncerty, které veřejně inzerovala. Představovalo to navázení velkého počtu účastníků pásovými vozidly. Správa považuje takovýto postup za porušení zákazu pořádat a organizovat veřejné akce na území národního parku a zahájila ve věci správní řízení.

- Na základě novely zákona o ochraně přírody vydala vláda ČR patnáct výjimek ze zákazů platných v národním parku. Významná je výjimka pro činnost Horské služby ČR, jejíž pohyb v území do té doby nebyl v souladu se zákonem. Byla vydána výjimka pro chemický posyp silnic z Vrchlabí do Špindlerova Mlýna a z Maršova do Pece pod Sněžkou. Výjimka byla udělena na doporučení MŽP, i když s ní Správa nesouhlasila a do doby rozhodování o výjimce nebyly k dispozici závěry monitoringu solení z předchozího roku.
- Významnou událostí pro Správu byly zkoušky k ověření zvláštní odborné způsobilosti a získání osvědčení dle zákona o ochraně přírody a krajiny. Tímto prošlo prvních patnáct pracovníků Správy a další budou následovat v roce 2006. Tak je postupně odstraňován nepoměr mezi formální úřednickou způsobilostí pracovníků ochrany přírody, pracujících na správách národních parků, a obdobných pracovníků na jiných úřadech.
- Projekt Značení místních produktů se postupně rozvíjí. Certifikační podmínky splnilo prvních sedm výrobků. Lze si jen přát, abychom se s logem a mottem „Krkonoše – originální produkt“ setkávali častěji, samozřejmě s tím, že budou zachovány přísné podmínky pro udělování certifikátu.

Závěrem lze popřát všem čtenářům ročenky, aby v ní našli informace, které potřebují, a získali i nové poznatky o činnosti Správy Krkonošského národního parku.

Słowo wstępne

Jindřich Sýkora

Szanowni Czytelnicy!

Już po raz drugi Wam przedkładamy Almanach Zarządu Karkonoskiego Parku Narodowego w postaci elektronicznej. Pierwszy Almanach wydany w tej postaci przed rokiem, który zastąpił wersję drukowaną, spotkał się z dobrym przyjęciem. Zarząd KRNAP wyszedł z założenia, że pozytywne strony tego rozwiązania przeważają nad negatywnymi będącymi bardziej formalnego niż merytorycznego charakteru i wynikają głównie z pewnego konserwatywnego drzemającego w każdym z nas. Niniejsze wydanie jest już wydaniem udoskonalonym umożliwiającym zainteresowanym określoną tematyką łatwo i szybko dzięki systemowi odsyłaczy dotrzeć do poszukiwanych informacji.

Zeszły rok był pełen ciekawych wydarzeń i trudno dokonać wyboru, na które z nich koniecznie należy zwrócić Państwa uwagę. Według nas należą do nich następujące wydarzenia:

- Ocenę zamiaru wybudowania kolejki linowej z trasą zjazdową Pec pod Śnieżką – Růžohorky uznał Zarząd KRNAP za nieobiektywną, jednostronnie sformułowaną na korzyść zwolenników jej wybudowania. Stanowisko zajęte przez Ministerstwo Ochrony Środowiska w postępowaniu dowodowym słusznie mówi, że cały projekt będzie oceniany według Ustawy nr 100/2001 Dz.U. O ocenie wpływów na środowisko. Zarząd Parku uważa, iż cały materiał winien zostać uzupełniony i w sposób zasadniczy przerobiony.
- W związku z zamiarem wybudowania areálu narciarskiego Růžohorky wielokrotnie pojawiały się informacje, że po zakończeniu jego budowy otwarta zostanie ponownie kwestia budowy nowej kolejki linowej na Śnieżkę. Czyli budowy całej konstrukcji na

całej długości trasy a nie zachowania tylko istniejącego odcinka górnego. Zarząd uważa, że oba te przedsięwzięcia wzajemnie się wykluczają, bowiem realizacja jednego z nich będzie już tak poważną ingerencją w środowisko naturalne, że na drugą podobną w tym regionie przystąpić nie można. O ile miałyby się realizować pro publicum bono (dla dobra wszystkich obywateli tego państwa) budowa nowej kolejki linowej na najwyższą górę Czech musiałoby się odstąpić od zamiaru wybudowania areálu narciarskiego Růžohorky preferowanego przez ludność miejscową.

- W ciągu całego roku szukano rozwiązania problemu smogu świetlnego. Do wyraźnego pogorszenia sytuacji przyczynił się wzrost popularności jeżdżenia na nartach wieczorem. Zlecono zbadanie tego zjawiska i wpływu sztucznego oświetlenia na przyrodę w ogóle i na charakter krajobrazu w wybranych arealach narciarskich w Karkonoszach. Jeszcze przed zakończeniem badań zdecydowano o zamontowaniu oświetlenia o mniejszej intensywności na jednej z tras zjazdowych.
- Zakończono rozbiórkę schroniska Česká bouda na szczycie Śnieżki, demontując stację transformatorową i rozdzielnię elektryczną. Nowoczesne zaplecze technologiczne umieszczono w budynku górnej stacji kolejki linowej. Okazało się jednak, że fundamenty starego schroniska są w stanie nie pozwalającym wybudowanie na nich tarasu widokowego ani nowego obiektu placówki pocztowej. Fundamenty również trzeba było rozebrać i zbudować od nowa. Ostateczna decyzja o strukturze architektonicznej nowego obiektu została podjęta przez komisję specjalistyczną po przeanalizowaniu wielu projektów.
- W zeszłym roku pogorszyły się również wzajemne stosunki między zarządem KRNAP i nowym właścicielem schroniska Luční bouda. Zarząd w 2003 roku przyjął z zadowoleniem fakt, iż niszczący obiekt znalazł nowego właściciela. Radość nie trwała jednak długo. Nowy właściciel wkrótce podjął w I strefie parku narodowego działania będące w sprzeczności z ochroną tego obszaru. Pod hasłem „Żyj tak wysoko jak tylko potrafisz” właściciel zaczął oferować na własność mieszkania typu apartamentowego, na które zamierza przeznaczyć boczne skrzydło schroniska. Zarząd na takie plany nie wyraził zgody a organ nadrzędny jego decyzję zatwierdził. Obecnie proces się toczy przed Miejskim Sądem w Pradze. Pod hasłem „Baw się tak wysoko, jak tylko to pójdzie” zorganizowało schronisko pod koniec roku dwa koncerty rockowe, które publicznie propagowało. Związane to było ze zwożeniem wielkiej ilości uczestników pojazdami gaśnicowymi. Zarząd traktuje takie poczynania za wykroczenie przeciwko zakazowi organizowania akcji publicznych na terenie parku narodowego. Inicjował również postępowanie administracyjne wobec właściciela schroniska.
- Na podstawie nowelizacji Ustawy o ochronie przyrody wydał rząd Republiki Czeskiej piętnaście wyjątków od zakazów obowiązujących w parku narodowym. Bardzo ważny jest wyjątek dla potrzeb Pogotowia Górskiego Republiki Czeskiej. Do tej pory jej poruszanie się po obszarze parku narodowego było bezprawne. Wydano również wyjątek umożliwiający sypanie solą odcinka drogi z Vrchlabí do Špindlerova Mlýna oraz z Maršova do Peca pod Śnieżką. Wyjątku udzielono na radę Ministerstwa Ochrony Środowiska pomimo niezgody Zarządu. Ponadto do momentu podejmowania decyzji o wyjątku nie były jeszcze do dyspozycji wnioski z monitorowania solenia w roku poprzednim.
- Wielkim wydarzeniem dla Zarządu były egzaminy klasyfikacyjne potwierdzające specjalne umiejętności fachowe oraz zdobycie atestu w myśl Ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu. W chwili obecnej egzaminy ma już za sobą piętnaście osób. Kolejne osoby poddane zostaną egzaminom w trakcie 2006 roku. W ten sposób stopniowo usuwana jest niewspółmierność pomiędzy formalnymi urzędniczymi umiejętnościami pracowników ochrony przyrody, pracujących w zarządach parków narodowych oraz podobnych urzędników w innych urzędach.

- Projekt oznaczania produktów miejscowych stopniowo jest wcielany w życie. Warunki certyfikacji jak na razie spełniło siedem pierwszych produktów. Można sobie tylko życzyć, byśmy z emblematem i mottem „Karkonosze – oryginalny produkt” spotykali się jak najczęściej przy założeniu, że zostaną ściśle zachowane warunki udzielania certyfikatu.

Na zakończenie życzymy wszystkim czytelnikom Almanachu, aby w nim znaleźli informacje, których poszukują oraz dowiedzieli się czegoś nowego o pracy Zarządu Karkonoskiego Parku Narodowego.

Introductory Word

Jindřich Sýkora

Dear Readers,

This is the second year that The Krkonoše Mountains National Park Administration's Yearbook comes to you in an electronic form. The first electronic yearbook was accepted well, although previously for many years it only came out in a printed form. KRNAP Administration thus believes that the pros of this new form outweigh the cons, and that possible negative effects are more of a common nature, and are based on the way people are used to thinking and on how slowly we sometimes accept new things. This year the presented yearbook is improved by the fact, that from the wide choice of information everyone can click onto a relevant part of the contents, and hence quickly find what he/she is interested in.

The past year brought us several new events and it is difficult to choose those that you should not pass up on. We think that among others the following may be of interest to you:

- The announced proposal to build a chair-lift with a downhill skiing slope connecting Pec pod Sněžkou and Růžohorky was evaluated by the KRNAP Administration and considered to be unfair and one-sided in favour of the proposal. The Ministry of the Environment concluded quite logically that the proposal should be reviewed in accordance with Act no. 100/2001 Col., On Judging the Effects on the Environment. The Administration hopes that the material shall be complemented by other documents and significantly altered.
- Repeatedly information surfaced in connection with the aim to build a skiing area, which suggested that when the skiing centre was finished, the issue regarding the construction of a new chair-lift to Sněžka would again be opened up. By this is meant a chair-lift leading along the whole route, not as it does now along its upper part. The KRNAP Administration considers both plans to be mutually exclusive – the execution of one of them represents an exceptionally large intrusion into nature's environment, which cannot be followed by another intrusion into the same area of the Krkonoše Mountains. If the new chair-lift to the top of the highest mountain should be in the public interest (of all citizens of the Republic), then the local, or more precisely regional interest in a skiing centre at Růžohorky must be abandoned.
- Throughout the whole year we had to deal with the problem of night lighting at ski slopes, which produces light pollution that has grown enormously in connection with still more and more popular night skiing. We have commissioned and partly received a broad study regarding the effect of night lighting on nature and on the landscape in chosen skiing centers of the Krkonoše Mountains. Even before the study was finished a decision was made to install lighting with diminished intensity at one of the ski slopes.

- Demolition of Česká bouda [Czech Chalet] at the peak of Sněžka was finally finished, which means the trafostation and switching stations were dismantled. Modern technology was installed into the top air-cable station. This revealed that the foundations of the Czech Chalet are in a state that does not allow us to build a lookout terrace with a new Post building on top of them. The foundations had to be removed and then renewed so that our goal could be realized. Committee of experts evaluated of several designs before they made their decision concerning the final architectural appearance of the new building
- Last year relationship between KRNAP Administration and the new owner of Luční bouda became even more tense. The Administration welcomed that the deteriorating building received a new owner in 2003, however, the activities that the new owner started carrying out in the first zone of the National Park, are in opposition to nature conservation of this area. The owner started offering private ownership of suites with a slogan “Live as High as You Can”, and he means to adapt the side wing of Luční bouda for that purpose. KRNAP Administration has expressed its disapproval regarding this aim; a superior authority has confirmed the Administration’s decision, and at the moment the Municipal Court of Prague is reviewing the whole matter. Under the slogan “Have a Good Time as High as You Can” Luční bouda organized two rock concerts at the end of the year, which were previously advertised. As a result caterpillar vehicles delivered a large number of participants there. The Administration regards this as breaking the prohibition to organize public events inside the National Park’s territory, and it started with legal procedures.
- On the basis of an amendment of the Act on Nature Conservation and Protection the Government of the Czech Republic has granted fifteen exemptions to prohibitions valid in national parks. An exemption regarding Czech Republic’s Mountain Rescue activities is quite significant, as its activities were not in accordance with the Act. Another exemption was granted for chemical treatment of roads leading from Vrchlabí to Špindlerův Mlýn and from Maršov to Pec pod Sněžkou in the wintertime. The exemption was granted at the proposal of the Ministry of the Environment, even though the KRNAP Administration did not agree with the matter. Moreover, at the time the decision was made results from monitoring, which were carried out the year before, on the way salting roads affects the environment, were not available.
- Among important events for KRNAP Administration were exams taken by our employees in order to obtain special certificates regarding professional and expert suitability in accordance with the Act on Nature and Landscape Conservation and Protection. Fifteen Administration workers passed the exams and other employees shall take the exam during 2006. This way the disproportion between formal office qualifications of people in the nature protection sector, who work in national parks administrations, shall be evened out with similarly positioned workers in other bureaus.
- The project called “Marking Local Products” is gradually developing. First seven products fulfilled the criteria to gain the certificate. We can only hope that we shall come across the logo and motto “The Krkonoše Mountains – An Original Product” more and more often. Certainly the products must all fulfill the conditions set out for receiving such a certificate.

In the end we would like to wish all of our yearbook’s readers that they may find in it information they need and that they may gain new information regarding KRNAP Administration’s activities.

Ein Wort zur Einleitung

Jindřich Sýkora

Werte Leser,

Sie haben nun schon den zweiten Jahrgang des Jahrbuchs der Verwaltung des Riesengebirgsnationalparks in elektronischer Form erhalten. Die erste Ausgabe des in dieser Form herausgegebenen Jahrbuchs wurde, nachdem es viele Jahre lang in Druckversion veröffentlicht wurde, wirklich positiv aufgenommen. Die Verwaltung des Krnap ist der Ansicht, dass die Vorteile der neuen Lösung die Nachteile nicht nur aufwiegen und das eventuelle negative Seiten eher allgemeinen Charakters sind und im Beharren des menschlichen Denkens und in der zögernden Annahme neuer Trends beruhen. Das vorliegende Jahrbuch ist besser zu handhaben, kann man doch aus dem breiten Informationsangebot durch Anklicken des entsprechenden Teils des Inhalts sofort das aufrufen, was einen wirklich interessiert.

Das vergangene Jahr brachte eine ganze Reihe interessanter Ereignisse mit sich und es ist offen gesagt nicht einfach, diejenigen auszuwählen, die wir Ihnen keinesfalls vorenthalten möchten. Unserer Meinung nach sind dies vor allem die folgenden Schwerpunkte:

- Die Bekanntgabe des Vorhabens zum Bau einer neuen Seilbahn samt Piste zwischen Pec pod Sněžkou und Růžohorky wurde von der Verwaltung als nicht objektiv und tendenziös zu Gunsten einer Realisierung dieses Vorhabens formuliert. Das Umweltministerium kam in seiner Verlautbarung zum Feststellungsverfahren zum völlig logischen Schluss, dass das Vorhaben laut Gesetz Nr. 100/2001 GBl., über die Beurteilung der Einflüsse auf die Umwelt zu beurteilen ist. Die Verwaltung erwartet, dass das Material vervollständigt und prinzipiell überarbeitet wird.
- Im Zusammenhang mit dem Vorhaben zum Bau des Skiareals Růžohorky tauchten wiederholt Informationen auf, dass nach dessen Realisierung die Frage des Baus einer neuen Seilbahn zur Schneekoppe wieder aufgegriffen werde. Also der Bau einer völlig neuen Einrichtung in voller Länge und nicht nur der Erhalt des gegenwärtigen oberen Abschnitts. Standpunkt der Verwaltung ist, dass sich diese beiden Vorhaben gegenseitig ausschließen - die Realisierung eines jeden von ihnen stellt einen außergewöhnlich schmerzlichen Eingriff ins natürliche Milieu dar, auf den kein gleicher Eingriff im selben Gebiet des Riesengebirges folgen darf. Sollte es im öffentlichen Interesse (der Interessen aller Bürger des Staates) sein, eine neue Seilbahn bis zum Gipfel des höchsten tschechischen Berges zu bauen, dann muss das örtliche, sprich regionale Vorhaben zur Entstehung des Skiareals aufgegeben werden.
- Das ganze Jahr über wurde über das Problem der Lichtverschmutzung diskutiert, das in Verbindung mit dem abendlichen Ski fahren große Dimensionen angenommen hat. So wurde eine umfangreiche Studie vergeben und teilweise schon erarbeitet, die den Einfluss der künstlichen Beleuchtung auf die Natur im Allgemeinen und auf den Landschaftscharakter in ausgewählten Skiarealen im Riesengebirge im Besonderen bewertet. Noch bevor sie abgeschlossen wurde, fiel bereits die Entscheidung über die Installierung einer Beleuchtung mit geringerer Intensität auf einer der Abfahrtspisten.
- Der Abriss der Böhmisches Baude auf dem Gipfel der Schneekoppe wurde durch die Beseitigung der Trafo- und Verteilerstation abgeschlossen. Moderne Technologieeinrichtungen wurden in der oberen Seilbahnstation untergebracht. Es wurde jedoch offenbar, dass die Grundmauern der Böhmisches Baude in einem Zustand sind, der eine Verwendung zum Bau einer Aussichtsterrasse und der neuen Poststelle unmöglich macht. Die Grundmauern mussten demzufolge abgerissen und erneuert werden, um das ursprüngliche Vorhaben realisieren zu können. Die

Entscheidung über das letztendliche Aussehen des neuen Objekts fiel aufgrund einer Bewertung durch eine Expertenkommission, die mehrerer Entwürfe prüfte.

- Im vergangenen Jahr haben sich die Beziehungen zwischen der Verwaltung und dem neuen Eigentümer der Wiesenbaude/Luční bouda merklich zugespitzt. Die Verwaltung begrüßte es im Jahre 2003 anfänglich, dass das verfallende Objekt einen neuen Eigentümer bekam, aber die Aktivitäten, die der neue Eigner auf dem Gebiet der 1. Zone des Nationalparks zu betreiben begann, stehen im direkten Widerspruch zum Schutz dieses Gebiets. Mit dem Slogan „Leben Sie so hoch wie möglich“ begann der Eigentümer Appartements als Eigentumswohnungen anzubieten, für die er den Nebentrakt der Wiesenbaude herzurichten gedenkt. Die Verwaltung hat jedoch ihre Zustimmung zu diesen Plänen verweigert, das übergeordnete Organ hat diese Entscheidung gebilligt und die ganze Sache steht nun beim Stadtgericht in Prag zur Verhandlung an. Mit dem Slogan „Amüsieren Sie sich so hoch wie möglich“ veranstaltete die Wiesenbaude zu Jahresende zwei öffentlich angekündigte Rockkonzerte. Dies war mit dem Transport einer größeren Anzahl von Teilnehmern mittels Kettenfahrzeugen verbunden. Die Verwaltung hält solch eine Vorgehensweise für eine Verletzung des Verbots, öffentliche Aktionen auf dem Gebiet des Nationalparks zu veranstalten und zu organisieren und hat in dieser Sache ein Verwaltungsstreitverfahren eingeleitet.
- Aufgrund einer Gesetzesnovelle über den Naturschutz hat die tschechische Regierung fünfzehn Ausnahmen zu im Naturpark gültigen Verboten erteilt. Bedeutsam ist die Sondergenehmigung für die Tätigkeit des Bergrettungsdienstes der Tsch. Republik, dessen Bewegung auf diesem Gebiet bisher gesetzwidrig war. Es wurde eine Sondergenehmigung für die chemische Winterstreuung von Vrchlabí nach Špindlerův Mlýn und von Maršov nach Pec pod Sněžkou erteilt. Diese Ausnahmen wurden auf Empfehlung des Umweltschutzministeriums erteilt, obwohl die Verwaltung ihre Missbilligung zum Ausdruck brachte und obwohl bis zum Zeitpunkt der Entscheidung über die Ausnahme noch keine Ergebnisse über das Monitoring zur Straßensalzung aus den Vorjahren vorlagen.
- Ein wichtiges Ereignis für die Verwaltung waren die Tests zur Überprüfung der besonderen Fachkompetenz ihrer Mitarbeiter und der Erwerb eines entsprechenden Zertifikats laut Gesetz über den Natur- und Landschaftsschutz. Die ersten fünfzehn Mitarbeiter der Verwaltung haben den Test absolviert und weitere werden im Jahre 2006 folgen. So wird Schritt für Schritt die Disproportion zwischen der formellen amtlichen Qualifizierung der in den Verwaltungen der Naturparke beschäftigten Naturschutzbeauftragten und ähnlichen, in anderen Behörden angestellten Mitarbeitern beseitigt.
- Das Projekt „Produktkennzeichnung ortsansässiger Unternehmen“ macht gute Fortschritte. Die ersten sieben Produkte haben die Zertifizierungsbedingungen erfüllt. Bleibt zu wünschen, dass wir immer öfter auf das Logo und Motto „Riesengebirge-Originalprodukt“ stoßen, selbstverständlich unter der Voraussetzung, dass die strengen Kriterien zur Erteilung des Zertifikats aufrechterhalten bleiben.

Abschließend wünschen wir allen Lesern dieses Jahrbuches, dass sie nicht nur die erforderlichen Informationen erhalten, sondern darüber hinaus auch neue Erkenntnisse über die Tätigkeit der Verwaltung des Riesengebirgsnationalparks gewinnen.

1. KRKONOŠSKÝ NÁRODNÍ PARK ENCYKLOPEDICKY

Karkonoski park narodowy – dane encyklopedyczne Encyclopedic Essentials Data of the Krkonoše National Park Der Riesengebirgsnationalpark – enzyklopädisch

Krkonoše

- krystalické pohoří prvohorního stáří o rozloze 721 km² (jižní česká část 454 km², severní polská část 177 km²)
- rozpětí nadmořských výšek od 400 m po 1602 m n.m. (vrchol Sněžky, nejvyšší česká hora)
- geologickou stavbu určují krystalické břidlice (svory, fylity, kvarcité) a krkonošská žula
- výrazné pozůstatky čtvrtohorního zalednění a působení periglaciálního klimatu – ledovcové kary a trogy, morény, ledovcová jezera, mrazem tříděné půdy, tory, periglaciální sutě, kryoplanační terasy
- pramenná oblast Labe, Úpy, Jizerky a Mumlavy, na polské straně Kamienna, Wrzosówka, Podgórna, Lomnica a Jedlica; výrazné vodopády, obří hrnce
- chladné a vlhké oceánické podnebí, převládající západní větry, teplota +6 °C až 0 °C, srážky od 800 mm na úpatí až po 1600 mm na hřebenech; sněhová pokrývka 100 až 300 cm, na hřebenech zůstává ležet až 180 dní; 50 aktivních lavinových drah
- 4 vegetační výškové stupně (submontánní mezi 400 až 800 m n.m., montánní mezi 800 až 1200 m n.m., subalpínský mezi 1200 až 1450 m n.m. a alpínský mezi 1450 až 1602 m n.m.)
- krkonošská arктоalpínská tundra v subalpínském a alpínském stupni je unikátním dokladem opakovaného propojení severské a alpské přírody na hřebenech Krkonoš v průběhu několika zalednění Evropy koncem třetihor a ve čtvrtohorách
- přes 1300 druhů cévnatých rostlin a téměř 300 druhů obratlovců (převážně ptačích druhů); vysoký počet glaciálních reliktních a krkonošských endemitů
- k nejvýznamnějším ekosystémům patří: listnaté, smíšené a horské smrkové lesy, porosty kleče, květnaté horské louky, severské smilkové louky, alpínské vyfoukávané trávníky, krivolesy a alpínské nivy na lavinových drahách, hřebenová severská rašeliniště

Krkonošský národní park

- Krkonošský národní park (KRNAP), zřízen v roce 1963 na rozloze 550 km² vč. ochranného pásma, na polské straně hor zřízen Karkonoski Park Narodowy (KPN) již v roce 1959 na rozloze 56 km². Správa KRNAP sídlí ve Vrchlabí, Dyrekcja KPN v Jelení Hoře
- I. zóna KRNAP (přísná přírodní) – 4 503 ha, II. zóna (řízená přírodní) – 3 416 ha, III. zóna (okrajová) – 28 408 ha, ochranné pásmo – 18 642 ha
- od roku 1992 jsou Krkonoše zařazeny do mezinárodní sítě biosférických rezervací UNESCO, jako bilaterální biosférická rezervace Krkonoše/Karkonosze; severská rašeliniště na hřebenech jsou zařazena do seznamu mokřadů mezinárodního významu v rámci Ramsarské konvence; celé Krkonoše jsou uvedeny mezi významnými ornitologickými lokalitami v Evropě (IBA)
- na české straně Krkonoš se rozkládají katastry 29 obcí

- počet trvale bydlících obyvatel v obou parcích je přibližně 27 000, na území horské části Krkonoš se nachází přibližně 6000 trvale obydlených nebo rekreačních objektů, z toho v národních parcích asi 1500. Na území I. a II. zóny KRNAP je situováno 82 objektů
- celková roční návštěvnost se odhaduje na 5–6 milionů pobytových dnů na české straně Krkonoš, až 2 miliony na polské straně Krkonoš, z toho přes 60 % je v zimním období; oba národní parky tak patří mezi nejnavštěvovanější evropská chráněná území
- síť turistických cest na české straně Krkonoš má celkovou délku přibližně 800 km, v provozu je cca 400 lyžařských vleků a lanovek a přibližně stejný počet sjezdových tratí a lyžařských svahů
- podrobné informace o území KRNAP a všech aktuálních událostech lze získat v síti informačních středisek, která jsou v Peci pod Sněžkou, v Obřím dole, v Temném Dole, ve Vrchlabí, ve Špindlerově Mlýně, na Strážném, v Rokytnici nad Jizerou a v Harrachově.

Paleozoiczny krystaliczny łańcuch górski o powierzchni 721 km² – rozpiętość wysokości nad poziomem morza od 400 m po 1602 m n.p.m. – geologiczną budowę masywu określają łupki krystaliczne i granit karkonoski – wyraźne ślady czwartorzędowego zlodowacenia i oddziaływania klimatu peryglacialnego – źródła Łaby oraz innych rzek czeskich i polskich – chłodny i wilgotny klimat oceaniczny; pokrywa śniegowa od 100 do 300 cm – 50 aktywnych tras lawinowych – 4 strefy vegetacyjne uzależnione od wysokości – relikty glacialne i karkonoskie rośliny endemiczne – Karkonoski Park Narodowy (KRNAP) został założony w 1963 roku – obszar parku narodowego podzielony jest na trzy strefy o zróżnicowanym stopniu ochrony – od 1992 roku Karkonosze są rezerwatem biosferycznym UNESCO – na czeskiej stronie Karkonoszy leżą katastry 29 gmin – od 5 do 6 milionów gości rocznie – 800 km tras turystycznych – gęsta sieć punktów informacyjnych

A crystalline mountain range dating to the Paleozoic period and measuring 721 square kilometers – its altitude ranges from 400 meters above the sea level up to 1602 meters above the sea level – schist and the Krkonoše Mountains granite – remains of glaciation from the Quaternary period and from the effect of periglacial climate – springs of Elbe and other Czech and Polish rivers – cold and damp Oceanian weather, snow layers measuring between 100 and 300 centimeters – 50 active avalanche areas – 4 vegetation altitude levels – glacial relics and the Krkonoše Mountains endemits – The Krkonoše Mountains National Park was founded in 1963 – the National Park's territory is divided into three zones with different levels of protection – as of 1992 The Krkonoše Mountains are a UNESCO's Biosphere Reserve – 29 municipal cadasters are located on the Czech side of the Krkonoše Mountains – 5-6 million visitors a year – 800 kilometers of tourist routes – a rich network of information centres.

Kristallines Gebirge aus dem Paläozoikum in einer Ausdehnung von 721 km² – mit Höhen von 400 bis 1602 über dem Meeresspiegel. – kristalliner Schiefer und Riesengebirgsgranit – Überreste einer Quartärvereisung und des Einflusses periglazialen Klimas – Quellgebiet der Elbe und weiterer tschechischer und polnischer Flüsse – kühles und feuchtes ozeanisches Klima, Schneedecken von 100 bis 300 cm – 50 aktive Lawinenbahnen – 4 Höhenzonen der Vegetation – glaziale Relikte und Riesengebirgsendemiten – Riesengebirgsnationalpark – gegründet im Jahre 1963 – das Gebiet des Riesengebirgsnationalparks ist in 3 Zonen mit unterschiedlichem Schutzgrad eingeteilt – seit 1992 ist das Riesengebirge biosphärisches Schutzgebiet der UNESCO – auf tschechischer Seite befinden sich 29 Gemeinden – 5-6 Millionen Besucher jährlich – 800 km markierter Wanderwege – eng geknüpftes Netz von Informationszentren

2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA SPRÁVY KRNAP

Struktura organizacyjna dyrekcji KRNAP

Organization of the KRNAP Administration

Organisationsstruktur der KRNAP-verwaltung

Charakteristika Správy KRNAP a její hlavní činnosti

Charakterystyka Dyrekcji KRNAP i jego podstawowe funkcje

Characteristics of KRNAP Administration and its Main Activities

Charakteristik der KRNAP-Verwaltung und deren Haupttätigkeitsbereiche

- Správa KRNAP je příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem životního prostředí ČR. Sídlí ve Vrchlabí (Dobrovského čp. 3). V regionu Krkonoš má řadu detašovaných pracovišť. V čele Správy je ředitel, jmenovaný do funkce ministrem životního prostředí.
- Správa KRNAP je odbornou organizací pro ochranu přírody, zabezpečení strážní, kontrolní a informační služby, provádění sanačních a údržbářských prací a kulturně-výchovnou činnost pro území národního parku (NP) a jeho ochranného pásma (OP). Současně provádí hospodářskou činnost v lesích.
- Posláním Správy je zajistit uchování a zlepšení přírodního prostředí NP a jeho OP, zejména ochranu či obnovu samořídících funkcí přírodních systémů, přísnou ochranu krkonošské flóry a fauny, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů a využití území NP a OP k ekologicky únosné turistice a rekreaci nezhoršující životní prostředí.

Těmto činnostem odpovídá organizační struktura Správy KRNAP (viz schéma str.19), podle níž je organizace členěna na 5 samostatných odborů:

Odbor ochrany přírody a informatiky

Odbor péče o les

Odbor státní správy

Odbor pro styk s veřejností

Odbor ekonomický

Z hlavních činností jednotlivých odborů

Podstawowe zadania poszczególnych wydziałów

Main Activities of Individual Departments

Haupttätigkeiten der einzelnen Bereiche

Odbor ochrany přírody a informatiky

oddělení ochrany přírody

- systematický průzkum, inventarizace a monitoring vývoje přírodního fondu
- koordinace výzkumu přírodního fondu a účast v národních a mezinárodních výzkumných projektech
- management významných přírodovědných lokalit
- záchrana genofondu in situ a ex situ, vč. provozu útulku pro hendikepované organismy
- vyhodnocování forem využívání území NP a jeho OP
- koncipování plánu péče o NP a jeho OP a koordinace jeho plnění
- odborné posudky a poradenská činnost
- povolování vstupu do I. a II. zóny NP a zvláště chráněných území
- vydávání sborníku vědeckých prací Opera Corcontica a Ročenky Správy KRNAP

oddělení informatiky

- tvorba informačních databází a jejich využívání pomocí GIS
- výměna informací a materiálů v rámci institucí v ČR a zahraničí
- odborný a technický servis počítačové sítě Správy KRNAP
- provozování vlastní domovské stránky Správy KRNAP (www.krnep.cz) a interní verze www pro vnitřní komunikaci v rámci Správy KRNAP

Odbor péče o les

lesní hospodářství

- správa, hospodaření a ochrana lesních pozemků a lesních porostů na nich rostoucích včetně lesních cest, provozních budov – staveb, sloužících k zajištění lesního hospodaření
- zajišťuje dodavatelsky nebo ve vlastní režii veškeré činnosti zabezpečující optimální plnění všech funkcí lesů na území NP a jeho OP
- péče o genofond lesních dřevin
- správa určených drobných vodních toků a vodohospodářských děl, zajišťování lesnicko-technických meliorací a hrazení bystřin
- plnění výkonu práva myslivosti a rybářství

oddělení terénní a strážní služby

- dohled a inspekční činnost v terénu
- údržba turistických horských cest
- vybavení terénu pro návštěvníky
- regulace provozu motorových vozidel
- práce s návštěvníky, exkurse, přednášky

Odbor státní správy

- činnosti vyplývající ze zákona č. 114/92 Sb. na úsecích:
  - státní správy v ochraně přírody a krajiny na území NP a jeho OP

- státní správy rybníctví na území NP
- státní správy v ochraně zemědělského půdního fondu na území NP
- činnosti vyplývající ze zákona 16/1997 Sb., o podmínkách dovozu a vývozu ohrožených druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin (CITES)
- funkce dotčeného orgánu státní správy pro úseky, kde jsou výkonem státní správy pověřeny stavební úřady, okresní úřady apod. (např. stavební činnost, vodní hospodářství, odpady, lesní hospodářství, změny kultur pozemků a další)
- v rámci vymezených kompetencí vydává závazná stanoviska a vede samostatná správní řízení ukončená správními rozhodnutími
- normotvorná činnost, tj. zajišťování obecně závazných vyhlášek Správy KRNAP

Odbor pro styk s veřejností

redakce časopisu Krkonoše

- vydávání měsíčníku Krkonoše – Jizerské hory
- fotoarchiv

Krkonošské muzeum

- sbírkotvorná činnost vč. evidence, preparace, konzervace a restaurace sbírkového fondu
- správa regionální a studijní knihovny
- výzkum a průzkum regionu na úseku historie, etnografie a přírodních věd
- prezentace muzejní činnosti a sbírkového fondu prostřednictvím výstav, expozic a publikací

Uvedené činnosti jsou realizovány v síti těchto muzejních pracovišť Správy KRNAP:

- Krkonošské muzeum ve Vrchlabí (budova kláštera a 3 historických domů na náměstí Míru)
- Krkonošské muzeum v Jilemnici
- Krkonošské muzeum v Pasekách nad Jizerou
- Informační středisko v Obřím dole

oddělení ekologické výchovy

- výchovné programy, přednášky a exkurse pro děti, mládež, dospělé návštěvníky a obyvatele Krkonoš
- soutěže, letní tábory a aktivity mládeže, stanice Mladých ochránců přírody
- Krkonošské středisko ekologické výchovy na Rýchorské boudě
- propagační a ediční činnost, audiovizuální programy, návrhy informačního vybavení terénu
- zajišťování činnosti sítě stálých a sezonních informačních středisek

Odbor ekonomický

- plánování a financování všech činností Správy KRNAP
- účetnictví, mzdy a fakturační činnost
- správa a ochrana majetku
- investiční činnost, údržba budov a staveb
- vnitropodniková doprava

Dyrekcja KRNAP jest organizacją niezyskową założoną przez Ministerstwo Ochrony Środowiska Republiki Czeskiej. Organizacja ma 5 samodzielnych wydziałów: Wydział

Ochrony Przyrody i Informatyki, Wydział Opieki nad Lasem, Wydział Administracji Państwowej, Wydział Współpracy z Publicznością oraz Wydział Ekonomiczny. Posłannictwem Dyrekcji jest zachowanie i poprawa stanu środowiska na obszarze PN i jego PO ze szczególnym uwzględnieniem samokontrolujących funkcji systemów naturalnych, ścisłej ochrony flory i fauny Karkonoszy oraz zachowania charakterystycznych cech lokalnego krajobrazu. Celowi temu służą również prowadzone badania naukowe i praca wychowawcza oraz wykorzystywanie terenów PN i PO do celów turystycznych i wypoczynkowych w zakresie nie zagrażającym bezpieczeństwu ekologicznemu środowiska.

KRNAP Administration is an allowance organization that was established by the Ministry of Environment of the Czech Republic. The organization is divided into five independent departments: Department of Nature Conservation and Informatics, Forest Management Department, State Administration Department, Public Relations Department, Economic Department. The aim of the Administration is to ensure the maintenance and improvement of nature environment of the National Park and its Protection Zone, especially the protection and renewal of self-controlling functions of environmental systems, strict protection of the Krkonoše Mountains flora and fauna, preserving typical appearance of the landscape, fulfilling scientific and educational aims, and using the NP and PZ territory to provide ecologically acceptable tourism as well as recreation that does not harm the environment.

Die KRNAP-Verwaltung ist eine vom Umweltministerium der Tsch. Republik gegründete Zuschussorganisation. Die Organisation ist in 5 selbständige Bereiche aufgeteilt: Bereich für Naturschutz und Informatik, Bereich für Waldpflege, Bereich für Staatsverwaltung, Bereich die Öffentlichkeitsarbeit, Ökonomischer Bereich. Mission der KRNAP-Verwaltung ist es, für die Erhaltung und Verbesserung des Umweltmilieus im Nationalpark und dessen Schutzzone zu sorgen und dies namentlich durch den Schutz und die Erneuerung der selbstregulierenden Funktionen der natürlichen Systeme, durch den strengen Schutz der Riesengebirgsflora und -fauna, sowie für die Erhaltung des typischen Landschaftsbildes, die Erfüllung wissenschaftlicher und erzieherischer Ziele und die Nutzung des Nationalparks und seiner Schutzzone zu einem ökologisch erträglichen und umweltfreundlichen Tourismus und Urlauberverkehr.

Audit na Správě Krnap

Audyt Dyrekcji KRNAP

Audit of KRNAP Administration

Audit bei der KRNAP-Verwaltung

Petr Kadleček

Pracovník auditu kromě jiného sleduje, zda je v organizaci dostatečný a průkazný kontrolní systém a jestli správně funguje. Tento systém se řídí směrnicemi „Oběh účetních dokladů“ a „Finanční kontrola“. V organizaci je tím zajištěna dostatečná kontrola finančních operací.

Z plánovaných kontrol se auditor zúčastnil komplexních prověrek na lesních správách. Při prověrkách je namátkově prováděna kontrola vystavování výkonových norem, kontrola faktur, vykazování provedených prací a nařízených evidencí, kontrola vyrobených sortimentů dříví i skutečné provedení prací v lesních porostech. Uskutečnily se kontroly strážních

obvodů na terénních střediscích. Provedl namátkovou kontrolu při inventuře dříví, kontrolu telefonních limitů u mobilních telefonů, rozbor nákladů a výnosů ubytoven, kontrolu výkonů výrobních prostředků a prováděl v průběhu roku další běžné kontroly. Závažné nedostatky nebyly zjištěny, případné závady byly spíše administrativního rázu.

Auditor se účastní většiny řízení na ověřování ceny při zadávání prací a nákupu strojů a materiálu, kterých bylo přes 20 případů. Ve škodní komisi, jejíž agendu vede, bylo projednáno v roce 2005 23 případů.

Časově náročnou prací byla kompletace dokladů a sepsání smluv na prodej 24 nemovitostí Správy KRNAP.

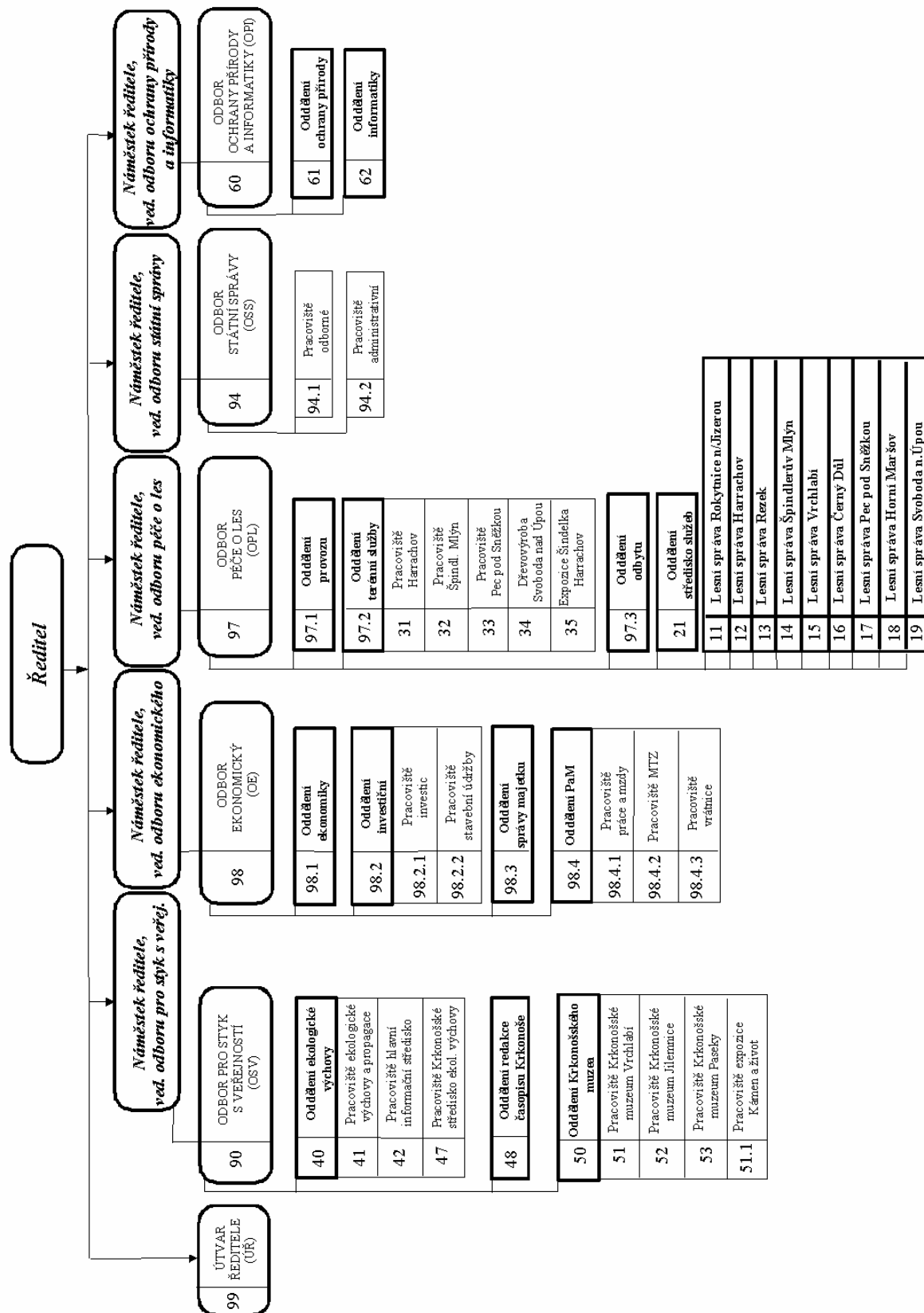

Sněžka ze svahu Studniční hory

Śnieżka, widok ze zbocza Studničnej hory

Sněžka visible from Studniční Hora's hillside.

Die Schneekoppe vom Hang des Brunnberges/Studniční hora

Poradní orgány Správy KRNAP – Rada Krkonošského národního parku – regionální sekce

Organy doradcze Dyrekcji KRNAP – Rada Karkonoskiego Parku

Narodowego – sekcje regionalne

Advisory Bodies of KRNAP Administration – The Krkonoše

Mountains National Park's Board – Regional Section

Beratungsorgane der KRNAP-Verwaltung – Rat des

Riesengebirgsnationalparks – regionale Sektion

Jiří Černý

Jednání Rady se v roce 2005 uskutečnilo 22. září. Jednání regionální sekce proběhlo 2x v roce, a to dne 28. 4. 2005 a 22. 9. 2005 (před plenárním zasedáním Rady) ve velké zasedací místnosti MěÚ Vrchlabí. Vědecká sekce se sešla na MŽP v Praze dne 5. 12. 2005.

Plenární zasedání Rady projednalo témata řešená na regionální a vědecké sekci. Z důvodu nízké účasti bylo přijato doporučení. Řešená témata v roce 2005 jsou zahrnuta ve výčtu činnosti jednotlivých sekcí.

Regionální sekce v roce 2005 na svých zasedáních projednala následující témata:

- Seznámení se studií o krajinném rázu – Účastníci se shodli a potvrdili závěr, že studie bude jedním z podkladových materiálů pro rozhodování orgánů státní správy (stavebních úřadů).
- Rozvojový potenciál měst a obcí regionu Krkonoš – Projekt má finanční podporu Královéhradeckého kraje a termín zpracování do konce roku 2005. Toto téma doplnil ředitel Správy o informaci o zahájení projektu (s podporou MŽP) „Šetný rozvoj cestovního ruchu v Krkonoších“. Zpracovatelem se stalo Urbanistické středisko Ostrava, s.r.o.
- Projekt Vize „Krkonoše 2050“ – Zasedání bylo informováno o dodržení postupu zpracování a nutnosti dodržet harmonogram a projekt dokončit v roce 2006. Vize by měla vytvořit podklad pro občany, za účasti při zpracovávání občanů v regionu Krkonoš, ale i příjíždějící návštěvníky, jak nahlížet na zdejší region, a to: Komu má sloužit? Jak zachovat příslušné hodnoty území? Co rozvíjet? Jak prosazovat příslušné záměry? atd. Jako nejvhodnější forma deklarace závěrů se jeví „Memorandum“, ke kterému by se obce i jiné subjekty dobrovolně přihlásily. Je představa, že stejný proces proběhne i v Polsku.
- Projekty Krkonoše – lyžařský běžecký ráj a cyklotrasy – Plénium bylo seznámeno s filosofií těchto projektů, spočívající ve stažení turistů na vzájemně dohodnuté upravované trasy, a tím dosažení odlehčení především nejcennějším partiím NP, a přitom nabídnout kvalitní vyžití návštěvníkům hor.
- Otázka „skibusů“ a „cyklobusů“ – Bylo konstatováno, že provoz se rozvíjí a je pozitivně přijímán veřejností.
- Sněžka – poštovna – Proběhlo seznámení s jednotlivými přihlášenými projekty. Plénium bylo stručně seznámeno s jednáními z minula. S tím, že výsledné řešení nezáleží jen na Správě KRNAP, Obci Pec pod Sněžkou a investorkou, ale že se jedná i o otázku nadregionální. Došlo i k seznámení s výsledky internetové ankety a stanoviskem vědecké sekce Rady. Proběhla souhrnná informace ředitele Správy. Regionální sekce Rady KRNAP doporučila řediteli Správy variantu Anežka ateliéru H.R.A. – Hoffman Rajniš architekti.
- Vodní nádrž Vilémov – V rámci projednávání konceptu ÚP VÚC Libereckého kraje se jedná o více staveb (podán výčet). Z jednání vyplynulo, že s uvedenými stavbami na území NP a ochranného pásma nesouhlasí Správa ani obce.

- Problematika dopravy a komunikací – Rada byla seznámena s vizí utváření dopravních komunikací v oblasti Krkonoš, a to především se vztahem k výhledu výstavby nadregionálních komunikací v Libereckém kraji, a tím odlehčení přechodu v Harrachově. Byla zmíněna otázka oddálení zvýšení kapacity komunikace Královec – Lubawka.
- Světelné znečištění – Sekci byl stručně představen projekt výzkumu světelného znečištění hor a dosažené výsledky. Pro většinu to byly zcela nové inspirativní poznatky.
- Zimní údržba komunikací na území NP – Výjimka byla poskytnuta i přes negativní postoj Správy opíraný o neuskutečněný výzkum vlivu na okolní přírodu.

Na 8. zasedání byla schválena změna tajemníka regionální sekce a Rady KRNAP. Tuto funkci nově zastává Ing. Jiří Černý, pracovník Správy KRNAP.

Seznam členů regionální sekce:

Beran Jiří, Ing.	ředitel společnosti Skiareál Špindlerův Mlýn
Berrová Dagmar	starostka města Svoboda nad Úpou
Bradna František, MVDr.	zástupce města Jilemnice
Cajthaml Václav	starosta města Harrachov
Ceé Petr, Ing.	výkonný ředitel TJ Spartak Rokytnice nad Jizerou
Honců Miroslav	starosta obce Jestřabí v Krkonoších
Horynová Hana, Ing.	místostarostka města Trutnov
Hrubec Zdeněk, Ing.	starosta obce Vichová nad Jizerou
Husák Jaroslav	zástupce obce Kořenov
Janečková Jaroslava, Ing.	zástupce krajského úřadu Libereckého kraje
Kavánová Květa	starostka obce Poniklá
Klepš Adolf	náčelník Horské služby
Korbelář Jan, Mgr.	ředitel SOUL a Učiliště Svoboda nad Úpou
Kraus Zdeněk, Ing.	starosta obce Černý Důl
Krejčí Jiří, Ing.	zástupce společnosti Sportovní areál, a.s., Harrachov
Krejzlík Miroslav, RNDr.	zástupce krajského úřadu Královéhradeckého kraje
Kučera Petr, Ing.	starosta obce Horní Maršov
Lefner Petr	místostarosta obce Rudník
Matyáš Petr, Ing.	starosta města Rokytnice nad Jizerou
Mejsnar Jaroslav, Ing.	starosta obce Benecko
Mocel Lubomír	starosta obce Malá Úpa
Němec Václav, Ing.	starosta města Janské Lázně
Nosek Václav	starosta města Jablonec nad Jizerou
Růžičková Hana	starostka obce Paseky nad Jizerou
Rychtr Milan	starosta obce Vítkovice
Sazeček Miroslav, Ing.	starosta obce Strážné
Sobotka Jan, Ing.	starosta města Vrchlabí
Šimek Oldřich	starosta města Špindlerův Mlýn
Švanda Radim	zástupce města Pec pod Sněžkou
Uždilová Jiřina	zástupce obce Mladé Buky
Vamberra František	ředitel společnosti SKI Pec a.s.
Vancl Jiří, Ing.	starosta obce Lánov + zástupce obce Dolní Dvůr
Vlasák Miroslav	starosta města Žacléř

Poradní orgány Správy KRNAP – Rada Krkonošského národního parku – vědecká sekce

Organy doradcze Dyrekcji KRNAP – Rada Karkonoskiego Parku

Narodowego – sekcja naukowa

Advisory Bodies of KRNAP Administration – The Krkonoše

Mountains National Park's Board – Research Section

Beratungsorgane der KRNAP-Verwaltung – Rat des

Riesengebirgsnationalparks – wissenschaftliche Sektion

Jiří Flousek

Samostatné podzimní zasedání vědecké sekce (MŽP Praha, 5. 12. 2005) se zabývalo, mimo jiné, následující problematikou Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma:

- **Sněžka** – VS byla seznámena s dosavadním postupem jednání k výstavbě nového lyžařského areálu mezi Pecí p. Sn. a Růžohorkami. K uvedenému záměru bylo předloženo oznámení ve smyslu § 6 zák. 100/01, o posuzování vlivů na životní prostředí (dokumentaci zpracovanou Mgr. Houdkem považuje Správa KRNAP za neobjektivní materiál, jednostranně zaměřený ve prospěch realizace plánovaného záměru), výsledkem zjišťovacího řízení je závěr MŽP ze dne 8. 11. 2005, že záměr bude posuzován podle citovaného zákona.

Ředitel Správy informoval o jednáních se zástupci města Pec pod Sněžkou a Senátu ČR, na kterých zazněly úvahy pokračovat po vybudování lyžařského areálu na Růžohorky v jednáních o výstavbě nové LD na vrchol Sněžky. V takovém případě postrádá dosavadní vstřícný, ale krajní kompromis Správy smysl (ze dvou, na území NP těžko obhajitelných návrhů, preferovat „menší zlo“ v podobě vybudování uvedeného areálu před „větším zlem“ – výstavbou nové LD na vrchol). Správa NP je proto připravena opustit vstřícnost v případě lyžařského areálu a vrátit se k jednáním o rekonstrukci LD dle přesně stanovených podmínek.

VS doporučila Správě, ve světle nových skutečností při vývoji jednání, preferovat rekonstrukci LD na vrchol Sněžky ve stávající trase a kapacitě (ve znění podmínek dle bodu 1 zápisu z jednání se starostou Pece pod Sněžkou ze dne 20. 2. 2003).

- **Luční bouda** – VS byla seznámena s dalším vývojem aktivit kolem Luční boudy, především s pořádáním koncertů a bálů (detaily viz www.lucnibouda.cz). Při kontrolní akci v souvislosti s koncertem hudební skupiny MIG 21 ve dnech 25. – 27. 11. 2005 bylo zjištěno 71 průjezdů rolby a 49 průjezdů sněžného skútru I. zónou NP, které vedly ke škodám na klečových porostech.

VS doporučila Správě KRNAP provádět důsledné monitorování provozu vozidel k Luční boudě, vč. kontroly přidělených povolenek a dodržování stanovených podmínek, a požádat o právní výklad § 16 (1e) zák. 114/92 ve věci vymezení pojmu „hromadná veřejná akce“.

- **Krkonošský lyžařský běžecký ráj** – VS byla informována o problémech spojených s provozováním sítě lyžařských běžeckých tratí v rámci KLBR. Již čtvrtým rokem jsou rolbami upravovány běžecké trasy na území celých Krkonoš, vč. I. zóny NP. Správa KRNAP tak vyšla vstříc Svazku měst a obcí Krkonoše, který však opakovaně není schopen zajistit dodržování podmínek stanovených v rozhodnutí Správy. Problémy způsobuje především protahování tras příliš širokými rolbami v klečových

porostech a na lokalitách s výskytem tetřivků. Snahou provozovatelů roleb je navíc i rozšiřování některých cest v I. zóně NP (např. mezi Klínovkami a Bufetem na Rozcestí), vč. prožezávání klečových porostů na šířku používaných strojů.

VS doporučila Správě revokovat své dřívější rozhodnutí ke KLBR a další úpravy tras řešit formou udělování výjimek pro údržbu běžeckých tras, zajišťovanou jednotlivými provozovateli.

- Zimní solení silnic na území KRNAP – VS byla informována o usneseních vlády ČR ze dne 21. 9. (č. 1232) a 19. 10. 2005 (č. 1361 a 1364), kterými byly na 3 resp. 5 následujících let (přes opakovaný nesouhlas Správy KRNAP) uděleny výjimky ze zákona 114/92, umožňující zimní solení silnic do Špindlerova Mlýna a Pece pod Sněžkou, resp. na Harrachovsku, aniž byla včas splněna významná podmínka z loňské (jednoleté) výjimky – předložení zprávy o výsledcích sledování vlivu této aktivity na okolní prostředí.
- Odstraňování kleče – VS byla informována o managementovém zásahu Správy KRNAP, při kterém byly v letošním roce (po dohodě odborů péče o les a ochrany přírody a na základě výjimky udělené MŽP) redukovány druhotné výsadby kleče na zhruba 3 hektarech území Labské louky. Při akci byl úspěšně ověřen optimální způsob redukce klečových výsadeb a výsledkem je prostorová konfigurace keřů, která již připomíná přirozené klečové porosty v okolí. V příštím roce Správa předpokládá pokračovat v úpravách druhotných výsadeb kleče rovněž na dalších lokalitách v I. zóně NP (redukce v rozsahu 10–90 % vybraných porostů, arondace negativní i pozitivní).
- Studie ke světelnému znečištění Krkonoš – VS byla informována o výsledcích studie Ing. arch. Brychtové, dr. Hollana a Ing. arch. Krauseho (červen 2005), zadané Správou a hodnotící vliv umělého osvětlení vybraných lyžařských areálů na přírodní prostředí a krajinný ráz KRNAP a jeho ochranného pásma (celé znění studie viz www.krnep.cz/aktuality). Do doby zpracování tohoto hodnocení bylo Správou v roce 2005 povoleno osvětlení sjezdovky Protěž v Janských Lázních (poprvé na území KRNAP) a druhá větev sjezdovky Javor v Peci pod Sněžkou. Stanovené podmínky realizace obou záměrů do určité míry reflektovaly poznatky o negativních dopadech světelného znečištění na přírodu a krajinu, avšak ne zcela (dr. Hollan považuje za dostatečné osvětlovat sjezdovky světlem o intenzitě do 1 luxu, technické normy uvádějí hodnoty 20 a 30 lx: Správa povolila 10 lx v horní části sjezdovek a 15 lx na zbývající ploše). Po dokončení uvedené studie byly zatím všechny další žádosti o umělé osvětlení sjezdovek zamítnuty, nebo je investor sám stáhnul, případně jsou odloženy s tím, že konečné stanovisko bude vydáno po zimní sezoně 2005/06, na základě vyhodnocení vlivu nových technologií osvětlení na sjezdovkách Protěž a Javor.

Aktuální složení VS:

Předseda:	RNDr. František Krahulec, CSc.
Místopředsedové:	RNDr. Jiří Kulich Doc. RNDr. Stanislav Vacek, DrSc.
Členové:	Ing. arch. Jitka Brychtová PhDr. Rostislav Fellner, CSc. Ing. Michael Hošek RNDr. Jakub Hruška, CSc. Mgr. inž. Ryszard B. Mochola RNDr. Zdeněk Patzelt Ing. Alois Pavlíčko

RNDr. Vlastimil Pilous
RNDr. Jiří Plamínek, CSc.
Prof. ing. Vilém Podrázský, CSc.
Ing. František Povolný
Ing. Tomáš Rothröckl
PhDr. Ivan Rynda
Ing. arch. Martin Říha
Doc. ing. Karel Spitzer, CSc.
RNDr. Josef Starý, CSc.
Ing. Jaroslav Šantroch, CSc.
RNDr. Jan Štursa
Prof. ing. Jan Jeník, CSc.
RNDr. Jiří Flousek, Ph.D.

Čestný předseda (není členem VS):
Tajemník (není členem VS):

Rada Parku Narodowego jest organem doradczym dyrektora Dyrekcji KRNAP. Składa się z dwóch sekcji: regionalnej i naukowej. Obie sekcje zajmowały się następującymi tematami: schronisko Luční bouda, rozluźnianie więźby nasadzeń kosodrzewiny, studium o charakterze krajobrazu, projekt Potencjał rozwojowy miast i gmin regionu Karkonosze, projekt Wizje „Karkonosze 2050“, Karkonoski raj narciarstwa zjazdowego i biegowego oraz trasy rowerowe, kwestia autobusów dla narciarzy (skibusy) i dla rowerzystów (cyklobusy), Śnieżka – urząd pocztowy, zbiornik wodny Vilémov, problematyka transportu i komunikacji, smog świetlny, zimowa konserwacja dróg na terenie PN.

The Krkonoše Mountains National Park's Board is an advisory body to the Director of KRNAP Administration and it consists of two sections – regional and research. Both sections devoted their time to the following topics: Luční bouda [Luční Chalet], reducing the planting of dwarf mountain pine, studies concerning the landscape character, a project called the "Development Potential Of Towns and Municipalities in the Giant Mountains, Vision Project "The Krkonoše Mountains 2050", The Krkonoše Mountains down-hill and cross-country skiing paradise and cycling routes, "ski-buss" and "cycle-buses", Sněžka – Poštovna [post office], Vilémov water dam, problems with transportation and communication, light pollution, winter maintenance of roads within the NP's territory.

Der Rat des Nationalparks ist Beratungsorgan des Direktors der KRNAP-Verwaltung und setzt sich aus zwei Sektionen zusammen – der regionalen und wissenschaftlichen Sektion. Beide Sektionen befassten sich mit den folgenden Themen: Luční bouda/Wiesenbaude, Reduzierung der Bergkieferpflanzungen, Landschaftscharakterstudie, Projekt „Entwicklungspotential der Riesengebirgsstädte und -gemeinden“, Projekte „Vision Riesengebirge 2050“, „Riesengebirgsski- und -skilaufparadies und Radwanderwege“, Problemkreis „Ski- und Radwander-Busse“, Schneekoppe – Poststelle, Wasserreservoir Vilémov, Problemkreis Verkehr und Verkehrswege, Lichtverschmutzung, Winterdienst auf dem Gebiet des Nationalparks.

Ornitologická sekce při Správě KRNAP

Sekcja Ornitologiczna przy Dyrekcji KRNAP

Ornithological Section within the KRNAP Administration

Ornithologische Sektion der Verwaltung des KRNAP

Jiří Flousek

Oblastní ornitologická sekce sdružuje amatérské ornitology a přátele ptactva, zajímající se o avifaunu Krkonoš a jejich podhůří. V současnosti má 57 členů, kteří se podílejí na tradičních, většinou dlouhodobých úkolech:

- faunistika a inventarizační průzkumy (ornitologická pozorování, výskyt a početnost vrabce domácího)
- monitoring (mapování hnízd čápa černého a výskytu chřástala polního)
- odchyt a kroužkování ptáků (individuální odchytové akce, noční odchyt na světlo: sedlo u Vosecké boudy, Rýchorská bouda)
- ochrana ptáků (vyvěšování a kontrola budek pro pěvce a sovy)
- ekologická výchova (Vítání ptačího zpěvu)
- publikace (vydání ornitologického sborníku *Prunella* 30/2005)
- uspořádání Víkendového výzkumného tábora 2005 pro členy Východočeské ornitologické pobočky v oblasti západních Krkonoš a jejich podhůří (inventarizační průzkum ptáků v širším okolí Vysokého nad Jizerou)

Vítání ptačího zpěvu

Při již osmém vítání jarního přiletu ptáků v Krkonoších byl zvolen odlišný přístup a nově připraveny dvě akce se stejnou náplní (pozorování a určování ptáků, seznámení s jejich biologií a ochranou, odchyt ptáků) – „generálka“ 30. 4. a „vlastní vítání“ o týden později 7. 5. 2005. Souhrnně se obou akcí zúčastnilo 114 zájemců (již potřetí nejvyšší účast v celé republice), kteří měli možnost pozorovat 44 resp. 59 druhů a při odchycích si prohlédnout rovných 100 ptáků v 31 druzích.

Akce Vítání ptačího zpěvu je oblíbená vrchlabskou veřejností
Do ulubionych akcji mieszkańców Vrchlabi należą „Witanie ptasiego śpiewu”
The public in Vrchlabí enjoys the event called "Welcoming Songbirds".
Die Veranstaltung „Begrüßung des Vogelgesanges“ erfreut sich in Vrchlabi großer Beliebtheit

Obsah sborníku *Prunella* 30/2005

- Podzimní tah ptáků v Krkonoších v roce 2004
- Odchyt ptáků v sedle nad Voseckou boudou v roce 2004
- Nezvykle umístěná hnízda jiříčky obecné (*Delichon urbica*)
- Přehled zpětných hlášení ptáků kroužkovaných v oblasti Krkonoš v období 1911–2004

- Spací dutiny strakapouda velkého (*Dendrocopos major*) a strakapouda malého (*D. minor*)
- Úspěšné hnízdění skorce vodního (*Cinclus cinclus*) v budce pro konipasy
- Mezinárodní sčítání vodních ptáků v Krkonoších v roce 2004
- Přehled ptáků okroužkovaných v oblasti Krkonoš roce 2004
- Ornitologická pozorování v oblasti Krkonoš v roce 2004
- Pozorování dalších obratlovců v oblasti Krkonoš v roce 2004
- Vzpomínání na paní Johannu Gressel

Regionalna sekcja ornitologiczna stowarzysza ornitologów amatorów i przyjaciół ptaków interesujących się ptactwem żyjącym w Karkonoszach i na podgórzu. Obecnie ma 57 członków realizujących tradycyjne w większości przypadków długoterminowe programy takie jak faunistyka i prace inwentaryzacyjne, odlów i obrączkowanie ptaków, ochrona ptaków oraz wychowanie ekologiczne.

Regional ornithological section unites amateur ornithologists and bird lovers, that are interested in the Krkonoše Mountains' and its foothills' avifauna. At the present time it has 57 members, who take part in fulfilling traditional and usually long-term goals: Faunistics and inventory taking research, catching and tagging birds, bird protection and environmental education.

In der regionalen ornithologischen Sektion haben sich Amateurnornithologen und Freunde der Vogelwelt zusammengeschlossen, die sich für die Avifauna des Riesengebirges und des Riesengebirgsvorlandes interessieren. In der Gegenwart zählt sie 57 Mitglieder, die sich an traditionellen und langfristigen Aufgaben beteiligen: Faunistik und inventarisierende Erkundungen, Vogelfang zur Beringung, Vogelschutz und Umwelterziehung

3. OCHRANA PŘÍRODY

Ochrona przyrody

Nature Conservation

Naturschutz

Osvětlení sjezdovek

Oświetlenie tras zjazdowych

Lighting of Down-Hill Slopes at Night

Pistenbeleuchtung

Josef Harčarik, Lubomír Jiříš

Osvětlení sjezdovek pro večerní lyžování je fenoménem zejména posledních několika let. Vzrůstající počet osvětlovaných horských svahů a s tím související míra světelného znečištění vedly Správu KRNAP k tomu, že hledala odborníky, kteří by byli schopni tuto problematiku uchopit a zanalyzovat.

V průběhu zimní sezony 2004–2005 byly vypracovány studie „Hodnocení vlivu umělého osvětlení sjezdovky Protěž na Černé hoře“ a „Vyhodnocení vlivu umělého osvětlení vybraných lyžařských areálů na přírodu a krajinu území KRNAP a jeho ochranného pásma“. Obě studie pro Správu KRNAP a MŽP ČR zpracovali Ing. arch. Jitka Brychtová, RNDr. Jan Hollan a Ing. Josef Krause.

Jejich cílem bylo vyhodnocení vlivu stávajícího i uvažovaného osvětlení vybraných sjezdových tratí na přírodu a krajinu Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma a zobecnění některých zjištění.

První z výše uvedených studií se podrobně zabývala projektem na osvětlení sjezdovky Protěž v Janských Lázních, kde byla navržena průměrná intenzita osvětlení 20 lx. Posudek analyzoval množství emisí světla do okolního prostředí za různých klimatických situací, hodnotil změny světelných podmínek prostředí oproti přírodnímu stavu a popisoval vliv záměru na krajinný ráz. Že jsou osvětlované sjezdovky významným až dominantním zdrojem světelného znečištění území lze ilustrovat např. na skutečnosti, že takováto sjezdovka v navržených parametrech by emitovala do ovzduší podobné množství světla jako obec se třemi až šesti tisíci obyvateli a do vzdálenosti 20 km od sjezdovky by došlo ke zdvojnásobení světla oproti přírodnímu stavu (samozřejmě čím blíže ke sjezdovce, tím by se násobek zvyšoval).

Druhá studie hodnotila umělé osvětlení sjezdovek Hromovka a Svatý Petr ve Špindlerově Mlýně, Lesní hřeben v Horní Malé Úpě, Javor v Peci pod Sněžkou, Protěž v Janských Lázních, Skipark v Černém Dole, Lysá hora v Rokytnici nad Jizerou, Aldrov a Vurmovka ve Vítkovicích. Hlavní část zprávy obsahuje textovou, tabulkovou a grafickou část. V textové části je hodnocen vliv osvětlení na krajinný ráz území NP, především na jeho noční scenerie a dále se autoři rozsáhle věnují teoretickým i praktickým aspektům změn v intenzitě osvětlení prostředí. V grafické části je v měřítku 1: 25 000 vyznačen přibližný rozsah území, ve kterém by se při hodnotě osvětlení sjezdovky intenzitou 0,5 lx, a optimálním technickém řešení svítidel, zvýšilo množství světla v přírodě na dvojnásobek oproti přírodním hodnotám (0,0001 lx). Pro zákres ovlivněného území byly uvažovány dvě hodnoty rozsahu nasvětlené plochy sjezdovky – 5 ha (cca 1 000 m délka, 50 m šířka) a 2 ha (např. 1000 m

délka, 20 m šířka). Studie též konstatuje, že k výraznému narušení nočního prostředí území rovněž přispívá špatné veřejné osvětlení.

Jedním z nejdůležitějších výstupů obou studií byly také návrhy na omezení negativních dopadů osvětlení sjezdovek na přírodu a krajinu. Autoři hledali možnost kompromisu ve sladění požadavků ochrany přírody a únosné míry večerního osvětlení pro sjezdové lyžování. Byly navrženy takové intenzity osvětlení, které by dle názorů zpracovatelů studie i na základě zkušeností ze zahraničí (Itálie, USA – Colorado) byly slučitelné se zachováním hodnot národního parku a zároveň umožnily bezpečné lyžování. K základním doporučením studie patří také doplnění osvětlovacích soustav o clonící prvky a zařízení pro spojitou regulaci světelného toku a změna používaného světla (žluté světlo místo většinou používaného bílého).

Světelné znečištění území KRNAP
Smog świetlny na obszarze KRNAP
Light pollution in the KRNAP territory.
Lichtverunreinigung auf dem Gebiet des KRNAP

Osvětlení sjezdové trati Hromovka ve
Špindlerově Mlýně objektivem „rybí oko“
Oświetlenie trasy zjazdowej Hromovka w
Szpindlerowym Młynie
This photograph of night lighting at the
Hromovka downhill ski-slope in Špindlerův Mlýn.
Die Beleuchtung der Abfahrtspiste
Hromovka in Špindlerův Mlýn

Rosnąca ilość oświetlonych zboczy górskich i wzrost stopnia zanieczyszczenia świetlnego środowiska wiodła Dyrekcję KRNAP do zlecenia przygotowania opracowania pt.: „Ocena wpływu sztucznego oświetlenia trasy zjazdowej Protěž na Černé hoře“ i „Ocena wpływu sztucznego oświetlenia wybranych arealów narciarskich na przyrodę i krajobraz obszaru KRNAP i jego otuliny“.

The growing number of mountain slopes with night lighting and with it connected amount of light pollution brought KRNAP Administration to order a study on "The Evaluation of the Effect of Artificial Lighting of Protěž Slope at Černá Hora" and on "Evaluation of the Effect Artificial Lighting of Chosen Skiing Centres has on Nature and Land within KRNAP and its Protection Zone."

Die wachsende Anzahl beleuchteter Berghänge und die damit zusammenhängende Lichtverschmutzung bewog die KRNAP-Verwaltung dazu, die Erarbeitung der Studien „Beurteilung des Einflusses der künstlichen Beleuchtung an der Piste Protěž am Berg Černá hora“ und „Auswertung des Einflusses künstlicher Beleuchtung von Skiarealen auf die Natur und Landschaft auf dem Gebiet des KRNAP und dessen Schutzzone“ zu vergeben.

Česká bouda na Sněžce

Schronisko Česká bouda na Śnieżce

Česká bouda [Czech Chalet] at Sněžka

Böhmische Baude auf der Schneekoppe

Josef Harčarik

V průběhu letních měsíců roku 2005 byla dokončena demolice České boudy na vrcholu Sněžky, jež byla zahájena a z velké části se také uskutečnila v roce předchozím. Jednalo se zejména o odstranění části boudy s trafostanicí a elektrickou rozvodnou – její modernizovaná technologie byla přemístěna do horní stanice lanové dráhy. Vzhledem k nepříznivému statickému posudku bylo nutné zbourat také část obvodových zdí suterénu a znova je vystavět (částečně byly realizovány formou drátokošů, zbytek bude z nasucho vyskládaných kamenů). Souběžně s dokončováním demolice boudy probíhala úprava místa pro vyhlídkovou terasu a novou poštovnu. Převážná většina demolovaného materiálu (kromě kameniva, použitelného do zdí suterénu) byla postupně transportována vrtulníkem (v menší míře také lanovkou) a dále automobily na skládky mimo KRNAP. Proti původním předpokladům bylo nutné odvést také materiál uložený v suterénu, neboť jeho prostory budou využity pro část nové poštovny. Demolici České boudy a úpravu vyhlídkové terasy prováděla firma bratří Klimešů z Horního Maršova. Dokončení demolice bylo opět financováno z Programu péče o krajinu Ministerstva životního prostředí.

Latem 2005 roku dokończono rozbiórkę Českiej boudy na szczycie Śnieżki. Usunięto część schroniska ze stacją transformatorową i rozdzielnią elektryczną, wyremontowano ściany sutereny i przygotowano miejsce pod taras widokowy i nową placówkę pocztową.

The demolition of Czech Chalet at Sněžka's peak was finished during the summer months of 2005. Part of the chalet that contained a transformer station and a switching station was removed, the walls of the sub terrain level were repaired, and the area determined for a terrace with a lookout and the new Poštovna [Post Office] was prepared.

Im Verlauf der Sommermonate 2005 wurde der Abriss der Böhmischen Baude / Česká bouda auf dem Gipfel der Schneekoppe abgeschlossen. Der Teil der Baude mit Trafo- und Verteilerstation wurden völlig beseitigt, die Erdgeschossmauern wurden repariert und zur Verwendung als Aussichtsterrasse und zum Bau einer neuen Poststelle hergerichtet.

Rozvolňování výsadeb kleče na přírodovědně hodnotných lokalitách

Rozluźnianie więzby nasadzeń kosodrzewiny na przyrodniczo cennych stanowiskach
Reduction of Planting of Dwarf Mountain Pine in Valuable Nature Areas
Lichten von Bergkieferbeständen in naturwissenschaftlich wertvollen Lokalitäten

Josef Harčarik, Lubomír Jiříš

V minulých desetiletích realizované výsadby kleče na území I. a II. zóny KRNAP jsou místy v přímém střetu s některými významnými přírodními fenomény, především

s botanickými a geomorfologickými lokalitami. Pravidelná a přehuštěná výsadba v těchto místech způsobuje v dlouhodobém horizontu zmenšování a mizení volných ploch s vyvinutými formacemi alpských trávníků (dle klasifikace evropského mapování NATURA 2000), s hojným zastoupením zvláště chráněných a ohrožených druhů rostlin (např. rod *Hieracium*, *Pulsatilla alpina*, *Arnica montana*, *Carex bigelowii*, *Hypochaeris uniflora* apod.). V místech unikátních geomorfologických jevů (např. brázděné a polygonální půdy, putující kamenné bloky, apod.) dochází rozrůstáním kleče k jejich mechanickému poškozování, příp. k narušení fyzikálních procesů, které vedly k jejich vzniku (nerovnoměrné ukládání sněhu, svahové pohyby, mrazové procesy, apod.).

Z výše uvedených důvodů je v zájmu zachování geobiodiverzity nutné na vytipovaných lokalitách provést postupnou redukci výsadeb v rozsahu 10–90%. Jednotlivé keře kleče se odstraňují v místech výskytu zájmových objektů (rostlin, geomorfologických jevů) a v jejich bezprostředním okolí. K důležitým kritériím však patří také zdravotní stav kleče (např. poškození bejlomorkou borovou) nebo splachy cizorodých látek z turistických cest (na takových místech je většinou snaha kleč naopak ponechat). Cílem těchto opatření by měl být diverzifikovaný, plošně rozmanitý porost – různě velké a různě uspořádané plochy kleče střídající se s plochami „bezlesí“ v nepravidelných útvarech. Na místech přírodovědně nejhodnotnějších by tak měla vzniknout přírodě blízká mozaika klečových keřů a otevřených ploch travnaté tundrové vegetace.

V období čtyř týdnů na přelomu října a listopadu roku 2005 byla realizována I. etapa rozvolnění klečových výsadeb – na modelové lokalitě Labská louka. Výřez byl prováděn ručně vytrháváním a za použití motorové pily. Získaná dřevní hmota byla přetažena ke zpevněné cestě, naložena a odvezena lehkými nákladními vozidly. Likvidace materiálu byla provedena mimo území národního parku. Akce byla realizována na základě povolení MŽP ČR ze dne 14.10. 2005, vydaného formou výjimky a souhlasu k zásahu.

Na počátku roku 2006 bude zpracován podrobný managementový plán (vedle redukce kleče bude navrhovat i tzv. pozitivní arondace, tj. dosadby kleče na vhodných místech), na základě kterého budou zásahy do klečových porostů pokračovat i v dalších letech.

Letecký snímek výsadeb U Čtyř pánů
*Zdjęcie lotnicze nasadzeń na stanowisku U
 Čtyř pánů*
*An aerial photograph of areas being
 planted at U Čtyř pánů.*
Flugansicht der Aufforstungen bei U Čtyř pánů

Stejná plocha po provedeném zásahu
To samo stanowisko po interwencji
*The same area after the intervention took
 place.*
*Die gleiche Fläche nach durchgeführtem
 Eingriff*

W przeszłości niekiedy zalesiano kosodrzewiną stanowiska na terenie I i II strefy KRNAP z jawną szkodą dla niektórych ważnych fenomenów przyrodniczych głównie botanicznych i geomorfologicznych. Dlatego na niektórych stanowiskach przystąpiono do rozluźniania porostów kosodrzewiny.

Some of the former planting of dwarf mountain pine in KRNAP zones I and II is in direct confrontation with certain important nature phenomena, especially with botanical and geomorphologic localities. Therefore, it was decided to limit the planting of dwarf mountain pine in certain places.

Die in der Vergangenheit realisierten Aufforstungen von Bergkiefern (Legföhren) in der I. und II. Zone des KRNAP stehen an manchen Orten im direkten Widerstreit mit bestimmten bedeutenden Naturphänomenen, vor allem mit botanischen und geomorphologischen Lokalitäten. An einigen Orten wurde deshalb die Lichtung der Bergkieferpflanzungen angegangen.

Solení silnic

Solenie dróg

Putting Salt on Roads

Straßensalzung

Josef Harčarik

Solení silnic je v České republice na území národních parků a chráněných krajinných oblastí podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, zakázáno. Výjimky z tohoto zákazu lze udělovat pouze v případě, kdy jiný veřejný zájem výrazně převyšuje nad veřejným zájmem ochrany přírody.

V Krkonošském národním parku byly až do roku 2004 takovéto výjimky udělovány pouze pro úseky silnic I/10 a I/14 (tj. hlavní silnice z harrachovského Mýta směrem na hraniční přechod v Harrachově a směrem na Jilemnici). Hlavním důvodem pro jejich udělení byla skutečnost, že na těchto silnicích je intenzivní doprava nákladními automobily, včetně kamionů. Změnu situace lze v této lokalitě očekávat až po přesunutí kamionové dopravy na nově budovanou komunikaci k hraničnímu přechodu v Hrádku nad Nisou. Souhlas se solením udělovalo v minulých letech MŽP na základě kladného stanoviska Správy KRNAP, novelou zákona o ochraně přírody a krajiny však tato kompetence přešla v roce 2004 na vládu ČR. K žádostem na jiné komunikace se Správa KRNAP stavěla a staví odmítavě, neboť považuje solení za činnost závažným způsobem narušující přírodní prostředí (mění např. chemismus vody a půdy, při dlouhodobějším působení dochází ke kvalitativním i kvantitativním změnám ve složení vegetace, včetně eliminace chráněných a ohrožených druhů rostlin, a naopak k šíření geograficky nepůvodních druhů nebo druhů synantropního charakteru).

Rok 2004 a novelizace zákona pak znamenala poměrně významný posun v posuzování této problematiky. Od tohoto roku vláda udělila výjimky ze zákazu solení také pro silnice č. II/295 Vrchlabí – Špindlerův Mlýn a č. II/296 Horní Maršov – Pec pod Sněžkou, nejprve na jednu zimní sezonu, v roce 2005 pak na období 2005–2008. Na rozdíl od silnic I/10 a I/14, kde je povoleno solení bez podstatných omezení, silnice do Špindlerova Mlýna a Pece pod Sněžkou teoreticky zůstaly v režimu údržby posypu inertními materiály a chemické ošetření komunikací by mělo být prováděno pouze v případě zhoršených klimatických podmínek, tj. např. při mrznoucím mrhnutí a vzniku ledovky. Že je posuzování a dodržování takto

stanovených podmínek záležitostí velmi subjektivní a obtížně vymahatelnou, není asi potřeba příliš zdůrazňovat. Důležitou podmínkou uděleného souhlasu je realizace monitoringu vlivu solení na jednotlivé složky přírodního prostředí. Tato sledování provádí v okolí silnic do Špindlerova Mlýna a do Pece pod Sněžkou Ústav pro životní prostředí Přírodovědecké fakulty UK Praha, silnice v okolí Harrachova bude monitorovat firma Evernia, s.r.o., Liberec. Vzhledem k tomu, že tento monitoring probíhá zatím velmi krátkou dobu, nelze jeho výsledky příliš využít.

Současný trend v posuzování žádostí o udělování výjimek k solení silnic na území KRNAP (ale platí to i pro ostatní velkoplošná chráněná území v České republice) v sobě skrývá reálné nebezpečí, že zde bude ve velmi blízké budoucnosti solení silnic naprosto běžnou činností, zcela v rozporu s původním duchem a smyslem zákona o ochraně přírody a krajiny.

Solenie dróg w Republice Czeskiej na obszarze parków narodowych i chronionych obszarach krajobrazowych jest zakazane przez Ustawę nr 114/1992 DzU. O ochronie przyrody i krajobrazu. Wyjątki są dopuszczalne wyłącznie w takich przypadkach, kiedy inny interes publiczny wyraźnie przewyższa interes publiczny ochrony przyrody. Obecnie dominująca tendencja w ocenie podań o udzielanie wyjątków w/s solenia dróg na obszarze KRNAP (ale obowiązuje to również w przypadku pozostałych dużych obszarów chronionych w Czechach) kryje w sobie realne niebezpieczeństwo, iż w niedalekiej przyszłości solenie dróg na tych obszarach stanie się praktyką powszechną w jaskrawej sprzeczności z literą i pierwotnymi intencjami ustawy o ochronie przyrody i krajobrazu.

Putting salt on roads is forbidden in the Czech Republic's national parks and protected nature areas in compliance with Act no. 114/1992 Col. On the Protection of Nature and Landscape. It is possible to allow exemptions to this prohibition only when some other public interest by far exceeds nature protection interests. The contemporary trend in evaluating the applications for granting exemptions regarding putting salt on roads within KRNAP (but also in other large protected areas in the Czech Republic), carries a real threat that in the near future putting salt on roads will become a common activity, which is completely in opposition to the original idea behind the Act on Nature Protection.

Laut Gesetz Nr. 114/1992 GBl. über den Natur- und Landschaftsschutz ist in der Tschechischen Republik die Straßensalzung in Nationalparks und Landschaftsschutzgebieten untersagt. Sonderbewilligungen werden nur in Fällen erteilt, in denen andere öffentliche Interessen gegenüber öffentlichen Interessen am Schutz der Natur deutlich überwiegen. Der gegenwärtige Trend bei der Beurteilung von Anträgen auf Sonderbewilligungen zur Straßensalzung auf dem Gebiet des KRNAP (dies gilt jedoch auch für weitere großflächige Schutzgebiete auf dem Gebiet der Tschechischen Republik) birgt die reelle Gefahr, dass die Straßensalzung in naher Zukunft - völlig im Widerspruch zum ursprünglichen Geist und der Absicht des Gesetzes über den Natur- und Landschaftsschutz - zur ganz normalen Tätigkeit wird.

Nová poštovna na Sněžce

Nowa placówka pocztowa na szczycie Śnieżki

New Post Office at Sněžka

Neue Postelle auf der Schneekoppe

Radek Drahný

Po mnoha letech složitých jednání se zdá, že již konečně došlo ke shodě o podobu nové poštovny na Sněžce.

Po názorových neshodách v roce 2004, kdy byl předložen pouze jeden architektonický návrh, se paní investorka Jaroslava Skrbková, starosta města Pec pod Sněžkou Alan Tomášek a ředitel Správy KRNAP Jiří Novák dohodli na oslovení tří renomovaných architektů.

V rámci tohoto uzavřeného výběrového řízení byli do hry opět přizváni architekti Martin Rajniš a Patrik Hoffman (H.R.A. – Hoffman Rajniš architekti), kteří již v loňském roce předložili svůj projekt. Dalšími účastníky byly architektonické kanceláře HŠH architekti s.r.o. (Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépka) a Studio ACHT, spol. s r.o. (Václav Hlaváček, Jana Strachotová, Michal Mihalčík, Tomáš Havlíček).

Zadání ke stavbě nové poštovny na Sněžce obsahovalo tyto základní limity:

1. Objekt nové poštovny bude umístěn na původních základech demolované České boudy.
2. Pro výstavbu poštovny je možné využít stávající sklepní prostory České boudy o objemu cca 165 m³.
3. Zastavěná plocha objektu nepřevyší 74 m², z toho 12 m² bude trvale otevřené závětrí s informačními panely o historii a přírodovědných hodnotách Sněžky. V případě pultového prodeje z „prostoru pro obsluhu“ do „závětrí“ je nutno dispozici rozšířit o navazující odbytovou plochu, umožňující bezkolizní užívání (prodej suvenýrů atd./informativní závětrí).
4. Obestavěný prostor bude maximálně 460 m³, včetně případného využití části stávajících sklepních prostor demolované České boudy.
5. Objekt bude sloužit pouze k prodeji drobných upomínkových předmětů, drobných balených potravin a k podávání listovních zásilek návštěvníky vrcholu Sněžky. Rovněž objekt musí umožňovat příležitostné přespání (ubytování) personálu.
6. Objekt bude vybaven jediným splachovacím záchodem a maximálně 2 umývadly (po 1 ks v hygienickém zázemí a v prostoru pro obsluhu). Hygienické zařízení je určeno pouze pro personál poštovny.
7. Likvidace odpadních vod z objektu bude řešena ekologickým způsobem pouze ve sklepním prostoru po demolované České boudě (pod půdorysem nového objektu poštovny), bez jakéhokoliv vypouštění přečištěných odpadních vod, přebytky budou odváženy v kontejnerech pomocí lanové dráhy. Nabízí se možnost využití typu ekotoalet, nejlépe s vysušováním exkrementů.
8. Objekt bude smontovatelný/demontovatelný na místě jeho výstavby (typ „stavebnice“ z modulů, přepravitelných na vrchol Sněžky vrtulníkem, popř. pomocí lanové dráhy) s minimalizací dopadu na životní prostředí.
9. Objekt bude napojen vodovodní a elektrickou přípojkou na veřejné řady inženýrských sítí uložených v bezprostřední blízkosti staveniště.
10. Vytápění objektu bude uvažováno pomocí elektrické energie.
11. Rozpočet stavby nového objektu nepřesáhne 2,5 mil. Kč, vč. DPH.
12. Studie poštovny bude respektovat podmínky výjimky MŽP č.j. 26926/04-620/4329/04 ze dne 14. 9. 2004.

Celkem bylo předloženo 9 různých variant, které byly předány třem odborným oponentům, na nichž se paní investorka, starosta města Pec pod Sněžkou a ředitel Správy KRNAP shodli. Těmito nanejvýš povolanými oponenty byli JUDr. Jiří Plos, prof. Ing. akad. arch. Emil Příkryl a akad. arch. David Vávra. Oponenti konstatovali, že úroveň předložených návrhů byla nadprůměrná, a ocenili úsilí, které všechny týmy věnovaly tomuto mimořádně závažnému a prestižnímu, byť rozsahem nevelkému úkolu. V jimi předloženém oponentském posudku se píše: „Posuzovatelé se dohodli doporučit k realizaci návrh architektů Rajniše a Hoffmana, a to takový, který buď vůbec nevyužívá stávající sklepní prostory bývalé České boudy (varianta Alfa), popřípadě jejich využití omezí na minimum (varianta Anežka). Důvodem pro toto doporučení je především způsob orientace stavby na pozemku a respekt k vrcholu hory v intencích v minulosti již existující zástavby, pojetí stavby jako domu, byť domu do extrémních klimatických podmínek, proměnlivost stavby v průběhu roku i v průběhu dne, charakter materiálů a zvolených technologií a způsob jejich použití („rukodělnost“) v koncepci i v detailu, splnění podmínky omezeného zásahu do fyzické podstaty hory a rychlé a snadné montáže a demontáže. Posuzovatelé se domnívají, že promyšlený systém výstavby tohoto dočasného domu může též posloužit k ověření možností a limitů výstavby v tomto území a k ověření prostorových a funkčních vazeb.“

Na závěrečném jednání paní investorky, starosty Pece pod Sněžkou a ředitele Správy KRNAP se výše jmenovaní dohodli, že novým objektem poštovny na Sněžce bude varianta Anežka architektonického studia H.R.A. – Hoffman Rajniš architekti. Tento záměr byl projednán a schválen zastupiteli města Pece pod Sněžkou na pravidelné poradě dne 26. 4. 2005 a zároveň podpořen Radou národního parku. S touto variantou se ztotožňuje i budoucí investorka paní Jaroslava Skrbková. Byla tak naplněna klausule výjimky Ministerstva životního prostředí, která říká, že: „Konečná architektonická podoba objektu bude výsledkem dohody mezi Správou KRNAP, městem Pec pod Sněžkou a investorem stavby.“

Během jarních a letních měsíců byla dokončena demolice bývalé České boudy a byla postavena terasa, na níž v roce 2006 vyroste nová poštovna. Dle slov paní investorky by nová poštovna mohla na Sněžce stát již při Svatovavřínecké pouti v roce 2006.

Vizualizace podoby nové poštovny na Sněžce

Wizualizacja projektu nowej placówki pocztowej na Śnieżce

Visualization of the way the new Post at Sněžka should look.

Visualisierung der geplanten neuen Poststelle auf der Schneekoppe

Wygląda na to, że po wielu latach trudnych negocjacji osiągnięto porozumienie o kształcie nowej placówki pocztowej na Śnieżce. Zorganizowano konkurs, w którym zwyciężył

projekt „Anežka“, pracovní architektonické H.R.A.-Hoffman Rajniš architekti. V měsících wiosenných i letních dokončeno rozbiórka objektu býlého schroniska Českú boudy i wybudowano taras, na którym w 2006 roku zmontowana zostanie nowa placówka pocztowa. Według słów pani inwestor nowa placówka pocztowa mogłaby już stać na Śnieżce podczas pielgrzymki na św. Wawrzyńca 2006 roku.

After many years of difficult negotiations it seems that we have finally come to an agreement on the design of the new post at Sněžka. A competitive tendering was organized, in which won the Sněžka design that belonged to the H.R.A. architectural studio – Hoffman Rajniš architekti [architects]. During the spring and summer months the former Česká bouda [Czech Chalet] was demolished and a terrace was built, on which the New Post Office shall be constructed in 2006. According to the investor the New Post Office may already be standing on Sněžka during the Saint Lawrence Fair in 2006.

Nach vielen Jahren schwieriger Verhandlung scheint endlich Einigung über den Charakter der neuen Poststelle auf der Schneekoppe erzielt worden zu sein. Im entsprechenden Ausschreibeverfahren gewann die Variante Anežka des Architekturstudios H.R.A. – Hoffman Rajniš Architekten. Im Verlauf der Frühjahrs- und Sommermonate wurde der Abriss der Böhmischen Baude/Česká bouda abgeschlossen und eine Terrasse erbaut, auf der im Jahre 2006 die Neue Poststelle errichtet wird. Entsprechend der Verlautbarung der Bauinvestorin dürfte die Neue Poststelle zum St. Laurentiusfest im Jahre 2006 fertig gestellt sein.

Lanová dráha na Sněžku

Kolejka linowa na Śnieżkę

Chair-lift to Sněžka

Die Seilbahn zur Schneekoppe

Radek Drahný

Otázka lanové dráhy na Sněžku je předmětem diskusí již řadu let. Od samého počátku byl patrný rozpor mezi představou orgánů ochrany přírody a představou obcí, resp. regionu. Správa KRNAP, správce území, za ideální stav považovala vrchol Sněžky nedotčený lidskou činností. Místní obce požadovaly výstavbu nové lanové dráhy z Pece pod Sněžkou až na vrchol. Po řadě náročných jednání v několika pracovních skupinách se všechny strany shodly na kompromisním řešení. Toto řešení spočívá ve výstavbě nového lyžařského areálu mezi Pecí pod Sněžkou a Růžohorkami (lanovka s ukončením na Růžohorkách a jediná sjezdová trať zpět do Pece pod Sněžkou), bez jakéhokoliv lanovkového propojení Růžohorky – Růžová hora. Dnešní spodní úsek Pec pod Sněžkou – Růžová hora by byl odstraněn bez náhrady a stávající průsek by byl zalesněn. Dnešní horní úsek Růžová hora – Sněžka by byl ponechán na dožití. Toto ze strany Správy KRNAP vstřícné řešení je založené na úvaze, že městu Pec pod Sněžkou bude umožněn ekonomický přínos z plánovaného areálu a naopak ve prospěch ochrany přírody budou vyloučeny veškeré stavební aktivity mezi Růžovou horou a vrcholem Sněžky.

I přes tuto uzavřenou dohodu se začaly na veřejnosti objevovat neoficiální informace, že po realizaci lyžařského areálu Růžohorky bude stejně usilováno o novou lanovou dráhu z Pece pod Sněžkou až na vrchol Sněžky. Tato informace má zásadní vliv na postoj Správy KRNAP k celé kauze. Ředitel Správy KRNAP opakovaně zdůraznil, že je nepřijatelné

souhlasit s postavením lyžařského areálu Růžohorky a následně být postaveni před nutností opět řešit otázku nové lanové dráhy na Sněžku. Původní, pro Správu KRNAP krajní a kompromisní řešení by pak naprosto ztratilo svůj význam.

Při říjnové schůzce předsedy Senátu PČR Přemysla Sobotky s představiteli regionu v Peci pod Sněžkou ředitel Správy KRNAP Jiří Novák konstatoval, že Správa KRNAP i přes neoficiálně šířené informace ctí dosud uzavřené dohody. V návaznosti na výše uvedené neoficiální informace však ředitel Správy KRNAP projevil ochotu jednat o možnosti rekonstruovat lanovou dráhu na Sněžku ve stávající trase. Podmínkou by bylo opuštění varianty s lyžařským areálem Růžohorky. Ekonomický přínos regionu by byl umožněn z jiného, vhodnějšího, v méně exponované lokalitě navrhnutého lyžařského areálu.

A jak to vše bude dál? Město Pec pod Sněžkou bude pravděpodobně nadále činit kroky vedoucí k realizaci lyžařského areálu Růžohorky včetně zpracování dokumentace vlivů záměru na životní prostředí, tzv. dokument EIA. Tento materiál zhodnotí, jaký je dopad této stavby na přírodu. Současně město Pec pod Sněžkou musí zvážit ochotu Správy KRNAP přistoupit na opětovné otevření otázky rekonstrukce lanové dráhy na Sněžku ve stávající trase.

Dyskusja na temat kolejki linowej na Śnieżkę trwa już wiele lat. Od samego początku stanowisko organów odpowiedzialnych za ochronę przyrody różniło się wyraźnie od stanowiska gmin, czyli przedstawicieli regionu. Dyrekcja KRNAP, administrator tego obszaru, uważał, iż idealnym rozwiązaniem byłoby niedopuszczenie do jakiegokolwiek czynności człowieka na szczycie. Miejscowe gminy przeciwnie domagały się wybudowania nowej kolejki linowej z Pecu pod Śnieżką aż na sam szczyt. Po długich rokowaniach wszystkie zainteresowane strony zaakceptowały rozwiązanie kompromisowe polegające na wybudowaniu nowego arealu narciarskiego między Pecem pod Śnieżką i Růžohorkami. Dzisiejszy odcinek górny Růžová hora – Śnieżka służyłby jeszcze aż do zużycia. Pomimo zawarcia takiej umowy pojawiły się nieoficjalne informacje, że po wybudowaniu wspomnianego arealu narciarskiego ponownie zostaną próby wybudowania nowej kolejki linowej z Peca pod Śnieżką na szczyt Śnieżki. Informacje te w sposób zasadniczy zmieniły stanowisko Dyrekcji KRNAP. Dyrektor KRNAP wielokrotnie dał kategorycznie do zrozumienia, że niesposób wyrazić zgodę na wybudowanie arealu narciarskiego Růžohorky a następnie być postawionym przed koniecznością ponownie zajmować się problemem kolejki linowej. W związku z powyższym dyrektor KRNAP wyraził gotowość do prowadzenia rozmów o możliwości rekonstrukcji obecnej kolejki linowej na Śnieżkę.

The issue of a chair-lift to Sněžka has been the topic of many discussions for several years. Right from the start there has been an evident conflict between the ideas Nature Protection Bodies had and the ideas the municipalities and the region had. KRNAP Administration, the territory's administrator, considered that ideally Sněžka's peak would not be touched by human activities. Local municipalities wanted a new chair-lift leading from Pec pod Sněžkou up to the peak. After several demanding negotiations all parties have agreed on a compromise that consists of building a new skiing centre between Pec pod Sněžkou and Růžohorky. Today's top part Růžová hora – Sněžka was left alone. In spite of this concluded agreement, unofficial information began leaking among the public, that after the new skiing centre at Růžohorky is built, there will be more pressure made on building a chair-lift to Sněžka's peak. This information has decisive effect on the stand that KRNAP Administration must take towards this case. KRNAP Administration's Director has repeatedly emphasized that it is unacceptable to agree with the construction of a skiing centre at Růžohorky and consequently be pushed to discuss the issue of a chair-lift to Sněžka again. Therefore, KRNAP Administration's Director has expressed his willingness to discuss the possibility of reconstructing the chair-lift to Sněžka on its present route.

Die Frage der Seilbahn zur Schneekoppe ist schon jahrelang ein heiß diskutiertes Thema. Von Anfang an zeichneten sich Meinungsverschiedenheiten zwischen den Naturschützern und den Vorstellungen der Gemeinden, bzw. Region ab. Die KRNAP-Verwaltung - der Gebietsverwalter - sah einen von menschlicher Tätigkeit unberührten Gipfel der Schneekoppe als idealen Zustand an. Die hiesigen Gemeinden wiederum forderten den Bau einer neuen Seilbahn von Pec pod Sněžkou bis zum Gipfel. Nach einer ganzen Serie schwieriger Verhandlungen einigten sich die Parteien über einen Kompromissvorschlag, der vom Bau eines neuen Skiareals zwischen Pec pod Sněžkou und Růžohorky ausgeht. Der heutige Seilbahnabschnitt Růžová hora – Sněžka würde bis zum Ablauf der Lebensdauer aufrechterhalten. Trotz dieser abgeschlossenen Vereinbarung wurden in der Öffentlichkeit inoffizielle Informationen laut, dass man nach der Realisierung des Skiareals Růžohorky die Bemühungen um den Bau einer neuen Seilbahn von Pec pod Sněžkou zum Gipfel der Schneekoppe fortzusetzen gedenke. Diese Information ist für die Position der KRNAP-Verwaltung in dieser Sache von grundlegender Bedeutung. Der Direktor der KRNAP-Verwaltung hat wiederholt betont, es sei völlig unakzeptabel, die Zustimmung zum Bau des Skiareals Růžohorky zu erheischen und anschließend erneut die Frage einer neuen Seilbahn zur Schneekoppe aufzutischen. Deshalb hat der Direktor der KRNAP-Verwaltung seine Bereitschaft geäußert, erneut über die Möglichkeit einer Rekonstruktion der Seilbahn zur Schneekoppe auf bestehendem Streckenverlauf zu verhandeln.

Soustava Natura 2000 v Krkonoších

Projekt Natura 2000 w Karkonoszach

Natura 2000 System in the Krkonoše Mountains

System Natura 2000 im Riesengebirge

Viera Horáková, Hana Slavičková

„Natuřová“ lokalita Krkonoše

Soustavu Natura 2000 tvoří dva typy území:

1. Oblasti ochrany ptactva – ptačí oblasti (PO)
2. Zvláštní chráněná území pro vybraná přírodní stanoviště, rostliny a živočichy – evropsky významné lokality (EVL)

V případě Krkonoš se tyto dvě oblasti navzájem překrývají. Je však dobré si uvědomit, že všechny předměty ochrany, ať už biotopy, rostliny, živočichové nebo ptáci, mají v rámci EVL a PO přesné prostorové vymezení (mapa 1).

Obě lokality, Evropsky významná lokalita a Ptačí oblast Krkonoše, se nacházejí na území národního parku a jeho ochranného pásma. Proto forma ochrany natuřového území zůstává stejná jako v národním parku.

Jak se dotkne investorů a obyvatel Krkonoš existence „natuřové“ lokality?

Jedna z povinností, které nám ukládá novelizovaný zákon o ochraně přírody a krajiny (č. 114/1992 Sb.), se týká všech, kteří plánují různé aktivity na lokalitách soustavy Natura 2000. Jedná se o záměry staveb, rekonstrukcí, realizace sportovních areálů, atd. Pro každý záměr či uvažovanou koncepci musí mít žadatel také vyjádření, zda v jeho záměru či navrhované koncepci lze, nebo nelze vyloučit vliv na stav evropsky významné lokality či ptačí oblasti (§ 45i zák. č. 114/1992 Sb., v platném znění). Toto stanovisko vydává orgán ochrany přírody – na území KRNAP je jím Správa KRNAP. V případě, že nelze vyloučit vliv záměru či koncepce na „natuřová“ území, musí být záměr nebo koncepce předmětem

posouzení podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění.

První stanoviska podle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny byla vydána již v roce 2004. Nárůst jejich počtu v roce 2005 je patrný z přehledu v tabulce (tab.1).

rok	celkem	vliv lze vyloučit	vliv nelze vyloučit	projekt	koncepce
2004	7	7	0	5	2
2005	99	72	27	74	25

Další informace se týkají zejména zemědělců hospodařících na území „naturové“ lokality. K péči o lokalitu soustavy Natura 2000 mohou využít dotace, které poskytuje Ministerstvo životního prostředí a Ministerstvo zemědělství, z nichž můžeme jako příklad uvést dotační tituly „Trvale podmáčené louky“ nebo „Ptačí lokality na travních porostech“.

Implementace systému Natura 2000 v ČR – projekt Phare

V září 2005 byl úspěšně ukončen projekt Phare, který byl zaměřen na zvyšování místního ekologického povědomí, podporu ochrany přírody a zřízení soustavy chráněných oblastí Natura 2000. Krkonošský národní park patřil mezi lokality, které byly do projektu zapojeny. Jedním z mnoha výstupů je i videodokument o Naturové lokalitě Krkonoše. Je možné jej zhlédnout v informačních centrech Správy KRNAP.

Představení „naturového“ území veřejnosti

V průběhu celého roku 2005 vycházel v časopise Krkonoše–Jizerské hory seriál článků o Evropsky významné lokalitě Krkonoše a Ptačí oblasti Krkonoše. Popisuje důvody, které vedly k vytvoření sítě Natura 2000, dále se věnuje popisu všech biotopů vymapovaných na území Krkonoš, druhům rostlin a živočichů a také podrobnému popisu Ptačí oblasti Krkonoše. Vše je doprovázeno mapami a fotografiemi. Rovněž v průběhu roku se uskutečnilo několik přednášek pro veřejnost s tematikou soustavy Natura 2000 v Krkonoších. Další informace k programu Natura 2000 naleznete také na následujících webových stránkách:

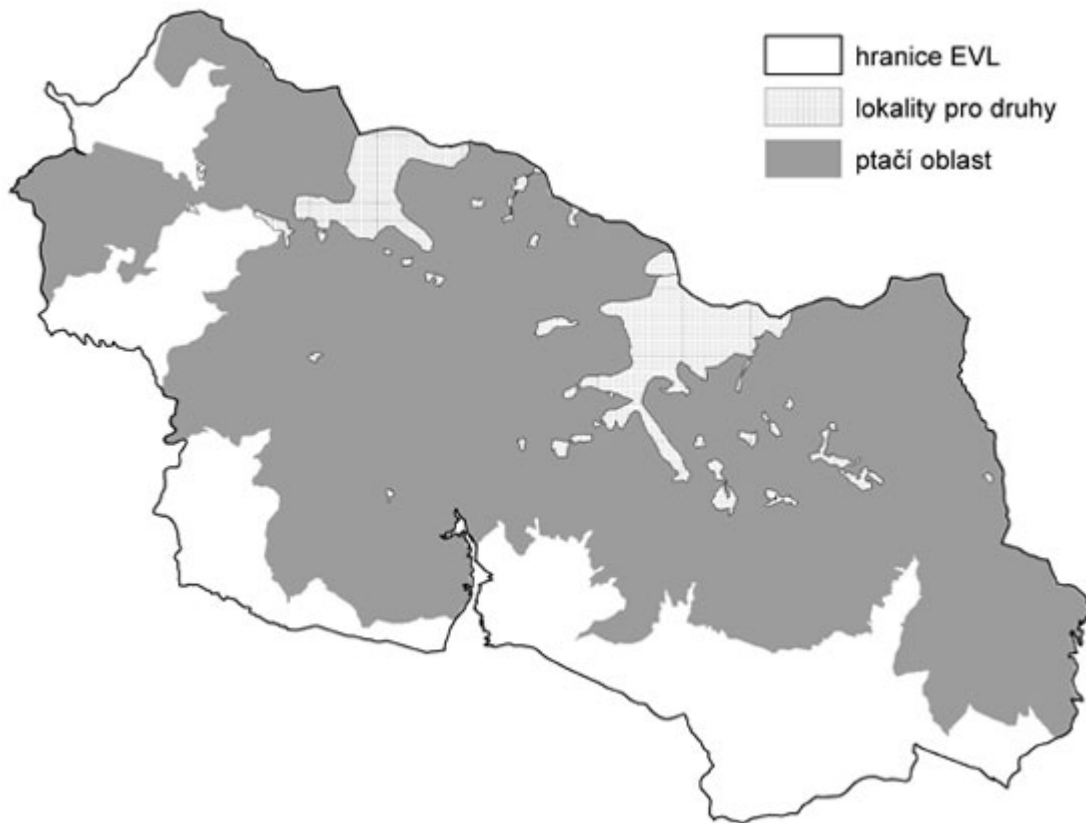
<http://www.natura2000.cz/>

<http://stanoviste.natura2000.cz/>

<http://ptaci.natura2000.cz/>

<http://www.dhv.cz/projekt.natura/>

Mapa 1: Hranice Evropsky významné lokality (EVL) Krkonoše: celé území národního parku a ochranného pásma je součástí Evropsky významné lokality Krkonoše (CZ0524044). Na jejím území je 21 typů stanovišť, které jsou předmětem ochrany v EVL. Lokality pro druhy: Dále jsou v EVL Krkonoše předmětem ochrany 4 druhy rostlin a 2 druhy živočichů. Hranice Ptačí oblasti Krkonoše: Ptačí oblast pokrývá celé území národního parku a asi 25 % z území ochranného pásma. Předmětem ochrany je 7 druhů ptáků.

Kompleks Natura 2000 jest kompleksem obszarów chronionych o europejskim znaczeniu. Podstawą prawną ich istnienia są dwie wytyczne (przepisy prawne UE) a mianowicie wytyczna 79/409/EHS O ochronie dziko żyjących ptaków oraz wytyczna 92/43/EHS O ochronie stanowisk naturalnych, dziko żyjących zwierząt i dziko rosnących roślin. Ich ochrona i zachowanie ma się przyczynić do powstania ogólnoeuropejskiej sieci najcenniejszych fragmentów środowiska naturalnego.

Natura 2000 System is a group of protected areas of European importance. It follows two Directives (EU legislative directives), in accordance with Directive 79/409/EHS On the Conservation of Wild Birds and Directive 92/43/EHS On the Conservation of Natural Habitats, Wild Fauna and Flora. Their protection and conservation should help create a European-wide network of most valuable parts of nature environment.

Natura 2000 ist die Bezeichnung für ein zusammenhängendes ökologisches Netz besonderer europäischer Schutzgebiete. Grundlage sind die EG-Vogelschutz-Richtlinie (gesetzliche EU-Vorschrift) 79/409/EWG über die Erhaltung der wildlebenden Vogelarten, sowie die Richtlinie 92/43/EWG über die Erhaltung der natürlichen Lebensräume für wildlebende Tiere und Pflanzen, auch FFH-Richtlinie genannt. Deren Schutz und Erhaltung soll zur Schaffung eines ganzeuropäischen Netzes der ökologisch wertvollsten Lebensräume beitragen.

Útulěk pro hendikepovaná zvířata

Schronisko dla zwierząt upośledzonych

A Station for Handicapped Animals

Herberge für gehandicappte Tiere

Ondřejka Bachtiková

V zimě 2004/2005 bylo odchováno cca 90 ježků. Na jaře 2005 bylo po Krkonoších úspěšně vypuštěno 73 ježků. V průběhu zimního období bylo poskytnuto ošetření, ochrana a dočasný azyl těmto zvířatům: poštolce obecné (5 jedinců), káni rousné (3 jedinci), srně, lysce a potápe.

Nejčastější příčinou poranění zvířat, která musela být hospitalizována v našem zařízení, byl elektrický proud, srážka s autem a též nedostatek potravy, a následné vyčerpání zvířat.

Zimní období bývá v útulku smutnější. Zraněných zvířat je více a některá se zkrátka zachránit nepodaří.

S jarem přichází i radostnější období. Nastává odchov holat pěvců a dravců. Bylo odchováno cca 10 poštolek, které narostly a byly umístěny s pomocí našich ornitologů do hnízd, odkud později vylétly. Tyto poštolky se podílely na likvidaci přemnožených hrabošů a myší.

I u zpěvného ptactva (zvonohlík, rehek, drozd, zvonek, pěnice, kos, vrabec) se odchov holátek zdařil. Je dobře, že starostliví lidé vypadlé hole, nebo hnízdo přinesou. Úplně malinké pěvce se odchovat daří. Problémy nastanou ve chvíli, kdy lidé přinesou hopsací a skákací a nemotorně poletující mládě. Tam jsme bezradní, protože ptáče již využívá pravidlo záchrany života jim vlastní a sice – ztuhnout, nehýbat se, a proto ani nepřijímají potravu. Nastává boj s časem i se samotným mládětem. Někdy jsme sice úspěšní, ale většinou příroda vítězí.

Proto je velmi důležité lidi informovat o přírodních zákonitostech růstu malých holat, aby se co nejvíce zamezilo donášení "rádoby bezradných ptáčat" do útulku.

Podzim v útulku byl ve znamení ježčích mláďat. Poněkud zvláštní průběh léta zacvičil i s nimi. Některé ježčí samice si neodpustily další pozdní vrh, čímž hrozil úhyn mláďat před zimou. Tím nastal hromadný přísun ježčích drobečků. Naštěstí byli vzorní a dobře prospívali. Také jim bylo "podstrojováno" a úspěch se dostavil. V období listopadu se nám podařilo vypustit 60 "malých i velkých" ježků, kteří si cupitali najít vhodné místo na přezimování.

Jarní vypouštění ježků do volné přírody
Wiosenne wypuszczenie jeży do wolnej przyrody
Releasing hedgehogs into nature in the springtime.
Frühjährliche Aussetzung von Igeln in die freie Natur

Ti, kteří nedosáhli bezpečné hmotnosti na přežití venku, museli zůstat v našem zařízení. Nyní u nás přezimovává 35 jedinců.

Služby útulku využil a nastalo byl umístěn moták pochop. Jeho zranění neumožňuje návrat do volné přírody. Dalšími obyvateli útulku jsou bažant "turista" se zlomeným stojákem, a strakapoud, kterého srazilo auto.

Dlouhodobými uživateli útulku jsou: výři, kuna, liška, krkavec a poštolky. Snažíme se jim pobyt v útulku co nejvíce zpříjemnit. Ale ani sebedůslednější péče nemůže nahradit život ve volné přírodě. Proto veškerá snaha útulku směřuje k tomu, aby se co největší procento "pacientů" mohlo co nejdříve vrátit do volné přírody.

Luční bouda

Schronisko Luční bouda

Luční bouda [Luční Chalet]

Luční bouda / Wiesenbaude

Miloš Růžička

Zásobování boudy v létě i v zimě, problémy s nadměrnou návštěvností ve špičkách obou sezon, zachování únosného turistického ruchu, aniž by došlo k devastaci citlivého přírodního prostředí, to jsou stěžejní ochranné starosti v této lokalitě. Jen prostý problém udržet enormní počet turistů v jediné linii cesty tak, aby nedocházelo k poškozování cenné flóry nacházející se bezprostředně podél ní, nemá jednoduché řešení. Stále diskutovaný zákaz vjezdu cyklistů zde proto má své opodstatnění, a to nejen ochranné, ale i kvůli zachování klidu a trochu romantického prostředí pro pěší turisty.

Leč škody hrozící i při sebevětším zatížení tzv. „měkkou turistikou“ jsou minoritní vůči novému nebezpečí, které se objevilo s podnikatelským záměrem firmy vlastníci Luční boudy. AEZZ, a.s., začala v této nejvýše položené české boudě pořádat koncerty jako hromadné kulturní akce pro širokou veřejnost. S heslem „Bav se jak vysoko jen můžeš“ byly v listopadu a prosinci medializovány dva koncerty popové a country hudby. Přitom se nejedná o akce, na které již je Luční bouda z dřívější zvyklá, kdy se pro ubytované hosty a průchozí turisty pořádala tomuto místu odpovídající hudební vystoupení. Nově pořádané akce na Luční boudě jsou v celkem jiném stylu. Pro účastníky je organizován odvoz tam i zpět pásovými vozidly nepřetržitou kyvadlovou dopravou až do naplnění kapacity. Používané pásové vozidlo Luční boudy přitom dokonce svým rozměrem přesahuje šířku účelové komunikace v 1. zóně národního parku. Došlo i k využívání jiné než povolené cesty v nejproblémovějším úseku mezi Výrovkou a Kapličkou (Památník obětem hor), kde i běžné zásobování se musí přísně řídit podle ukládání sněhu a v určitém období se počítá s předzásobením boudy a vyloučením přepravy krom případů krajní nouze. Při obtížné dostupnosti Luční boudy se nelze zcela vyhnout škodám ani za normálních okolností. Tím více je nutno jízdy omezit na minimum, aby přírodní prostředí trpělo co nejméně, tedy výhradně na zásobování boudy potřebným zbožím a materiálem, nikoliv lidmi... Při navážení účastníků na koncert skupiny Mig –21 došlo během 5 nejušnějších hodin k takové provozní zátěži, že průměrně každých 11 minut projela monitorovaným místem rolba. Celkem pak v průběhu kontrolní akce bylo napočítáno 71 průjezdů rolby a 49 průjezdů sněžného skútru. Zde již nejde jen o fyzické poškození kleče či povrchu terénu dostatečně nevysněžených ploch (se vzácnou květenou!!!), ale též o zachování klidu a celkové filozofie poslání a využití národního parku. Je nasnadě, že taková megalomanská akce přiláká i další zájemce, snažící se na ni dostat na svých sněžných

skútrech nebo podnikatele nabízející svým klientům odvoz na koncert. I tyto případy musela stráž přírody v hojně míře řešit.

Rolby poničily vzácnou krkonošskou tundru
*Zimowe pojazdy gąsienicowe zniszczyły
cenną tundrę karkonoską*
*Caterpillar vehicles damaged valuable
Giant Mountains' tundra.*
*Von Schneefahrzeugen vernichtete
wertvolle Riesengebirgstundra*

Poničené porosty kleče podél cesty
*Zniszczone zarośla kosodrzewiny wzdłuż
drogi*
*Damaged dwarf mountain pine along the
way.*
*Geschädigte Bergkieferbestände entlang
der Wege*

Na území národního parku je pořádání hromadných veřejných akcí zakázáno mimo místa vyhrazená orgánem ochrany přírody. Správa KRNP Luční boudy, ležící v nejcennějších částech I. zóny, přirozeně pro konání takových akcí nevyhradila a doufá, že se následnými opatřeními podaří tuto lokalitu navrátit k tradičnímu poslání – zájmům ochrany přírody a šetrné turistice.

Przyroda parku narodowego stanęła w obliczu nowego zagrożenia, którym okazał się być plan gospodarczy firmy będącej właścicielem Luční boudy. Firma ta zaczęła organizować w najwyższej położonym w Czechach schronisku koncerty jako masowe akcje kulturalne przeznaczone dla szerokiej publiczności. Działalności tej towarzyszą zjawiska negatywne takie jak wzmożony ruch pojazdów mechanicznych i pieszych. Zjawiskiem alarmującym jest niechęć właściciela do przestrzegania przepisów prawnych Republiki Czeskiej.

The National Park's nature is newly threatened by the business aims of a firm owning Luční bouda. The firm started organizing concerts and cultural events for wide public in this highest situated chalet. These activities are accompanied by negative affects such as growth of traffic and more visitors. Moreover, it is alarming the way the owner is unwilling to respect the Czech Republic's legislature.

Die Natur des Riesengebirges steht einer neuen Gefahr gegenüber, die im Zusammenhang mit dem unternehmerischen Vorhaben der Firma aufgetaucht ist, die im Besitz der Wiesenbaude/Luční bouda ist. Diese Firma begann damit, auf der höchstgelegenen tschechischen Baude Massenkonzerte für die breite Öffentlichkeit zu veranstalten. Diese Aktivitäten verursachen solche negativen Folgerscheinungen, wie einen erhöhten Kraftfahrzeugverkehr und hohe Besucherzahlen. Alarmierend ist die frappierende Missachtung der Gesetze der Tschechischen Republik durch die Eigentümer.

Program péče o krajinu

Program opieki nad krajobrazem

Taking Care of Our Landscape Programme

Programm Landschaftspflege

Alena Mládková

V roce 2005 již desátým rokem přispěl Program péče o krajinu k řešení problematiky ochrany přírody na území KRNAP a jeho ochranného pásma. Výhodou tohoto krajinotvorného programu MŽP je možnost jej uplatnit na opatření, která jsou pro zvláště chráněná území prioritní i specifická. Správa KRNAP poskytuje tedy finanční prostředky na tyto činnosti, jež jsou pro ni přednostní a je zapotřebí je řešit.

Čerpání finančních prostředků na jednotlivé předměty podpory ukazuje následující přehled:

<i>D 1. (vyhotovení plánu péče a geodetické práce)</i>	<i>3 akce</i>	<i>677 973,- Kč</i>
<i>D 2. (údržba a budování technických zařízení nebo objektů sloužících k zajištění chráněných zájmů)</i>	<i>14 akcí</i>	<i>3 902 151,- Kč</i>
<i>D 3. (opatření k odstranění dřívějších negativních vlivů)</i>	<i>13 akcí</i>	<i>1 571 464,- Kč</i>
<i>D 4. (opatření zajišťující existenci částí přírody nebo existenci zvláště chráněného druhu)</i>	<i>29 akcí</i>	<i>9 825 182,- Kč</i>
<i>celkem</i>	<i>59 akcí</i>	<i>15 976 770,- Kč</i>

Na realizaci uvedených opatření tohoto programu byly uvolněny finanční prostředky v celkové výši 15 856 tis. Kč.

Část převedených prostředků byla použita na údržbu a opravu turisticky značených cest, na dokončení vycházkových tras ve Svobodě nad Úpou a v Peci pod Sněžkou a na zhotovení, instalaci a údržbu informačních tabulí, rozcestníků a ukazatelů (D 2).

Podle předmětu podpory D 3 byla dokončena demolice České boudy a likvidace trafostanice na vrcholu Sněžky, dále byla provedena mechanická a chemická likvidace šťovíku alpského podél turistických cest a na lučních enklávách. V některých úsecích podél vodních toků byla realizována likvidace netýkavky žlaznaté, nepůvodního druhu, který se v posledních letech začal šířit i na území KRNAP a jeho ochranného pásma. Mezi další opatření hrazené z těchto prostředků patří redukce klečových výsadeb na botanických a geomorfologických lokalitách na Labské louce.

Další část finančních prostředků byla dle předmětu podpory D 4 využita k zajištění potřebné péče o přírodní památky a botanické lokality, k realizaci požadovaného managementu na vybraných květnatých horských loukách a k poskytnutí finanční podpory na péči o trvalé travní porosty na území národního parku. Finanční prostředky byly také použity k provedení prací nezbytných k bezpečnému uložení dřeva určeného k zetlení na území 1. a 2. zóny KRNAP a na území III. zóny k přibližování dřevní hmoty v těžce přístupném terénu pomocí lanových systémů.

V dalších příspěvcích jsou podrobněji popsána a vyhodnocena některá opatření, jejichž náklady byly hrazeny finančními prostředky Programu péče o krajinu.

Péče o květnaté horské louky Krkonoš

Opieka nad górskimi łąkami kwiatowymi w Karkonoszach

Taking Care of the Krkonoše Mountains' Blossoming Meadows

Pflege blühender Riesengebirgswiesen

Alena Mládková

Podobně jako v letech 2002 až 2004 byla do Programu péče o krajinu zařazena péče o květnaté horské louky Krkonoš pod názvem „Vybrané louky na území KRNAP“.

V roce 2005 bylo na základě předmětu podpory D 4 a nově stanovených sazeb pro jednotlivá opatření (viz příloha Pravidla pro poskytnutí dotace vypracované Správou KRNAP) sklizeno celkem 71,81 ha travních porostů.

Do prací spojených s péčí o květnaté horské louky se zapojilo šest zájemců:

Petr Šimral – enklávy Velké Toppelovy Boudy, Pěnkavčí vrch, Modrý důl o celkové výměře 23,44 ha

Lubomír Omelka – enkláva Hřiběcí Boudy o výměře 13,5 ha

Jiří Šimůnek – enkláva Sagasserovy Boudy o výměře 4,83 ha

Ing. Ivana Čílová – enkláva Studniční Boudy o výměře 13,64 ha

Jaromír Efler – část enklávy Velkých Toppelových Bud o výměře 1,34 ha

Pavel Šturm – část enkláv Latovo údolí a Rennerovy Boudy o výměře 15,06 ha

V průběhu měsíce května a června proběhla terénní šetření na vybraných lokalitách, při nichž byli zájemci seznámeni s opatřeními, která je zapotřebí provést na jednotlivých pozemcích. V dalších měsících byla realizace průběžně konzultována a kontrolována. Provedená opatření byla přebrána v září a v říjnu.

Květnaté horské louky jsou domovem vzácných rostlin

Kwieciste łąki górskie są miejscem występowania cennych roślin

Meadows abounding with flowers are the home of rare plants.

Die blühenden Bergwiesen sind die Heimat seltener Pflanzen

Přehled realizovaných činností, jejich rozsah a finanční náklady jsou uvedeny v následujícím přehledu:

celková plocha: 71,81 ha

finanční náklady: 756 878,- Kč

průměrný hektarový náklad: 10 540,- Kč

Podíl jednotlivých dotačních částek:

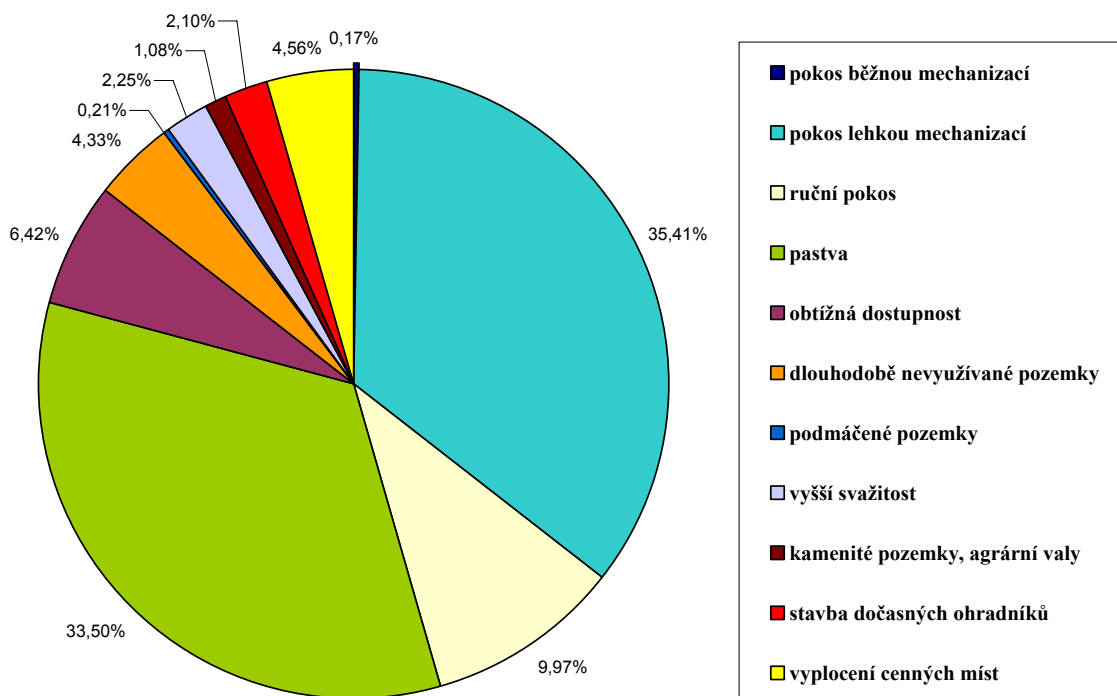
	náklady (Kč)	% z celkové částky	plocha (ha)
pokos běžnou mechanizací	1 250,-	0,17	0,50
pokos lehkou mechanizací	268 030,-	35,41	38,29

ruční pokos	75 460,-	9,97	5,39
pastva	253 540,-	33,50	27,63
obtížná dostupnost	48 566,-	6,42	43,25
nevyužívané pozemky	32 770,-	4,33	39,17
podmáčené pozemky	1 610,-	0,21	4,35
vyšší svažítost	17 034,-	2,25	40,48
kam. poz., agrární valy	8 204,-	1,08	23,44
stavba dočasných ohradníků	15 914,-	2,10	17,43
vyplocení cenných míst	34 500,-	4,56	1 150 m

V roce 2005 byla péče o vybrané horské louky realizována na ploše 71,8 ha, tj. o 10,5 ha více než v předcházejícím roce. Při srovnávání finančních nákladů jednotlivých realizovaných opatření s rokem 2004 byla více podpořena pastva a ruční pokos. Další činnosti nelze porovnávat, protože v roce 2005 byla změněna metodika pro poskytování dotací u tohoto dotačního titulu.

Za pozitivní považujeme, že při péči o vybrané louky se podařilo zajistit i přihnojení travních porostů v Modrém dole. Bylo provedeno na ploše 7,5 ha a k aplikaci byl použit kompost z farmy p. Šimrala ve Velké Úpě. Na uvedenou plochu bylo rozmeteno 68 t kompostu, tj. 9,07 t na ha (při přepočtu cca 45 kg dusíku na ha). Akci realizoval p. Petr Šimral, finanční náklady dosáhly částky 83 702,- Kč.

Finanční náklady v roce 2005

Péče o travní porosty na území KRNAP

Opieka nad terenami trawiasnymi na obszarze KRNAP

Taking Care of Grassy Vegetation in the KRNAP Territory

Pflege der Grasbestände auf dem Gebiet des KRNAP

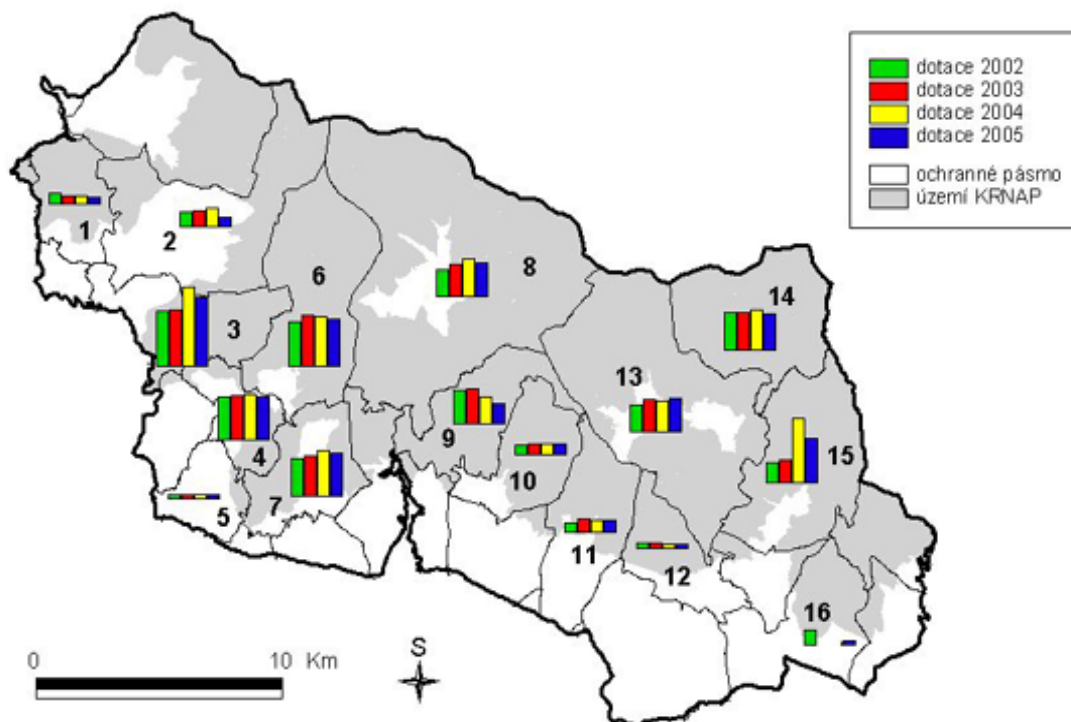
Alena Mládková

Z Programu péče o krajinu byly již podeváté poskytnuty finanční prostředky na péči o travní porosty. V letech 1997 až 2001 byly finanční příspěvky přiznávány na trvalé travní porosty na území KRNAP a jeho ochranného pásma. V roce 2002 se výrazně snížil rozpočet Programu péče o krajinu, a tak byla Správa KRNAP nucena omezit také finanční příspěvky na podporu údržby trvalých travních porostů. Od tohoto roku je finanční podpora na péči o travní porosty odsouhlasena žadatelům, kteří obhospodařují louky na území národního parku a sklizeň zajišťují pokosem a úklidem travní hmoty. Mulčování není uznáno za vhodný způsob sklizně a finanční příspěvek není odsouhlasen.

V roce 2005 byl finanční příspěvek přiznán podle stejných kritérií jako v předcházejících letech a jeho výše byla stanovena na 3 700 Kč na 1 ha sklizených travních porostů. Uvedenou finanční podporu získalo celkem 237 fyzických a právnických osob, které zajistily sklizeň 519 ha trvalých travních porostů na území národního parku. Tento příspěvek poskytovaný z Programu péče o krajinu MŽP doplňuje dotační program Ministerstva zemědělství a mohou jej využívat ti žadatelé, kteří nesplňují podmínky pro odsouhlasení dotace v resortu MZe. Hodnotíme-li jmenovaný příspěvek, můžeme konstatovat, že přispívá k podpoře sklizně horských luk a hradí žadatelům část nákladů potřebných k sečení a úklidu travní hmoty. Výměru travních porostů v letech 2002 až 2005 sklizených s finanční podporou Programu péče o krajinu MŽP v jednotlivých obcích na území národního parku dokládá následující tabulka.

Výměra luk sklizených s finanční podporou z Programu péče o krajinu v jednotlivých obcích (čísla viz tabulka) v letech 2002–2005					
číslo obce	obec	sklizené trvalé travní porosty (ha)			
		2002	2003	2004	2005
v mapce					
1	Paseky nad Jizerou	10,5	8,0	8,1	6,2
2	Rokytnice nad Jizerou	15,1	18,2	21,3	8,4
3	Jablonec nad Jizerou	74,4	75,1	106,9	91,8
4	Jestřabí v Krkonoších	56,7	57,7	59,6	56,8
5	Víchová nad Jizerou	1,0	1,1	1,0	1,0
6	Vítkovice v Krkonoších	57,7	68,0	65,7	62,1
7	Benecko	48,8	52,2	60,9	56,2
8	Špindlerův Mlýn	33,4	41,1	48,0	41,9
9	Strážné	40,7	42,5	32,0	22,8
10	Dolní Dvůr	9,5	10,6	10,6	12,4
11	Černý Důl	8,9	13,7	11,6	10,6
12	Janské Lázně	3,7	4,0	2,4	2,2
13	Pec pod Sněžkou	33,5	41,1	38,8	42,7
14	Malá Úpa	48,1	47,6	50,9	46,1
15	Horní Maršov	24,4	27,0	86,3	56,5
16	Mladé Buky	10,6	-	-	1,2
	celkem	477,0	507,9	604,1	518,9

Program opieki nad krajobrazem przyczynia się do rozwiązania kwestii ochrony przyrody na obszarze KRNAP i jego otuliny. Pozytywną stroną programu Ministerstwa Ochrony Środowiska kultywującego krajobraz jest możliwość jego zastosowania przy poczynaniach kluczowych dla losu obszarów znajdujących się pod szczególnie ścisłą ochroną. Łącznie uzyskano 15 976 770 koron na 59 akcji (jak np. na konserwację i naprawy tras turystycznych, na dokończenie rozbiórki schroniska Česká bouda, na likwidację szczawiu alpejskiego rosnącego wzdłuż szlaków turystycznych i na eklawach łąkowych lub na zapewnienie niezbędnej opieki nad zabytkami przyrody i stanowiskami botanicznymi.

Taking Care of Our Landscape Programme helps to resolve the issue of nature protection in KRNAP's territory and its protection zone. The advantage of this landscape-moulding programme (launched by the Ministry of Environment) lies in its compatibility with certain measures and directives that are specific for protected areas and should be their priority. Over all CZK 15 976 770.00 was used for 59 activities (such as maintenance and repair of marked tourist trails, completed demolition of Česká Bouda, liquidation of Alpine dock along tourist routes and on meadow enclaves, providing needed care to nature monuments and botanical areas, etc.).

Das Programm Landschaftspflege soll zur Lösung der Naturschutzproblematik auf dem Gebiet des KRNAP und dessen Schutzzone beitragen. Vorteil dieses landschaftsbildnerischen Programms des Umweltministeriums ist die Möglichkeit, es in Bezug auf Maßnahmen anzuwenden, die für besondere Schutzgebiete ausschlaggebend und spezifisch sind. Insgesamt wurden 15 976 770,- CZK für 59 Aktionen bereitgestellt (zum Beispiel zur Instandhaltung und Reparatur markierter Wanderwege, zur Beendigung des Abrisses der Böhmisches Baude, zur Vernichtung des Alpenampfers entlang der Wanderwege und auf Wiesenenklaven oder zur Sicherstellung einer entsprechenden Pflege von Naturdenkmälern und von botanischen Lokalitäten.

Genofondový sad

Sad – Bank genów

Genofond Orchard

Genfond-Pflanzung

Jitka Zahradníková

V návaznosti na mapování ovocných dřevin, které jsme uskutečnili v letech 1994 až 1998 spolu s pracovníky Výzkumného a šlechtitelského ústavu ovocnářského v Holovousích v rámci projektu MZe ČR, vznikla myšlenka založit v Krkonoších ovocný sad, kde by byly soustředěny místní významné ovocné dřeviny. Zahrada bývalého augustiniánského kláštera ve Vrchlabí je pro tento účel mimořádně vhodným místem. Její část v minulosti sloužila jako štěpnice (dokladem jsou tři staré hrušně a jedna jabloň), a tak přítomnost ovocných stromů zde má i historické opodstatnění.

Sad vzniká jako společné dílo Správy Krkonošského národního parku a Výzkumného a šlechtitelského ústavu ovocnářského v Holovousích. Ryze odbornou část, jako je determinace odrůd, výběr odrůd a stromů pro výsadbu, roubování a přípravu stromků, poradenství při zakládání sadu a jeho údržbě, poskytuje výzkumný ústav. Správa zajišťuje, s pomocí finančních prostředků čerpaných z Programu péče o krajinu MŽP ČR, technické práce spojené s přípravou půdy, výsadbou sadu a jeho údržbou. Dále pak zabezpečuje odběr roubov v terénu a odborné pěstitelské práce. Společně pracovníci obou organizací pokračují v terénním průzkumu a inventarizaci.

Zahrada kláštera byla dříve využívána pro školkařské dopěstování dřevin. Příprava pozemku pro první etapu výsadby proběhla v letech 1999 až 2002. Spočívala v odstranění zbytků dřevin školkařské výsadby a ve vyhubení vytrvalých plevelů. Zásobní vyhnojení půdy bylo stanoveno na základě půdních rozborů. Spočívalo v zapravení hnoje v dávce 7 kg/m² a opakované aplikaci zeleného hnojení (jarní a letní směsky). Obdobně proběhla i příprava druhé etapy v letech 2003 až 2004. V obou etapách byla připravena plocha 0,7 ha.

Stromky pro výsadbu byly připraveny ve VŠÚO v Holovousích. Rouby vybraných stromů byly naštěpovány na generativně množené podnože (jabloně a hrušně na semenné podnože, třešně a višně na podnož P-TU-2) v korunce ve výšce 160 až 180 cm. Rouby některých odrůd jabloní byly odebrány z genofondu VŠÚO Holovousy.

Sad byl vysazen ve sponu 8 x 6 m po dvou stromcích od odrůdy s použitím opory. Proti okusu zvěří byly použity chrániče z rašlového úpletu. Po výsadbě byl proveden výchovný řez. V celé výsadbě bylo zvoleno zatravnění z důvodu zvýšení přirozené úrodnosti půdy (zvýšení obsahu humusu a biologické aktivity půdy) a podstatného snížení stupně zaplevelení. Během vegetačního období je aplikováno mulčování travního porostu.

V roce 2002 jsme vysadili prvních 50 stromů, následující rok 28 stromků, na jaře 2005 zatím posledních 18 stromků – celkem 46 jabloní, 40 třešní a višní, 6 hrušní a 4 slivoně.

V sadu v současné době roste 49 starých lokálních odrůd a semenných forem ovocných dřevin, vybraných při terénním průzkumu na území Krkonoš k ochraně on farm. S výsadbou dalších stromů je počítáno v rámci projektu „Kláštevní zahrada ve Vrchlabí – expozice pod širým nebem“, který upravuje prostor zahrady ve výchovně-odpočinkový prostor.

Pohled na část sadu v roce 2005, v pozadí budova kláštera a první plody (odrůda Červený hranáč z Pasek nad Jizerou)

Widok części sadu w 2005 roku. W tle budynek klasztoru i pierwsze plody (gatunek Gdąński hranáč z Pasek nad Jizerą)

A snapshot that shows part of an orchard in 2005. In the background you can see a monastery building and the orchard's first fruit (red apples known as "Červený Hranáč" from Paseky nad Jizerou).

Blick auf einen Teil des Obstbaumgartens im Jahre 2005, mit Klostergebäude im Hintergrund und ersten Früchten (Sorte „Červený hranáč“ von Paseky nad Jizerou)

W związku z tworzeniem map występowania owocowych roślin drzewiastych (1994–1998) zrodził się pomysł założenia w Karkonoszach sadu owocowego, w którym zgromadzone byłyby cenne lokalne drzewa owocowe. Ogród byłego klasztoru augustianów we Vrchlabi okazał się być miejscem jakby ku temu stworzonym. W chwili obecnej rośnie w sadzie 49 starych gatunków lokalnych i form nasiennych owocowych roślin drzewiastych wybranych podczas badań terenowych na obszarze Karkonoszy do ochrony on farm. Dalsze drzewa zostaną zasadzone w ramach projektu „Ogród klasztorny we Vrchlabi – ekspozycja pod gołym niebem“, który przekształci ogród w przestrzeń wypoczynkowo-edukacyjną.

In consequence to mapping fruit tree species (1994–1998) we had the idea to form an orchard in the Krkonoše Mountains, where important local fruit tree species would be concentrated. The garden of the former Augustan monastery in Vrchlabí is an especially suitable place for this goal. At the moment 49 different local old species and seed variants of fruit tree species that were chosen for protection during a field survey of the Krkonoše Mountains, grow in the garden. We are planning to plant more trees as part of the "Monastery Garden in Vrchlabí – An Exhibition beneath the Open Sky" project, which should turn the garden into an educational as well as a relaxing place.

Im Zusammenhang mit der lokalen Erkundung von Obstgehölzen (1994–1998) kam der Gedanke auf, im Riesengebirge eine Obstplantage zu gründen, in der lokal wichtige Obstgehölze gesammelt werden könnten. Der Garten des ehemaligen Augustinerklosters in Vrchlabí ist für diesen Zweck außerordentlich gut geeignet. Derzeit wachsen in dieser Obstplantage 49 alter lokaler Abarten und Samenformen von Obstgehölzen, die bei der Suche auf dem Gebiet des Riesengebirges zum Genschutz ausgewählt wurden. Mit der Anpflanzung weiterer Bäume wird im Rahmen des Projekts „Klostergarten in Vrchlabí – Ausstellung unter freiem Himmel“ gerechnet, wobei sich der Garten in einen Freizeitbereich mit Bildungsfunktion wandelt.

4. PÉČE O LES

Opieka nad lasem

Forest Management

Waldpflege

Odbor péče o les v roce 2005

Wydział opieki nad lasem w 2005 roku

Forest Management Department in 2005

Bereich Waldpflege im Jahre 2005

Alois Grundmann

Pro Odbor péče o les byl rok 2005 rokem, který nikterak nevybočoval z nastoupeného trendu péče o lesní ekosystémy.

Výrazné kalamity, ať sněhové, větrné či hmyzí, se nám v posledních letech vyhýbají, což zejména u hmyzí je i výsledkem dobré komunikace mezi Odborem péče o les a Odborem ochrany přírody a informatiky. Desítky jednání a pochůzek v terénu předcházející skoro každému zásahu v citlivých místech národního parku. To, co nás poslední dobou hodně tíží, a nejnak tomu bylo v uplynulém roce, je péče o volně žijící živočišné druhy. Podle starého názvosloví „myslivost“. Čím dál obtížněji se plní plán lovu, a to zejména jelení zvěře. Pro velké zatížení civilizačními faktory je zvěř tlačena do těch nejneprístupnějších míst a zároveň se z ní stává noční zvěř, což jsou faktory, které se negativně projevují při samotné regulaci počtu zvěře. Určitou zajímavostí je výskyt nových druhů zvěře. Poprvé na území parku byl zaznamenán úspěšný lov mývalovce kuního v oblasti Rýchor. Dále pak se začíná mluvit o možném pobytu rysa. Zatím se jedná o nepřímá pozorování. Po dlouhodobé snaze Správy parku o stabilizaci stavu tetřeva hlušce, kdy výsledky neodpovídaly vloženému úsilí, připravuje Odbor péče o les ve spolupráci s Odborem ochrany přírody a informatiky určitá opatření, která by pomohla v přírodě udržet dalšího kurovitého ptáka, a to tetřívka. Snad tato připravovaná opatření nebudou narušena nebo korigována v důsledku současných potíží kolem ptačí chřipky.

Dla Wydziału opieki nad lasem rok 2005 był rokiem niczym nie różniącym się od lat poprzednich w realizacji przyjętego programu opieki nad ekosystemami leśnymi. W ostatnich latach nie dotknęły naszych lasów żadne klęski żywiołowe (wichury, śnieg, szkodniki). Z trudnościami natomiast borykają się myśliwcy, którym zacieśniająca się wokół parku cywilizacja wypędza zwierzęta w trudno dostępne ostępy. Ciekawostką jest pojawienie się nowych gatunków zwierząt jak np. szop i prawdopodobnie ryś.

The year 2005 did not in any way stray away from the already begun path on taking care of our forest ecosystems. Substantial calamities whether they are calamities caused by snow, wind or bugs, have not troubled us in the past several years. However, it is hard to fulfill our hunting plan, because game is pushed back by civilization to the least accessible places. It is interesting that we have noticed new animal species such as raccoon dogs and probably even lynx.

Für den Bereich Waldpflege war das Jahr 2005 ein Jahr, das nicht wesentlich vom eingeschlagenen Trend der Pflege der Waldökosysteme abwich. Von großen Kalamitäten – ob

nun in Form von Schnee oder Insektenbefall – blieben wir in den letzten Jahren verschont. Nur die Erfüllung des Jagdplans erweist sich als schwierig, da das Wild von der Zivilisation immer mehr in unzugänglichste Reviere verdrängt wird. Interessant ist das Vorkommen neuer Wildarten, wie Marderhund und wahrscheinlich auch Lux.

Hospodaření v lesích – péče o lesní ekosystémy

Gospodarka leśna – opieka nad ekosystemami leśnymi

Forest Management – Taking Care of Forest Eco-Systems

Forstwirtschaft – Pflege von Waldökosystemen

Jan Hřebačka

Tak jako každoročně i zima roku 2005 byla obdobím, kdy jsou lesní ekosystémy vystaveny nejrůznějším abiotickým vlivům. Nejrozsáhlejší problém nastal v oblasti Horního Maršova, kde vlivem bořivého větru bylo rozlámáno cca 12 000 m³ dřevní hmoty. V průběhu zimní sezony proběhl kompletní monitoring území. Jeho cílem bylo zjistit, jakým způsobem se větrná kalamita odrazí v již zpracovaném plánu. Odbor péče o les navíc v zimních měsících prováděl různá zpracování dat a informací získaných v terénu během letní sezony. Tak například přišel na svět materiál sumarizující veškeré cesty a chodníky v Krkonoších. Oddělení informatiky v současnosti provádí digitalizaci. Materiál bude sloužit nadále jako kompletní přehled zpřístupnění Krkonoš z hlediska managementu a samozřejmě i z hlediska turistického ruchu. Navíc byly zpracovány podklady pro změnu současného stavu zonace národního parku. Nový návrh akcentuje již posun některých částí lesních ekosystémů směrem k přírodě blízkému stavu, a tudíž ponechání samovolnému vývoji bez podstatného vlivu člověka.

Projektová příprava činností směřujících k obnově přirozeného fungování horských lesních ekosystémů obsahovala časově náročné procesy odehrávající se v době vegetačního klidu. Plánované aktivity byly odrazem nutnosti provedení ekosystémových změn v lesích Krkonoš. Postupná likvidace geneticky nekvalitních lesních porostů a jejich podsadby geneticky a stanovištně odpovídajícím sadebním materiálem, snižování hustoty člověkem založených stejnorodých smrkových monokultur, podpora vtroušených dřevin v rámci založených lesních porostů, podpora stability v rámci výchovných zásahů, to je jen částečný rozsah prací realizovaných v roce 2005.

V prvních dnech jarního období byl opět proveden detailní monitoring stavu a poškození lesních porostů po zimním období a následně byl revidován předložený plán aktivit roku 2005. Důraz byl kladen na včasné zpracování tzv. kalamitního dřeva, které by mohlo mít za následek další problémy. Mezi ty hlavní se řadí různé druhy kůrovců.

V oblasti ochrany lesa byly provedeny rozsáhlé monitorační a obranná opatření. Situace s kůrovci není jednoduchá a rozhodně ji nebylo možno podcenit. Z následujícího přehledu však vyplývá, že nejsou na místě obavy z většího přemnožení v roce 2005. Tyto předpoklady se nakonec vyplnily i v průběhu roku.

Položeno lapáků (I. série)	ks	278
Položeno lapáků (II. série)	ks	36
Instalováno lapačů celkem	ks	484

Celkem bylo asanováno 2 350 m³ kůrovcové hmoty, z toho však 1 780 m³ kůrovcové hmoty bylo ponecháno na místě k zetlení. V 1. a 2. zóně KRNAP bylo v roce 2005 evidováno 179,5 m³ tzv. kůrovcových souší (stromů kůrovcem atakovaných, ale již opuštěných) a celkem 145 m³ tzv. aktivních kůrovcových stromů. Postup v bezzásahových zónách je upraven rozhodnutím státní správy KRNAP ze dne 17. 7. 2003 (vydané na dobu platnosti lesního hospodářského plánu LHC Harrachov, Vrchlabí a Maršov – 2003–2012). Na základě tohoto rozhodnutí bylo provedeno celkem 22 terénních šetření, kdy bylo společně s Odborem ochrany přírody a Odborem státní správy hledáno nejpříjemnější řešení z hlediska zájmů ochrany přírody. Ve všech případech bylo nalezeno kompromisní řešení, vyhovující jak zájmům nerušeného vývoje přírodních procesů, tak i nutné ochrany nejčinnějších lesních porostů Krkonoše.

V jarním období byl proveden rovněž důsledný monitoring stavu ploskohřbetky smrkové. Na základě výsledků rozborů půdních sond (zejména na Lesních správách Rokytnice, Špindlerův Mlýn, Vrchlabí, Svoboda nad Úpou) bylo Výzkumným ústavem lesního hospodářství a myslivosti v Jílovišti-Strnadlech konstatováno, že pro rok 2005 nehrozí přemnožení ploskohřbetky smrkové. Podstatně hůře však dopadly tzv. podzimní rozborů půdních sond. Zde již bylo potvrzeno očekávané vysoké procento potenciálních rojivců. (průměrně 92 %). Odvozené počty potenciálních rojivců kolísají mezi 17 a 162 ks/m². Ve vzorcích převažují pronymfy, tj. jedinci s již vytvořeným pupálním okem. Jednoznačně se ukazuje, že na některých místech budou překročeny tzv. kritické počty rojivců a budou hrozit i silné žíry.

V průběhu jara a počátku léta probíhaly zejména plánované zalesňovací a těžební práce. Vše již na základě a za respektování vládního nařízení 600/2004 Sb., kterým se vymezuje Ptačí oblast Krkonoše. Z uvedeného je patrné, že administrativní zatížení opět vzrostlo.

Přehled nejdůležitějších činností provedených v roce 2005:

Činnost	Skutečnost roku 2005
síje pod stávající porosty (ha)	45,52
zalesňování včetně podsadeb stávajících porostů (ha)	65,48
ochrana kultur proti zvěři (ha)	516,86
z toho – individuální ochrana proti zvěři (ha)	70,51
oplocování založených lesních porostů (ha)	14,16
ošetřování kultur – ožínání atd. (ha)	432,53
výchovné zásahy – prořezávky (ha)	749,54
ochrana lesa proti zvěři (ha)	63,66
hnojení lesních porostů (ha)	17,17
ostatní pěstební činnost – zpřístupňování porostů, čištění vodních toků atd. (ha)	260,66
likvidace nepůvodních a invazivních druhů (olšička atd.) (ha)	27,43
úklid těžebních zbytků a klestu po těžební činnosti (ha)	132,63
těžební činnost (geneticky nepůvodní porosty, snižování hustoty založených stejnorodých monokultur, podpora vtroušených dřevin a přirozeného zmlazení atd. (m ³))	91 015,97
výchovné zásahy do 40 let věku (probírky) (ha)	232,22
výchovné zásahy nad 40 let věku (probírky) (ha)	397,60
těžební činnost nahodilá – kalamitní (m ³)	27 248,13
přibližování vytěžené dřevní hmoty (m ³)	91 936,31

Všechny činnosti byly prováděny s ohledem na stávající stav přírodního prostředí. První a nejdůležitější kritérium při zadávání a následném provádění bylo nepoškodit přírodní hodnoty oblasti. Preferovány jsou tzv. ekologické prostředky (vyvážecí soupravy, lanová dopravní zařízení atd.). Důležitým aspektem kromě volby technologie je i kontrola prováděných činností a zejména řízení prací. V období deštivého počasí bylo nutno volit partie nenáchylné k erozi atd.

S tím velice úzce souvisí i nápravná opatření, kdy dochází k asanaci zejména historicky vzniklých erozních škod. Dále je nutné zmínit opravy zřetelných známek po činnostech prováděných v současnosti. Navíc jsou postupně rekonstruovány a opravovány lesní cesty, svážnice a turistické cesty a chodníky. V této oblasti Odbor péče o les úzce spolupracuje zejména s investičním oddělením. Na většině těchto cest provádí lesní správy i pravidelnou údržbu spočívající v minimalizaci následných škod.

Závěr roku již byl kromě dokončování plánovaných činností věnován přípravě plánu na rok 2006.

Odbyt dříví

Zbyt drzewa

Wood Market

Holzernte

Pavel Mrázek

V roce 2005 bylo celkem dodáno a vyfakturováno 90 667 m³ dřevní hmoty při průměrném zpeněžení přepočteném na odvozní místo 920 Kč,- m³.

Průběh výroby byl v celém roce poznamenán nepříznivým vývojem sněhové pokrývky a následným prodloužením termínu uzavření výsledků výběrových řízení na lanovkové přiblížování, čímž vzniklo prodlení ve výrobě a tím i značné zpoždění náběhu dodávek dřevní hmoty. Toto zpoždění bylo následně vyrovnáno ve třetím čtvrtletí, kdy např. v měsíci září byla měsíční kvóta odvozu téměř na dvojnásobku běžné hodnoty.

V průběhu uplynulého roku byl dokončen několikaletý proces optimalizace skladby výroby a poměru dodávek hotových sortimentů konečným odběratelům k dodávkám surových kmenů pro další manipulaci. Tato skutečnost se na první pohled možná jeví jakožto běžná provozní záležitost, má však poměrně značný a viditelný dopad na vzhled pracovišť lesní výroby a tím i na to, s čím se veřejnost může setkat podél odvozních cest na území III. zóny národního parku a jeho ochranného pásma. Došlo ke zkrácení dodávané délky dřevní hmoty, čímž stejné množství dříví zabere opticky větší prostor. Zároveň se ustálila schémata třídění jednotlivých sortimentů a jejich seskupování na distribučních místech tak, aby bylo možno ekonomicky skládat jednotlivé dodávky. Dále jsme v míře dosud nebývalé přešli na distribuci dřevní hmoty vagónovou přepravou při téměř úplném vyloučení těžké kamionové přepravy z území parku (z důvodu ochrany cestní sítě). Veškerá zmíněná opatření mají za úkol zvýšit efektivitu prodeje dřevní hmoty při současné minimalizaci dopadů na přírodní prostředí. Bohužel pro veřejnost je zde jeden zdánlivě negativní dopad. Tím, že současný systém distribuce dřevní hmoty je poměrně přísný, pokud jde o načasování dodávek jednotlivým konečným odběratelům, a komplikovaný při plánování odvozu a spolupráci s Českými drahami, dochází opticky k časovému „hromadění“ dřevní hmoty na jednotlivých pracovištích. Je třeba zdůraznit, že se nejedná o žádné „drancování“ lesa, ale pouze o nevyhnutelný důsledek již zmíněných opatření.

V náročných horských terénoch dřevo stahují koně

W trudno dostępnym terenie drzewo przybliżają konie

Horses bring wood from the steep mountain hillsides.

In schwierigem gebirgigem Gelände werden die Stämme von Pferden gezogen

Jako další zajímavý bod roku 2005 je třeba uvést, že došlo ke stabilizaci na trhu se dřívím s příznivou prognózou i do roku 2006. Jelikož specifikou odbytu dříví na Správě KRNAP je nízký podíl kvalitních kulatinových sortimentů (v důsledku velkého podílu hniloby a nemožnosti dříví v lese zcela optimálně třídit, abychom neproměnili území parku v jeden velký manipulační sklad), byly učiněny další kroky ve snaze co nejlépe prodat nepříliš kvalitní „horské“ dříví. Jako příklad lze uvést práci na dlouhodobých smlouvách pro získání množstevních bonusů a rozjezd projektu obchodování dříví přes komoditní burzu, kde lze (při pokračující stabilitě trhu) očekávat lepší zpeněžení jednotlivých sortimentů. Tyto projekty by měly přinést první výsledky v roce 2006 a dalších.

W 2005 roku dostarczono i wyfakturowano 90 667 m³ drewna po przeciętnej cenie 920 koron za m³. Interesującym zjawiskiem jest ustabilizowanie się rynku z drewnem z optymistyczną prognozą również na rok 2006. Uruchomiony został projekt handlowania drewnem na giełdzie grup towarowych.

In the year 2005, 90 667 cubic meters of wood were delivered and invoiced with average conversion into money counted at the place of delivery and totaling at 920 CZK per cubic meter. The tendency of the wood market to stabilize and the positive prognosis for 2006 are both very encouraging. We started a project that sells wood over the Commodity Exchange.

Im Jahre 2005 wurde insgesamt 90 667 m³ Holzmasse in einem durchschnittlichen, auf den jeweiligen Abfuhrort umgerechneten Geldwert von 920 CZK,- m³ geliefert und fakturiert. Eine interessante Tendenz ist die Stabilisierung des Holzmarktes mit positiver Prognose für das Jahr 2006. Es wurde das Projekt des Holzverkaufs über eine Produktbörse in Angriff genommen.

Myslivost – plán – plnění – stav zvěře

Mysłstwo – plan – realizacja – stan zwierzyny

Gamekeeping – Planning – Caring Out the Plan – Amount of Game

Jagdwesen – Plan – Planerfüllung – Wildbestand

Alois Grundmann

	jelen I	laň	kolouch	Sa jelení	srnec	srna	srnče	Sa srnčí
Mumlava plán lovu	40	42	42	124	28	12	15	55
plnění	34	30	38	102	19	8	12	39
úhyn	2	1	3	6	3	3	8	14
stav k 1. 2. 2006	74	64	21	159	95	84	48	227
Labe plán lovu	34	51	41	126	15	12	13	40
plnění	36	33	63	132	13	6	3	22
úhyn	2	2	3	7	4	8	7	19
stav	76	53	68	197	93	85	60	238
Úpa plán lovu	22	37	32	91	11	8	12	31
plnění	28	29	39	96	10	5	7	22
úhyn	2	2	1	5	5	8	8	21
stav	33	62	38	133	66	76	43	185
Režijní plán lovu	96	130	115	341	54	32	40	126
plnění	98	92	140	330	42	19	22	83
úhyn	4	3	4	11	12	19	23	54
stav	183	179	137	489	224	245	151	650

Přes zimu je jelení zvěř přikrmována v obůrkách

W zimie zwierzyna gruba jest dokarmiana w zwierzyńcach

Deer are fed in game preserves during winter.

Den Winter über wird das Rotwild in Wintergattertern zugefüttert

Drobné vodní toky

Drobne cieki wodne

Small Water Courses

Kleine Wasserläufe

Pavel Petřík

Na území Krkonošského národního parku včetně ochranného pásma Správa toků pečuje o 564,3 km evidovaných vodotečí.

Z toho v povodí Jizery 175,4 km

v povodí Labe 203,2 km

v povodí Úpy 185,7 km

Správa toků zajišťuje údržbu a výsadbu břehových porostů, údržbu stávajících hrazenářských objektů, investiční výstavbu na tocích, dozorování staveb, odstraňování dřevní hmoty a štěrkových náplavů v korytech toků, účastní se územních, stavebních a vodoprávních řízení z titulu správce toků, zajišťuje veškeré písemnosti pro výše uvedenou činnost a zajišťuje pochůzkovou dohlížecí službu.

V posledních letech naši práci stále častěji prověřují vydatné srážky, které způsobují lokální nebo plošné povodně. Mezi nejznámější patří povodně, které nás postihly v letech 1997, 2000 a 2002. Současná situace si proto vyžaduje každoročně provést důslednou údržbu majetku na tocích, který má hodnotu 156 806 249 Kč.

V roce 2005 byla provedena údržba na drobných vodních tocích v celkové hodnotě 1 163 231 Kč.

Z toho částka ve výši 775 240 Kč byla financována z Programu péče státu o nezczitelný majetek.

Práce byly provedeny na tocích Zlatý potok, Víchofský potok, Albeřický potok, Husí potok, Bolkovský potok, Zelený potok, Šindelova strouha a Pustý potok.

Na obszarze Karkonoskiego Parku Narodowego z otuliną włącznie zarząd cieków otacza opieką 564,3 km zarejestrowanych rowów odwadniających.

Water Course Management takes care of 564,3 kilometers of recorded water courses within the Krkonoše Mountains National Park's territory and its protection zone.

Die Gewässerverwaltung kümmert sich auf dem Gebiet des Riesengebirgs-nationalparks samt seiner Schutzzone um insgesamt 564,3 km erfasster Wasserläufe.

Invazní druhy a jejich likvidace

Gatunki inwazyjne i ich likwidacja

Invasive Species and Their Liquidation

Invasionsarten und deren Vernichtung

Otakar Schwarz

Součástí péče o lesní ekosystémy Krkonoš je omezování šíření a postupná likvidace invazních geograficky nepůvodních druhů rostlin (za invazní rostliny jsou považovány takové geograficky nepůvodní druhy, které se velmi dobře adaptují na místní podmínky a následně vytlačují druhy místní). V současné době je útlumový management zaměřen na šťovík alpský, křídlatky a na olši zelenou.

Šťovík alpský je rozšířen v pohraničních horách od Jizerských hor po Beskydy a podle některých pramenů k nám mohl být zavlečen alpskými dřevaři ve druhé polovině 16. a začátkem 17. století. V současné době se šíří spontánně i v relativně vysokých polohách. Křídlatky jsou rozšířeny podstatně méně, šíří se spontánně v posledních letech a jejich výskyt je prozatím vázán především na okolí vodotečí.

Olši zelenou dnes v Krkonoších považujeme za geograficky nepůvodní druh, ačkoli žádná z publikovaných vědeckých prací dosud její původnost jednoznačně nevyločila ani nepotvrdila. Bylo prokázáno, že někteří jedinci olše zelené v Krkonoších rostli již v roce 1904 nebo dříve. Dospělé exempláře olše zelené jsou uváděny v 50. letech na jižním svahu Kotle a v r. 1967 v Obřím dole. Na žádné z těchto lokalit nebylo zaznamenáno její invazní šíření a není popsáno ani v odborné literatuře. V 80. letech, v souvislosti s odumíráním tisíců hektarů lesních porostů Krkonoš v důsledku působení imisí, byla olše zelená vysazována na vybraných extrémních plochách s cílem omezit erozní procesy a podpořit rychlejší odrůstání výsadeb geograficky původních dřevin. Výsadba nebyla prováděna velkoplošně, ale pouze jako jednotlivé hloučky nebo jako příměs k jiným dřevinám. Plošně tedy nebylo její zastoupení nijak významné. Po roce 1994, kdy byla péče o lesní ekosystémy v KRNAP a jeho ochranném pásmu převedena do resortu MŽP, přestala být olše zelená vysazována nejen s ohledem na nevyjasněný původ, ale především v souvislosti se snahami docílit přírodě blízké druhové skladby lesních ekosystémů. V posledních letech vzniklo podle praktických pozorování podezření na možnost invazního chování olše zelené na určitých lokalitách, a proto Správa KRNAP přikročila k její urychlené likvidaci. Plnou kompetenci v likvidaci olše zelené převzal Odbor péče o les od roku 2003. V roce 2003 byla zlikvidována olše zelená na 19 lokalitách na celkové ploše 1,91 ha, v roce 2004 na 13 lokalitách na celkové ploše 0,57 ha a v roce 2005 na 24 lokalitách na celkové ploše 3,50 ha.

Mezi nejnebezpečnější invazní druhy patří šťovík alpský, který se rozšířil prakticky po celém území Krkonoš (i v klečových porostech). V roce 2005 byl proveden zásah proti šťovíku alpskému na celkové výměře 24 ha. lesních pozemků. Jeho úspěšná likvidace je však velice obtížná a většinou vyžaduje použití chemických prostředků, konkrétně chemických prostředků řady Roundup, které se zasaženou listovou plochou dostanou do kořenového systému a následně totálně rostlinu likvidují. Při dopadu na půdní povrch se látka inaktivuje. Správa KRNAP spolu se společnostmi Monsanto ČR, s. r. o. (výrobce chemických prostředků) a Mercata Třebíč, s. r. o. (poradenství a distribuce přípravků na ochranu lesa) provedly pokusně asanaci porostu šťovíku alpského. Na enklávě Friesových Bud byly v roce 2005 testovány různé varianty aplikací Roundup (viz obr.).

Zákres testovacích ploch na lokalitě Friesovy Boudy

chata Matouš	Roundup Biaktiv (4 l / 150 l) odstraněny laty <u>2</u>	Roundup Rapid (3,2 l / 150 l) <u>3</u>		Roundup Forte (2 kg/150 l) <u>4</u>
	kontrola odstraněny laty <u>1</u>		stavba	
Roundup Biaktiv (4 l / 150 l) <u>5</u>				
potok				

Lokalita před zásahem a po zásahu
Stanowisko przed i po interwencji
The area before and after the chemical intervention.
Die Lokalität vor und nach dem Eingriff

Do opieki nad ekosystemami lešnymi Karkonoszy należy również m. in. ograniczanie rozprzestrzeniania się i stopniowe likwidowanie inwazyjnych gatunków roślin geograficznie niepierwotnych. Obecnie režim tłumiący zamierzony jest na szczaw alpejski, na Reynoutria japonica (rdest ostrokończysty) i na olchę.

Part of our Taking Care of Forest Ecosystems in the Krkonoše Mountains Programme is trying to prevent the spreading and gradual liquidation of invasive and geographically

unauthentic plant species. At the moment our prevention management is focused on Alpine dock, Reynoutria and green alder.

Bestandteil der Pflege der Waldökosysteme des Riesengebirges sind Maßnahmen gegen die Ausbreitung und die schrittweise Vernichtung von Invasionsarten geographisch nicht ursprünglicher Pflanzenarten. Gegenwärtig stehen Alpenampfer, Staudenknöterich und Grün-Erle im Mittelpunkt des Managements zu deren Reduzierung.

Výpomoc Správy KRNAP u Státních lesů Tatranského národního parku v roce 2005

Pomoc Dyrekcji KRNAP dla Lasów Państwowych TANAP w 2005 roku

KRNAP Administration's Assistance with State Forests at Tatranský National Park in 2005

Aushilfe der KRNAP-Verwaltung beim Staatsforst des Tatra-Nationalparks im Jahre 2005

Hubert Závodský

Dne 19. 11. 2004 postihla území Vysokých Tater větrná kalamita, typu „Tatranská bóra“, obrovského rozsahu, při které padlo přes 2 miliony m³ dřevní hmoty a bylo rozvráceno téměř 12 650 ha lesa.

Nejvíce postižené jsou ochranné obvody Smokovce, Tatranská Lomnica, Kežmarské žľaby a Vyšné Hágy.

Díky předešlé výborné spolupráci nejstaršího NP SR – TANAP a nejstaršího NP ČR – KRNAP byla Správa KRNAP ministrem životního prostředí ČR RNDr. Liborem Ambrozkem pověřena koordinací výpomoci všech NP ČR při odstraňování následků větrné kalamity.

Naše výpomoc, započatá na sklonku roku 2004, pokračovala i v roce 2005. Od 3. ledna se v dvoutýdenních turnusech a v pětičlenných skupinách vystřídalo celkem 50 technicko-hospodářských pracovníků Odboru péče o les ze všech lesních správ a terénních středisek. Místem výpomoci byly ochranné obvody Tatranská Lomnica a Kežmarské žľaby.

Zde naši pracovníci pomáhali při příjmu a odvozu dřevní hmoty – měření délek a průměrů, cejchování hmoty, psaní odvozních lístků i s vyznačováním zbytků porostů určených ke zpracování.

Byli také pověřeni hlídáním dodržování bezpečnostních předpisů u skupin pracovníků uvolňujících komunikace. Naše výpomoc byla ukončena 27. května.

V roce 2005 se do dvoutýdenních cyklů zapojili i kolegové z národních parků Šumava, České Švýcarsko a Podyjí, a to na ochranném obvodu Smokovce.

Jako poděkování za naši vysoce profesionální a rychlou výpomoc při likvidaci následků větrné kalamity a na památku další spolupráce byla ředitelem ŠL TANAP Ing. Petrem Líškou ve vrchlabském parku dne 9. 12. 2005 slavnostně zasazena tatranská borovice limba.

W 2004 roku obszar Tatr Wysokich dotknęła klęska żywiołowa. Wichura zlamala prawie 3 miliony m³ masy drzewnej i naruszyła niemalże 12 650 ha lasu. Nasza pomoc rozpoczęta na schyłku 2004 roku była kontynuowana w roku 2005. Jako wyraz wdzięczności

za szybką i fachową pomoc w likwidowaniu następstw klęski żywiołowej oraz na pamiątkę dalszej współpracy dyrektor LP TANAP inż. Petr Liška uroczyście zasadził w parku we Vrchlabi tatrzańską sosnę limbę.

A great wind storm swept over the area of Vysoké Tatry in 2004, in which almost 3 million cubic meters of wood fell and about 12 650 hectares of forest was destroyed. Our aid that began at the end of 2004 continued through out 2005. As a show of gratitude for our highly professional and fast help with clearing the remains of the wind calamity and to commemorate further collaboration, the Director of ŠL TANAP, Mr. Peter Liška, planted a Tatra spruce tree in a park in Vrchlabi.

Im Jahre 2004 wurde die Hohe Tatra von einem katastrophalen Windbruch heimgesucht, dem nahezu 3 Millionen m³ Holzmasse zum Opfer fielen, wobei an die 12 650 ha Wald zerstört wurde. Unsere zu Beginn des Jahres eingeleitete Aushilfe 2004 setzten wir auch im Jahre 2005 fort. Als Dank für unsere hochprofessionelle und schnelle Hilfe bei der Beseitigung der Folgen dieser Kalamität und als Wahrzeichen dieser und einer künftigen Zusammenarbeit, pflanzte der Direktor des ŠL TANAP, Ing. Petr Liška im Stadtpark von Vrchlabi feierlich eine Tatrakiefer Limba.

5. VÝZKUM

Badania

Research

Forschung

Lesnický výzkum

Badania leśnicze

Forest Research

Waldforschung

Otakar Schwarz

Lesnický výzkum v Krkonoších je realizován ve 4 rovinách:

1.) Lesnický výzkum a monitoring v rámci mezinárodních programů a projektů.

Sem patří monitoring programu ICP Forests prováděný v Krkonoších VÚLHM na dvou plochách úrovně 1 a na jedné ploše úrovně 2 (výsledky jsou pravidelně publikovány v ročenkách programu ICP Forests) a mezinárodní projekt „Rizika destabilizace smrkových porostů vlivem antropogenní zátěže“, řešený týmem vědců Ústavu systémové biologie a ekologie AV ČR ve spolupráci s výzkumnými pracovníky Itálie (hlavní koordinátor projektu), Anglie, Švédska a Ruska (řešení bylo zahájeno v roce 2005, ukončení je plánováno na rok 2008). Správa KRNAP se podílela na návrhu lokalizace výzkumných ploch pro tyto výzkumné aktivity tak, aby vyhovely cíli a metodice projektů a zároveň aby byly výsledky využitelné pro péči o lesní ekosystémy Krkonoš. Přednostně jsou tyto aktivity směřovány na plochy, kde již je lesnický výzkum dlouhodobě realizován, popř. do ekosystémů, kde potřebná exaktní data chybí. V případě potřeby se Správa KRNAP podílí i na sběru dat. Výsledky jsou aplikovatelné v lesnické praxi na území Krkonoš po příslušné analýze prováděné odbornými pracovníky Správy KRNAP.

2.) Lesnický výzkum a monitoring realizovaný na základě dohody o dvoustranné spolupráci mezi VÚLHM a Správou KRNAP (dohoda aktualizována v roce 2005).

Většina aktivit VÚLHM na výzkumných plochách v Krkonoších je soustředěna do výzkumného záměru MZE 0002070201 – Stabilizace funkcí lesa v biotopech narušených antropogenní činností v měnících se podmínkách prostředí. Cílem výzkumného záměru je rozšířit poznatky o ekologii lesa, obnově a pěstování lesních porostů ve vazbě na funkce lesa v měnících se podmínkách prostředí a na jejich základě modifikovat a doplnit postupy obhospodařování lesů. Většinu získaných poznatků je možné přímo uplatnit v péči o lesní ekosystémy Krkonoš přímo, a proto jsou předávány Správě KRNAP každoročně:

Dílní výsledky z roku 2005 např. prokazují, že sazenice smrku ztepilého dopěstovávané z nejmenších semenáčků dosahují v horských podmínkách po výsadbě největší výškové přírůsty a že jedinci vypěstovaní intenzivní skleníkovou technologií (plugy) mají v lesních kulturách i na extrémních lokalitách lepší růst (i po 7 letech) než klasické krytokořenné (RCK) a prostokořenné sazenice. U buku lesního byly naopak na výše položených TVP zjištěny v roce 2005 nižší přírůsty plugů v porovnání s klasicky pěstovaným sadebním materiálem. Ověření, zda se v tomto případě jedná o přechodný jev způsobený klimatickými podmínkami a opožděným „šokem z přesazení“, nebo je zpomalení růstu způsobeno omezeným rozrůstáním kořenů na extrémnějších stanovištích, bude předmětem dalšího výzkumu. Vyhodnocením víceletých řad měření byl potvrzen pozitivní efekt použití

plastových chráničů na přírůst sazenic buku. Rozdíly se prohlubují ve vztahu k nadmořské výšce i typu sadebního materiálu. Pozitivní efekt plastových chráničů je výraznější v nižších polohách. Nepříznivý poměr výšky a průměru kmínků (štíhlostní kvocient), způsobený intenzivním výškovým růstem nadzemní části sazenic v plastových chráničích, se velmi rychle upravuje ve fázi, kdy stromek vyrůstá z chrániče a kdy se zvyšuje jeho tloušťkový růst.

Depozice síry i dusíku na výzkumných objektech dosud překračují kritické hodnoty pro acidifikaci půdy. Koncentrace O₃ byly ve vegetačním období v průměru nižší než v roce předchozím (nižší radiace v letním období), přesto však nad mezními hodnotami přímého negativního vlivu na lesní dřeviny. Byl potvrzen i dlouhodobý pokles obsahu fluoru ve srážkách. Chemické analýzy vzorků sněhu neprokázaly zvýšený výskyt škodlivých látek ve vzorcích sněhu, zatímco ve vzorcích námrazy ano. Teploty vzduchu byly ve vegetačním i mimovegetačním období ve srovnání s předchozími roky podprůměrné, srážkové úhrny průměrné, sněhová vrstva na výzkumných objektech v zimním období 2004/2005 výrazně přesahovala dosud naměřené hodnoty (maximální přes 300 cm).

Zdravotní stav smrku vyjádřený olistěním vykazuje v posledních letech setrvalý stav nebo pouze mírné kolísání, zdravotní stav buku se v roce 2005 v průměru zhoršil.

Monitoring zdravotního stavu lesních kultur v průběhu roku 2005 většinou nezjistil takové poškození abiotickými ani biotickými faktory, které by výrazně ovlivnilo jejich růst a vitalitu. Pouze v hřebenových polohách byly některé dřeviny poškozeny pozdními mrazy. Výskyt pozdního přízemního mrazu na ploše Lesní bouda v Krkonoších počátkem června výrazně poškodil výsadby buku pod přípravným porostem břízy. Celkem bylo poškozeno 41 % jedinců buku, u 25 % poškození olistění přesáhlo 50 % listové plochy. Při následném hodnocení poškození nebyl zjištěn výraznější vztah mezi poškozením buku a zápojem porostu. Ochranné působení přípravného porostu břízy při mrazové epizodě s trváním 10 hodin a minimální přízemní teplotou -4,6°C bylo již nedostatečné. Výsadby buku v terénních sníženinách a zahluobených jamkách trpí na ploše Lesní bouda lokálními zamokřeními a mrazem dlouhodobě, výsadby na kopečcích vykazují v těchto extrémních podmínkách až trojnásobně vyšší přírůst.

Hodnocení ploch s prosadbami buku do mladých porostů dokládá potřebu diferenciacie přístupu při přeměnách porostů. Ve vyšších polohách s drsnějšími mikroklimatickými podmínkami (a potřebou tlumení mrazových stresů) jsou doporučovány výsadby buku do těsné blízkosti korun smrku nebo do skupin stromků náhradních dřevin. Účinný ekologický kryt poskytují již i skupinky o výšce 2–4 m. V nižších polohách s mírnějším klimatem je stejně jako v případě prosadby jehličnatých porostů vhodnější výsadba do porostních mezer a koridorů.

Skupinovitě výsadby smrku při horní hranici lesa na lokalitě Růžová hora se postupně zapojují. Skupiny na holině vykazují vyšší přírůst a rychlejší zapojování. Růst skupin pod porostem je pomalejší vlivem omezeného přístupu světla a tepla a výšková diferenciacie je vyšší.

V porostech kleče nebylo v roce 2005 zjištěno výraznější poškození abiotickými a biotickými faktory, přestože na některých lokalitách pokračuje chronický výskyt bejlmorky borové. Zdravotní stav porostů kleče je dobrý s výjimkou postupně odumírajících mladých porostů z výsadeb v prostoru od Harrachových kamenů k rozcestí U Čtyř pánů. Obsah škodlivin v jehličí zde dlouhodobě překračuje běžnou mez.

V rámci výzkumu introskeletové eroze bylo šetřeno zvětšování povrchové kamenitosti a zmenšování půdní mocnosti a bylo vyhodnoceno použití speciálních zalesňovacích technologií a melioračních opatření. Na extrémně kamenitém stanovišti u variant s doplněním zeminy do jamky vzrostla povrchová kamenitost po 11 letech a mocnost půdy se zmenšila méně než u variant bez doplnění zeminy. Stavů půdy odpovídá odrůstání a zdravotní stav 11leté smrkové kultury, kde zejména varianty s dodáním zeminy a současným přidáním

amfibolitové moučky nebo dolomitického vápence do jamky při výsadbě vykazují nejlepší růst i stav. Výsadby do jamek vyložených textilií a s přidanou zeminou místního původu mají příznivější výškový růst a vyšší olistění ve srovnání s kontrolními výsadbami do volné sutě. Stromky postupně prokořeňují zeminu v jamkách a kořeny přebírají stabilizační funkci textilie.

Základní informace o trvalých výzkumných plochách (TVP) jsou k dispozici na internetových stránkách VULHM VS Opočno (<http://vulhm.opocno.cz>) a podrobnější prezentace dílčích výsledků dosažených v roce 2005 na internetových stránkách Správy KR NAP (www.krnap.cz).

3.) Účelové prakticky zaměřené projekty řešené Odborem péče o les Správy KR NAP Vrchlabí potřebné pro management lesních ekosystémů Krkonoš řešené v rámci programu Biosféra účelové podpory projektů výzkumu a vývoje MŽP.

Cílem řešení těchto projektů je získání vědecky podložených dat a vývoj metodik pro usměrňování péče o lesní ekosystémy Krkonoš v případech, kdy neexistují údaje použitelné z jiných projektů v ČR nebo v zahraničí. Výsledky těchto projektů jsou často aplikovány i v jiných lesních oblastech. V roce 2005 byly v Krkonoších řešeny 2 takové projekty:

3.1.) VaV/610/8/01 „Měření atmosférické depozice v Krkonoších a stanovení kritických zátěží pro lesní ekosystémy jako podklad pro stanovení minimálního zastoupení listnatých dřevin“.

Tento projekt bezprostředně navazuje na projekty PPŽP GA/78/93, řešený v letech 1993–1996, VaV/620/3/97, řešený v období 1997–2000, a VaV/610/1/99, zabývající se tímto měřením v roce 2001. Jeho cílem je především kontinuální měření atmosférické depozice (zjišťována spec. el. vodivost, pH, F-, Cl-, SO₄²⁻ NO₃-, NH₄⁺, Na⁺, K⁺, Ca²⁺, Mg²⁺, Mn, Cd, Pb) a výpočet aktuálního překročení kritických zátěží síry, dusíku a nutričního dusíku pro lesní ekosystémy v oblasti Krkonoš jako podklad pro návrhy opatření při obhospodařování současného lesa. Na základě výsledků získaných v Krkonoších jsou formulována obecná strategická doporučení pro aplikaci v jiných lesních oblastech ČR.

Z výsledků měření vyplývá, že velikost atmosférické depozice se od období 1999–2000 nesnižuje (po snížení depozice v některých lokalitách v roce 2003 došlo o opětovném zvýšení na úroveň předchozích let) a v roce 2005 naopak na 2 plochách podstatně stoupla.

3.2.) VaV/620/06/03 „Kategorizace lesních porostů Krkonoš z hlediska jejich možnosti ponechání přirozenému vývoji jako podklad pro revizi zónace Krkonošského národního parku včetně návrhu zásad managementu“.

Hlavním cílem tohoto projektu bylo provést kategorizaci lesních ekosystémů Krkonoš z hlediska možnosti ponechání přirozenému vývoji bez zásahů nebo po účelových zásazích provedených v krátkodobém časovém horizontu s ohledem na přírodní potenciál stanoviště, na současný stav lesního ekosystému a na předpokládaný vývoj stanovištních podmínek včetně imisní zátěže. Provedená kategorizace bude objektivním podkladem pro úpravy zón národního parku tak, aby kritéria jejich vymezování a jejich charakteristiky odpovídaly mezinárodním managementovým kategoriím chráněných území.

Pro řešení tohoto projektu byla vytvořena unikátní metodika a ta byla následně prakticky aplikována formou vyhotovení podkladů pro revizi zónace národního parku.

V prostředí GIS byly unikátním způsobem ze spektrozónálních leteckých snímků vytvořeny speciální lesnické mapy typů porostů a kategorií managementu, byly vybrány a založeny testovací plochy a byly vypracovány rámcové zásady managementu. Uskupení segmentů ekosystémů s objektivně podloženou možností ponechání přirozenému vývoji (i tzv. podmíněně) by měly být základem návrhu I. zóny národního parku, základem návrhu II zóny by měly být ekosystémy s objektivně podloženou možností ponechání přirozenému vývoji po účelových zásazích provedených v krátkodobém časovém horizontu. Do návrhu III. zóny by měly být zařazeny ekosystémy předpokládající trvalou intervenci člověka.

V rámci řešení byla provedena klasifikace ortofotomap vytvořených z leteckých multispektrálních snímků podle kategorií: jehličnaté stromy, listnaté stromy, travní porosty, plochy bez vegetace. Pro získání podkladů pro rozhodování o ponechání lesních porostů přirozenému vývoji bylo mimo jiné unikátním způsobem aplikováno modelování vývoje lesních porostů po virtuálních výsadbách jedle bělokoré (růstovým simulátorem SILVA 2.2). Na základě terénního šetření byly lesní porosty Krkonoš diferencovány do typů vývoje lesa, tyto typy byly zařazeny do kategorií podle klíčových zásad managementu a navrženy k zařazení do zón podle managementových kategorií národních parků podle IUCN. Dílčí výsledky byly publikovány.

Za účelové, prakticky zaměřené výzkumné aktivity lze zařadit i plánované periodické vyhodnocování výsledků provozního monitoringu působení zvěře na nálety, nárosty a kultury pomocí systému kontrolních a srovnávacích ploch. V roce 2005 bylo založeno celkem 54 srovnávacích dvojic ploch metodikou identickou s metodikou zakládání a hodnocení kontrolních oplocenek a srovnávacích ploch pro hodnocení škod zvěří v lesích spravovaných Lesy České republiky, s.p. Výsledky budou sloužit především jako objektivní podklady pro posouzení nutnosti preventivních opatření a pro návrh efektivních technologií na ochranu přirozené i umělé obnovy v rámci snah směřujících k dosažení přírodě blízké druhové, věkové a prostorové skladby lesních ekosystémů.

4.) Studentské práce (diplomové, doktorandské,...) a další výzkumné aktivity v oboru lesních ekosystémů, koordinované Odborem ochrany přírody a informatiky, které nemají návaznost na péči o lesní ekosystémy Krkonoš.

W roku 2005 w regionie KRNAP i jego otuliny prowadzono badania leśnicze realizowane w czterech płaszczyznach: badania leśnicze i monitorowanie w ramach programów i projektów międzynarodowych; badania leśnicze i monitorowanie realizowane na podstawie umowy o dwustronnej współpracy między VÚLHM i Dyrekcją KRNAP; celowe na praktykę nastawione projekty realizowane przez Wydział opieki nad lasem Dyrekcji KRNAP Vrchlabí dla potrzeb managementu ekosystemów leśnych Karkonoszy oraz prace studentów (dyplomowe, doktorskie) i inne inicjatywy badawcze.

4 levels of forest research were conducted in the KRNAP territory and its protection zone during 2005: forest research and monitoring as part of international programmes and projects; forest research and monitoring that was carried out on the basis of an agreement on two-way collaboration between VÚLHM (Research Institute of Forest Management and Gamekeeping) and KRNAP Administration; projects focused on the practical side of procedures necessary for the management of the Krkonoše Mountains' forest ecosystems, which are carried out by the KRNAP Administration's Forest Management Section in Vrchlabí; and student papers (graduate and postgraduate theses) as well as other research activities.

Im Jahre 2005 wurde auf dem Gebiet des KRNAP und dessen Schutzzone Waldforschung auf vier Niveaus betrieben: Waldforschung und Monitoring im Rahmen internationaler Programme und Projekte, Waldforschung und Monitoring aufgrund einer zwischen dem Forschungsinstitut für Forst- und Jagdwesen (VÚLHM) und der KRNAP-Verwaltung abgeschlossenen Vereinbarung, zweck- und praxisgebundene Projekte, die vom Bereich für Waldpflege der KRNAP-Verwaltung Vrchlabí zu Gunsten des Managements der Waldökosysteme des Riesengebirges gelöst werden, Studienarbeiten (Diplom- und Doktorarbeiten, ...), sowie weitere Forschungsaktivitäten.

Monitoring sněhových lavin a zimních poměrů v sezoně 2004/05
Monitorowanie lawin śniegowych i warunków zimowych w sezonie 2004/05
Monitoring Avalanches and Snow Conditions in the Winter Season of 2004/05
Monitoring von Schneelawinen und der Winterbedingungen während der Saison 2004/05

Milena Kociánová, Valerián Spusta

V zimní sezoně 2004/05 sjelo v Krkonoších nejvíce lavin za posledních 42 let, kdy jsou laviny v české části Krkonoš sledovány. V listopadu to byla 1 lavina, v prosinci 5, v lednu 37, v únoru 6, v březnu 40, v dubnu 5 – celkem 94 lavin. Největší počet byl zaznamenán v Kotelních jamách (24 lavin), dále v Labském dole a Obřím dole (po 20 lavinách), ve Studničních jamách včetně Čertovy zahrádky a Čertovy rokle 16, v Dlouhém dole a Bílém Labi po 7 lavinách, jedna v Železném dole na Černé hoře. Výjimečný byl nezvykle vysoký počet lavin z prachového sněhu. Těch bylo zaznamenáno po vydatném sněžení mezi 15. a 17. březnem 18. Zanechaly po sobě stopy v podobě desítek polámaných stromů, což ovšem je nutno chápat jako přirozený jev, který se v určitém intervalu na lavinových drahách opakuje. O poněkud odlišném charakteru zimy (napadlo nejvíce sněhu od r. 1956 – na náhorních plató až 350 cm) svědčí i typ lavin: většina – 67 – byla ze suchého sněhu. Tři laviny byly základové – největší z nich opět jako v r. 1999 a 2002 ve Velké Studniční jámě, další dvě v Malé Kotelní jámě.

Padající lavina
Sunąca się lawina
An avalanche falls.
Herabstürzende Lawine

Pozůstatek laviny na začátku léta
Resztki lawiny na początku lata
Remains of an avalanche at the beginning of summer.
Der Rest einer Lawine zu Sommerbeginn

Podobně jako v předchozích letech je vyhodnocení lavinových poměrů prováděné panem Valeriánem Spustou a konzultované s pracovníky HS pouze jedním z výstupů monitorování zimních poměrů Krkonoš. Doplnuje jej např. měření výšky a odtávání sněhu na největším sněhovém poli české strany Krkonoš – na Mapě republiky, monitoring ukládání sněhu na dvou dlouhých transektech v západních Krkonoších, monitorování výšky sněhu a průběhu půdních teplot na exponovaných částech Studniční hory, Luční hory a v blízkosti Harrachových kamenů, v travnaté tundře nad Labskou boudou a na Úpském rašeliništi (tato měření zajišťuje oddělení ochrany přírody a GIS Správy KRNAP), sledování sněhových polí v západních Krkonoších, sledování sněhových poměrů na vybraných lokalitách strukturních půd ve východních Krkonoších (měření provádí katedra geografie UK Praha), monitoring výskytu sněhomilných řas (Botanický ústav AV ČR Třeboň, katedra botaniky UK Praha, Krkonošské muzeum Správy KRNAP). Navazuje na něj i vyhodnocení objemu stržené zeminy a kamenů (Krkonošské muzeum KRNAP) a ve spolupráci s prof. Margaritou Eglit z katedry matematiky a mechaniky Moskevské university probíhá aktuálně – na základě údajů získaných právě v sezoně 2004/05 – vyhodnocení dynamiky prachových lavin Krkonoš (Krkonošské muzeum a oddělení GIS Správy KRNAP).

W sezonie zimowym 2004/05 spadło w Karkonoszach najwięcej lawin w ciągu ostatnich 42 lat. Od tylu bowiem lat są lawiny - przynajmniej po czeskiej stronie Karkonoszy – rejestrowane. W listopadzie zsunęła się 1 lawina, w grudniu 5, w styczniu 37, w lutym 6, w marcu 40, w kwietniu 5 – łącznie 94 lawiny. O odmiennym charakterze zimy (napadało najwięcej śniegu od 1956 roku – na najwyższej położonych równiach aż 350 cm) świadczą również typ lawin: większość z nich – 67 – było z suchego śniegu.

During the winter season 2004/05 the number of snow slips that occurred in the Krkonoše Mountains was the highest during the past 42 years, which is the time when avalanches at least on the Czech side of the Krkonoše Mountains started being monitored. 1 snow slip occurred in November, 37 in January, 6 in February, 40 in March and 5 in April, which adds up to 94 avalanches. The type of avalanches tells us something about the type of winter we had (we had the most snow since 1956 and there were up to 350 centimeters of snow were on tableaus): most of the avalanches – 67 of them – were dry.

In der Wintersaison 2004/05 kam es zu den meisten Lawinen in den letzten 42 Jahren, in denen Lawinen zumindest im tschechischen Teil des Riesengebirges verfolgt werden. Im November 1 Lawine, im Dezember 5, im Januar 37, im Februar 6, im März 40, im April 5 – insgesamt also 94 Lawinen. Vom ziemlich abweichenden Charakter des Winters (größte Schneefälle seit 1956 – auf der Hochebene bis zu 350 cm) zeugt auch die Art der Lawinen: die meisten von ihnen – 67 – bestanden aus Pulverschnee.

Sněhová měření

Pomiary śniegu

Measuring the Amount of Snow

Schneemessungen

Josef Harčarik

Sledování sněhových poměrů hřebenové části Krkonoš je jednou z důležitých součástí monitoringu přírodního prostředí tohoto velmi cenného území.

Takovýto poměrně podrobný monitoring probíhá již od roku 1995 v oblasti západokrkonoského náhorního plató. Byly vytyčeny dva liniové transepty, probíhající ve směru anemo-orografického systému Mumlavy a kolmo na něj (první transept vede z oblasti horní hranice lesa v prostoru Nad Krakonošovou snídání, přes Pančavské rašeliniště na hranu Labského dolu a do Schustlerovy zahrádky; druhý z transeptů směřuje z vrcholu Kotle podél turistické cesty přes křižovatku U Čtyř pánů k České budce na hranici s Polskem). Podél obou transeptů je měřena výška sněhu, většinou na čtyřech stanovištích se provádějí výkopy sněhových sond sloužících k popisu základních vlastností sněhové pokrývky (např. typ sněhu, jeho tvrdost, vlhkost, hustota, vodní hodnota sněhu, průběh teploty).

Zcela jiným způsobem se měří sníh na tzv. Mapě republiky, jednom z nejznámějších sněhových polí na české straně Krkonoš. Vzhledem k tomu, že zde z řady důvodů (např. velké mocnosti a tvrdosti sněhové pokrývky, plazení sněhu) selhávají jinde běžné metody měření, bylo nutné využít nových technologií, v tomto případě systému GPS. Od roku 2000 provádí Správa KRNAP kinetická měření GPS, ze kterých lze zjistit nejenom výšku sněhu, ale také rozložení sněhu v prostoru a lze tak analyzovat např. meziroční změny v distribuci a výšce sněhu a tvaru sněhového pole. Podařilo se při nich ověřit, že v literatuře odhadované výšky sněhu kolem 12–15 m jsou reálné a poměrně časté. Podrobně zde v minulých letech byl také studován vztah mezi výškou sněhu a vegetací.

Relativně detailních měření probíhají na dně Labského dolu

Na dně doliny Labský důl prowadzone są szczegółowe pomiary pokrywy śniegowej

Relatively exact measurements are taken at the bottom of Labský důl.

Am Grund des Elbgrundes werden relativ ausführliche Messungen durchgeführt.

Vedle těchto, relativně detailních měření probíhají sněhová měření také na dalších místech, např. u meteorologických stanic na Studniční hoře, Labské louce, nedaleko Vrbatovy boudy – zde se zjišťuje vztah mezi výškou sněhu a teplotou prostředí.

Výsledky tohoto monitoringu jsou důležité nejenom pro zlepšení našich znalostí o abiotickém prostředí oblastí nad horní hranicí lesa, ale jsou též významným nástrojem při specifikaci a zpřesňování managementu krkonošské arkticko-alpejské tundry.

Śledzenie warunków śniegowych szczytowych partii Karkonoszy jest jednym z ważnych elementów monitoringu środowiska naturalnego tego niezwykle cennego obszaru. Wyniki są ważne nie tylko z uwagi na pogłębienie naszych wiadomości o abiotycznym środowisku obszarów nad górną granicą lasu, ale również w istotny sposób pomagają formułować i uściślać zadania opieki nad karkonoską tundrą arktyczno-alpejską.

Monitoring snow conditions across the shoulder areas of the Krkonoše Mountains is one of the important monitoring of nature environment activities of this very valuable area. The results are not only significant for improving our knowledge regarding abiotic environment above the upper forest line, but they are also important for making the management of Arctic-Alpine tundra more specific and precise.

Die Beobachtung der Schneebedingungen auf den Kammpartien des Riesengebirges ist einer der wichtigsten Bestandteile des Umweltmonitorings dieses ökologisch so wertvollen Gebiets. Die Ergebnisse dienen nicht nur dazu, unsere Erkenntnisse über abiotische Milieus in Gebieten über der oberen Waldgrenze zu vertiefen, sondern sie sind auch ein bedeutendes Instrument zur Präzisierung des Managements aktisch-alpiner Riesengebirgstundra.

Projekty a studentské práce na téma Cestovní ruch v Krkonoších

Projekty i prace studentów na temat Ruch turystyczny w Karkonoszach
Projects and Student's Papers on Tourism in The Krkonoše Mountains
Projekte und Studienarbeiten zum Thema Reiseverkehr im Riesengebirge

Petra Šťastná

Správa KRNAP opakovaně koordinuje monitoring a výzkum turistické zátěže na území Krkonoš pomocí metody zaznamenávání průchodů turistů ve vybrané oblasti, evidence počtu přepravených osob lanovkami nebo anketním šetřením názorů návštěvníků (např. na aspekty ochrany přírody, sportovní aktivity atd.). Ze zjištěných dat o počtu a pohybu osob jsou získávány poznatky o časovém a prostorovém rozložení návštěvníků, ale též jsou sledovány případné trendy ve vývoji cestovního ruchu apod. Kromě monitoringu početnosti a frekvence návštěvníků se též zjišťují a opakovaně kontrolují dopady turistického ruchu na přírodu národního parku a jeho ochranného pásma. Správa tak získává nezbytná data, která jsou základním předpokladem ke koncipování managementového plánu turismu v Krkonoších nebo slouží k rozhodování v určitých kauzách státní správy. V roce 2005 probíhalo ve spolupráci s odd. ochrany přírody na území Krkonoš několik projektů pracovních skupin zabývajících se cestovním ruchem a turismem. Závěrečné nebo průběžné zprávy těchto projektů jsou k dispozici na oddělení ochrany přírody.

Na území Krkonoš byly v roce 2005 skončeny dva projekty Ministerstva životního prostředí:

- Tříletý projekt firmy Kolpron CZ, s.r.o., řešitel Ing. Jan Suchý, „Kategorizace a zhodnocení vlivu rekreačního, sportovního a turistického ruchu na ekosystémy jádrové zóny Biosférické rezervace Krkonoše“ (VaV/630/01/03), který byl zaměřen na zhodnocení vlivu rekreačního a turistického ruchu pouze ve vrcholových partiích Krkonoš pomocí monitoringu počtu návštěvníků, jejich názorů a monitoringu zátěží z hlediska vegetačního složení rostlinných společenstev, hydrogeologie a pedologie.

- Tříletá studie firmy DHV CR, s.r.o., řešitel Ing. Radim Gill, „Vyhodnocení ekonomických dopadů existence chráněných krajinných oblastí a národních parků ve vztahu k prosperitě dotčených regionů“ (VaV/620/13/03). Studie hodnotila dopady existence chráněných území na daný region z hlediska ekonomického a sociologického a výstupem byl též navržený soubor opatření s cílem minimalizovat skutečné i zdánlivé konflikty mezi sociálními a ekonomickými aktivitami a ochranou přírody ve velkoplošných zvláště chráněných územích, kam patří i národní park Krkonoše.

Na území Krkonoš probíhaly v roce 2005 dosud neukončené projekty Ministerstva životního prostředí:

- „Návrh managementu ekologicky šetrného cestovního ruchu v zájmu Biosférické rezervace (BR) Krkonoše ČR“ (VaV SM/2/62/04), řešitel Mgr. K. Houdek. Projekt byl započat v roce 2004, dokončení se předpokládá v roce 2006. Cílem projektu je doplnit a nasměrovat současný management cestovního ruchu v zájmovém území Krkonoš tak, aby došlo k postupnému zavedení moderního managementu ekologicky šetrného, ale zároveň socio-ekonomicky přijatelného rozvoje cestovního ruchu.

- „Vliv rekreačního využití na stav a vývoj biotopů ve vybraných VCHÚ (CHKO Beskydy, Krkonošský národní park, CHKO Jeseníky a NP a CHKO Šumava)“ VaV/620/15/03, nositel projektu je RNDr. Jan Hošek. Cílem pětiletého projektu je kvantifikace vlivu rekreačních aktivit na stav a vývoj ochranně hodnotných biotopů ve vybraných horských ekosystémech, zabývá se konkrétními sportovními a rekreačními aktivitami, které jsou provozovány na sledovaném území, hodnotí jejich dopad a vliv.

- „Generel k přírodě šetrného rozvoje cestovního ruchu a dopravy na území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma“, řešitelem je Urbanistické středisko Ostrava, s.r.o. (Ing. arch. H. Salvetová a kolektiv). Projekt byl započat v roce 2004, o současném průběhu řešení však nemáme informace. Cílem zpracování generelu je řešení problematiky cestovního ruchu a dopravy na dotčeném území se zvláštním důrazem na problematiku ochrany přírody.

Projekt Ústavu pro životní prostředí a studentů Univerzity Karlovy v Praze:

- „Vybrané ukazatele udržitelného turismu v centrální části KRNP a jejich monitoring“, monitorovací projekt, který probíhá každoročně od roku 1996, řešitelem je RNDr. M. Čihař, CSc. Cílem projektu je každoroční monitoring návštěvnosti, anketní šetření názorů návštěvníků ve východních Krkonoších a porovnání výsledků s výsledky předchozích let, zjišťování trendů atd.

Oddělení ochrany přírody podporuje a konzultuje studentské práce v oboru turismu a cestovního ruchu na území Krkonoš. Letos dokončila diplomovou práci H. Machová „Vybrané indikátory udržitelného rozvoje a management ochrany přírody v KRNP“ a bakalářskou práci J. Vích „Udržitelný rozvoj cestovního ruchu v národním parku KRNP“, jedna diplomová práce stále probíhá a řešení nových pěti témat bylo letos zahájeno.

Dyrekcja KRNP wielokrotnie koordynuje obserwacje i badania stopnia obiazenia obszaru Karkonoszy przez ruch turystyczny. Z uzyskanych danych i liczb poruszajacych sie osob tworzy sie obraz czasowego i przestrzennego rozlozenia gości jak rowniez mozna na ich podstawie wnioskowac o dalszym rozwoju ruchu turystycznego itp. Poza sledzeniem liczby turystow i czestotliwosci ich wizyt obserwuje sie rowniez wplyw wzmozzonego ruchu turystycznego na przyrode parku narodowego i jego otuliny.

KRNAP Administration repeatedly coordinates monitoring and studies made on the effect of tourism in the area of the Krkonoše Mountains. From the received data regarding the number of people and their fluctuation, we gain information concerning the amount of visitors over various periods and their distribution, but we also follow possible trends in the development of tourism, etc.. On top of monitoring the amount and frequency of visitors, we also repeatedly check up on the effect tourism has on the National Park's and its protection zone's nature.

Die KRNAP-Verwaltung koordiniert wiederholt Erhebungen zur Tourismusbelastung auf dem Gebiet des Riesengebirges und ein diesbezügliches Monitoring. Aus den festgestellten Angaben über Besucherzahlen und -ströme werden Erkenntnisse über die zeitliche und räumliche Verteilung der Besucher gewonnen, darüber hinaus lassen sich auch gewisse Trends in der Entwicklung des Reiseverkehrs ableiten. Außer einem Monitoring der Besucherzahlen und -frequenz werden auch die Folgen des Tourismus für die Natur des Nationalparks und dessen Schutzzone verfolgt und wiederholt kontrolliert.

Automatické sčítací zařízení

Automatyczne urządzenia liczące

Automatic Counting Devices

Automatische Zählrichtung

Petra Šťastná

Sčítání turistů doposud probíhalo pomocí metody přímého sčítání lidí, které zajišťovala vyškolená skupina pozorovatelů na hřebenech nebo v údolních střediscích (např. projekty firmy Kolpron CZ, s.r.o., nebo studie Ústavu pro životní prostředí). V roce 2004 bylo do Krkonoš ve spolupráci s libereckým magistrátem a společností NISA, s.r.o., zkušebně instalováno automatické sčítací zařízení, které kontinuálně zaznamenává počty průchozích turistů na vybraném místě. Tento sčítací turniket je umístěn na cestě k prameni Labe nedaleko turisticky významné křižovatky U Čtyř pánů. Cesta k prameni Labe totiž patří mezi nejfrekventovanější místa hřebenových partií Krkonoš. Princip sčítacího zařízení funguje asi takto: průchodem turisty kolem senzoru čidla je vysílaný infračervený paprsek přerušen a každé přerušení je automaticky zaznamenáno do paměti počítačového loggeru. Výhodou toho způsobu zaznamenávání oproti manuálním sčítacím akcím je kontinuita měření během celého roku.

Po jednoletém zkušebním provozu však není Správa KRNAP rozhodnuta, bude-li do takového zařízení investovat. Opomineme-li vysoké pořizovací a provozní náklady, bude v Krkonoších problém s výběrem vhodného místa pro umístění tohoto typu sčítacího zařízení. Jak nám bylo později potvrzeno od jiné firmy, je nutné pro správné zaznamenávání u tohoto typu určité zúžení cesty na 80 až 100 cm, kde budou návštěvníci procházet pouze za sebou, aby nedocházelo k překryvu těl, které by čidlo chybně vyhodnotilo. Většina do úvahy připadajících frekventovaných cest je, díky své poloze ve vrcholových bezlesých oblastech Krkonoš, několik metrů široká. Další překážkou v provozu a funkčnosti tohoto typu zařízení se ukázala být nezbytná a velmi častá údržba turniketu během zimních měsíců, kdy se na senzoru čidla (vlivem místních klimatických podmínek) opakovaně tvořila námraza, nebo se čidlo nacházelo pod sněhem po bohatším sněžení. Většina cest je také v zimě hojně lyžařsky využívána, a proto by bylo žádoucí, aby zařízení fungovalo po celý rok. Správa se též informovala o jiné variantě zařízení u francouzské firmy Eco Counter, která nabízí další typy, jako např. čidlo rozlišující cyklisty, nebo nášlapné dlaždice, které jsou určeny pro monitoring chodců na širokých cestách. Bohužel však i tato zařízení mají své limity. Hlavním problémem je i fakt, že po sčítacích zařízeních, jejichž čidlo je umístěné v zemi, nesmí jezdit automobilová vozidla, což však v Krkonoších kvůli zásobování bud, údržbě cest, záchranné akci atd. nelze splnit.

W 2004 roku w Karkonoszach na próbě zainstalowano automatyczne urządzenie liczące, które w sposób ciągły rejestruje liczbę przechodzących turystów w określonym miejscu. Ten automat liczący jest umieszczony na drodze ku źródłom Łaby nieopodal ważnego skrzyżowania tras turystycznych „U Čtyř pánů“. Droga do źródła Łaby należy do najbardziej zatłoczonych miejsc w szczytowych partiach Karkonoszy.

In 2004 automatic counting devices were installed in the Krkonoše Mountains for a test run. These continuously record the numbers of tourists passing by at chosen places. This counting device is placed on the way to Elbe's spring near the tourist-frequented crossroads U Čtyř pánů. The track leading to Elbe's spring happens to be one of the most frequented shoulder areas of the Krkonoše Mountains.

Im Jahre 2004 wurde im Riesengebirge probeweise eine automatische Zählleinrichtung installiert, mittels derer kontinuierlich die Anzahl der an einem ausgewählten Ort vorbeikommenden Touristen festgestellt wird. Dieses Zählkreuz steht am Wege zur Elbquelle unweit der bedeutenden Wegescheide U Čtyř pánů/Bei den vier Herren. Der Wanderweg zur Elbquelle gehört nämlich zu den meistfrequentierten Orten der Kammpartien des Riesengebirges.

Zhodnocení výsledků sledování výškového rozšíření klíštěte obecného (*Ixodes ricinus*) a původců jím přenášených onemocnění na území Krkonoš v letech 2002–2005

Podsumowanie wyników obserwacji występowania kleszcza pospolitego (*Ixodes ricinus*) w zależności od wysokości nad poziomem morza i winowajcy chorób przez nie roznoszonych na terenie Karkonoszy w latach 2002–2005

Evaluation of the Conclusions Made on the Monitoring of the Spreading of Ticks (*Ixodes Ricinus*) in Higher Areas and the Illnesses Spread by It in the Krkonoše Mountain's Territory during 2002–2005

Auswertungen der Ergebnisse des Monitorings der Höhenverbreitung des Gemeinen Holzbocks (*Ixodes ricinus*) und der Erreger der von ihnen auf dem Gebiet des Riesengebirges übertragenen Krankheiten in den Jahren 2002–2005

Jan Materna

Správa KRNP se od roku 2002, ve spolupráci s Centrem epidemiologie a mikrobiologie Státního zdravotního ústavu (SZÚ), podílí na sledování aktuálního výškového rozšíření klíštěte obecného (*Ixodes ricinus*) na území Krkonoš (viz Materna 2002). Impulsem pro toto sledování byly výsledky výzkumů z několika evropských zemí, které ukázaly, že v posledních zhruba 20 letech došlo k výraznému posunu jak jeho zeměpisné hranice rozšíření více k severu, tak i jeho výškového rozšíření směrem do vyšších poloh. Tyto změny jsou dávány do souvislosti s probíhajícími klimatickými změnami. S posunem areálu rozšíření klíštěte dochází i k rozšiřování oblastí s možným rizikem nákazy původci onemocnění, které klíště přenáší. V našich podmínkách je to především klíšťová encefalitida a lymfská borrelióza. Hlavním cílem tohoto výzkumu bylo získat podklady pro posouzení možného rizika napadení klíštětem ve vyšších horských polohách a zároveň rizika nákazy oběma onemocněními. Z obecně ekologického hlediska tento výzkum na příkladu klíštěte dokumentuje pronikání některých živočišných druhů z nižších do vyšších horských poloh, jehož jsme v současnosti svědky, a pokouší se přispět k objasnění jeho příčin.

Sledování probíhalo ve dvou liniích. Jednak byla v roce 2002 uskutečněna dotazníková akce „Sledování výskytu klíšťat na psech na území KRNP“ (viz Materna 2002). Mimo to bylo v letech 2002–5 prováděno pravidelné sledování výskytu klíštěte pomocí vlnkování na dvou výškových transektech: jednom v centrálních Krkonoších (Hoření Vrchlabí – Klínové Boudy, 620–1270 m n. m.) a druhém na Rýchorách (Bystřice – Dvorský les, 600–1020 m n. m.). Na prvním transektu bylo zhruba po 100 výškových metrech vytyčeno šest, na druhém pak pět lokalit. Na každé z nich byla klíšťata sbírána třikrát ročně – v pozdně jarním, letním a podzimním období. Mimo to byla klíšťata v roce 2003 a 2005 jednorázově monitorována na dalších 14 lokalitách situovaných v nadmořské výšce 800–1250

m. Z těchto sledování jednoznačně vyplývá, že výšková hranice rozšíření klíštěte se z původních 700–800 m n. m. posunula na současných 1250–1300 m, tedy až k horní hranici lesa. Samozřejmě že početnost klíštěte rapidně klesá se stoupající nadmořskou výškou. Opakované nálezy klíštěte z poloh u horní hranice lesa však svědčí o tom, že i v těchto polohách je klíště na vhodných místech schopno dokončit celý svůj vývojový cyklus a dát zde vznik nové místní populaci. Podrobné výsledky sledování za roky 2002–3 byly publikovány Maternou et al. (2005).

Získaný materiál klíšťat byl průběžně předáván do SZÚ k vyšetření na původce klíšťové encefalitidy a lymské borreliózy. Celkem bylo zatím vyšetřeno 908 klíšťat nasbíraných v letech 2002–3. (Souhrnné výsledky z let 2004–5 nejsou, díky velké časové náročnosti vyšetření, ještě k dispozici.) Původce lymské borreliózy, bakterie *Borrelia burgdorferi*, byla prokázána u 9 % klíšťat. Byly zjištěny všechny čtyři genospecie této bakterie vyskytující se ve střední Evropě, které mohou být nebezpečné pro člověka (*B. afzelii*, *B. garinii*, *B. burgdorferi* s. str. a *B. valaisiana*). Nejvyšší nálezy pocházely z nadmořské výšky 990–1100 m n. m. Naproti tomu virus klíšťové encefalitidy byl zjištěn doposud pouze u dvou klíšťat z nadmořské výšky 600–720 m.

Jakým způsobem dochází k šíření klíšťat do vyšších horských poloh? Klíšťata sem mohou být zanášena vysokou zvěří a ptáky. Bylo tomu tak i v minulosti. Tehdy však v polohách nad 800 m n. m. panovaly pravděpodobně takové klimatické podmínky, které klíštěti zanesenému sem náhodně zvěří umožňovaly sice nějaký čas přežít, ale ne se zde úspěšně vyvíjet a rozmnožovat a dát zde tedy vznik nové místní populaci. To potvrdil v terénním pokusu začátkem 80. let minulého století dr. Daniel se svými spolupracovníky (Daniel 1989). Tento pokus sledoval úspěšnost přežívání a vývoje u klíšťat vysazených ve speciálních klíčcích na pěti lokalitách s různou nadmořskou výškou v Krkonoších (630, 900, 1150, 1400, 1550 m n. m.). Jeho výsledky ukázaly, že klíšťata se v té době vyvíjela a rozmnožovala pouze na nejnižší položené lokalitě, na ostatních byla schopna po omezenou dobu pouze přežít. Je nutné si uvědomit, že nadmořská výška sama o sobě není pro výškové rozšíření klíštěte limitujícím faktorem. Tím jsou klimatické podmínky (především teplota), které na daném místě panují. Ale protože průměrná roční teplota klesá se stoupající nadmořskou výškou, vztahujeme rozšíření klíštěte pro zjednodušení právě k nadmořské výšce.

Asi 1 mm velká nymfa klíštěte obecného je nejčastějším stádiem napadajícím člověka
Nimfa kleszcza o wielkości 1 mm jest najczęstszym stadium atakującym człowieka
*About 1mm large nymph is the most common stage when a tick (*Ixodes ricinus*) attacks people.*
Die etwa 1 mm große Holzbocknympe ist das häufigste Stadium, in dem er den Menschen befallt.

Pro ověření změn ve výškovém rozšíření klíštěte, které byly zjištěny pomocí vlnkování, jsme se v roce 2004–5 rozhodli výše popsany terénní pokus částečně zopakovat. Zvolili jsme dvě lokality, jednu v 920 a druhou v 1080 m n. m. Vysazená klíšťata na obou lokalitách nejen poměrně úspěšně přeživala, ale také se zde úspěšně vyvíjela. Tímto byly potvrzeny naše výsledky získané přímým zjišťováním klíšťat v terénu, ale i předpoklad, že klíště obecné je schopno se v současnosti úspěšně rozmnožovat a vyvíjet i poblíž horní hranice lesa.

Všechny dosavadní výzkumné aktivity týkající se sledování výškového rozšíření klíštěte obecného v Krkonoších byly z podstatné části finančně zabezpečeny z grantových projektů, jejichž nositelem byl SZÚ. Protože začleňování klíšťat a původců jimi přenášených onemocnění do horských ekosystémů je dlouhodobý proces a je žádoucí ho i nadále sledovat, byl v dubnu 2005 podán ke Grantové agentuře ČR návrh grantového projektu, který by zabezpečil další výzkum na tomto poli. Návrh uspěl ve vyhlášené veřejné soutěži a byl nám udělen tříletý grant. Jeho nositelem je Správa KRNAP, spolunositeli SZÚ a Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví. Grantový projekt nese název „Experimentální ověření změn ve výškovém rozšíření klíštěte obecného (*Ixodes ricinus*) a rizika začleňování jím přenášených nákaz do horských ekosystémů“. Je zaměřen na analýzu současného stavu výskytu původců klíšťové encefalitidy a lymfské borreliózy ve vyšších horských polohách a na zopakování výše uvedeného terénního pokusu dr. Daniela v jeho původním rozsahu. Jeho cílem je také zjištění podmínek, jejichž vlivem došlo ke zřetelnému posunu horní hranice rozšíření klíštěte obecného ve střední Evropě a následně i původců jím přenášených nákaz.

Citovaná literatura:

- Daniel, M., Černý, V., Albrecht, V., Honzáková, E., 1988. Mikroklima v různé nadmořské výšce Krkonoš a jeho vliv na existenci klíštěte *Ixodes ricinus* (L.). Opera Corcontica 25, 76–10.
- Materna, J., 2002. Sledování výškového rozšíření klíštěte obecného na území KRNAP. Ročenka Správy KRNAP 2002, 62–64.
- Materna, J., Daniel, M., Danielová, V., 2005. Altitudinal distribution limit of the tick *Ixodes ricinus* shifted considerably towards higher altitudes in Central Europe: results of three years monitoring in the Krkonoše Mts. (Czech republic) [Hranice výškového rozšíření klíštěte obecného se ve střední Evropě výrazně posunula směrem do vyšších poloh: výsledky tříletého sledování v Krkonoších]. Central European Journal of Public Health 13, 24–28.

Dyrekcja KRNAP przy współpracy z Centrum Epidemiologii i Mikrobiologii SZÚ bierze udział w badaniu wysokościowego występowania kleszcza na obszarze Karkonoszy. Impulsem do podjęcia takich badań był fakt, że w ciągu ostatnich 20 lat jest obserwowane wyraźne poszerzenie się obszaru jego występowania w kierunku północnym jak również w kierunku wertykalnym ku wyższym poziomom.

KRNAP Administration in collaboration with the Epidemiology Centre and Microbiology of the State Health Institute takes part in monitoring the present spreading of ticks in the Krkonoše Mountains' altitudes. The impulse for this monitoring came from the fact that during the past ca 20 years a significant shift came as the tick moved more to the North and also up to higher levels.

Die KRNAP-Verwaltung beteiligt sich in Zusammenarbeit mit dem Zentrum für Epidemiologie und Mikrobiologie am Staatlichen Gesundheitsinstitut am Monitoring der aktuellen Höhenverbreitung des Gemeinen Holzbocks im Riesengebirge. Impuls zu diesen Beobachtungen war der Umstand, dass in den letzten 20 Jahren eine merkbare Verschiebung sowohl aus geographischer Sicht in Richtung Norden als auch seiner Verbreitung in höhere Lagen zu verzeichnen ist.

6. INFORMATIKA A GIS

Informatyka a GIS

Information and GIS

Informatik und GIS (Geografisches Informationssystem)

Spisová služba v systému E-spis

Obieg dokumentów w systemie E-spis

Documentation Service through the E-Records System

Aktendienst im System E-spis

Zdeněk Fajfr

Správa Krkonošského národního parku, jako státní příspěvková organizace spadající do resortu Ministerstva životního prostředí, má od 1. 1. 2005 povinnost vykonávat spisovou službu. Tato povinnost vyplývá z platných právních předpisů, a to zejména ze zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě, a vyhlášky č. 646/2004 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby (SpS).

Spisovou službou rozumíme přehlednou evidenci a sledování oběhu dokumentů od jejich vzniku, resp. od jejich příchodu do organizace, přes jejich zpracování až po proces archivace a skartace.

Výše uvedené legislativní předpisy umožňují využít pro vedení spisové služby systémy výpočetní techniky. Elektronický systém SpS zajišťuje automatizaci procesů evidence (přidělování čísel jednacích), ukládání, přidělování, předávání, vyřizování a vyhledávání dokumentů v centrální databázi. Dále umožňuje tvorbu odpovídajících manažerských pohledů a přispívá tak ke zkvalitnění řídicího procesu v organizaci. Dílčích výhod může být při správném nastavení a používání systému elektronické evidence SpS ve srovnání s klasicky („papírově“) pojatou evidencí celá řada.

Základní přednosti elektronické podoby SpS:

- přehledná a centralizovaná evidence všech dokumentů v organizaci
- jednoduchá obsluha
- úplné nahrazení klasického podacího deníku organizace
- odstranění ručního zapisování do knih došlé a odeslané pošty
- základ automatizace všech kancelářských činností v organizaci
- automatické zajištění shody s legislativními požadavky a normami
- bezproblémové zpracování velkého množství dokumentů
- možnost řízení toků dokumentů v organizaci (tzv. workflow)
- zefektivnění práce v podatelně a výpravně dokumentů
- dokonalý přehled o rozpracovanosti každého dokumentu
- automatická kontrola předpokládaného data vyřízení
- sledování odpovědnosti jednotlivých pracovníků za včasnost vyřízení
- snadné vyhledání pracovníka, který má dokument právě v držení
- zrychlené předávání a vyřizování dokumentů
- zobrazení historie pohybu dokumentu po úřadu
- vyhledávání dokumentů v každé části rozpracování (včetně dokumentů ve spisovně)

- možnost sdíleného přístupu k dokumentu
- vyhotovení statistik a analýz v podobě různých grafů
- možnost zasilání upozornění o procesech a událostech v SpS pomocí el. pošty
- a další

Počátkem roku 2005 rozhodlo vedení Správy KRNAP o nákupu informačního systému pro vedení spisové služby v elektronické podobě. Byli osloveni tři významní dodavatelé zabývající se touto problematikou s žádostí o podání nabídky komplexního řešení systému spisové služby v rámci organizace, splňujícího tyto hlavní požadavky:

- systém spisové služby musí být v legislativní shodě s platnými předpisy, především s ustanoveními zák. 499/2004 Sb. a navazující vyhlášky 646/2004 Sb.
- systém musí obsahovat modul elektronické podatelny dle standardů ISVS (možnost využívání elektronického podpisu)
- přítomnost skenovací linky pro podatelnu
- systém spisové služby musí obsahovat všechny běžné funkce vyplývající z platné legislativy, především pak tyto:
  - evidence veškerých písemností (příchozí, odchozí) v různé formě (papírové dokumenty, e-maily, faxy)
  - spojování písemností do spisů, přidělování čísel jednacích (jednoznačná identifikace)
  - řízení a sledování oběhu písemnosti na různých úrovních (dodržení principu osobní zodpovědnosti, možnost sledování historie apod.)
  - možnost definice selektivních práv uživatelů, protokolování přístupů do systému
  - možnost efektivního vyhledávání písemnosti dle různých kritérií (datum, odp. osoba, klíčová slova apod.)
  - možnost dohledu vedoucích pracovníků nad stavem vyřizování písemností (dodržování lhůt atd.)
  - možnost předávání spisů k archivaci/skartaci (tvorba archivačních a skartačních přehledů)
  - integrace s kancelářskými aplikacemi obsaženými v balíku MS Office XP, včetně e-mailového klienta, možnost využívání šablon dokumentů pro specifické agendy
  - možnost integrace s frankovacím strojem
  - centrální administrace systému
- systém by dále měl být realizován na principu "klient–server" s preferencí tenkého klienta, měl by mít modulární povahu a měl by být založen na otevřených standardech IT s možností integrace s dalšími systémy
- systém musí být schopen plnohodnotného provozu i na našich detašovaných pracovištích, která jsou připojena pouze přes veřejný Internet na rychlostech okolo 128 – 256 kbps
- serverovou část systému preferujeme na platformě Linux Red Hat s databází Oracle 10g

Všichni oslovení dodavatelé byli vyzváni k předvedení jejich systému formou prezentace v prostorách Správy. Zadaným požadavkům nejlépe vyhovovalo řešení od společnosti Exprit, s.r.o., s názvem E-spis. Po počátečních přípravných jednáních byla podepsána smlouva o dílo a sestaven návrh implementace systému včetně časového harmonogramu. Instalace systému na serveru Správy se uskutečnila koncem října 2005. V této době proběhla rovněž série čtyř jednodenních školení pro vybrané zaměstnance. V průběhu

listopadu a prosince byl spuštěn tzv. pilotní provoz, jehož cílem bylo v testovacím prostředí vyzkoušet všechny nezbytné funkce systému E-spis a připravit uživatele na přechod k elektronické podobě vedení SpS. Pilotní provoz byl ukončen a vyhodnocen koncem roku 2005 a od nového roku byl po odstranění testovacích dat z databáze spuštěn řádný provoz systému spisové služby E-spis. Stejný systém pro vedení SpS zvolily i ostatní tři národní parky.

Dyrekcja Karkonoskiego Parku Narodowego jako niezyskowa instytucja państwowa podlegająca resortowi Ministerstwa Ochrony Środowiska ma obowiązek od 1 stycznia 2005 roku stosować zasady obiegu akt . Pod tym pojęciem rozumie się przejrzysty sposób ewidowania i śledzenia obiegu dokumentów od ich powstania lub przyjścia do organizacji poprzez ich opracowanie aż po sposób archiwowania lub skartowania.

KRNAP Administration, as a state allowance organization falling under the Ministry of the Environment, is obliged to provide Documentation Service as of January 1, 2005. By Documentation Service we mean keeping a transparent register and monitoring the circulation of documents from their creation, or more precisely from the time they come to our organization, their processing up to their placing into the archives and shredding.

Die Verwaltung des KRNAP hat als unter das Ressort des Umweltministeriums fallende Zuschussorganisation ab dem 1. 1. 2005 die Pflicht zur Einrichtung eines Aktendienstes. Unter dem Begriff Aktendienst ist die übersichtliche Erfassung und Überwachung des Dokumentenumlaufs zu verstehen, d.h. vom Eingang in die Organisation, über ihre Verteilung, bis hin zur Archivierung, bzw. Vernichtung.

Projekt GIS pro Krkonoše/Karkonosze

Projekt GIS dla Karkonoszy po obu stronach granicy

GIS Project for the Krkonoše/Karkonosze Mountains

GIS-Projekt für Krkonoše/Karkonosze

Tomáš Lhota

V roce 2005 se v rámci předvstupního programu Evropské unie CBC Phare uskutečnil projekt GIS pro Krkonoše/Karkonosze. Hlavním cílem projektu bylo nastartování procesu přeshraniční česko-polské integrace a homogenizace digitálních geografických dat v prostředí geografického informačního systému (GIS) a jejich zpřístupnění veřejnosti na obou stranách státní hranice prostřednictvím internetového mapového serveru. Vedlejším cílem bylo vytvoření česko-polsko-anglického slovníku odborných přírodovědných a ekologických termínů. Předpokladem i podnětem pro realizaci tohoto projektu bylo velké množství geografických dat, kterým disponují Správy obou národních parků, a zároveň potřeba tato data efektivně sdílet a publikovat. Výsledkem projektu jsou internetové aplikace, které slouží nejen pro vnitřní potřeby pracovníků obou národních parků, ale také pro širokou veřejnost.

Projekt byl schválen pouze na české straně (Euroregion Glacensis), komplementární projekt na polské straně (Euroregion Nisa) byl zamítnut. Na úvodním pracovním setkání zainteresovaných pracovníků z obou národních parků, konaném 24. ledna 2005, však bylo konstatováno, že polští partneři mají i přesto zájem se na realizaci projektu podílet, a to v rámci svých časových a finančních možností při běžném pracovním vytížení.

Účelem projektu GIS pro Krkonoše/Karkonosze bylo:

- vytvořit metody a nástroje pro efektivní integraci, sdílení a analýzu prostorových dat ze všech oblastí zájmu obou národních parků
- zpřístupnit tato data pro veřejnost formou přeshraničních interaktivních webových map a zajistit jejich propojení s informacemi neprostorového charakteru
- podpořit komunikaci a spolupráci mezi pracovníky obou národních parků a dalších zúčastněných subjektů na obou stranách Krkonoš v různých oblastech činnosti (věda a výzkum, management ekosystémů, územní plánování a turistika apod.)
- podpořit a popularizovat existenci přeshraničního chráněného území (Biosférická rezervace Krkonoše/Karkonosze) v ochraně přírody, v územním plánování, turistice, rozvoje aktivitách

Cílovými skupinami projektu jsou:

- pracovníci obou národních parků
- městské a obecní úřady v zájmové oblasti
- turistická a informační centra v oblasti Krkonoš
- turisté a návštěvníci hor
- místní obyvatelstvo
- plánovací ateliéry
- úřady státní správy
- vysoké školy
- a další

Projekt lze z hlediska náplně rozdělit do těchto tří základních logických částí:

- vypracování česko-polsko-anglického slovníčku odborných přírodovědných a ekologických termínů
- přeshraniční integrace geografických dat v prostředí GIS a vytvoření základní sady jednotných přeshraničních GIS vrstev pro oblast Krkonoš
- spuštění mapového serveru (WebGIS)

Česko-polsko-anglický slovníček odborných výrazů

Hlavním cílem a výsledkem tohoto úkolu by měla být plně funkční internetová aplikace „Ekologický slovník“, naplněná korektními a úplnými záznamy (hesly) z různých přírodovědných a ekologických oborů s důrazem na specifika oblasti Krkonoš. Pod pojmem „plně funkční“ jsou míněny zejména tyto vlastnosti:

- absolutní dostupnost aplikace prostřednictvím Internetu na snadno zapamatovatelné adrese, např. <http://slovník.krnapp.cz>
- možnost efektivního vyhledávání zadáním slova, části slova nebo sousloví, a to ve všech směrech (Č→P, P→Č, Č→A, A→Č, P→A, A→P), včetně volby omezení vyhledávání jen na určitou skupinu nebo kombinaci skupina–podskupina
- úplná podpora české a polské diakritiky
- možnost volby jazyka v uživatelském rozhraní (Č, P, A)

Vedlejším cílem byla publikace tištěné verze trojjazyčného slovníku s využitím vlastních prostředků v nákladu 20 ks s možností kdykoliv dotisknout další výtisky na základě aktualizovaných dat.

Všech těchto kritérií bylo úspěšně dosaženo. V internetové aplikaci byly oproti plánu navíc implementovány další jazyky (němčina, latina), podle kterých lze rovněž vyhledávat.

Do tištěné verze byla nakonec zařazena ještě varianta latina-angličtina-čeština-polština, která je významná pro práci s překlady vědeckých názvů taxonů.

Přeshraniční integrace geografických dat v prostředí GIS

Počátek využívání geografických informačních systémů na Správě KRNAP se datuje již do roku 1992, zatímco v KPN to bylo cca o osm let později. Za tu dobu se GIS (software, datové sady, analytické nástroje...) v obou parcích stal nedílnou součástí všech činností souvisejících s fungováním instituce tohoto druhu (výkon státní správy, lesní hospodářství, věda a výzkum atd.). Vznikla logická potřeba sdílení geografických dat mezi oběma Správami a zároveň i problém integrace geografických datových vrstev po stránce prostorové a tematické.

Otázka integrace tematické spočívá ve sjednocení klasifikace popisných atributů vybraných vrstev. Popisné atributy jednotlivých datových sad vycházejí z národních standardů a zvyklostí obou zemí, popřípadě z metodických postupů primárních autorů vrstev použitých při jejich vzniku.

Drtivá většina geografických vrstev Správy KRNAP vzniká v národním souřadnicovém systému S-JTSK. Na polské straně byl zpočátku používán souřadnicový systém nazývaným „1965“. Ten však byl v nedávné době nahrazen systémem nazývaným „1992“, do kterého jsou postupně všechna geografická data KPN převáděna. Prostorová integrace tedy spočívá v transformaci geografických vrstev do jednoho z obou národních souřadnicových systémů nebo do jednoho z mezinárodních souřadných systémů (např. WGS 84).

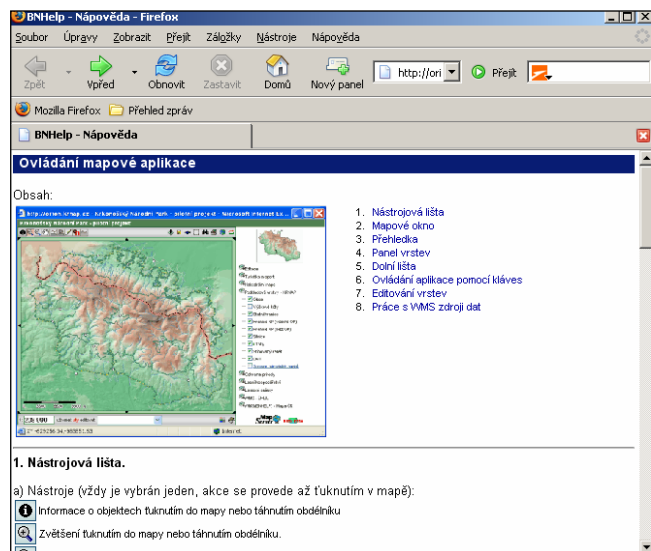
Cílem tohoto úkolu bylo nalezení relativně jednoduché a rychlé metody, která umožní efektivní vzájemné poskytování a sdílení geografických datových sad mezi správami KRNAP a KPN. Nyní je toto možné bez jakýchkoliv složitých úprav vrstvy na straně poskytovatele. Zároveň je odběrateli na druhé straně hranice umožněno rozhodnout se, zda si poskytnutou vrstvu ponechá v původním souřadnicovém systému (a vystačí si s reprojekcí „on-the-fly“), či ji transformuje do svého systému národního. Aplikace uvedeného postupu rovněž zpravidla

předchází vytvoření tematicky jednotných bezešvých vrstev, jsou následně umísťovány na mapovém serveru Správy KRNAP.

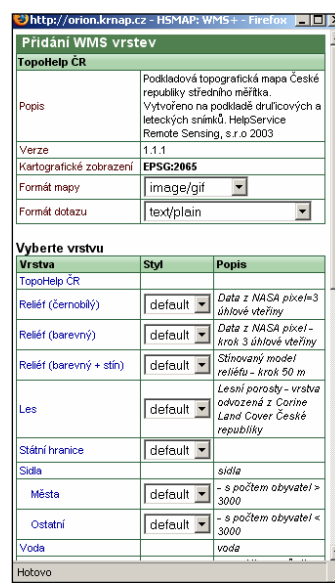
V první fázi byly vytvořeny vrstvy následujících kategorií:

- územní členění (hranice parků, státní hranice, zonace, hranice a zonace biosférické rezervace)

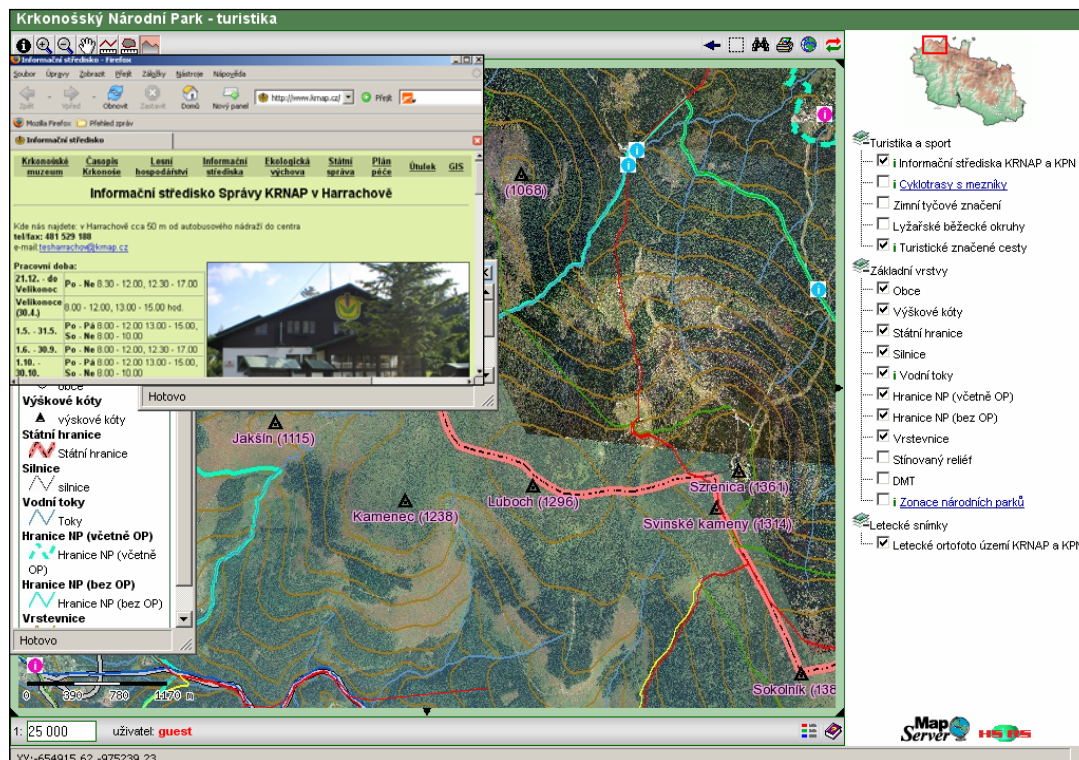
které

- turistika a sport (letní značené trasy, běžecké trasy, cyklotrasy, tyčové značení, informační střediska)
- geologie a geomorfologie (horninové podloží, laviny, geomorfologické jevy)

- lesnictví (typologie, potenciální vegetace, eroze, lesní vegetační stupně, myslivost, škody zvěří, skutečné a přirozené výskyty dřevin, ...)
- hydrologie (říční síť, vodní plochy)
- výškopis (vrstevnice, výškové kóty, elevační model terénu, stínovaný reliéf)
- topografické vrstvy (silniční a cestní síť, železnice, obce) land use
- ortofotomapy

R
ealizac
e
mapové
ho
serveru
(WebG
IS)

C
ilem

úkolu byla instalace, konfigurace a spuštění internetového mapového serveru (WebGIS neboli interaktivní aplikace pro tvorbu map v prostředí Internetu) a jeho naplnění přeshraničními jednotně pojatými geografickými daty pro oblast česko-polských Krkonoš (viz předchozí úkol Přeshraniční integrace geografických dat v prostředí GIS). Mapový server musí být dostupný veřejnosti na Internetu na snadno zapamatovatelné adrese.

Primárním předpokladem byl požadavek, aby aplikace mapového serveru a potřebná geografická data mohla být umístěna přímo na internetový server Správy KRNAP. Pro práci s mapou musí uživatelé stačit pouze libovolný internetový prohlížeč a neměl by být nucen instalovat žádný další speciální software. Systém by měl umožňovat práci se všemi běžnými formáty GIS dat a měl by být schopen využívat technologie WMS pro vzdálený přístup k mapovým zdrojům. Součástí implementace by mělo být i vyškolení obsluhy.

Souvisejícím cílem byla realizace webového metainformačního katalogu pro ukládání popisných informací (metadat) ke geografickým datům. Požadavkem bylo, aby tento katalog byl kompatibilní s nejnovějším standardem pro geografická metadata ISO 19115.

Před započítím projektu neexistoval ani na jedné straně žádný mapový server. Oba národní parky používají pro správu svých geografických dat systém ArcGIS od firmy ESRI. Jako nejvhodnější řešení pro mapový server se tedy nabízelo využití modulu ArcIMS, jenž je součástí systému ArcGIS. Jde však o poměrně nákladnou technologii (7800 €), na jejíž pořízení byly finance původně plánovány na polské straně, kde byl projekt zamítnut. Alternativním řešením bylo využití produktu MapServer vyvíjeného na University of Minnesota, který je k dispozici zdarma.

Po zjištění možností v této oblasti bylo shledáno, že ačkoliv je toto řešení k dispozici zdarma, jeho implementace by byla příliš náročná jak z hlediska nutných znalostí, tak

především z hlediska časového. Proto byla po krátkém průzkumu trhu oslovena firma Help Service – Remote Sensing, s.r.o., (<http://www.bnhelp.cz>) s žádostí o zpracování návrhu řešení.

Dodavatel nabídl internetové mapové řešení s názvem HSMAP využívající služeb zmíněného mapového serveru MapServer (<http://mapserver.gis.umn.edu>), jako základního stavebního kamene systému a vlastní aplikační části, jako přidané hodnoty. Jako reakce na naši poptávku byla současně s mapovým serverem součástí nabídky rovněž doplňková aplikace určená pro ukládání, údržbu a publikování popisných informací o datech v GIS – Metainformační katalog MlčKA. Součástí dodávky byly dvě verze aplikační části, a to výkonnější varianta s Java Appletem (s širší paletou funkcí, uplatňujících se např. při editaci mapových prvků) a jednodušší varianta aplikace využívající kódu DHTML. Systém HSMAP obsahuje tyto základní funkce:

- zobrazování dat kompletní geodatabáze KRMAP (zvětšování, zmenšování, posun v mapě, nastavení pevného měřítka mapy atd.)
- vypínání/zapínání jednotlivých tematických vrstev
- rozšířené možnosti měření na mapě
- vyhledávání objektů (např. parcely)
- dotazy na jednotlivé grafické objekty tematických vrstev
- tisk mapové kompozice (různá měřítka, formáty a orientace výstupů)
- přístup k dalším mapovým zdrojům podle standardu WMS (WMS klient), on-line mapování WMS vrstev
- poskytování vlastních dat prostřednictvím webové služby WMS (WMS server)
- přístup k serverům poskytujícím svá data prostřednictvím služby ArcIMS
- podpora různých projekcí pro zobrazování GIS dat (nezbytné pro řešení mezinárodních projektů)
- možnost editování některých vrstev přímo koncovými uživateli (např. jednoduché vkládání uživatelských objektů s jejich základními popisnými údaji, tyto editovatelné datové vrstvy budou zpřístupněny pouze autorizovaným uživatelům)

Cílem byla implementace mapového serveru ve vlastnictví Správy KRMAP, jeho naplnění základní sadou především přeshraničních česko-polských GIS vrstev, instalace metainformačního katalogu, jeho alespoň částečné naplnění daty a zaškolení obsluhy pro oba systémy. Těchto základních cílů bylo úspěšně dosaženo. Systém je dostupný veřejnosti na adrese <http://mapy.krmap.cz>, resp. <http://maps.krmap.cz>.

W 2005 roku został zrealizowany projekt GIS dla Krkonoši/Karkonoszy . Jego głównym celem było rozpoczęcie procesu ponadgranicznej integracji polsko-czeskiej i homogenizacja cyfrowych danych geograficznych oraz ich udostępnienie publiczności po obu stronach granicy państwowej za pośrednictwem internetowego serveru mapowego. Celem ubocznym było opracowanie czesko-polsko-angielskiego słownika fachowych terminów przyrodniczych i ekologicznych.

In 2005 GIS Project for the Krkonoše/Karkonosze Mountains was running. The main aim of the project was to start off the process of cross-boarder Czech-Polish integration and homogenization of digital geographic data and making them accessible to the public on both sides of the boarder with the help of an Internet map server. Another goal was to create a Czech/Polish/English dictionary of specialized nature related and environmental terms.

Im Jahre 2005 wurde das Projekt GIS für Krkonoše/Karkonosze realisiert. Hauptanliegen dieses Projektes war es, den Prozess einer tschechisch-polnischen Integration und Vereinheitlichung von digitalen geographischen Daten zu starten und diese der Bevölkerung diesseits und jenseits der Grenze auf einem Kartenserver zugänglich zu machen.

7. STÁTNI SPRÁVA

Administracja państwowa

State Administration

Staatliche Verwaltung

Změny v legislativě

Zmiany w legislatywie

Changes in Legislature

Legislative Änderungen

Jindřich Sýkora

Novela zákona č. 114/1992 Sb., přijatá zákonem č. 218/2004 Sb. a účinná od 28. 4. 2004, předpokládá vydání následných podzákonných norem. V roce 2004 to bylo, z pohledu Správy KRNP, pouze nařízení vlády č. 600/2004 Sb., kterým se vymezuje „Ptačí oblast Krkonoše“. V roce 2005 následovaly předpisy další.

Nařízením vlády č. 51/2005 Sb. byly stanoveny druhy a počty ptáků, pro které se vymezují ptačí oblasti. Mezi vyjmenovanými 61 ptačími druhy je i 7 druhů, pro které byla vymezena Ptačí oblast Krkonoše (čáp černý, tetřev obecný, chřástal polní, sýc rousný, datel černý, slavík modráček a lejsek malý). Nařízením vlády č. 132/2005 Sb. byl stanoven národní seznam evropsky významných lokalit – celkem 863 lokalit v samostatných přílohách nařízení. V příloze č. 412 je uvedena „Evropsky významná lokalita Krkonoše“. Zahrnuje 21 typů přírodních stanovišť (z toho 6 prioritních) a vyjmenovává 6 živočišných druhů (z toho 4 prioritní). Ve vyhlášce MŽP č. 166/2005 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 114/1992 Sb. v souvislosti s vytvářením soustavy NATURA 2000, byly vydány seznamy typů evropských stanovišť a evropsky významných druhů vyskytujících se na území ČR, seznam způsobů, metod a prostředků zakázaných pro odchyt a zabíjení bezobratlých, seznam druhů ptáků, na které se nevztahují některé zákazy (mj. zákaz prodeje, držení a chovu za účelem prodeje), a seznam druhů ptáků, na které se nevztahuje zákaz usmrcování, odchytu a lovu.

Dne 1. 11. 2005 nabyla účinnosti vyhláška MŽP č. 432/2005 Sb., kterou se stanoví podmínky a způsob poskytování finanční náhrady za újmu vzniklou omezením zemědělského hospodaření, vzor a náležitosti uplatnění nároku. Jedná se o prováděcí předpis k přelomovému ustanovení § 58 zákona o ochraně přírody. Toto ustanovení zcela nově zavedlo postup při úhradě újmy, která může vzniknout v důsledku ztížení zemědělského nebo lesního hospodaření vlastníkem, popřípadě nájemcem zemědělské půdy, lesních pozemků nebo rybníků s chovem ryb nebo vodní drůbeže na základě zákona o ochraně přírody. Jedná se o náhradu finanční. K této problematice vydalo MŽP metodický pokyn (Věstník MŽP č. 8/2005), v němž stanovilo postup orgánů ochrany přírody při rozhodování o náhradě této újmy.

Významným momentem pro Odbor státní správy bylo reálné naplnění ustanovení § 79a novelizovaného zákona o ochraně přírody. Všichni odborní pracovníci úspěšně vykonali zkoušku k ověření zvláštní odborné způsobilosti a získali příslušné osvědčení. Tak zanikl dlouhodobý nepoměr mezi úřednickou způsobilostí pracovníků Odboru státní správy a

způsobilostí úředníků jiných úřadů. Samotný zákon č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, neumožňoval pracovníkům Správ národních parků a chráněných krajinných oblastí tuto způsobilost získat.

W 2004 roku miały miejsce pewne zmiany w legislatywie, w oparciu o którą działa administracja państwowa. Decydującym momentem dla Wydziału administracji państwowej było realne wprowadzenie w życie brzmienia § 79a nowelizowanej ustawy o ochronie przyrody. Wszyscy pracownicy fachowi zdali z pozytywnymi wynikami egzaminu kontrolujące specjalne kwalifikacje fachowe otrzymując odpowiedni atest.

Several changes occurred in legislature in 2004, which influence the State Administration's performance. A significant moment for the State Administration Section was actual fulfillment of a provision of Paragraph 79 of the amended Act On Nature Protection. All of our experts successfully passed an examination that was to verify their specialized professional suitability and they received the necessary certificate.

Im Jahre 2004 kam es zu Veränderungen in der für die Ausübung der staatlichen Verwaltung maßgeblichen Legislative. Ausschlaggebender Moment für den Bereich der staatlichen Verwaltung war die faktische Erfüllung der Bestimmungen des § 79a der Naturschutzgesetznovelle. Alle Experten-Mitarbeiter legten erfolgreich einschlägige Tests zur Überprüfung ihrer speziellen Fachkompetenzen ab und erwarben entsprechende Zeugnisse.

Agenda vyřizovaná – srovnání let 2004–2005

Agenda załatwiana – porównanie lat 2004 i 2005

Agenda Being Carried Out – Comparison between the Year 2004 and 2005

Erledigte Agenda – Vergleich der Jahre 2004–2005

Jindřich Sýkora

rok	2004	2005
počet pozvánek	1205	1084
počet všech písemných vyjádření včetně rozhodnutí	2064	2064
počet všech rozhodnutí	271	419
z toho sankčních	18	17
ZPF	18	15

Z uvedeného je zřejmý mírný pokles počtu pozvánek na jednání vypsaná stavebními úřady a úřady obcí s rozšířenou působností, zcela totožný počet veškerých vyjádření (!) a výrazný nárůst počtu správních rozhodnutí. V 17 sankčních rozhodnutích byly uloženy pokuty za přestupky a protiprávní jednání ve výši 100 100,- Kč, v 15 rozhodnutích v ochraně ZPF byly předepsány odvody ve výši 169 317,- Kč.

Výjimky udělované vládou ČR

Udzielanie wyjątków przez rząd Republiki Czeskiej

Exemptions Granted by The Czech Republic's Government

Von der tschechischen Regierung erteilte Sonderbewilligungen

Jindřich Sýkora, Hana Slavičková

Přes určité náznaky, že další drobnou novelou zákona o ochraně přírody a krajiny by se kompetence k udělování výjimek ze zákazů z ochranných podmínek (v případě národních parků jde především o zákazy uvedené v § 16) mohly vrátit zpět na Ministerstvo životního prostředí, zůstalo ustanovení § 43 beze změny. V uplynulém roce udělila vláda v Krkonošském národním parku formou usnesení celkem 15 výjimek – viz tabulka.

VÝJIMKY VYDANÉ VLÁDNÍM USNESENÍM V ROCE 2005					
číslo usnesení	datum jednání vlády	pro koho byla výjimka vydána	akce – na co byla výjimka vydána	výjimka z: § 16 odst. 1 písm.	výjimka z: § 16 odst. 2 písm.
85/2005	19. 1. 2005	pracovníci firmy Jiří Daněk NORMAL PLUS, Hostinné	oprava odchovny tetřevů na Rýchorách	d)	b)
114/2005	26. 1. 2005	TJ Lokomotiva Trutnov	pořádání lyžařského závodu "Krkonošská 70" – 50. ročník	e)	
161/2005	2. 2. 2005	Správa KRNAP	realizace nástavby posluchárny na Rýchorské boudě	d)	a), b)
186/2005	9. 2. 2005	Policie ČR, Správa VČ kraje, Hradec Králové	stavba bezpečnostně technického prostředku bráničího nedovolenému překročení státní hranice		a)
282/2005	9. 3. 2005	Český svaz kanoistů, Praha	pořádání závodu ve vodním slalomu a sjezdu pod přehradou Labská – Český pohár 2005	e)	
351/2005	23. 3. 2005	Správa KRNAP	vstup a vjezd do I. zóny, hospodaření způsobem vyžadujícím intenzivní technologie	a), d)	b)
378/2005	30. 3. 2005	MEGA PLUS, s.r.o., Janské Lázně	realizace akce: "Sjezdová trať Pod kabinou, Anděl,	a), d)	

			včetně zasněžovacího systému"		
477/2005	20. 4. 2005	Zeměměřický úřad, Praha	vstup a vjezd do I. zóny – zaměření česko-polské hranice	d)	b)
970/2005	20. 7. 2005	Občanské sdružení Horská služba ČR	organizace a provádění záchranných akcí, provoz záchranných a ohlašovacích stanic, odstraňování překážek z turistických cest, hlídková činnost, měření a monitoring, výcvik, zajištění asistenčních služeb	d), e)	b)
1155/2005	7. 9. 2005	Správa KRNAP	vstup do I. zóny – oprava cesty Česko-polského přátelství v úseku Svorová hora – Obří hřeben		b)
1194/2005	14. 9. 2005	Miloš Šálek a Jiří Petr jako zaměstnanci VM Press Trutnov	vstup do I. zóny – pořízení fotografií pro produkci pohlednic	d)	b)
1198/2005	14. 9. 2005	TJ Lokomotiva Trutnov	pořádání lyžařského závodu "Krkonošská 70" – 51. ročník	e)	
1232/2005	21. 9. 2005	Ředitelství silnic a dálnic ČR, Správa Liberec	zimní údržba: Mýto – Harrachov, Mýto – Vilémov, v letech 2005–2010	l)	
1361/2005	19.10.2005	SÚS Královéhradeckého kraje, Hradec Králové	zimní údržba: Horní Maršov – Pec pod Sněžkou v letech 2005–2008	l)	
1364/2005	19.10.2005	SÚS Královéhradeckého kraje, Hradec Králové	zimní údržba: Vrchlabí – Špindlerův Mlýn v letech 2005–2008	l)	

Z tabulky je patrná struktura výjimek, respektive žádostí, které k jejich vydání směřovaly. Vláda udělila mj. výjimky na chemický posyp cest = solení ve třech lokalitách: pro úsek Vrchlabí – Špindlerův Mlýn (10,6 km) na dobu tří let, pro úsek Horní Maršov – Pec pod Sněžkou (7,9 km) též na dobu tří let a pro tři úseky v oblasti Rokytnice nad Jizerou – Harrachov (celkem 8,25 km) na dobu pěti let. Správa KRNAP doporučila pokračovat ve výjimce pro oblast Rokytnice n. J. a Harrachova, ale nedoporučila pokračovat ve výjimkách do Špindlerova Mlýna a Pece pod Sněžkou. Správa uvedla řadu odborných důvodů, proč tyto úseky chemicky neošetřovat, a poukázala na nedostatečné využívání jiných možností udržet

komunikace sjízdné. Správa také neobdržela, a to ani do konce roku 2005, závěrečnou zprávu o monitoringu solení těchto komunikací, kterou zadala příslušná správa údržby silnic Přírodovědecké fakultě UK. Ministerstvo životního prostředí se neztotožnilo s argumentací Správy KRNAP a udělení výjimek pro vládu ČR připravilo. Je nutno dodat, že takovéto výjimky jsou „nakažlivé“ a lze očekávat požadavky z dalších horských obcí.

Z důvodu neshody mezi názorem Správy KRNAP a Horské služby ČR, o.p.s., o míře využívání území I. zóny národního parku k akcím Horské služby, jako jsou cvičení, monitorovací činnost, provádění hlídkové činnosti, provádění záchranných akcí apod., po jednáních mezi oběma subjekty, požádala Horská služba, o.p.s., vládu ČR o udělení výjimky ze základních ochranných podmínek národních parků, CHKO a přírodních rezervací.

Výjimka byla udělena dne 20. července 2005 občanskému sdružení Horská služba ČR v tomto rozsahu (pro KRNAP):

- organizace a provádění záchranných akcí – bez omezení s maximálním ohledem na přírodní prostředí a s povinností následně na žádost Správy KRNAP podat informace o akci
- instalace a údržba výstražných, informačních a technických zařízení HS – po projednání se Správou KRNAP
- provádění hlídkové činnosti – pouze v nezbytných případech, ne hromadně
- provádění měření a monitoringu – po předchozím oznámení a projednání se Správou KRNAP
- provádění výcviku – po projednání se Správou KRNAP
- zajištění asistenčních akcí – po projednání se Správou KRNAP
- provoz záchranných a ohlašovacích stanic HS – po předchozím oznámení Správě KRNAP
- odstraňování překážek z turistických cest – bez omezení

Rozvojové projekty a dokumenty

Projekty i dokumenty rozwojowe

Developing Projects and Documents

Entwicklungsprojekte und -dokumente

Jindřich Sýkora

Pro rok 2005 byla uzavřena smlouva mezi MŽP a Urbanistickým střediskem Ostrava, s.r.o., na druhou etapu díla „Generel k přírodě šetrného rozvoje cestovního ruchu a dopravy na území KRNAP a jeho ochranného pásma“. V této etapě mají být zpracovány náměty, které byly výstupem první etapy tohoto úkolu ukončené v roce 2004. Po dohodě s MŽP bude druhá etapa dokončena a předána začátkem roku 2006. Na zasedání Rady Krkonošského národního parku (22. 9. 2005) bylo dohodnuto, že obce dodají vyplněné dotazníky a garant za projekt Krkonošský běžecký ráj přislíbil předat urbanistickému středisku k využití získaná data.

Zastupitelstvo Královéhradeckého kraje rozhodlo o zahájení procesu pořízení Územního plánu velkého územního celku Krkonoše, zahrnujícího část Krkonoš na území Královéhradeckého kraje. Zpracovatelem průzkumů a rozborů se na základě výběrového řízení stalo SURPMO, a.s. – Projektové středisko Hradec Králové. To koncem roku jednalo na Správě KRNAP o postupu prací. Část území Krkonoš patřící do Libereckého kraje je zahrnuta v dosud neschváleném ÚP VÚC Libereckého kraje. V roce 2005 nenastal v procesu

schvalování tohoto územního plánu zásadní posun. Jednou ze stále nevyřešených otázek je vodní nádrž Vilémov, se kterou nesouhlasí jak orgány ochrany přírody, tak dotčené obce.

Projekt „Rozvojový potenciál Krkonoš“ je zatím ve stadiu rozpracovanosti, byla ustavena komise ze zástupců starostů a krajů. Svazek měst a obcí Krkonoše navázal v této věci spolupráci s výše uvedeným SURPMO, a.s., Projektovým střediskem Hradec Králové.

Další dlouhodobé projekty vztahující se k turistice a k rekreačnímu využití území Krkonoš jsou průběžně zdokonalovány a hodnoceny Svazkem měst a obcí Krkonoše i Správou KRNAP (Krkonošský lyžařský běžecký ráj, Krkonoše ze sedla kola, Krkonošské linky – cyklobusy).

Apartmány Horní Mísečky – činnost v roce 2005

Apartamenty Horní Mísečky – eksploatacja w 2005 roku

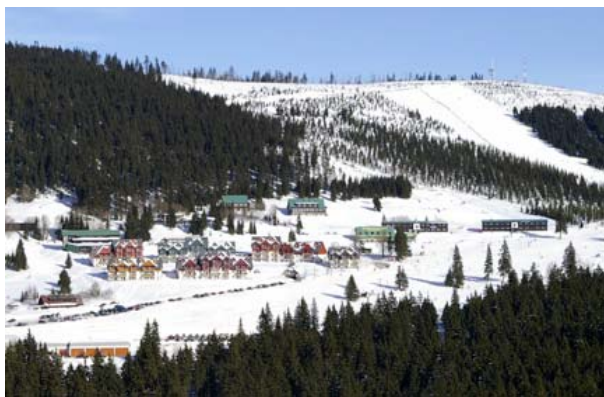
Suites at Horní Mísečky – Activities in 2005

Appartements in Horní Mísečky – Tätigkeit im Jahre 2005

Zuzana Fejfarová

Apartmány 1. etapa:

- Kolaudační rozhodnutí nabylo právní moci dne 17. 2. 2005.
- V době jarního tání se objevily závady v izolacích proti vlhkosti u objektů apartmánů A, B a objektu podzemních garáží G. Závady byly takového rozsahu, že muselo dojít k odkrytí a opravám izolací. Práce na opravách probíhaly za provozu komplexu po celé letní období a včetně terénních úprav a úklidu byly ukončeny cca 31. 10. 2005.
- Dne 20. 10. 2005 proběhl kontrolní den za účasti Správy KRNAP – Ing. Zahradníkové. Tento den byla provedena kontrola úklidu a stanoven postup zakládání trávníků a likvidace plevelů.

Horní Mísečky na počátku zimy
Horní Mísečky na początku zimy
Horní Mísečky at the beginning of winter.
Horní Mísečky zu Winterbeginn

Apartmány 2. etapa – stav přípravy:

- V roce 2005 se začala projednávat PD pro stavební povolení pro 2. etapu výstavby (podmínečně kladné rozh. Správy KRNAP – OSS ze dne 13. 4. 2005).
- Dne 21. 6. 2005 byla Stavebním úřadem v Jilemnici vydána výjimka z ustanovení § 10 odst. 2 OTP (parkovací plochy nejsou na pozemku stavby), ve které byla stanovena podmínka, že do doby vybudování podzemních garáží (obsažených až ve 3. etapě výstavby) nebude povoleno trvalé užívání stavby apartmánů 2. etapy. Proti této

podmínce se investor neúspěšně odvolal. Vzhledem k tomu, že tato podmínka dle sdělení investora bránila finančnímu zajištění 2. etapy výstavby, nebylo do dnešního dne požádáno o vydání stavebního povolení na tuto etapu.

- V současné době se zpracovává PD pro 3. etapu a investor hodlá v nejbližší době rozhodnout o potřebném postupu realizace a následně podání žádosti o povolení 2. etapy a projednání 3. etapy výstavby.
- Současný předpoklad je, že v letošním roce budou stavební práce na Horních Mísečkách pokračovat.

Apartmány na Luční boudě

Apartamenty w schronisku Luční bouda

Suites at Luční bouda

Appartements auf der Wiesenbaude/Luční bouda

Jiří Halíř

Záměr vlastníka Luční boudy spočívá ve změně stavby před dokončením a změně v užívání 2. NP bývalé hospodářské části objektu. Zatímco původní projektová dokumentace, ke které bylo vydáno stavební povolení, zde předpokládá vybudování ubytovacích prostor pro personál hotelu, doplněný o technické místnosti, nový návrh řeší vybudování 16 luxusních apartmánů od 32 do 144 m² (dle nabídek uveřejněných na internetových stránkách Luční boudy i realitních kanceláří).

Správa KRNAP k danému záměru změny stavby a změně v užívání stavby vydala nesouhlasné rozhodnutí, poukazující na jedinečnou hodnotu dotčené lokality a její následné poškození nadměrným pohybem automobilů majitelů apartmánů v nejcennějších partiích I. zóny národního parku, jakožto i na hustě frekventovaných turistických stezkách, a to jak v letním (osobní i terénní automobily), tak i v zimním období (sněžné skútry). Společnost AEZZ, a.s., podala proti rozhodnutí Správy odvolání, které nadřízený orgán Správy parku, tj. Ministerstvo životního prostředí, zamítlo a rozhodnutí Správy KRNAP potvrdilo. Následně podal vlastník objektu žalobu k Městskému soudu v Praze, u kterého bude kauza přezkoumána a vydán příslušný rozsudek.

Pasportizace lyžařských vleků na území Krkonoš

Wprowadzanie systemów kartowych na wyciagach narciarskich w Karkonoszach

Passportization of Ski Lifts within the Krkonoše Mountains' Territory

Technische Inventuren an den Skiliften auf dem Gebiet des Riesengebirges

Pavel Kobr

Vzhledem k tomu, že v současné době dochází k dosti značnému nárůstu návštěvnosti v oblasti Krkonoš, opětovně vzniká tlak na výstavbu nových lanových dopravních zařízení. Přitom na území KRNAP a jeho ochranného pásma existuje v současné době množství různých lyžařských vleků (cca 400), které jsou v různém technickém stavu, často i nefunkčním. Proto se Správa KRNAP rozhodla provést pasportizaci těchto zařízení (souis

lanových dopravních zařízení) a následnou kontrolu v souvislosti s jejich vlivem na přírodní prostředí a krajinu národního parku a jeho ochranného pásma.

Lysá hora – snowboardisté

Lysá hora – snowboarding

Lysá hora – Snowboarders

Lysá hora – Snowboarder

Pavel Kobr

Správa KRNP po mnoha jednáních, příslibech a výhrůžkách přistoupila na návrh provozovatele lanové dráhy Černý Potok – Lysá hora TJ Spartak Rokytnice nad Jizerou a umožní ve zkušebním období (zimní sezona 2005/06) přepravu klientely provozující snowboarding. K tomu se provozovatel zavázal plnit opatření, která zabrání vyjíždění mimo sjezdové tratě. Jedná se především o:

- mechanické zábrany – gumotextilní pásy, resp. sítě v exponovaných částech
- informační kampaň v médiích – zaměřenou na respektování podmínek určených Správou KRNP pro provoz na sjezdových tratích
- informační kampaň v rámci ploch v areálu – zdůraznění zákazu vyjíždění mimo vyznačené sjezdové tratě
- fyzickou ostrahu – provozovatel zajistí fyzickou ostrahu sjezdovky formou „skipatrol“ (TJ Spartak Rokytnice nad Jizerou)
- důslednou represi – v případech nedodržení podmínek pro provoz na sjezdových tratích

Zároveň provozovatel lanové dráhy (TJ Spartak Rokytnice nad Jizerou) navrhuje, že bude tento zkušební (ověřovací) provoz vyhodnocen a následně bude rozhodnuto o trvalém řešení.

Gumotextilní pásy zabraňují neukázněným lyžařům vjezdu do lesa

Pasy ograniczające trasę zjazdową nie pozwalają wjeżdżać niezdyscyplinowanym narciarzom do lasu

Rubber-textile bands prevent undisciplined skiers from entering the forest.

Gummitextilbänder hindern undisziplinierte Skifahrer an „Ausflügen“ in den Wald

8. TERÉNNÍ A STRÁŽNÍ SLUŽBA

Služba terenowa i strażnicza

The Field and Guard Service

Aussen- und Wachtdienst

Úvod

Wstęp

Introduction

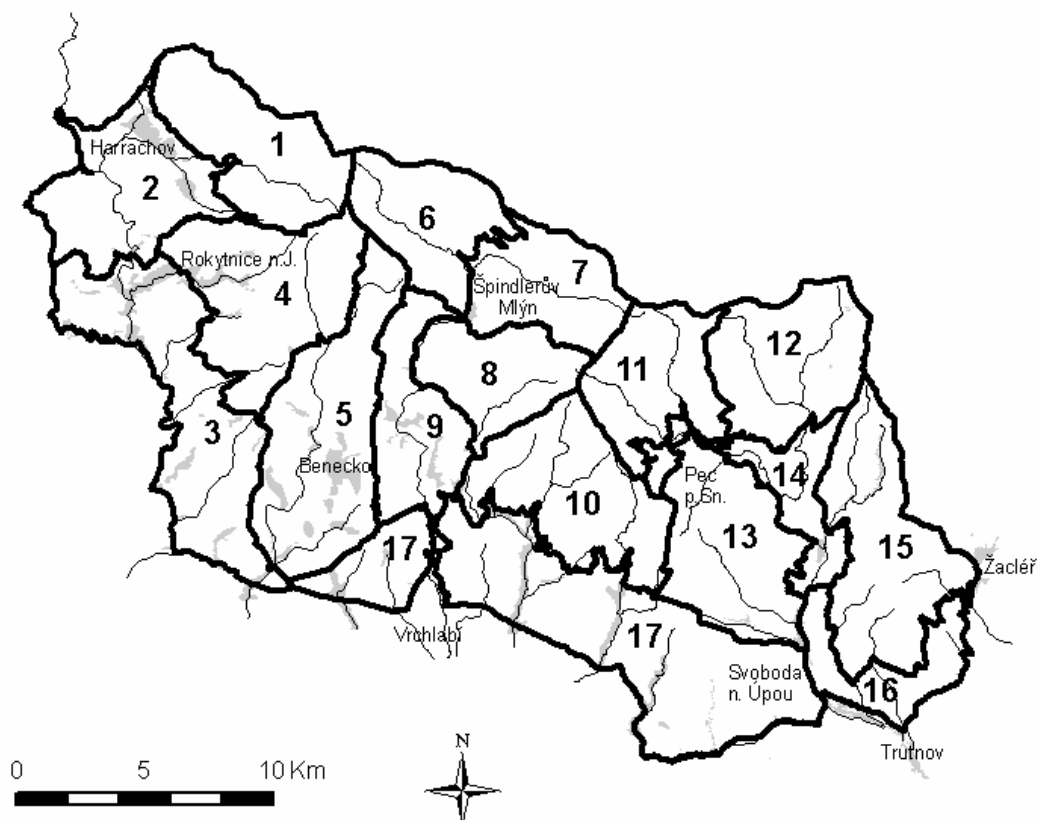
Einleitung

Jaromír Gebas, Michal Skalka

Terénní služba je styčným bodem mezi správou KRNAP, místními obyvateli a návštěvnickou veřejností. Je vizitkou Správy KRNAP. V rámci práce s návštěvníky buduje a udržuje rozsáhlou síť terénního vybavení včetně terénních informačních středisek, naučných a vycházkových stezek, připravuje množství přednášek nebo provozuje celoroční terénní informační střediska. Protože Krkonoše jsou každoročně vystaveny obrovskému tlaku několika milionů návštěvníků, strážci terénní služby zajišťují různými způsoby dodržování právních norem na území KRNAP.

V roce 2005 bylo území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma rozděleno na tři strážní obvody (Pec pod Sněžkou, Špindlerův Mlýn a Harrachov). Tyto se člení na strážní úseky. Každý strážní úsek (mimo Rýchor) je svěřen jednomu profesionálnímu strážci (viz tabulka).

Strážní obvody (stav k 31. 12. 2005)

Strážní obvod				
	číslo	název	výměra v ha	strážce
TES Harrachov	1	Luboch	3 066,48	Oldřich Pažout
	2	Čertova hora	3 229,95	Leoš Zavřel
	3	Jizera	4 522,12	Milan Fikejs
	4	Kotel	3 847,28	Drahoš Kobr
	5	Mísečky	4 408,52	Leoš Lánský
TES Špindlerův Mlýn	6	Labský důl	2 375,78	Petr Hartmann
	7	Luční hora	2 324,14	Pavel Jiříčka
	8	Stoh	2 128,20	Petr Blažek
	9	Volský důl	2 292,03	Michal Štěpánek
TES Pec Sněžkou	10	Liščí hora	3 528,18	Jiří Šmída
	11	Obří důl	2 469,82	Jan Leitgeb
	12	Pomezní Boudy	3 042,25	Ivo Tásler
	13	Černá hora	3 257,95	Mgr. Petra Hrdličková
	14	Pec pod Sněžkou	1 764,75	Zdeněk Morkes
	15	Rýchory	3 813,72	neobsazeno
	16	Ochranné pásmo východ	1 534,19	Ing. Michal Skalka
	17	Ochranné pásmo západ	7 401,61	Alfréd Pucher
TES		Celkem	55 006,97	

V terénní službě působí vedoucí TES se svým zástupcem (který rovněž pracuje jako strážce na ochranném pásmu východ) a sekretářkou, 16 strážců, 9 cestářů, 10 techniků a personálu celosezonních informačních středisek. Dalších 27 osob bylo zaměstnáno v sezonních terénních střediscích (tzv. srubech). S TES spolupracuje 27 dobrovolných strážců a zpravodajů.

Okruhy činnosti terénní služby:

Inspekční a monitorovací činnost slouží k zjišťování, evidenci a řešení negativních jevů¹, případně předání podkladů k jejich řešení kompetentním orgánům činných v ochraně přírody (OP) či informování ostatních odborů Správy KRNAP. Spolupráce s ostatními subjekty činnými v OP i vyvíjejícími komerční i nekomerční aktivity na území KRNAP a jeho ochranného pásma.

Strážní služba slouží k zajištění dodržování relevantní legislativy, návštěvního řádu Správy KRNAP a dalších vyhlášek vydaných Správou KRNAP. Během strážní služby jsou řešeny zejména přestupky². Řeší problémy související s komercionalizací sportovně-turistických aktivit, ale i různými nově vznikajícími službami:

- půjčovny motorových vozidel (sněžné skútry, čtyřkolky, motocykly, terénní automobily)
- provoz horské cyklistiky přes cestovní kanceláře
- sportovně-relaxační aktivity s komerčním zaměřením
- adrenalinové akce (skialpinistické a horolezecké terény, paragliding)
- zpoplatněné individuální a skupinové vyjížděky na koních či psích spřeženích

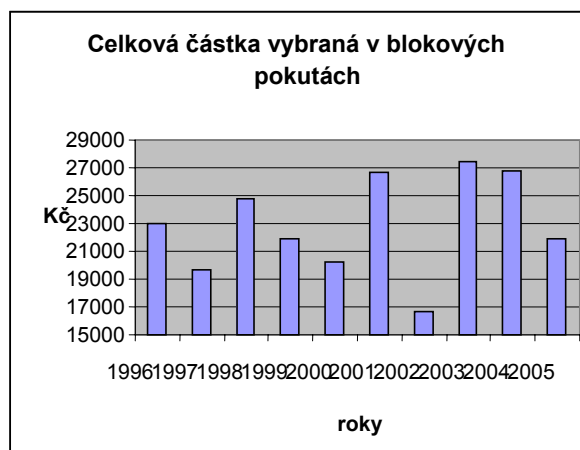
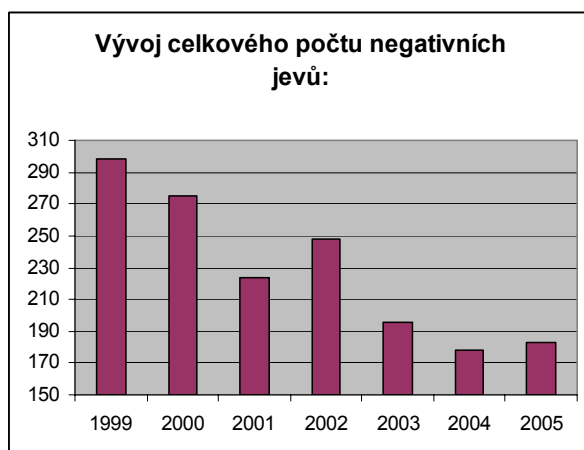
¹ Negativní jevy jsou porušení legislativy, které nelze řešit blokovou pokutou, domluvou atd. a je nutné je řešit ve spolupráci s jinou institucí.

² Přestupkem je míněno porušení zákona č. 114 z roku 1992 S. dle § 87.

Řešení negativních jevů:

Řešitel	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
ČŽIP	5	7	23	6	4	8	5
OÚ a MěÚ	78	44	34	31	33	25	24
OSS SKRNAP	79	60	46	38	47	32	44
TES s PČR	136	164	121	173	112	113	112
Celkem	298	275	224	248	196	178	183

Pozn.: ČŽIP – Česká inspekce životního prostředí
 OÚ a MěÚ – obecní a městské úřady
 OSS SKRNAP – Odbor státní správy Správy Krkonošského národního parku
 TES a PČR – střediska terénní služby v součinnosti s Policií České republiky

Nejvýznamnější negativní jevy:

- nepovolené směrovky k boudám
- nepovolené kácení mimo lesní zeleně
- pálení domovního odpadu v lokálních topeništích
- nezajištěná deponie chlévské mrvy
- volná pastva ovcí v lese
- nepovolené solení komunikací
- odstavení nepojízdného vozidla
- nepovolené sportovní aktivity v I. zóně a mimo vyhrazený prostor (lyžování)
- nepovolené terénní úpravy
- nepovolená stavba rybníka
- zcizení cykloznaček
- sběr borůvek v I. zóně
- parkování mimo vyhrazená místa
- nepovolený vjezd, setrvání a jízda vozidel mimo vyhrazená místa
- potencionální únik ropných produktů z trosků areálu statku ve Vítkovicích

Počet přestupků a za ně uložených blokových pokut za roky 2004 a 2005:

	2004		2005	
	počet přestupků	uloženo pokut	počet přestupků	uloženo pokut
Vstup mimo turistické značené cesty (I. a II. zóna)	750	2 200 Kč	933	2 300 Kč
Nedovolená jízda motorových vozidel	43	3 700 Kč	157	5 500 Kč
Nedovolená jízda cyklistů	367	2 700 Kč	398	0 Kč
Ostatní přestupky proti NR KRNAP	665	18 200 Kč	657	14 100 Kč
Celkem	1 825	26 800 Kč	2 145	21 900 Kč

Práci strážců je likvidace kalamity stejně jako pozorování terénu

*Do obowiązków strażników przyrody należy zarówno usuwanie szkód jak i obserwacja terenu
The work of guards consists of clearing away the remains left after calamities as well as monitoring the terrain.*

Die Arbeit der Naturwächter ist vielfältig - von Terrainbeobachtungen, bis zur Beseitigung von Schäden durch Kalamitäten

Sbor dobrovolné stráže

Związek straży ochotniczej

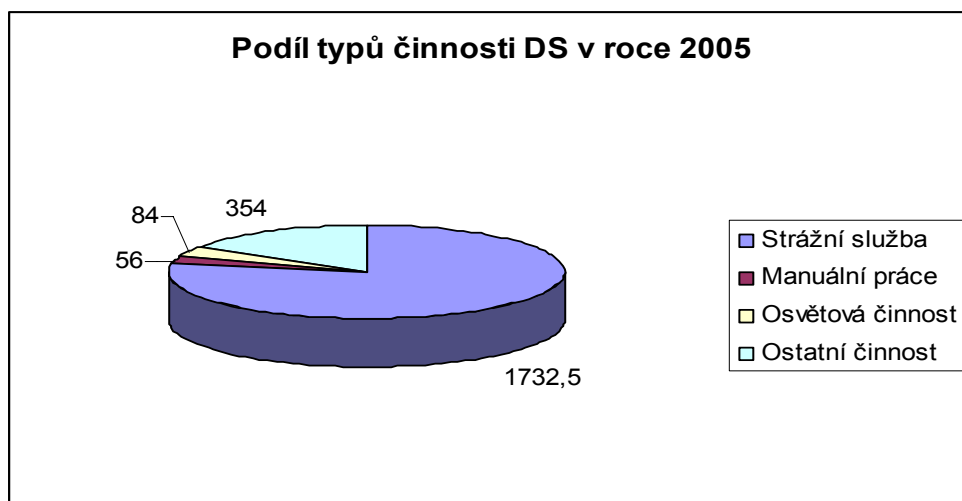
Voluntary Ranger Service

Freiwilliger Wachtdienst

Dle zákona č. 114 z roku 1992 – o ochraně přírody a krajiny (§ 81), je stráž přírody rozdělena na strážce a zpravodaje. Jejich hlavním posláním je kontrola dodržování předpisů o ochraně přírody a krajiny. Dobrovolní strážci ve službě mají stejná práva i povinnosti jako strážci profesionální a stejně tak mají ve službě i statut veřejného činitele. Pracují zejména o víkendech v letní sezoně v I. a II. zóně KRNAP. Při TES v roce 2005 pracovalo 27 dobrovolných strážců přírody, z toho bylo 24 strážců a 3 zpravodajové. Odpracovali celkem 2 226,5 hodin, z toho bylo 1 732,5 ve strážních službách, zbytek připadl na osvětovou činnost a manuální práci v terénu (viz graf). Jejich podíl na celkovém počtu strážních služeb v roce 2005 byl 25 %. Strážci odpracovali 55 % nepravidelných služeb, tzn. s pohyblivým začátkem pracovní doby.

Počet dní (služeb) zajištěných profesionálními a dobrovolnými strážci TES:

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Profesionální pracovníci TES (strážci, manuální pracovníci)	566	530	846	1033	997	709	812
Dobrovolná stráž přírody (strážci + zpravodajové)	743	640	631	562	579	325	279
celkem odpracovaných směn	1309	1170	1477	1595	1576	1034	1091

Terénní informační střediska (TIS)

Terenowe centra informacyjne (TIS)

Field Information Centres

Außen-Informationszentren (TIS)

Jsou sezonní zařízení lokalizovaná na hlavních přístupových komunikacích do Krkonošského národního parku. Jejich obsluha poskytuje informace o dané lokalitě a v oprávněných případech může vydávat povolení ke vjezdu pro vozidla.

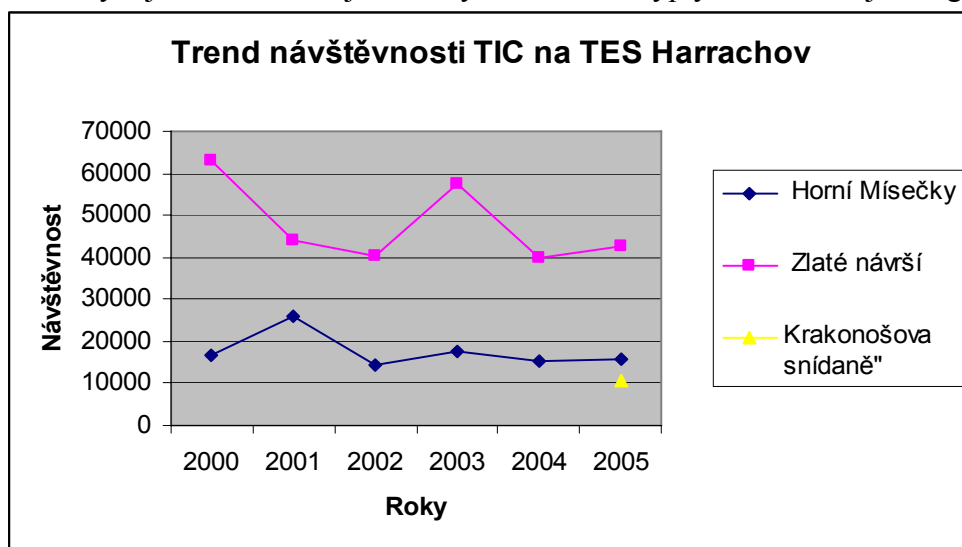
název IS	dny pro-vozu	prodej Kč	průchod	informace	osobní auta	bus	nákl. vozy	vydáno ks povolenek
Horní Mísečky	54	43 357	15 716	3 654	480	10	86	Povolenky nevydává
Zlaté návrší	109	128 678	42 694	7 993	698	16	102	
Krakonošova snídaně	79	32 637	10 753	3 565	342	1	25	
Strážné	124	2 593	1 090	212	3 368	35	174	239
Černý Důl	89	36 848	2 136	2 054	0	0	0	
Dolní Dvůr	124	15 226	13 106	2 933	7 047	99	750	179

Čertův důl	89	36 848	2 136	2 054	0	0	0	Povolenky nevydává
Labský důl	134	234 866	67 033	4 709	0	0	0	
Dlouhý důl	93	20 081	9 226	1 138	0	0	0	
Děvín	125	24 744	8 759	603	2 702	0	201	91
Albeřice	125	12 441	9 436	879	3 352	0	317	96
Černá hora	125	15 257	13 600	2 503	4 149	0	1 131	120
TES Harrachov	328	381 688	Neeviduje se	2 0741	Průjezdy vozidel se zde neevidují			638
TES Šp. Mlýn	328	461 202		14 554				13312
TES Pec pod Sněžkou	328	118 464		9 124				2569
Šindelka	330	100 555		6 217				Povolenky nevydává
Celkem	xxx	1 665 485	195 685	82 933	22 138	161	2 786	17 244

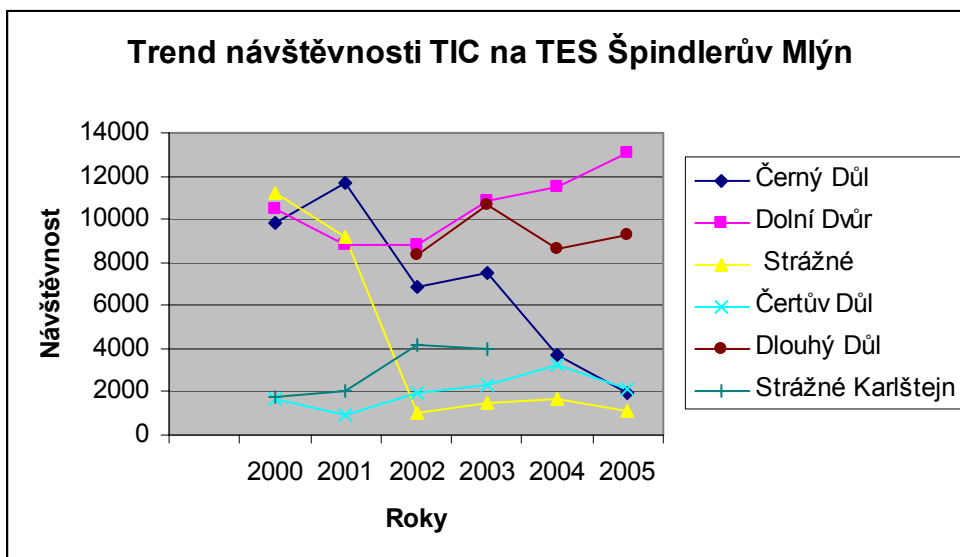
Pozn.: Některá TIS nevydávají povolenky a neevidují průjezdy vozidel, protože nejsou umístěna na komunikaci, kde by vozidlo mohlo vůbec projet.

Lesnická a myslivecká expozice Šindelka byla otevřena v roce 2004 v budově z opracovaných žulových kvádrů poblíž střediska TES v Harrachově. V interiéru je instalována lesnická expozice seznamující návštěvníky s lesnickou problematikou od vytěžení dřeva z lesních porostů, přes manipulaci s ním až po opětovné zalesnění uvolněné paseky a následnou péči o různě starý les. V druhé části Šindelky je umístěna myslivecká expozice. Připomíná myslivecké tradice, mluvu, lovecké psy i lovecké zbraně. Nechybí ani 32 vycpanin a mnoho dalších trojrozměrných exponátů.

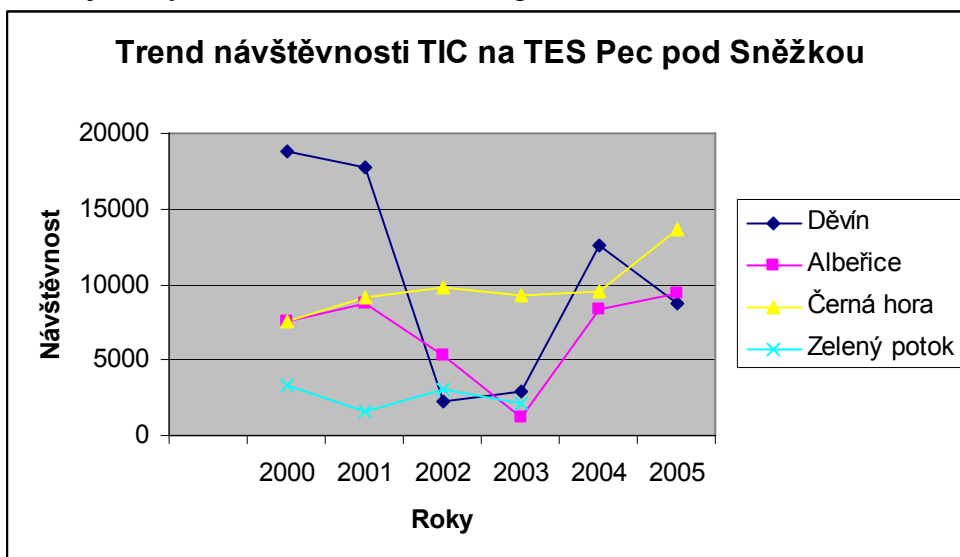
Trend vývoje návštěvnosti jednotlivých středisek vyplývá z následujících grafů:

TIC Krakonošova snídaneň bylo otevřeno v roce 2005.

V tomto grafu není uvedeno TIC Labský důl, protože hodnoty jeho návštěvnosti vysoce přesahují ostatní TIC (TIC Labský důl r. 2000 – 80 239 os., r. 2001 – 41 924 os., r. 2002 – 22 188 os., r. 2003 – 50 464 os., r. 2004 – 88 520 os., r. 2005 – 67 033 os.). TIC Strážné Karlštejn nebylo v letech 2004 a 2005 v provozu.

TIC Zelený potok bylo v roce 2004 uzavřeno vzhledem k tomu, že došlo ke změně režimu udělování povolení ke vjezdu za zákazové dopravní značky v ochranném pásmu.

Vybavení terénu

Wyposażenie terenu

Field Equipment

Geländeausstattung

Slouží k usměrňování návštěvníků z nejcennějších částí Krkonoš do méně ohrožených partií, k udržení návštěvníků na cestách a ke zvýšení jejich informovanosti. Je rovněž prezentací Správy KRNPAP.

	2002	2003	2004	2005
Hraniční tabule KRNAP, I. a II. zóna	274	277	265	275
Tabule Památný strom	17	17	15	22
Dopravní značky (B 1, B 11, B 8, D 44)	214	215	199	218
Turistické mapy	52	50	55	52
Návštěvní řád KRNAP	66	53	50	49
Vybavené vyhlídky a odpočinková místa	118	169	175	176
Stoly a lavice v terénu	379	408	401	461
Upravené studánky	19	19	19	20
Piktogramy	374	318	341	374
Vysvětlující a informační tabule	295	207	215	346
Kapličky a historické objekty	7	8	10	11
Vývěšní skřínky	3	3	3	6
Naučné stezky a vycházkové trasy	16	16	14	14
Závory na účelových komunikacích	86	79	73	96
Odpadkové koše	23	25	25	16
Dětská hřiště	6	7	5	5
Rozcestníky	262	256	281	290
Terénní informační střediska	12	12	10	12
Značky lyžařské magistrály	37	14	15	15

- Mimo smaltovaných a tištěných informačních tabulí veškeré vybavení vyrábí Výrobná účelových zařízení (truhlárna) ve Svobodě nad Úpou nebo strážci na střediscích TES. V roce 2005 byla celková hodnota vybavení v terénu 5.975.800,- Kč.
- Na Rohu hranic (severní část Rýchor) a na Cestníku (nad Lysečinským údolím) byl postaven přístřešek pro turisty. Na Cestníku vzniká místo s nadstandardním vybavením (skládačky a hry pro děti).
- Na celém území KRNAP jsou důležité křižovatky cyklotras doplňovány plechovými směrovkami dle vzoru Klubu českých turistů.
- Zřízení závory uzavírající cestu v Dolním Dvoře za Gagarinem.
- Zřízení nového odpočinkového místa v Javorníku u tvrze, na Hoffmankách u kříže a ve Vrchlabí na letišti u mapy.
- Výměna stolů a laviček byla provedena na Konfiskátech, Zadních Rennerovkách, u Kněžičké kapličky, na Hollmance, na Volském dole.
- Oprava zábradlí okolo Mohyly Hanče a Vrbaty, okolo vyhlídky nad Labským dolem.
- Instalace koryta ke studánce u odpočinkového místa na Kukačce.
- Pomoc při legalizaci lezecké cvičné skály na Janově cestě nad Janovou pilou.
- Instalace nové turistické mapy v Harrachově a u boudy Ozón u Žacléře.
- Kompletní rekonstrukce vybavení vodácké trasy Jizera.
- Srovnání terénu pro instalaci dalšího vybavení Na Rovinkách.

Zimní údržba cest

Zimowa konserwacja dróg

Winter Path Repair

Winterwartung der Wege

Zimní údržba cest je nepřímá ochrana mladých porostů, protože nabízí lyžařům kvalitní a bezpečné cesty a tím snižuje riziko vstupu a vjezdu mimo upravené cesty. TES zajišťuje průjezdnost upravovaných i neupravovaných lyžařských běžeckých cest a zimních tyčovaných cest. Ve třetí dekádě prosince 2006 byla odklízena vrcholková kalamita na běžeckých trasách v Harrachově za spolupráce se skiareály. Spolupracuje s ostatními subjekty na značení lyžařských cest, zajišťuje provozuschopnost odstavných a manipulačních ploch. 17x byla upravena lyžařská běžecká stopa Bud' fit v Labském dole skútreem a stopařem v délce po 4,5 km každým směrem.

Letní údržba a opravy cest

Letnia konserwacja i remonty dróg

Summer Path Repair

Sommerwartung und Reparaturen der Wege

Zajišťuje průchodnost, bezpečnost a funkci technických opatření na svěřených cestách a zamezuje vzniku škod na nich vlivem klimatických podmínek (přivalové deště, sešlap). Cestáři TES se starají o 186 km cest (TES Pec pod Sněžkou 45 km, TES Špindlerův Mlýn 88 km a 53 km na TES Harrachov).

- Na vycházkových trasách Zelený potok a Vlčí jáma v Peci pod Sněžkou byly opraveny 4 dřevěné mostky.
- Na vycházkové trase Zelený potok byly opraveny nátrže hrozící další silnou erozí.
- Byly přeštetovány schody od traverzu na Sněžku, zde byly instalovány řetězy vymezující kraje komunikace a provedena asanace problémových úseků cesty. Byla zahájena oprava cesty přes Svorovou horu.
- Oprava povalového chodníku na Svinských loužích v délce 120 m.
- Oprava turistické cesty Medvědí bouda – Davidova bouda v délce 800 m, včetně vybudování nového mostu.
- Vybudování nového mostu se zábradlím u Hut'ského vodopádu.
- Podklady a dohled při budování nové cesty na Čertovu horu.

Management a monitoring přírody

Management i monitorowanie przyrody

Management and nature monitoring

Naturmanagement und Monitoring

Je servisem pro další odbory Správy KRNP, zejména OOP, OSS a OPL. Hlavním cílem této činnosti je zachování a ochrana biodiverzity přímou ochranou chráněných druhů

rostlin a živočichů, nebo nepřímou, např. likvidací invazních druhů rostlin. Monitoringem pomáhá mapovat některé druhy či přírodní poměry.

Strážci v roce 2005 zajišťovali:

- monitoring klimatických podmínek (ukládání sněhu) v souvislosti s likvidací České boudy na Sněžce
- monitoring výskytu lavin v Obřím dole
- monitoring kvality sněhu na U-rampě ve snowparku v Peci pod Sněžkou
- likvidaci šťovíku v lokalitách Zelený potok, Labský důl, Svinské louže, mapování vstavačů v Dolních Albeřicích
- ochranu obojživelníků v okolí Harrachova, Žacléře, u letiště a pily v Lánově a u Menšíkovy továrny v Černém Dole. Na území TES Špindlerův Mlýn bylo v dubnu instalováno 455 m zábran a celkem bylo přeneseno 195 obojživelníků, z toho 172 ropuch, 23 skokanů, 89 obojživelníků bylo přejeto (zde byly vypočítány náklady na jednu zachráněnou žábu, které činily 76,10 Kč)
- ochranu jarní květeny v Antonínově údolí pod Rýchorami a v Harrachově
- kontrolu pokosů luk vzhledem k poskytovaným dotacím z PPK
- kompletní evidenci bunkrů ŘOP
- základní údržbu automatické meteorologické stanice u Vrbatovy boudy
- monitoring sokola stěhovavého
- pomoc při monitoringu tahu ptáků nad Voseckou boudou
- monitoring distribuce sněhu a jeho kvality na sjezdovkách na Lysé hoře
- redukci populací škodné zvěře, zejména lišky obecné
- pravidelný monitoring stavu tratí Krkonošského lyžařského běžeckého ráje
- likvidaci následků větrné kalamity ve Vysokých Tatrách

Regulace provozu vozidel v oblasti KRNAP

Regulowanie ruchu pojazdów na obszarze KRNAP

Traffic Regulation within KRNAP

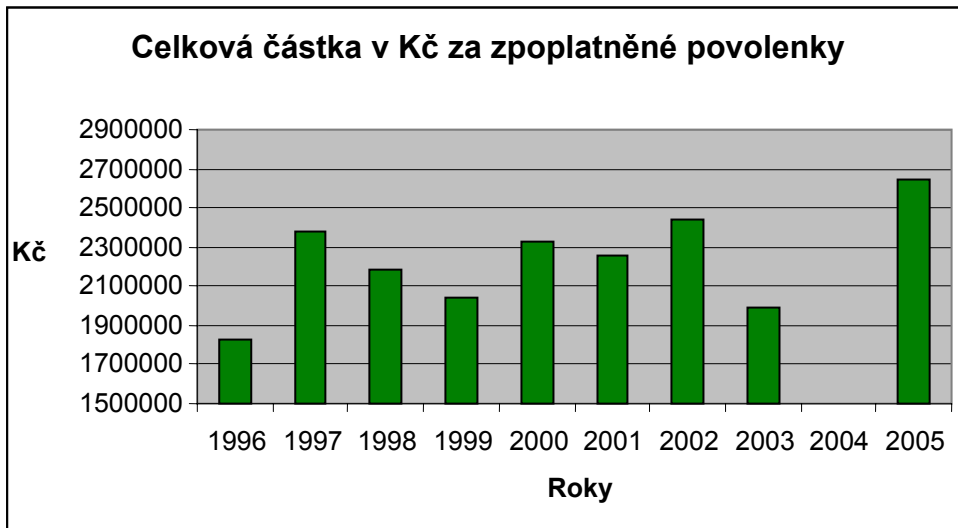
Regulierung des Fahrzeugverkehrs auf dem Gebiet des KRNAP

Terénní služba je odpovědná za kontrolu pohybu vozidel (motorových i nemotorových) na území KRNAP. V určitých případech stanovených vyhláškou Správy KRNAP č. 2 z roku 1995 může vydat povolení k vjezdu za dopravní značku B 1 (Zákaz vjezdu všech vozidel), B 8 (Zákaz vjezdu cyklistů) a B 11 (Zákaz vjezdu motorových vozidel) a následně rovněž pohyb vozidel kontrolovat. Vyhláška stanovuje i výši poplatků, za které lze určité povolenky vydávat.

Přehled jednotlivých typů povolení k vjezdu:

Z toho počtu bylo:	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
vydáno (prodlouženo) trvalých na rok	2 732	2 798	2 409	1 717	2 265	3 187	1995
přechodných (na část roku)	1 037	761	765	594	666	650	534
jednorázových povolení k vjezdu	17 649	22 823	15 862	14 401	13 917	13 478	12 324

povolení k parkování na schválených odstavných plochách v KRNAP	441	513	548	473	330	3 115	1416
povolení pro cyklisty na místní a účelové komunikace z důvodu zaměstnání	92	83	81	82	99	103	91
Celkem	21 951	26 978	19 665	17 267	17 277	20 533	16 360

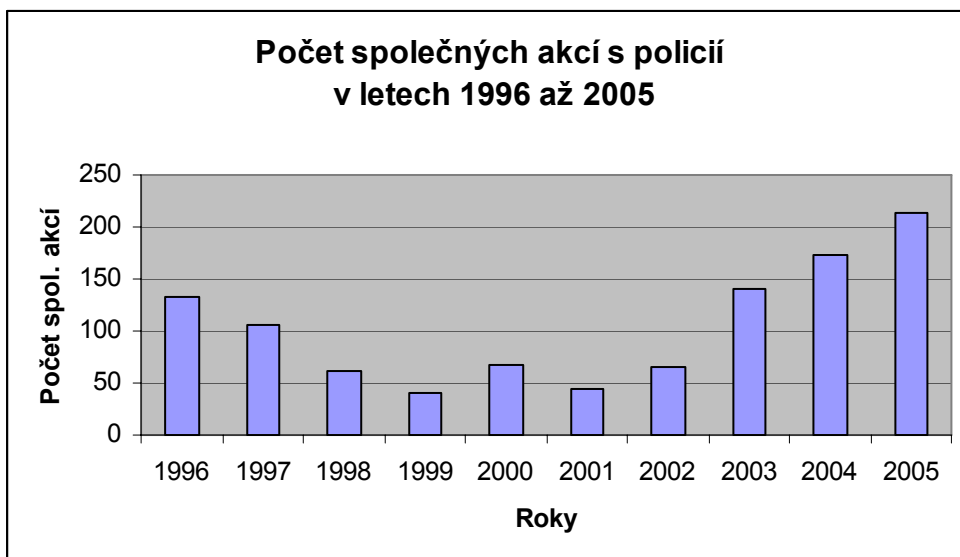

Průjezd vozidel na trase Špindlerův Mlýn – Špindlerova bouda

Na začátku komunikace je instalována závora a pracovníci TES zde kontrolují a regulují průjezd vozidel oběma směry dle využití parkovacích ploch na uvedené komunikaci. Rozložení v průběhu roku je uvedeno v následující tabulce.

měsíc	osobní auta	bus	moto	nákladní auta	celkem	průměr na den
leden	2908	1165	364	306	4743	153
únor	2396	964	515	252	4127	142,3
březen	2654	998	476	242	4370	140,9
duben	1970	532	10	282	2794	93,1
květen	3222	710	368	574	4874	157,2
červen	2758	837	206	502	4303	143,4
červenec	3872	756	246	266	5140	165,8
srpen	4960	810	153	358	6281	202,6
září	3384	721	208	462	4775	159,2
říjen	3807	772	132	362	5073	163,6
listopad	2016	544	58	288	2906	96,9
prosinec	2210	634	366	204	3414	113,8
Celkem	36157	9443	3102	4098	52800	144,7

Kontrolu omezení provozu motorových vozidel na území národního parku a ochranného pásma zajišťovala TES ve spolupráci s Policií ČR (45 akcí), Pohraniční a Cizineckou policií (133 akcí) i Městskou policií (36 akcí) formou akcí individuálních nebo společných.

Spolupráce s ostatními organizacemi na území národního parku a ochranného pásma patří k neméně důležitým úkolům TES. Je tím sledováno pozitivní ovlivňování součinnosti subjektů působících na dané lokalitě. Úroveň spolupráce se odráží i na kvalitě prevence a efektivitě řešení negativních jevů i na budování image Správy KRNAP. Nejvíce jsou strážci v kontaktu s boudaři, lyžařskými areály, místními úřady a Horskou službou Krkonoše. Následují základní školy, stavební úřady, myslivecká i rybářská stráž a stanice technické kontroly vozidel.

Likvidace odpadu

Likwidowanie odpadów

Waste Disposal

Abfallmanagement

K ukládání domovního odpadu jsou bohužel místním obyvatelstvem i návštěvníky mnohdy využívány okraje cest a lesní porosty, odlehlá místa či terénní deprese. Ve spolupráci s úřady samosprávy a školami jsou proto organizovány akce na úklid odpadků. Průběžně pracovníci TES likvidují odpad při své činnosti v terénu. Z vlastních finančních prostředků bylo k tomuto účelu čerpáno 35 000,- Kč. Ve spolupráci se školami byly provedeny 3 sběry odpadků podél turistických cest v okolí Špindlerova Mlýna.

Přednášky a vedené exkurse

Wykłady i wycieczki z przewodnikiem

Lectures and Guided Excursions

Vortragstätigkeit und Exkursionsleitung

Účelem této práce je uvedení návštěvníků do problematiky ochrany přírody na území KRNAP. Vedle předávání informací o přírodě je to možnost dobré prezentace a reklamy Správy KRNAP. Hlavními zájemci o tyto akce jsou základní školy během letních školních

výletů a lyžařských kurzů. Osvětovou činnost strážci zajišťují přednáškami na informačních střediscích, v terénu na boudách. V minulém roce využívali moderní prezentační techniku (dataprojektory, notebooky). Velmi důležité jsou vedené exkurze zejména v návaznosti na další zařízení Správy KRNAP – např. naučné a vycházkové trasy.

Pracovníci TES v roce 2005 provedli:

- 176 přednášek na informačních střediscích
- 175 přednášek v terénu (tzn. na boudách mimo prostory IS)
- na těchto přednáškách je poslouchalo 8733 lidí
- 52 doprovodů celkem pro 933 osob

Strážci dělají přednášky v terénu, staví sezonní sruby i uklízejí odpad podél cest
Straznicy organizujq wyklady w terenie, budujq sezonowe obiekty, zbierajq śmieci wzduż dróg
Guards give lectures in the outdoors, they build seasonal cabins and even clear away
garbage left along trails and paths.
Die Wächter halten im Gelände Vorträge, bauen Saisonblockhütten und säubern die Wege
von Unrat

Dřevovýroba Svoboda nad Úpou

Produkcja wyrobów z drewna – Svoboda nad Upą

Wood Production in Svoboda nad Úpou

Holzfertigung in Svoboda nad Úpou

Účelové služby jsou zaměřeny na poskytování kompletního servisu jak ve vybavení terénu pro vlastní potřebu, tak i pro ostatní subjekty působící na území národního parku. Středisko sídlí v areálu dílen Správy KRNAP ve Svobodě nad Úpou. Vedle truhlářské dílny disponuje i mechanickou a laserovou gravírovací frézou. Sortiment, který vyrábí, tedy zahrnuje nejen nosiče k nejrůznějším tabulím a mapám, ale i kolorované i nekolorované informační tabule a panoramata. V roce 2005 bylo využito 532.390,- Kč na 292 ks výrobků (sloupky na cyklotrasy, různé lavice a stoly) z Programu péče o krajinu Ministerstva životního prostředí ČR. Pracuje zde 5 stálých zaměstnanců.

Gravírované výrobky:

• opravy zařízení z terénu	114 ks
• gravírování laserem do umělé hmoty	133 ks
• piktogramy mimo cykloznaček	74 ks
• cykloznačky	85 ks
• informační tabule	376 ks
• panoramata	7 ks
• sklo	12 ks
• značení nástrojů	15 ks
• drobné předměty (směrovky, visačky, cedule)	3372 ks

Další negravírované výrobky:

• sloupky na cyklotrasy	180 ks
• lavice	61 ks
• lavice s opěradlem	4 ks
• stůl přenosný	23 ks
• stůl nepřenosný	4 ks
• infotabule Sněžka	5 ks
• ostatní infotabule	10 ks
• hraniční tabule k zónám	5 ks
• rámečky k hraničním tabulím	10 ks
• vývěska zasklená	2 ks

Většina činnosti dřevovýroby ve Svobodě nad Úpou je zaměřena na výrobu nového zařízení, které v průběhu jarní sezony nahrazuje zařízení ve špatném technickém stavu, případně během letní sezony doplňuje zařízení stávající. V roce 2005 tak bylo vyrobeno zařízení za 592.468,- Kč.

Laserová gravírka
Grawerka laserowa
Laser engraving equipment
Lasergraviergerät

a dřevěná tabulka, kterou vygravírovala
i tabliczka drewniana, którą wygrawerowała
...and a wooden board engraved by it.
...und Holztafel mit fertiger Gravur

Autokemp ve Špindlerově Mlýně

Autocamping w Špindlerovym Mlýnie

A camp in Špindlerům Mlýn

Autocamp in Špindlerův Mlýn

Autokemp ve Špindlerově Mlýně je situován na kraji města u silnice na Špindlerovku. K 31. 12. 2005 disponoval cca 60 místy pro obytné přívěsy a karavany s přípojkou el. proudu, místem pro cca 15 stanů a 12 lůžky v bungalovech. Je důležitým zdrojem příjmů Správy KRNAP. V roce 2005 se v autokempu ubytovalo 4 708 osob z 19 zemí, strávilo v něm 15 550 nocí. Celkové tržby činily v autokempu ve Špindlerově Mlýně 3 339 511,- Kč.

země	počet osob	počet nocí			
Anglie	15	45	Německo	1 614	6 175
Austrálie	1	2	Nizozemí	769	3 465
Belgie	35	133	Nový Zéland	2	12
Kanada	1	2	Polsko	266	667
Česká republika	1 806	4 576	Rakousko	10	20
Dánsko	82	268	Slovensko	12	14
Francie	27	60	Španělsko	2	8
Itálie	10	14	Švédsko	14	16
Litva	26	45	Švýcarsko	6	8
Maďarsko	10	20	Celkem	4 708	15 550

Služba terenowa jest punkterm stycznym pomiędzy Dyrekcją KRNAP, miejscową ludnością i gośćmi. Jest wizytówką Dyrekcji KRNAP. W ramach pracy z gośćmi buduje i utrzymuje w dobrym stanie rozległą sieć wyposażenia terenowego z terenowymi punktami informacyjnymi, trasami edukacyjnymi i spacerowymi włącznie. Przygotowuje dużo wykładów lub zabezpiecza przez cały rok działalność całorocznych terenowych punktów informacyjnych. A ponieważ Karkonosze są co roku narażone na ogromne naciski kilku milionów gości, strażnicy służby terenowej zabezpieczają różnymi sposobami przestrzeganie przepisów prawnych na obszarze KRNAP.

Field service is a connecting link between KRNAP Administration, local citizens and visiting public. It is KRNAP Administration's public face. As part of their work with visitors, they create and maintain a vast network of outdoor facilities including information centres, educational and sightseeing trails, they prepare a large number of lectures and operate information centers that are out in the park and open year-round. Due to the fact that each year the Krkonoše Mountains feel the great pressure of millions of visitors, field guards ensure in various ways that legal norms are met and abided by in the KRNAP territory.

Der Außendienst ist Schnittpunkt zwischen der KRNAP-Verwaltung, den ansässigen Einwohnern und der Besucheröffentlichkeit. Sie ist sozusagen die Visitenkarte des KRNAP. Im Rahmen seiner Arbeit mit der Öffentlichkeit – den Besuchern – baut und unterhält er ein ausgedehntes Netz von Terrainanlagen, einschließlich Informationszentren, Lehrpfaden und Spazierwegen, er bereitet eine ganze Reihe von Vorträgen vor oder betreibt ganzjährig geöffnete Informationszentren. Da das Riesengebirge Jahr für Jahr einem enormen Ansturm von Millionen Besuchern ausgesetzt ist, sorgen die Wächter des KRNAP-Außendienstes auf verschiedene Weise für die Einhaltung rechtlicher Normen auf dem Gebiet des KRNAP.

9. EKOLOGICKÁ VÝCHOVA A PRÁCE S VEŘEJNOSTÍ

Edukacja ekologiczna i kontakty z publicznością Environmental Education and Public Relations Umwelterziehung und Kontakt mit der Öffentlichkeit

Z činnosti oddělení ekologické výchovy

Z pracy wydziału edukacji ekologicznej

Activities of the Environmental Education Department

Aus der Tätigkeit der Abteilung für Umwelterziehung

Iva Háková, Daniel Bílek, Kamila Nývltová

Stanice Mladých ochránců přírody

- pravidelně se schází a pracuje přírodovědný oddíl Junioři KRNAP (15 členů), zapojili se i do akce Zimní kroužkování ptactva u krmítek
- v květnu proběhla exkurse do CHKO Český kras
- koordinační a metodická činnost pro šest přírodovědných oddílů v regionu Krkonoš

Akce pro veřejnost (děti, mládež a dospělí)

- Den Země 22. 4. – naučné a poznávací aktivity o životním prostředí a ochraně přírody ve vrchlabském zámeckém parku (simulace ropné havárie a její likvidace, pastva ovcí na území Krkonošského národního parku s živou ukázkou, výroba pišťalek, prezentace firmy EMBA Paseky nad Jizerou, ryby národního parku s živými ukázkami, atd.), 958 návštěvníků
- v týdnu 25. – 29. 4. proběhly tři brigády dětí (2 ZŠ a 1 SŠ), podílely se na managementu horských luk
- Napříč Vrchlabím – dobrodružná historicko-přírodovědná hra, 57 dětí (tj. 19 týmů)
- Louka plná dětí – zábavné dopoledne určené pro mateřské školy a mladší ZŠ
- Jedná se o hry zaměřené na vnímání přírody, šikovnost a rozvíjení týmové spolupráce, účast 278 dětí
- Tma přede mnou – 2. ročník smyslové výstavy pro nevidomé, 19. – 30. 9., účastníci jsou sami zapojeni do výstavy hrou, 508 lidí
- Sběr odpadků na jaře = 5 ZŠ z Krkonoš, děti sbíraly odpadky na nejvíce navštěvovaných trasách Krkonoš
- Sběr odpadků na podzim = víkendová akce určená pro skautskou veřejnost, během víkendu byla vysbírána řada turistických tras v okolí Špindlerova Mlýna, 80 lidí
- Přednášky a doprovody

Zimní kroužkování ptactva
Zimowe obrączkowanie ptaków
Winter bird tagging.
Winterberingung von Vögeln

Smyslové výstavy pro nevidomé
 Tma přede mnou
Ekspozycje dotykowe dla
niewidomych „Ciemność przede mną”
Sensory exhibition for the blind
"Darkness before Me".
Sinnesausstellungen für Blinde: Das
Dunkel vor mir

Přehled přednášek a doprovodů 2005

	přednášky	počet osob	exkurse	počet osob
Úsek ředitele	6	450	9	170
TES Šp. Mlýn	151	2 420	20	450
TES Pec p. Sn.	81	2 721	6	115
TES Harrachov	118	1 912	26	420
IS Rokytnice	21	551	--	--
OEV	44	1 112	29	580
OP	19	565	26	578
ÚLH	4	192	18	485
Rýchorská b.	120	2 230	120	2 100
CELKEM	564	12 153	254	4 898

Návštěvnost informačních středisek v roce 2005

	návštěvnost	propagační materiál	sruby průchod	sruby propagační materiál	přednášky na IS	počet osob
HIS Vrchlabí	16100	426.553,-				
IS Šp. Mlýn	14554	171.032,50,-	86648	290.170,-	76	1477
IS Pec p. Sn.	9064	80.472,50,-	30636	49.878,-	8	153
IS Harrachov	20741	176.848,5,-		204.842,-	96	1735
IS Obří důl	3712	69.932,-				
IS Rokytnice	3835	47.205,-			21	551
IS Temný Důl	16457	60.046,50,-				
IS Strážné	3010	107.270,-				
Celkem	87473	1.139.360		544.890	201	3916

Soutěže

- Botanická soutěž pro středoškoláky – 154 účastníků z 58 škol, 33 nejlepších se účastnilo soustředění v červnu na Rýchorské boudě.
- Mladý objektiv a příroda – zaměřená na fotografování přírody, účast 23 studentů – 110 fotografií. Ti nejlepší přijeli ve dnech 10. – 14. 10. na Rýchorskou boudu.
- Krkonoše očima dětí – výtvarná soutěž určená pro děti MŠ, ZŠ, SŠ, zájmové kroužky a speciální školy v ČR, účast 789 dětí.
- Kaštanák – 11. ročník soutěže o nejhezčí výrobek z podzimních přírodnin, účast 65 dětí.

Služby pro školy

- projekt Příroda pro nás proběhl na 9 MŠ formou 61 přednášek a každou doplňovala hra
- základní přednášky pro MŠ 6, 125 dětí
- přednášky pro ZŠ 30 pro 750 dětí (z toho 6 doplňovala putovní výstava o krkonošském národním parku), 210 dětí
- doprovody exkursí ZŠ 8, 230 dětí
- Program separování odpadků – tento projekt začal v roce 1996. Zpočátku bylo do něho zapojeno 15 škol. To bylo ještě v dobách, kdy v našem regionu začínalo třídění odpadů i na úrovni měst a obcí. Proto děti nosily vyříděné odpady z domova, vylosovaní sběrači byli půlročně odměňováni a tím i částečně motivováni k další činnosti. Ve svozu těchto separovaných odpadů se postupně vystřídal Správa Krkonošského národního parku, Odpady Nová Paka a Havex Vrchlabí. V současnosti sváží odpady Správa Krkonošského národního parku ze dvou mateřských škol a tří základních škol s tím, že se jedná již pouze o nápojové kartony. Ke zmenšení počtu zapojených škol došlo tím, že děti již mají možnost v drtivé většině obcí a měst regionu třídít „domácí“ odpad do kontejnerů, a proto se v současnosti rozvinul systém třídění odpadů vyprodukovaných pouze v areálu škol. Některé školy mají označené koše po chodbách, vytipovaní žáci, resp. studenti se starají o jejich vyprazdňování do velkých pytlů, které Správa Krkonošského národního parku v pravidelných intervalech odváží k dalšímu zpracování. V každém případě se domníváme, že celkově tato akce splnila svůj účel nejen obrovským množstvím nasbíraných surovin, ale i určitým nastartováním separačních systémů v daných městech a obcích (Vrchlabí, Dolní a Horní Branná, Lánov, Jilemnice, Rudník). V neposlední řadě se mnohá dívka naučila třídít a uvědomila si, proč se toto vůbec děje. K tomu sloužily i dvě výstavy o třídění a recyklaci, z nich jedna byla provázena i hodinovým výukovým programem.
- projekt Školní ekologické zahrady pokračuje, děti pěstují asi 50 druhů rostlin, zapojeno je 12 ZŠ v regionu
- Andromeda – zpravodaj pro mladé ochránce přírody, učitele, děti a jejich vedoucí, který vychází jednou ročně a je do škol distribuován zdarma v počtu 200 kusů, přinesl v tomto roce, jako vždy na recyklovaném papíře, článek o současnosti a budoucnosti velkých šelem v České republice, informace o seminářích, videotéce Správy Krkonošského národního parku, o projektovém vyučování Správy na školách, o stálých informačních střediscích Správy, různé inspirující aktivity a hry pro děti, tradiční Krkonošský přírodovědný test s cenami, článek o PVC a jeho rizicích, o telemetrii a bioindikačních vlastnostech hub. V současnosti je tento ročník již rozebrán.
- Projektové vyučování – Ptáci kolem nás – název dvoudenního vyučovacího bloku. Jeden den se odehrává ve škole, kde děti vyslechnou ornitologickou přednášku,

vyplňují různé tematické pracovní listy a hrají hry s poslechem zpěvu ptáků, zakončen je výrobou ptačích budek a jejich vyvěšováním v okolí školy. Druhý vrchlabský den absolvují děti ornitologickou procházku s poslechem a ukázkou ptactva. Ten je zakončen ornitologickými odchty s kroužkováním. V dubnu a květnu se zúčastnily děti tří základních škol, celkem cca 85 dětí.

Letní akce pro děti, mládež a dospělé (proběhly na Rýchorách)

- Letní tábor mladých ochránců přírody – 27. 7. – 5. 8. soustředil 31 dětí z ČR. Hlavním programem byly botanické a zoologické exkurse, hry, soutěže, pozorování a odchty ptáků pod vedením ornitologa.
- Letní brigáda studentů – 3. – 13. 7. přijelo 38 studentů z ČR. Pracovali v zóně I. a zapojili se tak do praktické ochrany přírody (sekání a uklízení luk, úprava po vyřezávání stromů v lese).
- Letní seminář pro učitele a jejich rodiny – 8. – 13. 8. na Rýchory přijelo 27 účastníků z ČR a seznamovali se s přírodou Krkonoš. Z praxe vyplývá, že řada z nich již navštěvuje Rýchory během roku se svojí školou.
- Jazykový kurz angličtiny proběhl ve dnech 28. 11. – 2. 12. a byl určený pro pracovníky Státní ochrany přírody ČR, přijelo 32 lidí, hlavní náplní je odborné názvosloví v ochraně přírody.

Spolupráce:

- spolupráce se školami v regionu Krkonoš, distribuce metodických materiálů k ochraně přírody
- podíl na tvorbě naučné stezky ve Vrchlabí (městský park), spolupráce s DDM Pelíšek Vrchlabí
- podíl při tvorbě naučné stezky v Hostinném, spolupráce se Střediskem skautů Hostinné

Wydział wychowania ekologicznego zajmuje się głównie pracą z dziećmi i młodzieżą w regionie i na terenie całego kraju, współpracą międzynarodową i działaniami nastawionymi na ludność miejscową. W ramach swej działalności organizuje liczne akcje. Do najważniejszych akcji zrealizowanych w zeszłym roku należą: obchody Dnia Ziemi, organizacja wystawy Ciemność przede mną , czyli dotknijmy się Karkonosza oraz przygotowują szereg konkursów z tematyką ekologiczną.

Environmental Education Department instructs children and youth from this region as well as from the rest of the country. It also dedicates itself to international collaboration and works with local citizens and the public. It organizes many events. Among the most important events organized last year belongs celebration of Earth Day, an exhibition called Darkness Before Me or Let Us Touch the Krkonoše Mountains, organization of several competitions with an environment related topic.

Der Bereich für Umwelterziehung widmet sich der Erziehung von Kindern und Jugendlichen aus der Region und der ganzen Tschechischen Republik, aber auch der internationalen Zusammenarbeit und der Umwelterziehung der hier wohnenden Menschen und breiten Öffentlichkeit. Im Rahmen ihrer Tätigkeiten realisiert er viele Veranstaltungen. Zu den wichtigsten vom vergangenen Jahr gehörten zum Beispiel die Feiern zum Tag der Erde, die Organisation der Ausstellung „Das Dunkel vor mir oder Berührung mit dem Riesengebirge“ und die Organisation einer Reihe von Wettbewerben mit Umweltthematik.

Krkonošské středisko ekologické výchovy Rýchorská bouda

Karkonoski ośrodek edukacji ekologicznej Rychorská bouda

The Krkonoše Mountains Environmental Education Centre at Rýchorská Chalet

Riesengebirge-Umwelterziehungszentrum in der Rýchorská bouda

Helena Leblochová

Krkonošské středisko ekologické výchovy Rýchorská bouda se nachází v nejvýchodnější části Krkonoš, v I. zóně KRNAP. Zabezpečuje environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu dětí, mládeže i dospělých. Při tom využívá okolního přírodního prostředí a snaží se utvářet vztah k přírodě prostřednictvím smyslového vnímání a praktického poznávání.

Nejčastějšími účastníky akcí jsou děti základních a středních škol z různých míst ČR. Navštěvují nás také zvláštní školy a mateřské školy.

Pořádáme vzdělávací akce pro studenty vysokých škol, pro rodiny s dětmi. Uspořádali jsme seminář pro pracovníky, kteří se zabývají EVVO v ZOO a velkoplošných chráněných územích ČR.

Ve spolupráci s kolegy z KPN se uskutečnilo prázdninové putování dětí z Ekoklubu Rýchorák a mladých ochránců přírody z KPN Krkonoše–Karkonosze, Jizerské hory–Góry Izerskie.

Při KSEV pracují Ekoklub Rýchorák a Klub instruktorů, které sdružují děti a mládež s hlubším zájmem o poznávání přírody. Pro děti z těchto klubů pořádáme poznávací výpravy do jiných NP a CHKO. Během roku se tyto kluby několikrát setkávají na Rýchorské boudě. V rámci některých setkání ekoklubů se již pravidelně uskutečnil Den otevřených dveří. Novinkou bylo předvánoční setkání přírodovědných kroužků, které se setkalo s velkým zájmem dětí.

Krkonošské středisko ekologické výchovy
Rýchorská bouda
*Karkonoski Ośrodek Edukacji Ekologicznej
Rýchorská bouda*
*The Giant Mountains' Environmental
Education Centre at Rýchorská bouda.*
*Riesengebirge-Umwelterziehungszentrum in
der Rehornbaude/Rýchorská bouda*

V průběhu všech školních prázdnin pořádáme tábory pro děti se zájmem o přírodu.

Organizujeme oslavy Dne Země a Evropského dne parků. KSEV Rýchorská bouda uspořádalo akci s názvem Šance pro mladé přírodovědce, zaměřenou na děti z krkonošských a podkrkonošských škol.

V KSEV Rýchorská bouda se i letos uskutečnily akce s dlouholetou tradicí: Letní škola mladých ochránců přírody, botanický kurz pro středoškoláky a fotokurz pro mladé a začínající fotografy.

Uspořádali jsme fotoworkshop pro fotografy a kurz pletení ze slámy, v létě brigádu pro české a polské studenty na pomoc ochraně přírody. Na konci roku se uskutečnil jazykový kurz angličtiny pro pracovníky CHÚ. Aktivně jsme se zúčastnili Dne řemesel v Žaclěři.

Někteří lidé přijíždějí se svými rodinami za rekreaci, odpočinout si v krásné přírodě Krkonoš, přitom rádi využijí doplňkového programu zaměřeného na utváření vztahu k přírodě.

V průběhu uplynulého roku se uskutečnilo cca 120 odborných přednášek a stejný počet exkursí v KRNAP s doprovodem.

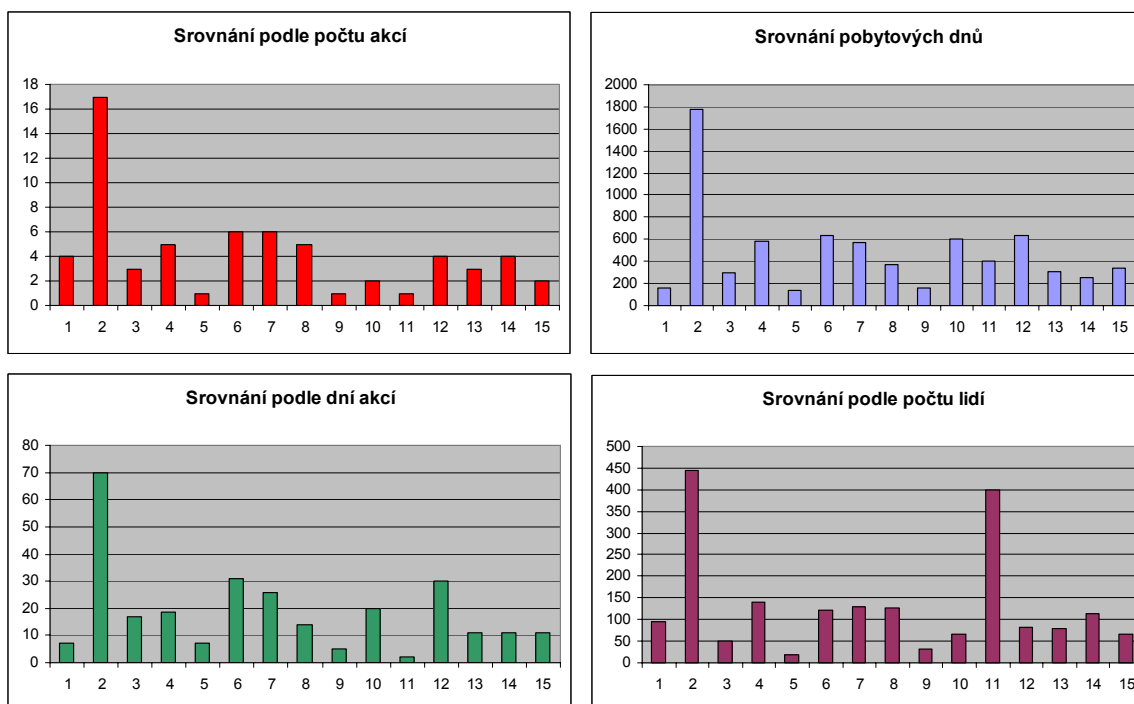
Tabulka využití KSEV Rýchorská bouda dle skupin klientů

	Počet akcí	Dny akcí	Počet lidí	Pobyt. dny
Mateřské školy	4	7	94	160
Základní školy	17	70	445	1775
Zvláštní školy	3	17	50	292
Střední školy a gymnázia	5	18,5	139	585
Vysoké školy	1	7	19	133
Rodiny s dětmi	6	31	123	635
Ekoklub Rýchorák a Klub instruktorů	6	26	129	568
Odborné semináře a akce pro učitele	5	14	128	374
Jazykové kurzy	1	5	32	160
Brigády	2	20	65	608
DZ + EDP	1	2	400	400
Tábory	4	30	83	633
Bioděti (PřPr. a zookurz)	3	11	80	308
Ostatní	4	11	114	259
Rekreace	2	11	65	341
Suma	64	280,5	1966	7231

Graf zastoupení jednotlivých skupin klientů dle počtu akcí a pobytových dní

Legenda:

1. mateřské školy
2. základní školy
3. zvláštní školy
4. střední školy a gymnázia
5. vysoké školy
6. rodiny s dětmi
7. Ekoklub Rýchorák a Klub instruktorů
8. odborné semináře a akce pro učitele
9. jazykové kurzy
10. brigády
11. Den Země, Evropský den parků
12. tábory
13. Bioděti (Šance pro mladé přírodovědce a zookurz)
14. ostatní
15. rekreace

Karkonoskie centrum edukacji ekologicznej – Rýchorská bouda zajmuje się wychowywaniem prośrodowiskowym, kształceniem i oświatą dzieci, młodzieży i dorosłych. Najczęstszymi uczestnikami akcji są dzieci z przedszkoli, ze szkół podstawowych, średnich oraz ze szkół specjalnych. Centrum organizuje również kursy dla studentów szkół wyższych, dla rodzin z dziećmi jak również seminaria dla nauczycieli. Współpracuje z kolegami z Karkonoskiego Parku Narodowego.

The Krkonoše Mountains Environmental Education Centre at Rýchorská Chalet secures environmental education and instruction of children, youth as well as adults. Children from kindergarten, elementary schools and secondary schools along with special schools most often participate in the events. It further organizes events for college students, for families with children and seminars for teachers. The department collaborates with colleagues from Karkonoski Park Narodowy.

Das Zentrum für Umwelterziehung in der Rýchorská bouda stellt die Umwelterziehung, -bildung und -aufklärung für Kinder, Jugendliche und Erwachsene sicher. Häufigste Teilnehmer dieser Veranstaltungen sind Kinder aus Kindergärten, Grundschulen, Fach- und Sonderschulen. Es veranstaltet Bildungsaktionen für Hochschulstudenten, für Familien mit Kindern und Seminare für Lehrer. Dabei arbeitet es mit ihren Kollegen vom polnischen Nationalpark Karkonoski Park Narodowy zusammen.

Evropská noc pro netopýry

Europejska noc na rzecz nietoperzy

European Bat Night

Europäische Nacht für Fledermäuse

Jiří Flousek

Podobně jako je pro přátele ptáků po celé Evropě pořádáno již tradiční Vítání ptačího zpěvu, existuje od roku 1997 tzv. Evropská noc pro netopýry, seznamující laické zájemce se životem těchto zajímavých a tajuplných savců. V Krkonoších byla poprvé připravena Správou KRNAP v noci ze 3. na 4. září 2005 v areálu zámeckého parku ve Vrchlabí. Zhruba 50 účastníků (většinou rodičů s dětmi) mělo možnost zhlédnout přednášku o netopýrech Krkonoš a krátký film z jejich života, prakticky se seznámit se způsoby odchyty a kroužkování netopýrů a prohlédnout si živé zástupce celkem 8 druhů.

Evropská noc pro netopýry seznamuje laiky se životem netopýrů
Europejska noc dla nietoperzy zapoznaje publiczność laicką z życiem nietoperzy
"European Bat Night" introduces public to the life of bats.
Die Europäische Nacht für Fledermäuse macht Laien mit dem Leben der Fledermäuse bekannt.

Podobnie jak dla przyjaciół ptaków w całej Europie organizuje się tradycyjne Witanie ptasiego śpiewu tak samo istnieje od roku 1997 tradycja tzw. Europejskiej nocy dla nietoperzy zapoznawająca zainteresowanych laików z życiem tych ciekawych i tajemniczych ssaków.

The same way bird lovers all across Europe traditionally organize "Welcome Singing Birds", as of 1997 the so-called European Bat Night exists. It introduces the public with the life of these interesting and mysterious mammals.

Ähnlich, wie der Freunde der Vogelwelt alljährlich das Fest „Begrüßung des Vogelgesangs“ veranstalten, gibt es schon seit 1997 die sog. Europäische Fledermausnacht, die Laien-Interessenten mit dem Leben dieser interessanten und geheimnisvollen Säugetiere bekannt macht.

Evropský den koupání v řekách

Europejski dzień kąpienia w rzekach

European Day of Swimming in Rivers

Europäischer Flussbadetag

Radek Drahný

Evropský den koupání v řekách navazuje na úspěšný Koupací den na Labi. Ten se opakovaně pořádá v různých městech ležících na břehu řeky Labe. Právě Labe je vhodným příkladem pozitivního vývoje. Během pouhých 12 let se z nejméně znečištěné řeky v Evropě stala řekou, ve které se dá koupat.

Evropský den koupání v řekách přivádí lidi zpět k jejich řekám

Europejski dzień kąpieli w rzekach przyciąga ludzi z powrotem ku rzekom

"European Swimming In Rivers Day" brings people back to their rivers.

Der Europäische Flussbadetag bringt die Menschen an die Flussufer zurück.

17. července 2005 ve 14.00 hodin středoevropského času prakticky po celé Evropě tisíce Evropanů oslavovaly svoje řeky a na mnoha místech společně skočili do jejich vln, aby předvedli svou sounáležitost s řekami a podpořili úsilí o zlepšení kvality vod. Heslo „Za čistší a zdravější řeky“ bylo mottem mnoha sportovních, společenských a mediálních akcí. V našem regionu se oslavy konaly ve Špindlerově Mlýně, kde jejich organizátorem bylo Turistické informační centrum města Špindlerův Mlýn ve spolupráci se Správou KRNP.

V České republice bylo hlavním organizátorem celé kampaně sdružení Arnika. Jejich „Zpravodaj Evropského dne koupání v řekách“ o celém projektu říká: „Evropský den koupání v řekách je desetiletá kampaň, jejímž cílem je sledovat naplňování tohoto evropského plánu a přivést lidi zpět k jejich řekám. K tomu, aby lidé znovu začali považovat řeky za své a přijali zodpovědnost za jejich ochranu a péči o ně, je nutné, aby řeky opět začaly být považovány za důležitý prvek dotvářející městské prostředí a aby byl obnoven přírodní charakter jejich toku ve volné krajině. Co lidé znají a mají rádi, to budou chránit!“

Europejski dzień kąpienia w rzekach ma swą genezę w akcji cieszącej się dużym powodzeniem Kąpielowy dzień w Łabie. Jest to kampań oświatowa mająca za cel przyprawadzić ludzi z powrotem ku ich rzekom. W Czechach głównym organizatorem akcji jest stowarzyszenie Arnika.

The European Swimming in Rivers Day follows-up on Swimming in Elbe Day. It serves as an enlightening campaign that should bring people back to their rivers. The chief organizer of this event in the Czech Republic is Arnika Association.

Der europäische Flussbadetag knüpft an den erfolgreichen Elbbadetag an. Dabei geht es um eine Aufklärungskampagne, deren Ziel es ist, die Menschen an ihre Flüsse zurück zu bringen. In der Tschechischen Republik ist der Verband Arnika Hauptorganisator der ganzen Kampagne.

Publikační a propagační činnost

Praca publikacyjna i propagacyjna

Publishing and PR Activities

Publikations- und Werbetätigkeit

Michal Šír

- **Kalendář akcí Správy KRNAP** – přehled výstav, soutěží, vycházek, přednášek, her, atd. pro rok 2005. Součástí je nabídka stálých výstav Krkonošských muzeí a ostatních služeb poskytovaných Správou KRNAP široké veřejnosti (leták formátu A3, náklad 1000 kusů; zdarma)
  - **„Andromeda 2005“** – XI. ročník zpravodaje pro mladé ochránce přírody, učitele, děti a jejich vedoucí (ve spolupráci s oddělením ekologické výchovy; 24 stran formátu A4, náklad 200 kusů; neprodejné)
  - **Diář na školní rok 2005/2006** (vydáno ve spolupráci s oddělením ekologické výchovy pro děti základních škol; 72 stran formátu A6; náklad 7 350 kusů; neprodejné)
  - propagační leták **„Lesnická a myslivecká expozice Šindelka“** (formát A4; náklad 10 000 kusů; česky + anglicky + německy; zdarma)
  - propagační leták **„Ekologická expozice Kámen a život“** (2., upravené vydání; formát A4; náklad 10 000 kusů; česky + anglicky + německy; zdarma)
  - informační leták **„Pastva ovcí v Krkonoších“** (1. vydání; formát A4; náklad 5 200 kusů; zdarma)
  - brožura **„Květy Krkonoš“** (dotisk české verze; prodejné)
  - **sáčky na pohlednice** s potiskem (rozměr 160 x 230 mm; náklad 100 000 kusů)
  - **papírové tašky** s potiskem (rozměr 260 x 350 mm; náklad 10 000 kusů)
  - doplnění sady **turistických razítek** pro zařízení Správy a dřevěných **turistických známek**
  - podrobné **průvodce** „do ruky“ v angličtině a němčině pro lesnickou a mysliveckou expozici „Šindelka“
  - pravidelná stránka o Krkonoších, KRNAP a ochraně přírody do Měsíčníku kultury a volného času
  - tři **výstavní panely**: „Zvěř v KRNAP“, „Přikrmování zvěře v KRNAP“ a „Přezimovací obůrky v KRNAP“ (rozměry 100 x 140 cm)
  - sedm **výstavních panelů** s tematikou Krkonoš a KRNAP pro trvalé umístění v SLŠ v Trutnově“ (rozměry 70 x 100 cm)
  - **podklady pro pracoviště dřevovýroby**: panoramatické pohledy z Friesových Bud, z Biskupské vyhlídky ve Špindlerově Mlýně a z úbočí Liščí hory; informační panel na Krakonošovu snídani včetně vybavení letního srubu
  - návrh **poutačů** k hlavním vjezdům do národního parku
  - **propagace sedmnácti výstav** Krkonošského muzea ve Vrchlabí, v Jilemnici a v Pasekách nad Jizerou (pozvánky, plakáty a inzerce v regionálním tisku) a šesti dalších akcí
  - spolupráce s oddělením ekologické výchovy při některých akcích (např. Den Země, akce pro děti MŠ „Louka plná dětí“, fotografická a výtvarná soutěž, dobrodružná hra pro děti „Napříč Vrchlabím“, grafické řešení metodických materiálů atd.)
  - plnění průběžných požadavků všech oddělení a odborů Správy
- V rámci projektu „Propagace Správy KRNAP“, spolufinancovaného Evropskou unií z fondu ERDF, v programu INTERREG IIIA Česká republika – Polská republika, byly vydány následující tiskoviny:
- brožura **„Sněžka – ostrov Arktidy uprostřed Evropy“** (2., nezměněné vydání; 12 stran formátu 100 x 210 mm, 27 barevných obrázků; náklad 10 000 kusů; česky, polsky; zdarma)
  - leták **„Návštěvní řád Krkonošského národního parku“** (1. vydání; formát 400 x 210 mm; náklad 20 000 kusů; česky + polsky; zdarma)
  - leták **„Co jsou to zóny v KRNAP?“** (1. vydání; formát 400 x 210 mm; náklad 10 000 kusů; polsky; zdarma)
  - leták **„Turistické hraniční přechody“** (1. vydání; formát A4; náklad 20 000 kusů; česky + polsky; zdarma)

10. KRKONOŠSKÉ MUZEUM

Muzeum Karkonoskie

The Giant Mountains' Museum

Riesengebirgsmuseum

Jana Sojková

Expozice

Ekspozycje

Exposition

Expositionen

Expozice Kámen a život ve Vrchlabí se v r. 2005 dočkala jen několika drobných technických vylepšení, výměny žárovek za úsporné v přízemních místnostech expozice a nutné renovace terárií. K plánovaným změnám ve stálé expozici HIS v čp. 224 zatím nedošlo – jejich uskutečnění bude záviset na dostupnosti investičních prostředků v následujících letech.

V Jilemnici byla zahájena rekonstrukce přízemních místností barokního objektu čp.1 (bývalé úřednické budovy v zámeckém areálu), jež v budoucnu umožní rozšíření výstavní činnosti i prodeje suvenýrů.

Největších změn v expozicích se dočkal Památník zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou. V první polovině roku byla dokončena úprava přístavby objektu a nově vzniklá výstavní místnost byla vybavena šlapacím dřevoobráběcím soustruhem a souborem nářadí z konce 19. stol., získaným v r. 1986 do sbírek Památníku ze soustružnické dílny rodiny Nosků ve Sklenařicích. Návštěvníkům tak budou moci průvodkyně názorně předvádět kromě tkalcování další z typických místních výrob. Během listopadu prošla zásadní přeměnou převážná část stálé expozice. Nová koncepce zpracovává velké množství informací a materiálu o Pasekách n. J., které během času nashromáždila pracovnice Památníku A. Bariaková z archivů a od místních pamětníků, a předkládá je v logičtější sledu. Vlastivědě Pasek, jejich kulturnímu a spolkovému životu i historii řemesel, místní drobné výroby a podnikání je věnováno přízemí muzejní budovy. Prostor v patře je zaměřen na osobnost písmáka Věnceslava Metelky, v souvislosti s jeho aktivitami též na dějiny pasecké školy a divadla, a na Raisův román Zapadlí vlastenci. Obnova a nutná doplnění přílehlé expozice krkonošské houslařské školy přijdou na řadu koncem r. 2006.

V celém objektu byl v lednu nainstalován Agenturou FIDES zabezpečovací systém, stejný už slouží v KM Jilemnice od r. 2004. Od počátku roku funguje Památník i jako Informační středisko Správy KRNP, díky čemuž se mu dostalo i počítačového vybavení včetně připojení na Internet. Nainstalovaný program na zpracování sbírek umožní i tady digitální evidenci sbírkového fondu.

Výstavy

Wystawy

Exhibitions

Ausstellungen

Krkonošské muzeum Vrchlabí:

8. 2. – 3. 4. Jiří Bruník: fotografie /*k 75. narozeninám autora*/
11. 2. – 3. 3. Rotary Club /*k výročí 100 let založení hnutí Rotary International*/
11. 3. – 8. 5. Jan Maleček: Zvířata v ZOO /*foto ze ZOO Dvůr Králové nad Labem*/
12. 4. – 12. 6. Emil Schwantner: plastiky /*ze sbírek muzea*/
10. 5. – 19. 6. Miroslav Čivrný: Obrazy /*autorská výstava*/
14. 5. – 16. 6. Výtvarné práce žáků ZUŠ Vrchlabí /*pravidelná výstava výsledků práce v ZUŠ za školní rok; dernisáž výstavy spojena s koncertem žáků ZUŠ Vrchlabí*/
1. 6. – 31. 8. Krkonoše očima dětí /*stálá akce odd. ekologické výchovy Správy KRNAP*/
17. 6. – 4. 9. Řemeslnické léto /*rukodělná výroba dřevěných šperků, keramiky, dřevěných hraček, loutek, krajek, patchworku, bižuterie a šperků, perníku, figurek z kukuřičného šustí, pletení ošatek, malba na hedvábí*/
+ doprovodná výstava: Ladislav Šlechta: Drátované objekty /*autorská výstava*/
28. 6. – 18. 9. Z muzejního depozitáře – přírůstky do sbírek KM Vrchlabí v letech 2000–2004 /*hlavní výstava roku v obou výstavních místnostech kláštera – výběr z muzejních akvizic za posledních 5 let*/
12. 9. – 6. 11. Vrchlabští skauti /*k 60. výročí založení skautské organizace ve Vrchlabí*/
27. 9. – 11. 12. Podivuhodný svět pavouků /*zoologická výstava*/
4. 10. – 13. 11. Komu se nelení VI. /*práce známých i neznámých lidových tvůrců z Vrchlabska*/
22. 11. – 31. 1. Zdenka Gelnarová: Malba na hedvábí /*autorská výstava*/
20. 12. – 22. 1. Vendula Ničová: Obrazy /*z tvorby mladé výtvarnice*/
15. 11. – 8. 1. Vánoční výstava /*ukázky rukodělných výrob vánočních předmětů*/

Krkonošské muzeum Jilemnice:

18. 3. – 1. 5. Jindřich Hegr: Krajina mého dětství /*obrazy – autorská výstava*/
6. 5. – 22. 6. Libuše a Jaromír Knotkovi – návrhy na poštovní známky
28. 6. – 2. 10. Poďte s námi do cukrárny /*výstava ze sbírek muzea*/
7. 10. – 26. 11. Krakonoš v literatuře /*grantový program k překladům pohádek Marie Kubátové do polštiny*/
2. 12. – 28. 2. Zvony, zvonky a rolničky /*výstava ze sbírek muzea*/

Krkonošské muzeum – Památník zapadlých vlastenců Paseky nad Jizerou:

21. 5. 05 – 21. 5. 06 Z truhliček paseckých babiček /*výstava ze sbírek muzea*/
21. 5. 05 – 21. 5. 06 Paseky nad Jizerou na starých pohlednicích /*výstava ze sbírek muzea*/

Výstavy v zahraničí:

25. 1. – 24. 2. Fritz Hartmann, malíř Krkonoš – v Českém centru v Drážďanech /*akce KM Vrchlabí*/
1. 6. – 31. 8. Krakonoš v literatuře (Duch Gór w literaturze) – ve Szklarské Porębě /*akce KM Jilemnice ve spolupráci s Krkonošským muzeem v Jelení Hoře*/

prosinec 05/leden 06 zápůjčka krkonošských betlémů na vánoční výstavy v českých centrech v Římě, Teseru a Florencii /akce KM Vrchlabí + KM Jilemnice/

Příprava nové expozice v Památníku zapadlých vlastenců v Pasekách n. Jizerou
Prace przygotowane do nowej ekspozycji „Pomnik zapoznanych patriotów” w Pasekach nad Izerą
Preparations carried out for the new exposition presented in the Monument to Forgotten Patriots in Paseky nad Jizerou.
Vorbereitung der neuen Ausstellung „Gedenkstätte verschollener Patrioten“ in Paseky n. Jizerou

Z výstavy Zvony, zvonky a rolničky v jilemnickém zámku
Z wystawy „Dzwony, dzwonki i dzwoneczki w zamku jilemnickim
Taken at an exhibition called "Large Bells, Small Bells and Jingle-Bells" at the chateau in Jilemnice.
Aus der Ausstellung Glocken, Glöckchen und Schellen

Jiné kulturní akce

Inne akcje kulturalne

Other Cultural Events

Sonstige kulturelle Veranstaltungen

Úspěch premiéry dvou počinů KM Vrchlabí slibuje vznik nové každoroční tradice:

Noc v klášteře se konala 27. 5. od 20.00 do půlnoci v budově augustiniánského klášteřa a klášterního kostela /v rámci Festivalu muzejních nocí 2005 pořádaném Asociací muzeí a galerií České republiky s podporou Ministerstva kultury ČR, jehož účelem je podpořit zábavnou formou zájem veřejnosti o muzea/. Téměř 200 návštěvníků mělo možnost seznámit se s historií obou objektů za asistence pracovníků muzea přestrojených za řádové bratry augustiniány, poslechnout si varhanní koncert a koncert barokního Tria Piacente, zúčastnit se zábavného rychlokvízu.

Součástí akce Noc v klášteře byla i přednáška o historii města Vrchlabí
Prelekcja o historii miasta Vrchlabí była jedną z ofert programowych akcji Noc w klasztorze
A lecture given on the history of Vrchlabí as part of "Monastery Night".
Bestandteil der Veranstaltung Nacht im Kloster war auch ein Vortrag über die Geschichte von Hohenelbe/Vrchlabí.

Ukázak pletení ošatek na Řemeslnickém létu
Pokaz splatania plecionek na akcji Rzemieślnicze lato
Demonstration of the way straw baskets are made was part of our "Craft Summer".
Flechten von Brotkörben auf dem Gewerbemarkt

Ve vánočním týdnu 26. – 30. 12. probíhala v expozici Kámen a život akce Vánoce v klášteře, spojená s prohlídkou kláštera, kostela a kostelních jesliček a doprovázená českým, případně německým výkladem a soutěží pro celou rodinu, testující znalost krkonošské přírody. Součástí byl i speciální dětský program pro nejmenší. Vánočních akcí se zúčastnilo 796 návštěvníků.

V rámci Řemeslnického léta byl uspořádán pro zájemce kurz dřevořezby.

Z akcí jilemnického muzea nutno zmínit:

Křest poštovní známky s tematikou chráněné krkonošské přírody spojený s příležitostným poštovním razítkem, jenž se setkal s velkým zájmem filatelistů i milovníků umění.

Podíl na Krakonošových podvečerech, pořádaných v Jilemnici v týdnu od 11. do 17. 7. – pracovníci muzea připravili rozšířené prohlídky s návštěvou kostela sv. Vavřince, Zvědavé uličky a hrobky hrabat Harrachů v Horní Branné, noční prohlídky, vystoupení šermířů (skupina REGO), operní koncert Pocta Janu hraběti Harrachovi a vyprávění Slávky Hubačkové nazvané „Přijďte pobejt“.

26. 11. byla v KM Jilemnice pokřtěna v pořadí 70. kniha M. Kubátové „Krkonošův rok“, na jejíž přípravě se muzeum podílelo. Dále pak byly uspořádány koncerty – 19. 5. „Pocta J. Werichovi“ a 24. 9. koncert barokní hudby.

Práce se sbírkami

Praca ze zbiorami

Working with Our Collections

Arbeit mit Sammlungen

Evidence

Ke konci r. 2005 spravovalo KM Vrchlabí 30 603, KM Jilemnice 10 919 a KM Paseky 669 evidenčních čísel sbírkových předmětů. Roční přírůstek do sbírek činil v KM Vrchlabí 257 přírůstkových čísel, 6 kartonů archiválií a 45 svazků sbírkového fondu knihovny, v KM Jilemnice 219 a v Pasekách 89 přírůstkových čísel.

Na nákup předmětů, tentokrát převážně z oboru umění, historie a národopisu, vynaložila Správa KRNAP celkem 186 912,- Kč. KM ve Vrchlabí tak získalo např. sokolský kroj a součásti cvičebních úborů, soubor pohlednic, nejrůznější lidové a měšťanské textilie aj. Akvizice jilemnického muzea vzešly především z návštěvnicky velmi úspěšné výstavy Pojd'te s námi do cukrárny – vzácné cukrářské formy, nádobí, pomůcky, nástroje i stroje byly získány pro muzejní sbírky nejen koupí, ale z valné části také darem od místních občanů. Pro Památník zapadlých vlastenců se podařilo mj. zakoupit soubor náradí z dílny bývalého paseckého ševce.

O čilé spolupráci s jinými muzei a galeriemi svědčí frekvence zápůjček /celkem 971 položek/ a výpůjček /558 položek/ sbírkových předmětů k výstavním, konzervačním či badatelským účelům.

V rámci inventarizace byl zrevidován stav, uložení a evidence 5 443 ev. čísel sbírkových předmětů, z toho ve Vrchlabí 2 945, v Jilemnici 2 458 a v Pasekách 40 ev. čísel. Ve vrchlabské konzervátorské dílně bylo zkonzervováno nebo zrestaurováno 588 kusů předmětů, z toho 14 pro KM v Jilemnici a 48 pro výstavu a expozici v KM Paseky nad Jizerou. K externímu restaurování byl zadán prapor pěveckého spolku Branislav z r. 1864 ze sbírek KM Jilemnice.

Zoufalý nedostatek místa v depozitářích KM Vrchlabí byl alespoň zčásti dočasně vyřešen pro fond umění – místnost pro obrazy byla vybavena posuvnými závěsnými drátěnými stěnami, jež umožňují bezpečnější uložení většího počtu malířských děl než dosavadní regály.

V přeplněném provizorním depozitáři KM Vrchlabí v Tesko-pavilonu se přistoupilo k práci na přehlednějším a úspornějším uložení sbírek, i když i tam jsou už prostorové rezervy minimální a muzeum musí leckdy s lítostí odmítnout zajímavé nabídky rozměrnějších předmětů do muzejních sbírek.

Knihovna

Biblioteka

Library

Bibliothek

Do knihoven Krkonošských muzeí přibylo během r. 2005 celkem 537 svazků, z toho:

KM Vrchlabí	336 svazků,	z toho 45 svazků sbírkového fondu
KM Jilemnice	153 svazků	
KM Paseky	48 svazků	

V KM Vrchlabí bylo zapůjčeno 1 980 svazků, v KM Jilemnice 55 svazků, knihovna KM Paseky n. J. se zatím buduje a neslouží veřejnosti.

Na budování knižních fondů bylo v r. 2005 vydáno celkem 53 077,70 Kč.

Kulturně-výchovná, publikační a badatelská činnost Prace badawcze, kulturalno-wychowawcze i publikacyjne Cultural, Educational, Publishing and Research Activities Kulturerzieherische, Publikations- und Forschertätigkeit

Během roku uspořádali odborní pracovníci celkem 17 přednášek v oboru historie, archeologie a geobotaniky. Ve 352 případech vyhledali materiály a poskytli své odborné rady badatelům a studentům.

Kromě publikování v odborných a populárně naučných periodikách (Krkonosce, Opera Corcontica, městské zpravodaje, Sborník Muzea Podkrkonoší v Trutnově, Památky archeologické aj.) připravovala většina pracovníků muzea texty podle svého odborného zaměření pro chystanou publikaci nakladatelství Baset o Krkonoších. Mimoto byli odborní pracovníci Mgr. O. Hartmanová a Bc. J. Louda pověřeni redakcí společenskovední části publikace. B. Zázvorková a Bc. J. Louda připravili text a fotodokumenty z muzejních sbírek pro publikaci Zmizelé Vrchlabí, Dr. J. Luštinec text pro knihu Synové hor.

Vědeckovýzkumné činnosti muzejních přírodovědců je věnován prostor na jiném místě ročenky.

Přehled výsledků v oboru archeologie

Przegląd wyników w dziedzinie archeologii

Archeological Results Overview

Übersicht über die Ergebnisse auf archäologischem Gebiet

Terénní archeologické akce: celkem 90

I. záchranné archeologické výzkumy na stavbách:

- s pozitivním výsledkem: 9 akcí

- Arnultovice – při stavbě vodovodu v navážce nalezen fragment pískovcové sakrální plastiky.
- Černý Důl – při odvodňování kostela sv. Archanděla Michaela nalezeny lidské kosterní pozůstatky.
- Dolní Branná – při plynofikaci obce nalezena novověká keramika (včetně kamnových kachlů).
- Hostinné – při stavbě venkovní kanalizace v rámci rekonstrukce mateřské školy Zámeček porušeno mohutné pískovcové zdivo (zřejmě bývalé brusírny dřeva).
- Hostinné – v přízemí františkánského kláštera zdokumentován odvodňovací systém bývalých latrín (18. stol.) odkrytý statickou sondou.
- Jilemnice – při stavbě parkoviště u pivovaru odkryta studna (hl. 733 cm) vyzděná z pískovcových prefabrikátů, obsahující části dřevěné vodovodní pumpy.
- Jilemnice – při rekonstrukci č.p. 1 nalezen z kamene vyzděný kanálek směřující k č.p. 70.
- Vrchlabí – při stavbě kabelového vedení odkryto u čp. 272 v Krkonošské ulici zdivo zaniklého vodního náhonu (16. – 19. stol.).
- Vrchlabí – při stavbě přípojky dešťové kanalizace pro budovu děkanství odkryto zdivo zaniklého vodního náhonu (16. – 19. stol.).

- s negativním výsledkem: 79

II. vizuální průzkum, archeologický výzkum: 2 akce

- Bolkov – archeologický výzkum zaniklé novověké vápenky.
- Černý Důl – vizuální průzkum vojenského tábora (1778)

Při vykopávkách v Jilemnici byly nalezeny části dřevěné vodovodní pumpy

Podczas prac wykopaliskowych w Jilemnicy wydobyto fragmenty drewnianej pompy wodnej

Parts of a wooden water pump were found during excavation activities in Jilemnice

Bei Ausgrabungen in Jilemnice wurden Teile einer alten Holzwasserpumpe gefunden.

V Bolkově probíhá archeologický výzkum zaniklé novověké vápenky

W Bolkovie trwają badania archeologiczne zanikłej nowożytnej wapniarni

Archeological research of a previously destroyed limekiln is being carried out in Bolkov.

In Bolkov verlaufen archäologische Erkundungen eines verlassenen neuzeitlichen Kalkbruchs.

Návštěvnost muzeí Správy KRNAP v roce 2005

Liczba zwiedzających w muzeach Dyrekcji KRNAP w roku 2005

The Total Number of Visitors to Individual Expositions of the Krkonoše Mountains' Museums in 2005

Besucherzahlen in den von der KRNAP-Verwaltung betriebenen Museen im Jahre 2005

Vladimíra Vališková

	celkem	platicí	neplaticí	dospělí	děti	výpravy	školní	výpravy
HIS Vrchlabí	12339	10501	1838	6793	3708	57	1525	74
Kámen a život	18233	15124	3109	8278	6846	164	3897	95
KM Jilemnice	27207	20914	6293	8262	12652	240	5210	47
KM Paseky nad Jizerou	5502	4549	953	1901	2648	32	820	35
IS								

Rokytnice	511	446	65	112	334	10	275	
IS								
Obří důl	2058	2058		990	1068	23	581	
Šindelka Harrachov	6217	5659	558	2218	3441	50	1102	25
Celkem	72067	59251	12816	28554	30697	576	13410	276

Największymi zmianami w ekspozycji przeszedł Pomnik zapoznanych patriotów. W pierwszej połowie zeszłego roku dokończono dobudówkę obiektu a nowopowstała sala wystawowa została wyposażona w obrabiarkę drewna napędzaną pedałami i kompletem narzędzi z końca XIX wieku. Pracownicy fachowi z Vrchlabi i Jilemniczy zorganizowali szereg wykładów, spotkań i innych akcji kulturalno-oświatowych na tematy: historyczne, historyczno-artystyczne, etnograficzne, zoologiczne i geobotaniczne.

The Monument to Forgotten Patriots witnessed many changes in its exposition. In the first half of the year an addition to the building was finished and a treadle wood-machining lathe plus a collection of tools from the 19th century were installed into the newly created exhibition hall. Our experts from Vrchlabi and Jilemnice organized several lectures and talks and other cultural educational events for the public, which had history and art-history, ethnographic, zoological and geobotanical topics.

Die größten Veränderungen machte die Ausstellung „Mahnmal verschollener Patrioten“ durch. In der ersten Jahreshälfte wurde der Umbau des Objektenbaus vollendet und der neu entstandene Raum wurde mit einer fußbetriebenen Holzdrehmaschine und einer Sammlung von Werkzeugen aus dem 19. Jahrhundert ausgestattet. Fachkundige Mitarbeiter aus Vrchlabi und Jilemnice realisierten und initiierten eine ganze Reihe von Vorträgen, Gesprächsrunden, sowie kulturell-erzieherische Initiativen für die Öffentlichkeit zu historischen, kunsthistorischen, ethnographischen, zoologischen geobotanischen Themen.

11. ZAHRANIČNÍ, NÁRODNÍ A REGIONÁLNÍ AKTIVITY SPRÁVY KRNAP

**Zagraniczne, krajowe i regionalne dzialania dyrekcji KRNAP
International, National and Regional Activities of KRNAP
Administration**

**Internationale, Nationale und Regionale Aktivitäten der
KRNAP-verwaltung**

Vize Krkonoše 2050

Wizja Karkonosze 2050

The Krkonoše Mountains 2050 Vision

Vision Riesengebirge 2050

Jiří Flousek

Vstupní myšlenka vize Krkonoš byla prostá – předejít každodenním náročným diskusím o nových záměrech v krkonošském regionu dosažením shody všech významných místních subjektů (vč. polských) na budoucí podobě Krkonoš. Nalezení takovéto shody usnadní posuzování plánovaných aktivit (a usměrní již jejich vymýšlení a předkládání): od počátku bude jasné, zda k dohodnuté podobě našich hor směřují, či by nás naopak svedly nežádoucím směrem.

Rada KRNAP a krkonošský svazek měst a obcí proto v polovině roku 2004 sestavily devítičlennou pracovní skupinu se stručným zadáním – připravit představu, strukturu a obsah dokumentu, na kterém by se mohla shodnout většina obyvatel i návštěvníků Krkonoš, místní obce i Správy obou národních parků na české a polské straně hor.

Jak bude vize vypadat? Připravovaný dokument budou tvořit tři nedílné části: (1) Úvodní motto – výstižná a přitažlivá charakteristika celé vize, (2) Vlastní vize – stručný a čtivý text, popisující cestu k podobě našich hor v příštích letech (jakási „krkonošská ústava“) a (3) Příloha – rozsáhlejší text, popisující onu cestu v precizně a odborně formulovaných detailech.

Pracovní skupina se při diskusích o podobě, harmonogramu a schvalování vize shodla na zásadní podmínce – vize musí vycházet z podnětů a doporučení co nejširší veřejnosti. Tak vznikl dotazník se čtyřmi otázkami, vtahující do hry všechny lidi, které další osud Krkonoš zajímá. Podrobnější vyhodnocení získaných dat (podařilo se shromáždit zhruba 550 dotazníků od místních obyvatel i návštěvníků) provede Fakulta humanitních studií UK v Praze.

Dotazníky poskytly cenné podněty k sepsání pracovní verze „krkonošské ústavy“, předložené koncem roku 2005 k veřejné oponentuře – přes sdělovací prostředky a internet, přes polské partnery, místní zastupitelstva, střední a vysoké školy v regionu i blízkém okolí. Podněty získané od široké veřejnosti jsou v současnosti využívány k přípravě již zmiňované třetí části vize (Přílohy), kde se pro jednotlivé okruhy problémů detailněji rozpracovává text vlastní ústavy. Předložení definitivní verze vize ve všech třech plánovaných částech předpokládáme ke konci června 2006.

Následovat bude rozhodující krok – výzva k přijetí Vize Krkonoše 2050 všemi městy a obcemi v Krkonoších a nejbližším podhůří a Správami KRNAP a KPN. Zvolena byla forma tzv. memoranda, ke kterému se jednotlivé subjekty budou postupně přihlašovat a při dosažení

určité hranice (polovina potenciálních signatářů) vstoupí v platnost. Vize nebude právně závazným dokumentem, její přijetí a dlouhodobé dodržování však bude považováno za závazek morální.

Veškeré připomínky k Vizi Krkonoš jsou stále vítány na kontaktní adrese: Člověk a Krkonoše, Dobrovského 3, 543 11 Vrchlabí (hpetrik@krkonose.cz).

Pracovní verze první a druhé části Vize Krkonoše 2050:

Motto: „Přátelství lidí a hor“

Prohlášení ke krkonošské budoucnosti

Preambule

My, lidé žijící, pracující a přijíždějící trávit svůj volný čas v Krkonoších, známe mimořádnou hodnotu našich hor. Necítíme se být jejich soupeři a nechceme s nimi ani prohrávat, ani nad nimi vítězit. Cítíme úctu k přírodnímu a lidmi vytvořenému dědictví a hodláme navázat na letitou tradici našich předků, starých obyvatel i návštěvníků Krkonoš, kteří dokázali žít s horami v harmonii, přátelské toleranci a partnerství.

Toto bohatství chceme předat našim potomkům. Budeme proto působit tak, aby byla v polovině 21. století naplněna naše vize budoucích Krkonoš, symbolicky vyjádřená slovy „Přátelství lidí a hor“. Zavazujeme sebe i své volené zástupce na všech úrovních a vyzýváme orgány českého a polského státu i Evropské unie, abychom společně respektovali následující pravidla, ustavující vztahy mezi lidmi v Krkonoších a mezi lidmi a horskou přírodou.

Hlava první

Obecné zásady

1. Chceme svobodně žít, tvořit a podnikat a úspěšně rozvíjet své lidské možnosti. Nedopustíme však, abychom tak činili na úkor přírody a krajiny.

2. Požadujeme, aby rozvojové aktivity v území byly srozumitelné, koordinované a aby ve svém souhrnu směřovaly k naplnění naší vize přátelského vztahu mezi člověkem a přírodou.

3. Vyžadujeme otevřené a kontrolovatelné rozhodování o veřejné správě území. Upřednostňujeme veřejnou dohodu před jakýmkoliv formami násilného prosazování a odmítáme zákulisní rozhodování, které vytváří předpoklady pro korupci a ubližuje důvěře mezi lidmi.

4. Podporujeme spolupráci mezi sousedy. Platnost našich zásad nekončí na žádných hranicích, ani na hranicích států. Ty jsou umělou čarou nakreslenou do tváře milionů let starého pohoří, která nám nesmí zabránit ani ve sdílení zkušeností mezi Poláky a Čechy, ani ve společné péči o náš horský domov.

Hlava druhá

Život v Krkonoších

1. Podporujeme samosprávné rozhodování. Usilujeme o nové nastavení pravomocí jednotlivých stupňů veřejné správy a toků veřejných financí tak, aby občané a samosprávy nebyly zbytečně omezovány v rozhodování o místních věcech a současně byly ochráněny veřejné zájmy přesahující místní hranice.

2. Podporujeme dialog a toleranci. Budeme usilovat o to, aby se Krkonoše staly vzorovým územím pro vzájemné poznávání, dialog a spolupráci různých zájmových skupin lidí a lidí různé národnosti, vzdělání, věku a různých názorů.

3. Podporujeme úctu k hodnotám. Budeme usilovat o zachování hodnotných tradic a lokálních zvláštností, které jsou dědictvím z minulosti, a o jejich obohacování o nově vznikající tradice a specifika. Budeme podporovat vzdělání a tvořivost lidí.

4. Žijeme v souladu s přírodou. Podporujeme úctu k životu ve všech jeho formách, udržujeme hustotu osídlení i svou činnost v udržitelných mezích a usilujeme o zdravé prostředí k životu.

Hlava třetí

Podnikání v Krkonoších

1. Podnikání musí být užitečné. V Krkonoších podporujeme podnikatelské záměry, které nejsou určeny jenom pro tvorbu zisku investorů a majitelů firem, ale poskytují zároveň užitek a neškodí ostatním lidem nebo horám.

2. Podnikání musí být efektivní. Vytvářením vhodných podmínek budeme usměrňovat a koordinovat podnikání tak, aby byl diferencovaně a harmonicky využit přírodní i lidský potenciál celého území a zvláštnosti jeho různých částí.

3. Podnikání musí být stabilní. Budeme podporovat aktivity, které nevyčerpávají zdroje v území, neochuzují jeho bohatství a rozmanitost, ale naopak tyto zdroje a toto bohatství rozvíjejí.

4. Podnikání musí být přátelské vůči přírodě. Nebudou povolovány a tolerovány aktivity, které ohrožují procesy zajišťující stabilitu horské přírody nebo které narušují charakteristický ráz krkonošské krajiny.

Závěrečné prohlášení

K plnění uvedeného závazku a v tomto prohlášení uvedených pravidel pověřujeme své zastupitele, poslance a senátory. Žádáme všechny odpovědné správní orgány, aby vypracovávaly, uplatňovaly a rozvíjely strategická, taktická i operativní opatření, která povedou k uplatnění těchto zásad v každodenním životě lidí v Krkonoších. Požadujeme, aby přitom postupovaly podle principů rozvedených v Příloze, která tvoří nedílnou součást tohoto prohlášení.

Vyzýváme všechny krkonošské rodáky a obyvatele, krkonošské obce a podniky a jejich sdružení, neziskové organizace, školy, instituce a další subjekty, které mají vztah k lidem a přírodě Krkonoš, aby vyjádřením souhlasu podpořili naši společnou vizi a zavázali se k respektování zásad, obsažených v tomto prohlášení.

Dziewięcioosobowa grupa składająca się z przedstawicieli regionu, pracowników naukowych i pracownika Dyrekcji KRNAP tworzy dokument, który miałby prezentować jak by miały wyglądać Karkonosze w 2050 roku. Niepoślednim celem jest osiągnięcie zgody wszystkich znaczących lokalnych subiektów na temat przyszłego obrazu Karkonoszy.

A group of nine people that consisted of regional representatives, scientists and a KRNAP Administration worker are working on a document, which will present, the way the Krkonoše Mountains should look in 2050. The aim here is to come to an agreement between all significant local subjects regarding the future of the Krkonoše Mountains.

Eine neunköpfige Arbeitsgruppe aus Vertretern der Region, wissenschaftlichen Mitarbeitern und Mitarbeitern des KRNAP sind an einem Dokument beteiligt, in dem formuliert werden soll, wie das Riesengebirge im Jahre 2050 aussehen sollte, im Bemühen, ein einheitliches Vorgehen aller bedeutenden lokalen Subjekte in Bezug auf die Zukunft der Riesengebirgsregion zu garantieren.

Projekt Značení místních produktů

Projekt Oznakowania produktów lokalnych

Marking Local Products Project

Projekt Kennzeichnung der Produkte ortsansässiger Unternehmen

Radek Drahný

Projekt Značení místních produktů je aktivita, která má pomoci místním producentům, tj. zemědělcům, řemeslníkům, poskytovatelům služeb apod., propagovat své výrobky, které jsou spojeny s šetrným využíváním chráněného území zahrnutého do celoevropské soustavy Natura 2000. Ředitel projektu, Ing. Tomáš Kažmierski z Regionálního environmentálního centra ČR (REC ČR), k tomu uvedl: „Projekt získal podporu přímo od Evropské komise mimo jiné k tomu, aby ukázal možnosti, jak podpořit místní producenty prostřednictvím značení jejich produktů. V České republice probíhají tyto projekty souběžně na třech územích – v Krkonoších, na Šumavě a v Beskydech.“

Na podzim roku 2004 byla v Krkonoších vytvořena pracovní skupina, která se skládá z představitelů REC ČR, Správy KRNAP, výrobců a různých institucí. Během řady jednání v průběhu téměř 14 měsíců pracovní skupina nastavila základní podmínky. V Krkonoších certifikace nebude striktně vycházet z hranic národního parku, kde své podnikatelské aktivity vhodné k začlenění do tohoto projektu realizuje minimum podnikatelů, ale bude vycházet z hranic Turistického regionu Krkonoše. Zviditelní se tak skutečnost, že právě chráněné území je motorem rozvoje celého regionu. Certifikaci tak bude moci využívat široké spektrum podnikatelů a značka se tak dostane do povědomí veřejnosti. Pracovní skupina formulovala základní podmínky pro udělení certifikátu, mezi kterými jsou šetrnost k přírodě, jedinečnost spojená s regionem a další. Byl navržen systém možného samofinancování celého projektu. Ve druhé polovině roku bylo založeno Sdružení pro krkonošské produkty, které bude hlavním motorem dalšího dění. Bylo navrženo logo a motto „Krkonoše – originální produkt“, které ponese certifikované výrobky na svém obalu (viz obrázek). Vznikla certifikační komise, která bude rozhodovat o udělení, či neudělení certifikátu žadatelům. Při svém prvním zasedání komise splnilo certifikační podmínky 7 výrobků: šperky z mědi od Daniely Roudné, krkonošská medovina firmy Apicor, faremní kompost Hucul, sada pohlednic Radka Drahného, sněžnice Arni, výrobky z recyklované lepenky Emba a repliky krkonošského nábytku od firmy Tojiba. Sdružení pro krkonošské produkty závěrem roku připravovalo prezentaci svých aktivit na veletrzích cestovního ruchu, připravovalo vydání katalogu výrobků, vznik speciálních stránek projektu www.domaci-vyrobky.cz a zároveň aktivně usilovalo o možnost získat na další realizaci projektu finanční prostředky z fondů EU.

Další informace o projektu:

1) Finální podoba loga, které bude označovat místní krkonošské výrobky:

Hlavní myšlenkou, které vyjadřuje logo, je osobní přístup člověka – výrobce/tvůrce, jedinečnost a zanechání jeho řemeslných otisků na výrobcích. Hrubý tvar kontury otisku odkazuje na řemeslnou zručnost, dlouhodobou tradici a historii. Obloukové tvary v horní části otisku znázorňují tvar hor i jejich barevné zesvětlení vyjadřuje ustupování směrem dozadu. Textová část je vhodnou kombinací přírodnímu pojetí otisku a vyjadřuje serióznost a kvalitu.

2) Proč se výrobky certifikují

Značení místních výrobků (certifikace) pomáhá zviditelnit region Krkonoš a zhodnotit jeho turistickou atraktivnost, která je mimo jiné tvořena zdravým životním prostředím, kvalitními a šetrnými formami hospodaření, tradičními výrobky atd. To oceňují návštěvníci Krkonoš, ale i místní obyvatelé, kteří tak mají zároveň příležitost podpořit „svého“ výrobce. Certifikace pomáhá čelit nepůvodním produktům s pochybnou značkou „pravosti“ a „původnosti“. Certifikované výrobky budou společně propagovány v cestovním ruchu, prodávány budou na jarmarcích, trzích, v informačních centrech a kamenných obchodech.

Místním živnostníkům, zemědělcům, malým a středním firmám certifikace přináší především:

- propagaci a reklamu pro jejich produkty
- získání konkurenční výhody a zvýšení odbytu
- sounáležitost s regionem a vzájemnou spolupráci

3) Co podléhá certifikaci

Značku mohou získat takové výrobky, které jsou:

- kvalitní
- šetrné vůči přírodě a životnímu prostředí
- vyrobeny v Krkonoších
- prokáží přímou vazbu s Krkonošemi, např. z pohledu tradice, použitím místních surovin, ruční výrobou, motivem či výjimečnou kvalitou a reprezentací regionu.

4) Označovány jsou především tyto skupiny výrobků:

- potraviny a zemědělské produkty – např. mléko, sýry, maso, ryby, pečivo, obiloviny, ovoce, zelenina, víno, nápoje (šťávy a mošty), med a další
- řemeslné výrobky a umělecká díla – např. výrobky ze dřeva, slaměné ozdoby, krajky, šperky, keramika, sklo, papírové obaly, upomínkové předměty, nábytek a další
- přírodní produkty – např. lesní plody, léčivé byliny, čaje, extrakty z rostlin pro kosmetické účely, rákos pro stavební účely, kompost, minerální voda a další

5) Značení výrobků a Natura 2000

Území Krkonoš, na kterém je značení výrobků prováděno svou významnou částí, spadá do soustavy Natura 2000, což je označení pro celoevropskou síť významných chráněných území s výskytem nejvíce ohrožených druhů rostlin, živočichů a přírodních stanovišť v rámci zemí Evropské unie. Na území České republiky soustava Natura 2000 zahrnuje 37 ptačích oblastí a 883 evropsky významných lokalit chráněných směrnicemi EU. Území soustavy Natura 2000 pokrývají cca 18 % celkové rozlohy České republiky.

6) Kdo značení výrobků v Krkonoších realizuje

Hlavním koordinátorem projektu Značení místních výrobků v Krkonoších je Regionální environmentální centrum Česká republika (REC ČR). Hlavním kontaktním místem pro výrobce, kteří mají zájem o značení svých výrobků, je Sdružení pro krkonošské produkty, které sdružuje místní výrobce, zástupce obcí, nevládní neziskové organizace a další organizace. Sdružení bylo založeno v srpnu 2005 jako Místní akční skupina (MAS).

7) Kontakty:

Sdružení pro krkonošské produkty, Dobrovského 3, 543 01 Vrchlabí,
kontaktní osoba: Radek Drahný, mobil: 737 272 557, e-mail: rdrahny@krap.cz
předsedkyně: Daniela Roudná, mobil: 604 478 948, e-mail: zoyja@atlas.cz

Regionální environmentální centrum ČR, Senovážná 2, 110 00 Praha 1, tel./fax: 224 222 843
Ing. Tomáš Kažmierski, mobil: 606 102 818, e-mail: tomas.kazmierski@reccr.cz
Mgr. Iva Dyková, mobil: 724 159 439, e-mail: iva.dykova@reccr.cz

Více informací též na www.domaci-vyrobky.cz.

8) Značení místních výrobků v územích Natura 2000 je součástí projektu „Natura 2000 – Lidé přírodě, příroda lidem“ financovaného Evropskou komisí, DG Environment. Cílem projektu je zvyšování povědomí o soustavě Natura 2000 v ČR.

Projekt oznaczania produktów lokalnych jest inicjatywą mającą poprzec producentów lokalnych tj. rolników, rzemieślników, oferujących usługi itp., propagować własne produkty, które są związane z działalnością minimalizującą negatywne wpływy na środowisko na terenach objętych ochroną ze względu na przynależność do ogólnoeuropejskiego kompleksu Natura 2000. Założono stowarzyszenie popierające produkty karkonoskie, które będzie poszczególnym producentom po spełnieniu wymaganych kryteriów certyfikacji udzielać certyfikaty „Karkonosze – produkt oryginalny”. Certyfikacja pomoże w konkurencji z produktami z wątpliwym symbolem „oryginalności”.

Marking Local Products Project is an activity that should help local producers, that is farmers, craftsmen and service providers etc., promote their products. The products must in some way make considerate use of the protected territory, which is a part of the Europe wide network Natura 2000. An Association in Favour of the Krkonoše Mountains Products was formed, which will grant certificates called "The Krkonoše Mountains – Original Product" to individual producers who will have fulfilled criteria for receiving the certificate. The certificate helps fight unoriginal products with a dubious label regarding its "origins" and "authenticity".

Das Projekt „Kennzeichnung der Produkte ortsansässiger Unternehmen“ ist als Aktivität zu verstehen, die den ortsansässigen Produzenten, d.h. den Landwirten, Handwerkern, Dienstleistungserbringern usw. helfen soll, jene Erzeugnisse zu propagieren, die auf schonende Weise in den, im gesamteuropäischen Netz Natura 2000 eingegliederten Schutzgebieten gewonnen bzw. erzeugt werden. So wurde der Erzeugerverband für Riesengebirgsprodukte gegründet, der den einzelnen Produzenten nach Erfüllung einschlägiger Zertifizierungskriterien das Zertifikat „Riesengebirger Originalprodukt“ erteilen wird. Diese Zertifizierung soll helfen, nicht ursprünglichen Fremderzeugnissen mit zweifelhafter „Echtheits- und „Originalitätsmarke“ wirksam entgegenzutreten.

Spolupráce Správy KRNAP se sdružením Krkonoše – svazek měst a obcí

Współpraca Dyrekcji KRNAP z Towarzystwem Karkonosze –
związkiem miast i gmin

Collaboration between KRNAP Administration and The Krkonoše
Mountains' Association – Union of Towns and Municipalities

Zusammenarbeit der KRNAP-Verwaltung mit dem Verband
„Riesengebirge – Verband der Städte und Gemeinden“

Radek Drahný, s použitím materiálů SMO

Správa KRNAP již řadu let aktivně spolupracuje s sdružením Krkonoše – svazek měst a obcí, zaměřeným na podporu cestovního ruchu v Krkonoších. V loňském roce jsme spolupracovali například nad níže uvedenými projekty:

- Krkonoše – lyžařský běžecký ráj v zimní sezoně 2005/2006

Projekt „Krkonoše – lyžařský běžecký ráj“ funguje již od roku 2000. Během zimní sezony je pro návštěvníky Krkonoš upravováno více než 500 km vyznačených, pravidelně (několikrát v týdnu) udržovaných běžeckých tras. Podle kvalifikovaného odhadu návštěvnosti se dá předpokládat, že tuto možnost využívá až kolem jednoho milionu z cca 3 milionů zimních návštěvníků Krkonoš.

- Krkonoše ze sedla kola

Tento projekt si dal za cíl zlepšit podmínky pro cykloturistiku mládeže, dospělých, seniorů i rodin s dětmi v horských, ale zvláště podhorských oblastech Krkonoš. Byla vytvořena a je k dispozici tzv. „mateřská mapa“ cyklotras v turistickém regionu Krkonoše. Správu a aktualizaci mapy má na starosti Správa KRNAP ve spolupráci s příslušnými pracovišti krajských úřadů a dalšími partnery. Úsilím Správy KRNAP a s podporou Svazku a Královéhradeckého kraje se podařilo zlepšit informovanost cykloturistů doplněním stávajícího dřevěného značení na cyklotrasách vedených územím KRNAP, jeho doplněním dostatečným počtem plechových směrovek na výchozích místech a křižovatkách cest pro lepší orientaci v terénu.

- Krkonošské cyklobusy

Díky dobré spolupráci všech zúčastněných stran na projektu byl realizován druhý rok úspěšného provozu Krkonošských cyklobusů, což výrazným způsobem v letní sezoně zlepšuje dostupnost krkonošských měst a obcí pro turisty a také obyvatele, kteří zde trvale žijí.

Speciálně na přepravu jízdních kol upravené autobusy jsou určeny všem, kteří holdují jízdě na kolech v horském terénu, ale i turistům, kteří touží v krátké době poznat významnou část Krkonoš. Dvě pravidelné linky autobusů v jednom dni, na trase dlouhé 118 kilometrů (z Harrachova, přes Rokytnici nad Jizerou, Benecko, Vrchlabí, Janské Lázně, Pec pod Sněžkou do Horní Malé Úpy), projedou tam a zpět celé Krkonoše. Na dvě hlavní "páteřní" trasy navazují další autobusové i vlakové přípoje. V loňském roce bylo poprvé možné nastoupit do Krkonošské turistické linky již v Kořenově v Jizerských horách. V roce 2005 došlo k rozšíření tras, zavedení každodenního provozu autobusů o prázdninách a k propojení krkonošských linek s turistickými autobusy v Českém ráji. Autobusy jezdily v červnu a v září každou sobotu a neděli, v červenci a srpnu denně.

Ceny jízdenek jsou stanoveny podle platných tarifů kilometráže ČSAD. Za jízdní kolo je příplatek 10 Kč.

Za celé období provozu bylo přepraveno 28 237 osob a 2 863 kol. Tzn. o 9 953 cestujících a 1 091 kol více než v roce 2004.

- Koordinace spolupráce informačních center v Krkonoších

V Pracovní skupině pro marketing Krkonoš jsou v současné době zastoupena téměř všechna infocentra z celých Krkonoš, včetně sítě Informačních středisek Správy KRNAP. Díky pravidelným jednáním (cca 1x měsíčně) se povedlo dovést propojenost IC a jejich vzájemnou spolupráci na dobrou úroveň. Zjišťování konkrétních dat přes tato IC se osvědčilo, a to především na základě osobních znalostí a komunikace.

- Společná prezentace Krkonoš na veletrzích cestovního ruchu

Pracovní skupina pro marketing Krkonoš neustále připravuje a realizuje propagaci turistického regionu Krkonoše na výstavách a veletrzích cestovního ruchu. V roce 2005 se podařilo Krkonoše prezentovat na veletrzích a výstavách v Brně a Praze (Regiontour a Holiday World), na CBR Mnichov, Infotour Hradec Králové, Dovolená Ostrava, Hospodářská výstava Trutnov, Turistická burza Görlitz, TUC Lipsko, Vacantie Utrecht, Pragointerier Praha, Slovenská zima Banská Bystrica, Autoshow Praha, Tour Salon Poznaň, Vánoce na Výstavišti Praha.

- Propagační a informační tiskoviny

Jednou z aktivit Svazku je vydávat praktické, vkusné a zároveň finančně přijatelné propagační a informační tiskoviny nabízející potenciál celých Krkonoš, což je řešeno ve spolupráci se členy, oběma kraji, CzechTourism, Správou KRNAP a dalšími (i komerčními) partnery z regionu, bez jejichž aktivního přístupu by nebylo možné tento úkol splnit. Nedílnou součástí je užívání jednotného designu a společného turistického loga Krkonoš. Vážně se uvažuje i o úzké spolupráci s polskými partnery v duchu hesla „Krkonoše – hory bez hranic“.

V roce 2005 byla vydána série tiskovin k projektu „Krkonošské turistické linky“ (barevné plakáty, černobílé skládačky a barevné kapesní jízdní řády), série barevných skládaček „Krkonoše od jara do podzimu“. Bezpochyby nejúspěšnější tiskovinou, vydanou v několika jazykových mutacích, byla „Krkonošská sezóna“ – letní a zimní číslo turistických novin s velkou cykloturistickou a lyžařskou mapou s řadou zajímavostí a aktualit. V zimním čísle čtenáři najdou nabídku lyžařských běžeckých tras, výletů, lyžařských areálů (nejen sjezdových), své místo tu mají zajímavosti a místa, která stojí za návštěvu, ale i tipy na návrat v letním období.

- Projekt ERGIS

Systém ERGIS se již po krátké době svého působení stal největším internetovým serverem zabývajícím se regionem Krkonoš a jedním z nejpropracovanějších regionálních systémů v ČR. Obsahuje tisíce databázových záznamů s texty v českém, anglickém, německém a nově i v polském jazyce, se stovkami fotografií a mapových zákresů. Kromě toho jsou odkazy na Ergis umístěny na mnoha dalších stránkách a serverech. Atraktivnost stránek www.ergis.cz dle nejuznávanějšího vyhledávacího systému Google činí nyní již 30 % až 40 % (pro srovnání: tak obecné a navštěvované stránky jako atlas.cz, seznam.cz apod. mají kolem 70 %).

Dyrekcja KRNAP już od szeregu lat intensywnie współpracuje ze Stowarzyszeniem Karkonosze – związek miast i gmin nastawionym na popieranie ruchu turystycznego w Karkonoszach. W zeszłym roku współpraca skupiła się głównie na podanych poniżej projektach: Karkonosze – narciarski raj dla nart do biegania w sezonie zimowym 2005/2006, Karkonosze z siodełka roweru, Karkonoskie autobusy dla rowerzystów – cyklobusy, koordynacja współpracy punktów informacyjnych w Karkonoszach, wspólna prezentacja Karkonoszy na targach ruchu turystycznego, druki reklamowe i informacyjne, projekt ERGIS.

KRNAP Administration collaborates with the Krkonoše Mountains Association – Union of Towns and Municipalities. KRNAP Administration has been collaborating for several years with the Krkonoše Mountains Association – Union of Towns and Municipalities, which is concentrated on supporting tourism in the Krkonoše Mountains. Last year we have collaborated for e.g. on the bellow mentioned projects: The Krkonoše Mountains – Cross-Country Skiing Paradise during the winter season 2005/2006, The Krkonoše Mountains from a Bike Saddle, cycle-buses in the Krkonoše Mountains. We further coordinated collaboration of information centres in the Krkonoše Mountains, we held a joint presentation of the Krkonoše Mountains at exhibitions focused on tourism, produced promotional and information leaflets, took part in the ERGIS project.

Die KRNAP-Verwaltung arbeitet schon einige Jahre lang aktiv mit der Vereinigung „Riesengebirge – Verband der Städte und Gemeinden“ zusammen, dessen Ziel die Unterstützung des Reiseverkehrs im Riesengebirge ist. Im vergangenen Jahr arbeiten wir zum Beispiel an den folgenden Projekten zusammen: „Riesengebirge – ein Skilaufparadies“ in der Wintersaison 2005/2006, Riesengebirge aus dem MTB-Sattel, Riesengebirge-Radwanderbusse, Koordination der Zusammenarbeit von Riesengebirgsinformationszentren, gemeinsame Präsentation des Riesengebirges auf Reiseverkehrsmessen, Werbe- und Informationsdruckerzeugnisse, Projekt ERGIS.

Krkonoše – lyžařský běžecký ráj

Karkonosze – raj dla zwolenników biegówek

The Krkonoše Mountains – Cross-Country Skiing Paradise

Das Riesengebirge – ein Skilaufparadies

Miloš Růžička

Od roku 2000 je v Krkonoších budován systém strojně udržovaných lyžařských běžeckých cest, jehož nositelem je Svazek měst a obcí Krkonoše. Po velkolepé přípravě a tvorbě obsáhlého projektu z podzimu roku 2004 ukázal minulý rok řadu nedostatků týkajících se řízení upravování a udržování celé sítě, čítající přes 500 km běžeckých tras. Ukázalo se, že Svazek není v pravém slova smyslu garantem proveditelnosti celého projektu. V Krkonoších se sice stále udržuje mnoho tras pásovými vozidly různých subjektů (zapojuje se jich celkem 27). Koordinace činnosti jednotlivých upravovatelů z řad obcí, lyžařských areálů či jiných podnikatelů je však z pozice Svazku prakticky nezvladatelná. Svazek nemá hmotné ani morální páky k tomu, aby přiměl jednotlivé subjekty k pravidelné údržbě. Naopak se mu nedaří ani zajistit dodržování zákonnosti, tj. podmínek ochrany přírody a ustanovení vlastního projektu, který předložil. Docházelo k svévolným jízdám mimo vyhrazené trasy, použití širších prostředků – pásových vozidel zcela nevhodných na úzké cesty 1. a 2. zóny. Problémy byly i s řádným vyznačením cesty před zimou. Specifické úseky nad horní hranicí lesa nebyly dle dohody označeny tyčemi, takže po njetí rolby v navátém sněhu opět trpěla kleč. Zcela nezvládnuté zůstalo i odstraňování lyžařského značení po zimě. Ocelové tyče vysoké 3 m s trčícími piktogramy běžkařské Krkonošské cesty v létě mnoho okras v národním parku nenadělají.

Celkově lze říci, že reklama a publicita, které se projektu dostalo požehnaně, je poněkud nafouknutou bublinou a Krkonoše – lyžařský běžecký ráj má dost daleko do proklamovaného světového unikátu. Již dva roky visí na mnoha místech, v obcích i přímo v terénu národního parku, grandiózní poutače s pohledovou mapou znázorňující upravované

lyžařské tratě. Jsou libivé, žel zákres neodpovídá skutečnosti. Opravy se neprovádějí. Některé úseky vůbec nebyly Správou KRNAP odsouhlaseny (Liščí hora), na údržbu jiných nejsou kapacity (úzká pásová vozidla apod.).

Projekt Krkonoše – lyžařský běžecký ráj představuje přes 500 km běžeckých tras
Projekt Karkonosze – rajem miłośników nart do biegania to 500 km narciarskich tras do biegania
A project called "The Giant Mountains – Cross-country Skiing Paradise" introduces over 500 kilometers of cross-country skiing tracks.
Das Projekt Riesengebirge – ein Skilaufparadies repräsentiert ein Netz von über 500 km Skiwanderwegen.

Přes uvedené hrubé nedostatky, které vyústily až v řízení orgánu ochrany přírody se Svazkem ve věci správního deliktu, považuje Správa KRNAP koordinaci úpravy a údržby lyžařských tratí za pozitivní záležitost. Nápor lyžařů, ať již sportovních běžců, či rekreačních turistů, je pro ochranu přírody velmi vhodné usměrnit do míst méně zatížených (nižší polohy, široké lesní cesty, III. zóna KRNAP, mimo klidových enkláv). Bohužel v poslední době sílí tlak spíše na nepřijatelné zpřístupnění nejvyšších poloh I. a II. zóny, kde z hlediska ochrany přírody nejsou zásahy žádoucí a povolení údržby je jen určitým kompromisem ve prospěch turistiky (propojení páteřních cest).

Správa KRNAP nadále přímo participuje na tomto projektu. Dohlíží na úpravu a používání tras, monitoruje údržbu pro potřeby Svazku a patří též mezi oněch 27 upravovatelských subjektů. Se svým pásovým vozidlem na Rýchorské boudě měla v sezoně 2004/2005 na starosti 23 km tras.

Od roku 2000 jest budowana sieć tras narciarskich utrzymywanych przy pomocy techniki. Realizatorem tego projektu jest Związek miast i gmin Karkonosze. Po dokładnym przygotowaniu i opracowaniu obszernego projektu jesienią 2004 zeszły rok zwrócił uwagę na szereg niedostatków dotyczących koordynacji prac porządkowych na całej sieci tras liczących łącznie ponad 500 km tras do biegania. Pomimo licznych wad, spośród których niektórymi musiały zająć się organy ochrony przyrody Dyrekcja KRNAP uważa całe przedsięwzięcie za akcję pozytywną.

A network of machine groomed cross-country trails is being created in the Krkonoše Mountains since the year 2000. These are provided by the Union of the Krkonoše Mountains' Towns and Municipalities. After impressive preparations took place and a vast project was created in autumn 2004, last year showed us several insufficiencies regarding the management of grooming and preserving the total network of cross-country trails that amount up to 500 kilometers. Despite several deficiencies that caused the bodies of Nature Protection to proceed with the Union of Towns and Municipalities regarding an administrative delict, KRNAP Administration regards the coordination of grooming and maintenance of cross-country skiing trails as a positive thing.

Seit 2000 wird im Riesengebirge ein ganzes System maschinell gespurrter Skiwanderwege aufgebaut, dessen Träger der Verband der Riesengebirgsstädte und -gemeinden ist. Nach den groß angelegten Vorbereitungen und der Realisierung des

umfangreichen Projekts vom Herbst 2004 kam es im vergangenen Jahr zu einer Reihe von Missständen in Bezug auf das Management der Pflege und Unterhaltung der mehr als 500 km zu unterhaltenden Skiwege. Trotz dieser Mängel, die sogar in ein Verfahren der Naturschutzorgane mit dem Verband der Städte und Gemeinden in der Sache eines Verwaltungsdelikts einmündeten, hält die KRMAP-Verwaltung die Koordination der Pflege und Unterhaltung der Skiwanderwege für eine prinzipiell positive Sache.

Projekt Krkonoše ze sedla kola v roce 2005

Karkonosze z siodełka roweru w 2005 roku

The Krkonoše Mountains from a Bike Saddle Project in 2005

Das Riesengebirge aus dem MTB-Sattel im Jahre 2005

Miloš Růžička

Druhým rokem pokračoval projekt Krkonoše ze sedla kola, ve kterém si Svazek měst a obcí Krkonoše vytkl za cíl řešit akutní problémy horské cyklistiky. Navázal na cíle vyčtené zhruba v pololetí roku 2004, kam patřilo:

- Propojení sítě krkonošských tras pro horská kola, tj. cyklotras KRMAP s běžnou sítí cyklistických značených tras KČT
- Budování tras v Podkrkonoší sloužících požadovanému rozptylu návštěvnosti
- Kvalitativní zlepšení cyklotras KRMAP
- Rozvoj již osvědčených cyklobusů
- Tvorba mateřské mapy cyklotras

Správa KRMAP, přes některé negativní vlivy na přírodní prostředí, považuje cykloturistiku za aktivitu přijatelnou pro národní park, nikoliv však bez omezení. Přílišná návštěvnost v letních měsících nejenže přináší ovlivnění přírodního prostředí, ale též střety mezi pěšími turisty a cyklisty. Proto je strategií Správy KRMAP zkvalitnit značení stávajících tras pro horská kola, nerozšiřovat jejich kilometráž, ale nabídnout dosud „neobjevené“ krásy v Podkrkonoší, v ochranném pásmu národního parku i mimo něho. Dojde tak k žádoucímu rozptylu návštěvnosti do větší rozlohy a k ulehčení nejzatíženějších a zároveň přírodovědně nejhodnotnějších území. Proto Správa KRMAP v některých částech projektu Svazku měst a obcí Krkonoše vidí přínos z hlediska zájmů ochrany přírody a tudíž na něm participuje.

Zásluhou styčného pracovníka a pomocí obou krajských úřadů se podařilo vytvořit několik podkrkonošských tras pro silniční kola. Tyto trasy zasahují z Podkrkonoší až do ochranného pásma KRMAP a někde i do vlastního národního parku (výhradně po místních komunikacích a silnicích). Lze se z nich volně napojit na horské cyklotrasy KRMAP, či spíše naopak, z horské cyklotúry sjet dolů na trasu KČT v podhůří. Pokračuje se na propojení dálkové trasy č. 22 Jizersko-krkonošsko-jesenické-magistrály. V roce 2005 byl vyznačen úsek Fořt – Čistá – Černý Důl – Janské Lázně. Z Vrchlabí „odstartovalo“ dlouho diskutované značení Labské cyklotrasy, která, snad v horizontu tří let, bude vyznačena až do Hamburku.

Podstatnou změnou na cyklotrasách KRMAP, kterou od června jistě zaznamenal každý návštěvník, je dokonalejší způsob značení. Aby cykloturisté nebloudili, doplnila Správa KRMAP dosavadní systém navigace, sloužící od roku 1996, o směrovky. Před zavedením této novinky se rozpoutala diskuze o charakteru značení. KČT, který používá pro cyklotrasy žluté plechové směrovky, prosazuje jednotné cykloznačení na celém území ČR. Filozofie Správy KRMAP již od vzniku systému svých cyklotras staví na odlišnosti v horském národním parku, a to jak po stránce technické, tak právní. Oproti běžným trasám KČT jsou cyklotrasy KRMAP

vhodné převážně jen pro horské kolo. Jsou fyzicky náročnější a vyžadují dokonalejší vybavení i výstroj na túru. Navíc na území národního parku je podle zákona o ochraně přírody a krajiny zakázáno jezdit na kole mimo silnice, místní komunikace a místa vyhrazená. Cyklotrasy KRNAP jsou těmito „místy vyhrazenými“ a jejich vedení v terénu je právně „zdokladováno“ správním rozhodnutím orgánu ochrany přírody. Zatímco tedy mimo národní parky slouží cyklotrasy jako nabídka cyklistovi, aby si zvolil určitou optimální a atraktivní cestu, na území KRNAP je sít těchto tras jako jediná, bez možností volné jízdy mimo ní.

Instalaci nových značek předcházela důkladná příprava.

*Rozmieszczenie nowych oznakowań poprzedziły gruntowne przygotowania
Careful preparations preceded the installation of new signs in the territory.
Der Installation der neuen Markierungen gingen gründliche Vorbereitungen voraus.*

Instalace v terénu

*Prace instalacyjne w terenie
Outside Installation.
Installierung im Gelände*

Z těchto důvodů nechce Správa KRNAP ustoupit ze svého rozhodnutí, aby značení pro cyklisty na horách bylo odlišné. V průběhu let se ukázalo, že přeci jen je zapotřebí stávající systém doplnit. Orientace jenom dle dřevěných gravírovaných tabulek s emblémem cyklisty jedoucího do kopce a doplněné číslem trasy vyžadovaly určitou přípravu na túru a zejména časté používání mapy. Z kapacitních důvodů nebylo též možné zajistit okamžité vyvěšení dřevěných tabulek brzy na jaře (přes zimu se dřevěné piktogramy odstraňují). Proto byl dosavadní systém doplněn. Z jednání mezi Správou KRNAP, Svazkem a KČT vznikl kompromisní design krkonošské směrovky. Velikostně, barvou i materiálem odpovídá cyklistickým směrovkám, na které jsme zvyklí z celorepublikové sítě. Hrot však obsahuje místo vodící barvy piktogram shodný s gravírovanými označníky, které jsou na trase nyní umístěny mimo hlavní rozcestí a mají funkci pásového značení běžných cyklotras. Vodící barvu nahrazuje číslo trasy. Text udává vzdálenost do jednoho blízkého a jednoho vzdálenějšího cíle. Doplněn je upozorněním, že trasy jsou použitelné od 1. 4. do 30. 11. V zimě totiž naprostá většina používaných cest je upravována pro lyžařské stopy v rámci projektu Krkonoše – lyžařský běžecký ráj. Ačkoliv cyklistika nepatří mezi zimní sporty, objevují se již „adrenalinoví sportovci“, kteří na kole poníčí úsilí upravovatele stop.

Současná sít cyklotras KRNAP (k 31. 12. 2005) čítá 390,5 km. Jde o 27 hlavních tras a 17 vedlejších (variant, spojek apod.). Na cca 100 rozcestích bylo umístěno 228 směrovek.

Vzrůstající zájem o turistiku na kole přináší též určitou módnost značení stále nových tras. Zajištění dobré orientace návštěvníků hor je jistě pozitivním trendem. Často se však v poslední době setkáváme s nekoordinovanou značkářskou činností různých subjektů z řad obcí, spolků či podnikatelů. Ve snaze co nejvíce zviditelnit objekt svého podnikatelského zájmu či třeba jen z patriotických hledisek vznikají chaoticky některé trasy, které vůbec nemají vazbu na vytvořenou síť. Často dobrá snaha o co nejlepší informovanost cyklistů pak naráží na nepřehlednost, „přeznačení“ v terénu a v konečné fázi dezorientaci hosta. Tak například na křižovatce Nad Babím se střetávají cyklotrasa KRNAP č. 26B, podkrkonošská cyklotrasa KČT č. 4081 a další trasa cykloturistické sítě Mikroregionu Žacléřsko. Přidáme-li k tomu červenou a zelenou značku pro pěší a místní okruh firmy Fortis po hraničních opevněních, vznikne na daném místě a okolí nepřehledná změť značek, symbolů, směrovek a číselných označení.

Aby se takovýmto stavům dalo předejít, přistoupila Správa KRNAP ve spolupráci se Svazkem měst a obcí Krkonoše na tvorbu mapových podkladů, pro které se vžil pracovní název „mateřská mapa“. Nejde o mapové dílo pro vnější použití, nýbrž o databázi, která je poskytována podnikatelským subjektům – komerčním vydavatelům map apod. Obsahuje veškeré cyklotrasy zahrnuté do společné sítě a projednané v rámci systému Krkonoše ze sedla kola. Kromě vlastního národního parku, kde je vyhrazení tras přísně regulováno zákonem, lze jen velmi omezeně zasáhnout proti nesystémovému značení. Zavedením mateřské mapy by se tento problém mohl alespoň zčásti eliminovat.

„Mateřská mapa“ je zpracována v prostředí geografického informačního systému (GIS), ve formátech podporovaných systémem ArcGIS firmy ESRI. Datové podklady do ní dodala jak Správa KRNAP, tak oba krajské úřady.

Služeb poskytnutí podkladů v roce 2005 již využily dva kartografické subjekty.

Już drugi rok jest realizowany projekt Karkonosze z siodełka roweru, w którym Związek miast i gmin Karkonosze wytyczył sobie cel rozwiązania aktualnych problemów cyklistyki górskiej. Przyjętą strategią jest udoskonalanie oznakowania istniejących tras rowerowych bez ich wydłużania oraz udostępnienie do tej pory „nieodkrytego” piękna podgórze Karkonoszy w otulinie parku narodowego i poza nią. W ten sposób uda się rozłożyć bardziej równomiernie w przestrzeni obciążenie turystyką a tym samym pomóc w redukcji obciążenia najciekawszych i najcenniejszych obszarów KRNAP.

The project The Krkonoše Mountains from a Bike Saddle has been running for a second year now. With it the Union of Towns and Municipalities has decided to solve urgent problems concerning mountain cycling. Its strategy is to improve marking of present tracks, not to increase their length and number, but to offer up to now „hidden“ beauty of Podkrkonoší, in the protection zone of the National Park and outside it. This should result in spreading visitors across a larger area and thus help the most burdened and at the same time most environmentally valuable areas.

Das Projekt "Riesengebirge aus dem MTB-Sattel", in dem sich der Verband der Riesengebirgsstädte und -gemeinden die Lösung akuter Probleme des Mountain-Biking zum Ziel gesetzt hat, ging schon ins zweite Jahr. Dabei soll die Markierung der bestehenden Radwanderstrecken für Bergräder verbessert werden, ohne deren Gesamtlänge zu erweitern, sondern es sollen bisher „unentdeckte“ Flecken des Riesengebirgsvorlands - in und außerhalb der Schutzzonen des Nationalparks – angeboten werden. So kommt es zu einer wünschenswerten Verteilung der Besucherströme in einen größeren Landschaftsraum und zur Entlastung der meiststrapazierten und gleichzeitig naturwissenschaftlich wertvollsten Gebiete.

Stráž přírody

Strażnicy przyrody

Park Guards

Naturwächter

Miloš Růžička

Ke kontrole dodržování předpisů o ochraně přírody a krajiny slouží stráž přírody, ustanovovaná pro území národního parku i jeho ochranného pásma Správou KRNAP. Vedle myslivecké, lesní a rybářské stráže, které též spolupůsobí ve svěřeném území, jsou cenným nástrojem k zabezpečení dodržování zákonnosti daleko od dosahu jiných složek výkonné moci státu. Ustanovení strážcem sice neopravňuje nosit či použít zbraň, nicméně všichni členové stráže přírody požívají ochrany veřejného činitele. Mají též uzákoněnou úzkou součinnost s Policií ČR a městskou policií v těžko zvládnutelných případech.

Stráž přírody se prokazuje průkazem a odznakem

Strażnicy przyrody legitymują się legitymacją i odznaką

Park Guards present themselves with an ID card and a badge.

Naturwächter weisen sich mittels Ausweis und Abzeichen aus.

Strategií Správy KRNAP je sjednocení jednotlivých druhů stráží, které fungují u personálu. Z hlediska praktického zásahu vůči porušiteli zákona v národních parcích je nejvyužitelnější právě stráž přírody. Cílem je proto nestavět pouze na cca 15 profesionálních strážcích majících svůj strážní obvod. Stráží byli ustanoveni, a to zejména v roce 2005, pracovníci Útvaru péče o les, tedy lesní, technici a vedoucí lesních správ. I další zaměstnanci, kteří se pohybují v terénu, mohou v případě potřeby zasáhnout jako stráž přírody.

V květnu 2005 se konalo vyhodnocení zimní sezony s konstatováním závažných škod na lesních porostech a kosodřevině v okolí sjezdovek. Potírání protiprávního vyjíždění ze sjezdovek do volného terénu je jednou z náplní stráže. Při plném provozu zimních středisek se ale tato činnost stává nezvladatelnou. Stále více lyžařů, a zejména snowboardistů, záměrně vyhledává neupravený terén pro free style. Zásah proti přestupcům je zde možný buď ze strany provozovatele sjezdovky a lanového dopravního zařízení, nebo právě z hlediska stráže přírody. Oba zásahy mají svá úskalí. Stráž nemůže znehodnotit permanentku na základě porušení provozního řádu, naopak pracovník lyžařského areálu není kompetentní udělit pokutu nebo protokolárně předat přestupce ke správnímu řízení. Proto se zástupci lyžařských areálů a Správy dohodli na společném řešení, přijetím vybraných zaměstnanců za členy dobrovolné stráže přírody. Je to řešení přínosné a logické. Pracovníci na sjezdovkách, tzv. „skipatroly“, jsou v kritických místech daleko častěji, než si může dovolit profesionální strážce. Mohou tak zasáhnout nejen ze svých pravomocí dohledu nad bezpečností, provozním řádem apod., ale též uchránit to, co roste bezprostředně za hranicí sjezdovky.

Na podzim 2005 byly proto organizovány dva kurzy, v nichž byli adeпти proškoleni jak z právní problematiky, tak ze základních znalostí ochrany přírody. Následovalo složení zkoušek v podobě testů. Od zahájení zimní sezony 2005/2006 jsou již v činné službě

„skipatroly–strážci“ ve třech lyžařských areálech (Spartak Rokytnice n. J. – 8; Skiareál Špindlerův Mlýn – 4; Markid Černý Důl – 1).

Straż Przyrody ma za zadanie kontrolować przestrzeganie przepisów o ochronie przyrody na obszarze Parku Narodowego i jego otuliny. Straż jest powoływana przez Dyрекcję KRNAP. Wszyscy funkcjonariusze straży przyrody są chronieni przepisami o ochronie pracownika publicznego.

Park Guards that are appointed by KRNAP Administration in the National Park's area and its protection zone, help supervise that directives on nature protection are not being violated. All members of the Park Guards are protected by their public officer status.

Die Naturwächter kontrollieren die Einhaltung der Vorschriften zum Schutz der Umwelt und der Natur, welche die KRNAP-Verwaltung für das Gebiet des Nationalparks und dessen Schutzzone erlassen hat. Naturwächter genießen den Schutz öffentlicher Amtspersonen.

Junior Ranger Project

Junior Ranger Project

Junior Ranger Project

Junior Ranger Project

Hrdličková Petra

V druhé polovině měsíce srpna se v Krkonošském národním parku uskutečnil již čtvrtý ročník Junior Ranger Projectu, který byl iniciován organizací Europarc Federation v roce 2001. Jako v předchozích ročnících si klade za cíl přiblížit mladým lidem ochranu přírody národních parků v praxi, jejich prostřednictvím rozšířit povědomí místních obyvatel o důležitosti existence chráněných území a tím zvýšit image Správy Krkonošského národního parku.

Skupinu mladých strážců v roce 2005 tvořilo 10 dětí a studentů z minulých ročníků JRP a 6 nových zájemců o JRP pocházejících z oblasti Krkonoš a Podkrkonoší. Během dvou týdnů v srpnu jim profesionální strážci představili svou každodenní práci v letním období. Část lektorů byla zajištěna externě. Aktivity mladých strážců lze shrnout do následujících bodů:

- poznání Krkonošského národního parku na úvodní přednášce a zejména pak na exkurzích přímo v terénu,
- návrhy a praktická údržba terénního vybavení pro návštěvníky
- přednáška a praktická ukázka péče o les na územní NP, rozdílný přístup k hospodaření dle zonace KRNAP
- přednáška o myslivosti v KRNAP, návštěva přezimovací obůrky a nácvik střelby z malorážky
- seznámení s rybářstvím a chovem ryb v líhních v Horním Maršově
- přednáška o využívání přírodních zdrojů energie v NP a návštěva vodní elektrárny v Labské přehradě ve Špindlerově Mlýně
- hydrobiologický inventarizační průzkum
- exkurse na téma botanické aspekty Krkonoš

- přednáška na téma sních a laviny v Krkonoších
- ekologická výchova v terénu, vedení skupiny, tvorba prezentací
- práce strážce s novináři
- seminář bezpečný pohyb v terénu a první pomoc na horách

Vyhodnocení JRP 2005 proběhlo za účasti mladých strážců a jejich rodičů v září ve Špindlerově Mlýně.

Projekt byl financován z rozpočtu Správy Krkonošského národního parku.

Mladí strážci si sami vyžádali podzimní brigádu, při které pomohli připravit úsek frekventované turistické cesty na Traverzu v okolí Sněžky na zimní a jarní období.

Głównym celem projektu jest zapoznanie młodych ludzi z pracą zawodowych strażników a poprzez aktywną pracę w terenie naocznie wyjaśnić znaczenie obszarów chronionych. Ten projekt służy m. in. do poprawy Image Parku Narodowego. Młodzież sobie jednocześnie łatwiej uświadomi wartości parku narodowego a zarazem rozszerzy informacje o problematyce pracy Dyrekcji parku narodowego wśród ludności miejscowej.

The main aim of this project is to introduce young people to the work of professional guards and to show them the significance of these protected areas through activities based on regular guard work. This project should help improve the image of the National Park's Administration. Youth has the opportunity to realize the National Park's value and they can spread information regarding the issues the National Park's Administration deals with among the local people.

Hauptziel des Projekts ist es, junge Leute mit der Arbeit professioneller Naturwächter bekannt zu machen und ihnen im Rahmen der auf der regulären Arbeit der Wächter beruhenden Aktivitäten die Bedeutung der Schutzgebiete zu erläutern. Mit diesem Projekt versuchen wir, das Image der Nationalparkverwaltung zu erhöhen. Die Jugendlichen begreifen so eher die Bedeutung des Nationalparks, auch führt diese Initiative zu einem besseren Verständnis des Wirkens der KRNAP-Verwaltung bei den hiesigen Einwohnern.

12. FINANČNÍ HOSPODAŘENÍ SPRÁVY KRNAP

Gospodarka finansowa Dyrekcji KRNAP

Economic Activities of the KRNAP Administration

Finanzwirtschaft der KRNAP-verwaltung

Luděk Khol

Úvod

Wstęp

Introduction

Einleitung

Organizace se od počátku roku potýkala s nevyrovnaným rozpočtem, kde objem plánovaných, nejnütnějších nákladů byl vyšší než uvažovaný objem výnosů. Proto se všichni pracovníci museli pohybovat v tzv. rozpočtovém provizoriu, kde všechny uvažované náklady byly předem odsouhlaseny vedoucím odboru ekonomiky. Tak se mohla organizace s nedostatkem finančních prostředků poměrně dobře vypořádat.

Během roku se dále podařil získat od zřizovatele i z dalších zdrojů poměrně značný objem dalších finančních prostředků a tím jsme mohli ve druhé polovině roku 2005 zajistit i některé odkládané opravy a údržbu státního majetku. V bodě II je tento nárůst zřetelný a jednotlivé získané prostředky jsou zde přesně popsány.

Správa KRNAP hospodaří dle Rozhodnutí MŽP ČR č. 10/95 vč. dodatků – Rozhodnutí č. 9/98 a 6/03 (Zřizovací listina) a zajišťuje tzv. hlavní a hospodářské činnosti, upravené v těchto Rozhodnutích.

Naprostá většina aktivit organizace je v hlavní činnosti, specifikované ve výše uvedené Zřizovací listině.

V hospodářské činnosti v roce 2005 Správa zajišťovala:

- prodej zboží (keramika)
- provoz bufetu na Rýchorské boudě
- platba za služby (kopírování apod.)

Financování činnosti organizace

Finansowanie działań organizacji

Financing the Organization's Activities

Finanzierung der Gesellschaftstätigkeiten

Pro sledování hospodaření Správy KRNAP byl vypracován plán na hlavní a vedlejší hospodářskou činnost, rozpracovaný na jednotlivé odbory uvnitř organizace.

Provozní činnost organizace byla mimo vlastních zdrojů kryta takto:

A) příspěvek od zřizovatele
z toho prostředky na provoz

celkem 193.602 tis. Kč proti plánu 192.181 tis. Kč
143.989 tis. Kč

Program péče o krajinu D	15.856 tis. Kč
Progr. financování (dále progfin)	30.268 tis. Kč proti plánu 30.739 tis. Kč
Natura	0
účelové prostředky na VaV	1.180 tis. Kč
prostředky na hospodaření v lesích	417 tis. Kč
mimorozpočtové zdroje od zřizovatele	1.183 tis. Kč

Nebylo dočerpáno 471 tis. v rámci programového financování proti schváleným a přiděleným finančním prostředkům – požádáno na Odbor rozpočtu MŽP dopisem č.j. 1964/lk/05 z 21. 12. 2005 o převedení částky 302 tis. Kč do rezervního fondu zřizovatele pro použití v roce 2006. Zbývajících cca 169 tis. Kč odvede Správa KRNAP v rámci finančního vypořádání zpět do státního rozpočtu.

V rámci nedočerpaných finančních prostředků v programu Péče o nezcizitelný státní majetek (rovněž ISPROFIN) zbývá z minulých let dále nedočerpaných 1.014 tis. Kč, které jsou u zřizovatele dále evidovány jako nedočerpané prostředky v rezervním fondu.

Základní plánovaný rozpočet dotace od zřizovatele byl pro rok 2005	125.495.000,-
Navýšení mimo základní dotaci na provoz od zřizovatele:	
III / 2005 navýšení VaV 1.180 tis.	126.675.000,-
III / 2005 navýšení PPK 12.000 tis.	138.675.000,-
IV / 2005 navýšení provozní dotace (krytí DPH) 15.000 tis.	153.675.000,-
V / 2005 navýšení PPK 1.654 tis.	155.329.000,-
IV / 2005 navýšení ISPROFIN 15.339 tis.	170.668.000,-
VII / 2005 navýšení ISPROFIN 12.960 tis.	183.628.000,-
VIII / 2005 navýšení PPK 450 tis.	184.078.000,-
IX / 2005 navýšení ISPROFIN 2.440 tis.	186.518.000,-
X / 2005 navýšení PPK 672 tis.	187.190.000,-
XI / 2005 navýšení PPK 1.080 tis.	188.270.000,-
XII / 2005 navýšení příspěvek na hospodaření v lesích 417 tis.	
navýšení provozní dotace přísp. na údržby 3.494 tis.	192.181.000,-
XII / 2005 v rámci rozpočtu snížení OON o 86 tis.	192.181.000,-

B) dotace od KÚ Liberecký kraj – vydávání časopisu (na 691)	30 tis. Kč
C) dotace od KÚ Královéhradecký kraj – dotace podpory turistických informačních center	75 tis. Kč
D) dotace ze zahraničí – prostředky PHARE z EU	604 tis. Kč
E) dotace v rámci programu INTERREG – publikační činnost	344 tis. Kč

Investiční činnost byla mimo vlastních zdrojů kryta pouze z příspěvku od zřizovatele a SFŽP v celkovém objemu 35.823 tis. Kč

Z toho vlastní systémové investice dle 215010	10.752 tis. Kč
SFŽP – pozemky	272 tis. Kč
vlastní zdroje	24.790 tis. Kč

Od SFŽP jsme obdrželi 272.000,- jako investiční dotaci na nákup pozemku (ostatní dotace ze SR).

Plánované čerpání je pak
u syst. investic 10.752 tis.
u vlastních zdrojů 34.335 tis. – úspora 9.273 tis.

- plánované investice nebyly pořizovány z důvodu úsporných opatření organizace, kde jsme předpokládali možnost užití fondu reprodukce na krytí neplánovaných havarijních údržeb a oprav

Výnosy

Zyski

Revenue

Umsatzerlöse

Celkové výnosy za rok 2005 činí	329.665.123,93 Kč
	v roce 2004 to bylo 335.220.414,15 Kč
z celkových výnosů 2005 vnitropodnikové výnosy (VPV)	15.632.175,48 Kč
Po odečtení VPV činí výnosy Správy KRNP 2005	314.032.948,45 Kč
z toho výnosy v hlavní činnosti	313.544 tis. Kč
výnosy v hosp. činnosti	489 tis. Kč

Na celkových výnosech se mimo příspěvku od zřizovatele podílejí :

a) tržby za vlastní výrobky (úč. 601)	88.908.570,31 Kč
z toho tržby za dřevo dle oddělení odbytu	83.396.601,50 Kč
Tržby za vlastní výrobky v roce 2004 činily 93.281 tis., pokles o 4.372 tis., oddělení odbytu v roce 2004 vykázalo čistý příjem za dřevo 87.004 tis., tzn. meziroční pokles o 3.607 tis. Kč.	
b) tržby z prodeje služeb (úč. 602)	18.858.484,06 Kč
z toho tržby ze vstupného	1.348.243,90 Kč
tržby z nájemného	2.446.059,-- Kč
tržby z kempu Šp. Mlýn	3.484.706,21 Kč
tržby z časopisu Krkonoše	965.104,61 Kč
tržby z kurzovního	1.286.671,80 Kč
tržby za opravy	2.011.521,93 Kč

V roce 2004 činil konečný stav na účtě 602 celkem 20.071 tis., v roce 2005 jsme tedy utržili za služby méně o 1.213 tis. Kč.

U vstupného se podařilo získat více o 242 tis., za povolenky jsme vybrali méně o 253 tis., za nájemné jsme utržili méně o 300 tis., v kempu jsme v roce 2005 získali méně proti loňskému roku o 255 tis. Kč. Další nárůst tržeb je i z časopisu Krkonoše, kde jsme získali navíc 58 tis., z kurzovního přibýlo na naše účty proti loňskému roku méně o 45 tis.

c) tržby za zboží (úč. 604)	2.614.770,32 Kč
z toho tržby z prodeje propagačního materiálu	2.125.808,-- Kč
V roce 2004 jsme utržili téměř 2.703 tis., v roce 2003 jsme získali tržby za zboží celkem 2.867 tis. Kč, tedy za rok 2005 činí pokles 88 tis. a proti roku 2004 pak pokles činí více jak 252 tis. Kč.	
U propagačního materiálu činí pokles 149 tis. proti roku 2004.	

d) další výnosové položky

- změna stavu zásob	- 316.991,61 Kč	v roce 2004	575 tis. Kč
- aktívace	503.266,70 Kč		461 tis. Kč

- smluvní pokuty a penále	99.153,50 Kč	57 tis. Kč
- úroky	809.950,37 Kč	851 tis. Kč
- kurzové zisky	59.152,42 Kč	30 tis. Kč
- zúčtování fondů	468.503,-- Kč	8.444 tis. Kč
- ostatní výnosy	7.025.426,50 Kč	7.397 tis. Kč
- tržby z prodeje investičního majetku	720.083,30 Kč	178 tis. Kč
- tržby z prodeje materiálu	680.755,90 Kč	448 tis. Kč

Objem na účtech sk. **62 – aktivace** odpovídá objemu úkolů v roce 2005, které souvisí s potřebou aktivace uvnitř organizace, s údaji roku 2004 zde není souvislost.

Porovnání výnosů – skutečnost s plánem

a) tržby z prodeje majetku – plán 1.200 tis., skutečnost 1.401 tis.

Dle zákona o účetnictví byly čisté výnosy 1.555.533,50 převedeny do fondu reprodukce (tržby za prodej movitého majetku).

Tržby z prodeje nemovitého majetku ve výši 491.542,-- Kč byly převedeny do SROV.

b) změna stavu zásob – plán 0, skutečnost minus 317 tis.

Souvislost s tvorbou zásob dřeva na jednotlivých lokalitách a různým oceněním těchto zásob vzhledem k rozpracovanosti výroby a rozdílné fázové kalkulaci proti minulému roku:

2004 P 1 702 m ³ á 430	2005 P 757 m ³ á 155
O 1 388 m ³ á 550	O 1 942 m ³ á 611
E 185 m ³ á 670	E 137 m ³ á 849

c) zúčtování fondů – plán 0 tis., skutečnost 469 tis.

Uvažované použití fondu odměn, fondu reprodukce na krytí údržeb a rezervního fondu na krytí minusového HV zrušeno při rebilanci plánu v druhém pololetí 2005.

V rámci **PPK** jsme v roce 2005 získali 15.856.000,-- Kč, utraceno bylo téměř 15.977 tis. Kč, tzn. naplnění objemu u tohoto programu. Jedná se o změnu proti roku 2004, kdy jsme nedočetřpali na plánovaných 16 mil. téměř 273 tis. Kč.

Za zmínku u této kapitoly stojí pokračování v asanačních pracích na vrcholku Sněžky po demolici České boudy (akce z roku 2004), kde jsme provedli práce za 950 tis. a dále likvidace trafostanice na Sněžce – sdružení prostředků s VČE při našem podílu 180 tis. Kč.

Finanční prostředky na **Naturu 2000** v roce 2005 nebyly ze strany zřizovatele zajištěny, veškeré aktivity byly zajišťovány z běžných provozních prostředků organizace.

Programové financování

V rámci programu Rozvoj a obnova MTZ systému řízení MŽP č. 215010/32 jsme obdrželi rozpočtovanou dotaci ve výši 29.482.000,- Kč. Celkem jsme vyčerpalí objem 29.010.525,68 Kč, tzn. nedočetřpaní 471.474,32 Kč. U této nedočetřpané částky jsme požádali o 302.000,-- přesun do rezervního fondu zřizovatele a zbytek – 169.474,32 vypořádáme v rámci ročního zúčtování převodem zpět do SR.

V rámci programu č. 215010/30 jsme na likvidaci povodňových škod obdrželi neinvestiční prostředky ve výši 2.440.000,-- Kč. Jedná se o likvidaci škod z 15. 6. 2005, kde jsme celkem u sedmi cest a svážnic opravovali povrch a odvodnění a asanovali jsme další 4 plošné a jednu rýhovou erozi, vzniklé při přivalové vodě. Tuto dotaci jsme vyčerpalí v plné výši.

V rámci programu č. 215010/30 – systémové investice jsme v roce 2005 obdrželi celkem 5.900.000,-- Kč. Dalších 10.000,-- Kč jsme obdrželi z rezervního fondu z minulých let, celková použitelná částka tedy činila 5.910.000,-- Kč.

Realizovali jsme akce :

- rekonstrukce hájenky Pec 122 – dokončení z roku 2004
- LC Strážník
- LC Kalkopy

Skutečné čerpání činí 5.908.936,90, tzn. nedočerpání vč. rezervního fondu o 1.063,10 Kč.

Posledním použitým programem, zajištěným zřizovatelem pro naši organizaci, byly finanční prostředky na základě programu č. 215110 – revitalizace. Zde jsme získali rozpočtové prostředky v objemu 4.852.000,- Kč a realizovali, případně zahájili práce na akcích:

- revitalizace malé vodní nádrže Hádek
- revitalizace vodoteče Rennerův potok
- revitalizace vodoteče Richterova strouha

Finanční prostředky jsme nedočerpali o 69,80 Kč.

Náklady

Koszty

Costs

Aufwendungen

Celkové náklady za rok 2005 činí	321.360.671,65 Kč
z celkových nákladů 2005 vnitropodnikové náklady (VPN)	15.632.175,48 Kč
Po odečtení VPN činí náklady Správy KRNAP 2005	305.728.496,17 Kč
z toho náklady v hlavní činnosti	305.334 tis. Kč
náklady v hosp. činnosti	395 tis. Kč

Z celkových nákladů činí:

501 spotřeba materiálu	22.496.313,94 Kč	v roce 2004	26.319 tis. Kč
z toho spotřeba sazenic	1.258 tis. Kč		2.438 tis. Kč
náhradní díly	2.906 tis. Kč		2.721 tis. Kč
spotřeba všeobec. materiálu	613 tis. Kč		1.087 tis. Kč
DDHM do 40 tis.	3.059 tis. Kč		3.271 tis. Kč
spotřeba oděvů, OOPP a unif.	1.734 tis. Kč		2.808 tis. Kč
spotřeba pohonných hmot	4.462 tis. Kč		4.379 tis. Kč
502 spotřeba energie	5.728.344,25 Kč		6.317 tis. Kč
504 náklady na prodané zboží	3.146.707,80 Kč		3.324 tis. Kč
511 opravy a udržování	31.025.905,82 Kč		37.689 tis. Kč
512 cestovné	2.829.904,64 Kč		2.479 tis. Kč
513 náklady na reprezentaci	138.679,90 Kč		99 tis. Kč
518 ostatní služby	80.122.757,31 Kč		88.379 tis. Kč
z toho ostatní služby (fakt. práce)	17.412 tis. Kč		20.332 tis. Kč
přepravné (odvoz, přibližování)	32.358 tis. Kč		34.103 tis. Kč
telefonní poplatky	2.310 tis. Kč		2.736 tis. Kč
práce výr. povahy (práce cizími)	24.197 tis. Kč		26.614 tis. Kč
521 mzdové náklady	73.946 tis. Kč		73.102 tis. Kč

524 zákonné sociální pojištění	25.624 tis. Kč	
527 zákonné sociální náklady	1.467.516,-- Kč	
531 daň silniční	205.801,-- Kč	68 tis. Kč
532 daň z nemovitostí	128.121,-- Kč	95 tis. Kč
538 ost. nepřímé daně a popl.	47.873,-- Kč	44 tis. Kč
542 ostatní pokuty a penále	222.076,-- Kč	8 tis. Kč
543 odpis nedobytných pohledávek	9.849,60 Kč	3.126 tis. Kč
545 kurzové ztráty	57.406,84 Kč	71 tis. Kč
548 manka a škody	35.600,51 Kč	105 tis. Kč
549 jiné ostatní náklady	18.351.136,82 Kč	12.380 tis. Kč
551 odpisy inv. majetku	35.942.040,-- Kč	36.294 tis. Kč
554 náklad na prodaný materiál	232.584,24 Kč	374 tis. Kč

Zdůvodnění rozdílů při porovnání nákladů za rok 2005 k údajům za rok 2004

Obecně se na snížení objemu nákladů proti roku 2004 podílí v největší míře úsporný režim ve financování organizace, nižší objem technických jednotek v hospodaření OPL a další úsporná opatření, zavedená managementem organizace k zajištění příznivého hospodářského výsledku.

511 – zajišťování pouze havarijních a nejnutnějších oprav, nutných k zajištění chodu organizace, z celkového objemu činí v rámci programů

- PPK 4.190 tis.

- ISPROFIN 17.878 tis.

Pro financování běžných oprav (havárie apod.) z provozních prostředků tedy zbývá pouhých 8.958 tis. Kč

512 – nárůst způsoben zvýšením počtu cestovních účtů za soukromá vozidla pro služební účely na úkor snížení počtu služebních vozidel (pouze částečná obnova dosluhujících vozidel), proto se zde promítá i tomu odpovídající snížení nákladů na účtech 501, 511 apod.

513 – rok 2005 vykazujeme proti minulému roku nárůst, vedením organizace budou přijata opatření na vyrovnání tohoto stavu

518 – zde se promítají snížené úkoly i úsporná opatření

532 – nárůst vzhledem k vzrůstajícímu počtu pronajímaného majetku, probíhajícím prověrkám hospodaření s majetkem apod.

542 – minimální objem nákladů

543 – proti minulému roku, kdy se organizace „zbavila“ problému s pohledávkami vůči firmě ORS, v letošním roce odepisujeme pouze drobné, nevymahatelné pohledávky, se kterými jsme zřizovatele průběžně seznamovali

548 – všechny škody jsou řešeny přes škodní komisi v organizaci

549 – dopad neuplatněného odpočtu DPH v celkové výši 15.386.545,29 proti loňským 9.316.498,-- Kč (rok 2004 jsme byli plátcí DPH od srpna 2004, nyní se ale promítá celý rok 2005)

Vývoj nákladů na opravy v mil. Kč za roky 1995–2005:

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
22,9	32,5	49,2	59,5	72,7	60,3	37,0	53,3	64,6	37,7	31,0

Členění nákladů na opravy na jednotlivé aktivity organizace (výběr dle účtu 511100):

Ochrana lesa **2005** 1.343 tis. **2004** 979 tis.

PPK	4.190 tis.	7.898 tis.
Cesty, chodníky z vlastních zdrojů	0	1.409 tis.
Cesty přes profgin	17.878 tis.	12.797 tis.
Budovy, stavby	1.738 tis.	4.483 tis.
Malé vodní toky	275 tis.	1.906 tis.
Pomocné provozy, dopravní prostředky	641 tis.	1.502 tis.
Myslivost, kemp, muzea, Rýchorská b. apod.	1.128 tis.	1.707 tis.

Vývoj odpisů v mil. Kč

1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
16,1	21	25,3	27,1	33,8	34,6	34,6	26,5	26,6	36,2	35,9

Navýšení v roce 2004 je z důvodu dopadu doporučení z auditu hospodaření – Audit plus Praha změnou odpisového plánu k 1. 1. 2004, v roce 2005 jsme pokračovali v tomto vyšším odpisovém plánu.

Zhodnocení plnění plánu technických jednotek za Odbor péče o les:

Následující tabulka ukazuje vývoj v dodávkách a zpeněžení dřeva za roky 1998– 2005.

	jednotka	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
dodávky	m ³	135 825	122 971	105 674	93 629	79 383	91 324	96 601	90 667
tržby z prodeje dřeva	tis. Kč	144 273	133 553	115 889	99 704	77 774	81 087	87 004	83 397
průměrné zpeněžení	Kč / m ³	1 062	1 076	1 081	1 065	980	888	901	920

Následující tabulka ukazuje vývoj v objemu zásob dřevní hmoty na jednotlivých lokalitách, nárůst zásoby na lokalitě O je způsoben přípravou zásob dřeva pro prodej počátkem roku 2005. Velký vliv pro nárůst zásob na lokalitě O měl i velice brzký nástup zimy, kde zůstaly nepřístupné poměrně velké zásoby dřeva.

Lokalita	2000	2001	2002	2003	2004	2005
P	3 554	1 298	955	800	1 702	757
O	3 566	1 673	1 100	1 102	1 388	1 942
E	302	46	62	205	185	137

Dle technického plánu byly pro rok 2005 plánovány mimo jiné následující úkoly :

zalesňování	64,59 ha
prořezávky	730,55 ha
těžba dřeva	90 100 m ³
přibližování dřeva	90 100 m ³
dodávky dřeva	90 100 m ³

Porovnání vybraných výkonů za roky 2002 až 2005 – skutečnost

Výkon	tech.jedn.	2002	2003	2004	2005
012 – obnova lesa sadbou	Ha	98,87	78,55	121,14	65,48
017 – ochrana mladých lesních porostů proti zvěři	Ha	786,98	576,09	541,25	516,86

019 – ochrana lesa ostatní	Ha	1 481,58	920,12	650,16	432,53
025 – prořezávky	Ha	510,35	611,60	806,82	749,54
155 – odstraňování klestu	Ha	154,40	175,25	153,66	132,63
111 – těžba dříví	m ³	78 907	92 171	98 457	91 016
121 a 122 – přibližování celkem	m ³	79 328	92 325	97 580	91 936

Hospodářský výsledek

Wyniki gospodarcze

Economic Results

Ergebnis

K 31. 12. 2005 byl vykázan hospodářský výsledek – zisk ve výši 8.304.452,28 Kč.

Při celoročně odhadované ztrátě je tento výsledek velkým úspěchem hospodaření v organizaci Správa KRNAP.

Skladba tohoto plusového hospodářského výsledku je následující:

- zlepšení průměrného zpeněžení z plánovaných 870,- na skutečných 920,- a tím zisk 4,5 mil. v tržbách za dřevo
- navýšení provozní dotace od zřizovatele na pokrytí údržeb v prosinci 2005 celkem o 3.494 tis. Kč, které již organizace nemohla využít a použije je v případě možnosti tvorby rezervního fondu v roce 2006
- příspěvek na hospodaření v lesích od zřizovatele v prosinci 2005 ve výši 417 tis.

Z výše uvedených uspořené finančních částek, jejichž součet činí 8,4 mil. Kč, je zřejmé, že organizace činila všechny kroky k tomu, aby ukončila hospodaření v roce 2005 s nulovým hospodářským výsledkem.

V roce 2005 pracovala Správa KRNAP s podstatně sníženým plánem nákladů pro jednotlivé odbory organizace vzhledem k předpokládaným chybějícím zdrojům. Již první verze plánu totiž měla značně velké disproporce mezi vysokými náklady na provoz organizace a očekávanými výnosy.

V praxi bylo financování potřeb jednotlivých odborů soustředěno pod dozоровání EO a postupné uvolňování prostředků vzhledem k vývoji HV v jednotlivých měsících. Poměrně velký objem finančních prostředků, získaný během roku v rámci programového financování od zřizovatele, byl systémově určen v převažujícím objemu na aktivity, které prováděla Správa KRNAP nad rámec svého původního plánu. To ve výsledku nevedlo k podstatnému snížení nákladů, i když některé aktivity na úseku péče o les a údržby cest a chodníků jsme ihned převedli z uvažovaných provozních potřeb do tohoto programového financování.

Pro krytí potřeb v odměňování bylo použito v souladu se zákonem fondu odměn. Organizace neúčtovala přesuny dotace od zřizovatele mezi Odborem péče o les (LH) a ostatními odbory Správy (OP), proto je sledování hosp. výsledku odděleně za LH a OP opět zkruseno – je třeba brát hospodaření organizace jako celek.

V hospodářské činnosti je dosažený hospodářský výsledek plus 94 tis.

Je nutno podotknout, že se jedná vesměs o činnosti podporující a doplňující hlavní činnost a nelze očekávat vyšší ziskovost, hospodářská činnost je v rámci organizace minimální.

Celkem hlavní a hospodářská činnost						
	OPL		OP		Celkem	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Výnosy celkem	140 329	145 466	178 255	168 567	318 584	314 033
Náklady celkem	205 396	199 117	113 188	106 612	318 584	305 729
Hospodářský výsledek	-65 067	-53 651	65 067	61 955	0	8 304
Odvod do SR					0	0
K rozdělení fondům						8 304
z toho fond reprodukce						2 000
fond odměn						800
fond rezervní						5 504

Hlavní činnost						
	OPL		OP		Celkem	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Výnosy celkem	99 441	145 466	188 922	168 078	288 363	313 544
Náklady celkem	202 444	199 117	85 634	106 217	288 078	305 334
Hospodářský výsledek	-103 003	-53 651	103 288	61 861	285	8 210

Hospodářská činnost						
	OPL		OP		Celkem	
	2004	2005	2004	2005	2004	2005
Výnosy celkem	0	0	431	489	431	489
Náklady celkem	0	0	386	395	386	395
Hospodářský výsledek	0	0	45	94	45	94

Mzdy a pracovníci

Pláce i pracovníci

Wages and Employees

Löhne und Belegschaft

Celkem vyplacené mzdy za rok 2005 73.945.889,-- Kč
(včetně Fondu odměn a prostředků Phare)
z toho mzdy v hlavní činnosti 73.302.503,-- Kč (v tom FO)
    hospodářská činnost 73.323,-- Kč
    OON 570.063,-- Kč (v tom Phare)

Plán mezd v hlavní činnosti v roce 2005 72.834.000,-- Kč
    v hospodářské činnosti 155.000,-- Kč
    OON 613.000,-- Kč

V plánu pro rok 2005 nebylo plánováno použití FO ani jiné prostředky (Phare apod.).

Přečerpané mzdy v hlavní činnosti, hrazené z fondu odměn 468.503,-- Kč
Nedočerpané mzdy v hospodářské činnosti 81.677,-- Kč
Nedočerpané OON 42.937,-- Kč

Nedočerpané OON, navýšené o Kč 85.500,-- (projekt GIS) 128.437,-- Kč

Plán pracovníků 359 prac. v hlavní činnosti
2 pracovníci ve vedlejší činnosti
Skutečně čerpáno 351 pracovníků v hlavní činnosti
1 pracovník ve vedlejší činnosti
Nedočerpano 8 pracovníků v hlavní činnosti
- nečerpaní sezonní pracovníci v OPL plus pomocný lesní personál

Původní plán pracovníků na rok 2005 byl 367 pracovníků, snížen vlivem rozhodnutí vlády o 2% snížení státních úředníků o 8 pracovníků.

Průměrná plánovaná mzda v organizaci za rok 2005 celkem 17.371,--

Zdůvodnění:

Částka na OON ve výši 85.500,-- nám byla poskytnuta v projektu Phare – dotace ze zahraničí. Průměrná mzda v organizaci proti roku 2004 vzrostla o 35,- Kč, celkové mzdy v hlavní činnosti jsou pak vyšší proti roku 2004 o 315 tis. Kč.

V OON byl původní plán 699 tis. Kč ponížěn o 86 tis. jako přesun OON pro potřeby jiné organizace uvnitř resortu.

Porovnání mezd celkem za organizaci za roky 2000–2005 ukazuje následující tabulka:

Celkem KRNAP						
	2000	2001	2002	2003	2004	2005
mzdy celkem	60 165	62 606	67 401	72 640	73 102	73 873
mzdy bez OON	59 546	62 008	66 720	71 985	72602	73 303
počet pracovníků	377	374	350	345	349	352
průměrná mzda	13 162	13 816	15 886	17 388	17 336	17 354
meziroční nárůst	xx	104,97	114,98	109,45	99,70	100,11

Investiční činnost

Działania inwestycyjne

Investment Activities

Investitionstätigkeiten

Celkem byly v roce 2005 provedeny investiční akce za 35.003.964,94 Kč
z toho stavební akce 25.292.980,94 Kč
strojní akce, ostatní hmotné investice 9.710.984,-- Kč
plus nehmotný majetek – software 818.890,-- Kč
Celkem 35.822.854,94 Kč

V roce 2004 byly tyto údaje následující:

Celkem akce 38.225 tis. Kč
z toho stavební 27.749
strojní a ostatní 10.188
nehmotné 288

V roce 2003 byly tyto údaje následující:

Celkem akce	45.057 tis. Kč
z toho stavební	24.080
strojní a ostatní	16.377
nehmotné inv.	4.600

Financování akcí proběhlo z následujících zdrojů

- vlastní zdroje	23.971.097,84 Kč
- systémová dotace	11.032.867,10 Kč
v systémových dotacích příspěvek od SFŽP	272.000,-- Kč – dotace na nákup pozemku

Rozbor účtu 916 – Fond reprodukce

počáteční stav k 1. 1. 2005	42.526 tis. Kč
tvorba fondu během roku 2005 - odpisy	35.942 tis. Kč
- zůstatková hodnota vyřaz. majetku	1.907 tis. Kč
- příjem za prodej majetku	1.556 tis. Kč
- nákupy pozemků	272 tis. Kč
čerpání fondu – zařazení majetku	- 25.062 tis. Kč
použitelný fond reprodukce k 1. 1. 2006	57.140 tis. Kč
minus rozpracovanost (úč. 042)	- 14.120 tis. Kč
reálně volné zdroje pro použití	43.020 tis. Kč

Na zajištění investiční výstavby obdržela Správa KRNAP ze státního rozpočtu systemovou dotaci v objemu 10.752.000,- Kč.

Z této dotace byly v roce 2005 hrazeny akce:

Hájenka Pec 122	2.288.000,-- Kč – pokračování z minulých let
LC Kalkopy	467.000,-- Kč – pokračování z minulých let
LC Strážník	3.145.000,-- Kč
Revitalizace Hádek	70.000,-- Kč – bude pokračovat v příštím roce
Revitalizace Rennerův potok	3.242.000,-- Kč – pokračování z minulých let
Revitalizace Richterova strouha	1.539.930,20 Kč – nevyčerpáno 69,80

V roce 2005 byl odprodán investiční majetek v celkové prodejní hodnotě 2.404.379,-- Kč.

Ostatní

Inne

Other

Sonstiges

a) Rozbor dalších účtů – třída 1, 2

Správa KRNAP spravuje investiční majetek (02) včetně drobného dlouhodobého majetku (028) v celkové hodnotě 1.079.430.696,-- Kč, kde k 1. 1. 2005 zahajovala organizace rok s majetkem v hodnotě 1.057.446.132,-- Kč.

Meziroční nárůst činí 21.985 tis. Kč. Mimo roku 2003 tak hodnota majetku meziročně stoupala, jen za poslední čtyři roky o plných 87.774 tis. Kč.

Další majetek má organizace ještě v pozemcích a neodepisovaných uměleckých dílech (03) –

celkem téměř 14,2 mil. – v roce 2004 to bylo 12,6 mil. Kč a v roce 2003 pak 11,2 mil. Kč. Proti tomu hodnota oprávek (08) činí 469.505.866,-- Kč proti loňským 443.209.285,-- Kč a předloňským 436.314.757,-- Kč, což znamená, že majetek je odepsán z 43,5 %.

Rozpracovanost investic (04) ke konci roku 2005 činí 14.120.045,35 Kč.

K 31. 12. 2004 činila tato rozpracovanost 12.092 tis. Kč.

V porovnání k loňskému roku je rozpracovanost o více jak 16,7 % vyšší a je způsobena větším objemem nedokončených stavebních akcí. Nejedná se ale o žádný problematický stav, ale běžnou situaci organizace, ovlivněnou skladbou rozpracovaných investic.

Celková výše zásob materiálu (11) činí 5.285 tis. Kč proti loňským 4.854 tis. Kč.

V roce 2005 se tak nepodařilo dostat objem zásob pod úroveň roku předcházejícího, i když pokračujeme ve snaze o snižování objemu zásob jako činitele, kde jsou vázány značné finanční prostředky.

Zásoby představují meziroční nárůst 8,9 %. Největší nárůst je u položek

- materiál zemědělské výroby
- stavební materiál
- kancelářské potřeby
- krmivo

Nejvíce se na objemu zásob materiálu z hlediska celkového objemu finančních prostředků na skladě podílí:

	Výběr položek z účtu 112 materiál na skladě v tis. Kč			
	2002	2003	2004	2005
stavební materiál	444	296	446	831
čisticí prostředky	351	252	241	167
náhradní díly	2 293	1 307	1 255	1 221
drobný majetek do 1000,- Kč	325	366	363	397
oděvy a uniformy	1 744	1 747	1 557	1 417
krmivo	365	444	370	543

Zásoby výrobků (123) jsou ke konci roku 1.824 tis. Kč proti 2.131 tis. Kč k 31. 12. 2004 a proti roku 2003, kde činila hodnota zásob 1.570 tis. Kč. K 31.12. 2002 byly tyto zásoby ve výši 1.694 tis. Kč proti 2.103 tis. Kč v roce 2001.

Objem zásob výrobků poklesl proti minulému roku o 307 tis. Kč. Hlavní měrou se na poklesu zásob podílí zásoby dřeva.

	2005	2004	2003	2002
lokalita P	117 tis.	732 tis.	344 tis.	410 tis.
lokalita O	1.187 tis.	763 tis.	606 tis.	605 tis.
lokalita E	117 tis.	124 tis.	137 tis.	19 tis.
a dále zásoby semen	341 tis.	462 tis.	383 tis.	589 tis.

Zásoby zboží (13) na skladě představují 3.386 tis. proti loňským 3.547 tis. Kč. Za rok 2003 to byly zásoby zboží za 3.958 tis. proti 4.135 tis. Kč v roce 2002.

Zde došlo rovněž k dalšímu poklesu zásob za poslední 3 roky o 749 tis. resp. o 18,11 %.

Na zásobách zboží se podílí hlavně zásoby propagačního materiálu.

Na běžných účtech (241) je na konci roku celkem 69.907 tis. Kč proti loňským 48.755 tis. Kč. Na konci roku 2003 to bylo celkem 42.771 tis. Kč. K 31. 12. 2002 tato hodnota činila pouze 18.855 tis. Kč proti 26.934 tis. Kč v roce 2001. Podstatným objemem je zůstatek na

krytí investičních potřeb. Na účtu FKSP je zůstatek 360 tis. proti počátečním 342 tis. Kč.

Rozklad zůstatků běžných účtů organizace:

Celkem	69.907 tis.
Zůstatek fondu odměn	4.170 tis.
Zůstatek rezervního fondu	11.026 tis.
Zůstatek fondu reprodukce po odečtu rozpracovanosti	43.020 tis.
Hospodářský výsledek	8.304 tis.
Volný zůstatek k použití	3.387 tis.

V pokladnách (261) je ke konci roku 848 tis. Kč proti stavu k 31. 12. 2004 - 737 tis. Kč.

Pokladní limity jsou dodrženy na všech pokladnách organizace.

Více jak 1.079 tis. Kč je v organizaci vedeno na ceninách (263) – jedná se hlavně o vstupenky, stravenky, karty CCS a povolenky.

V roce 2004 byl objem cenin 1.106 tis. Kč, v roce 2003 činila hodnota cenin 972 tis. a v roce 2002 pak 830 tis. Kč.

b) Pohledávky a závazky – třída 3

Pohledávky (311) ke konci roku 2005 činí 7.252 tis. Kč. V roce 2004 představují objem 9.160 tis. Kč. K 31. 12. 2003 činí pohledávky za odběrateli 9.129 tis. Kč.

Ve lhůtě splatnosti je ke konci roku celkem z objemu 7.252 tis. Kč téměř 51,5 %, celkem 3.732 tis. Kč, po splatnosti pak 3.520 tis. Kč proti loňským 3.171 tis. Kč a proti předloňským 5.129 tis. Kč, z tohoto objemu činí pohledávky vymáhané prostřednictvím podnikového právníka, tzn. soudní cestou, 1.947 tis. Kč, velká většina ostatních pohledávek po lhůtě splatnosti má krátkodobé překročení do 30 dnů a faktury jsou uhrazeny počátkem roku 2006. Poskytnuté provozní zálohy jsou v objemu 1.125 tis. Kč proti 434 tis. Kč k 31. 12. 2004 a proti 261 tis. Kč ke konci roku 2003 a proti zálohám k 31. 12. 2002, které činily 683 tis. Kč. Jedná se hlavně o zálohy na předplatné, energie, PHM. Největší podíl činí částka 747 tis. Kč jako rozpracovaná akce firmy XEOS – audit optimalizace logistických procesů a personální vazby v organizaci.

V ostatních pohledávkách je pouze 52 tis. Kč – pohledávky za nájemné apod.

Závazky (321) vůči dodavatelům činí pouze 1.640 tis. Kč proti počátečním 3.057 tis. Kč – jedná se vesměs o závazky ve lhůtě splatnosti. Přijaté zálohy činí pouhých 4 tis. Kč.

U ostatních závazků v zůstatku 3.313 tis. Kč proti 3.131 tis. Kč počátkem roku se jedná o závazky plynoucí z vyúčtování ve mzdách.

Na účtu 341 – Daň z příjmu je zůstatek 1.490.960,- kde odhadujeme daň z příjmu za rok 2005 v objemu 1.363.440,-- Kč.

Účtování a objemy na dalších účtech skupiny 34 – Zúčtování daní a dotací, 38 – Přechodné účty vyplývají z účtování v organizaci během roční závěrky 2005 a jsou v souladu s českými účetními standardy.

c) Fondy – třída 9

Na rezervním fondu je konečný zůstatek 11.026 tis. Kč proti počátečním 11.317 tis. Kč a proti zůstatku v roce 2003 ve výši 9.802 tis. Kč.

Z tohoto fondu bylo tedy v roce 2005 čerpáno pouze na vratky do SR v objemu 291 tis. Kč.

Fond reprodukce majetku představuje hodnotu 57.140 tis. Kč proti počátečním 42.526 tis. Kč – rozklad účtu je uveden v kapitole VII – Investiční činnost.

Ve fondu odměn je celkem 4.170 tis. Kč proti 4.638 tis. k 1. 1. 2005. Z fondu odměn bylo v roce 2005 čerpáno na odměny celkem 468.503,-- Kč.

13. KRKONOŠE V PUBLIKACÍCH

Karkonosze w publikacjach

The Krkonoše Mountains' Literature

Das Riesengebirge in Publikationen

Měsíčník Krkonoše – Jizerské hory

Miesięcznik Karkonosze – Góry Izerskie

Monthly Krkonoše – Jizerské hory

Monatsheft Krkonoše – Jizerské hory (Riesengebirge & Isergebirge)

Radovan Vlček

Časopis KRKONOŠE – JIZERSKÉ HORY vycházel v roce 2005 ve svém 38. ročníku v nezměněném nákladu 4000 výtisků. Grafika obálky se oproti předchozímu ročníku nezměnila. Změny doznaly hned druhá a první strana. Historické fotografie, které se na druhé straně obálky objevovaly v předchozím ročníku, vystřídaly výtvarně laděné fotografie současné. Tiráž jsme rozšířili na celý levý sloupec třetí strany. Na obsah s výhledem do příštího čísla zbyly oba zbývající sloupce. Díky této úpravě došlo ke značnému zpřehlednění základních informací o časopisu.

Pravidelně vycházely články v rubrice Natura 2000 a Krkonoše, díky nimž se čtenáři dozvěděli nejen o celém projektu Natura 2000, ale zejména o problematice Evropsky významné lokality Krkonoše. Série příspěvků především Viery Horákové představila čtenářům různé typy stanovišť a biotopů Krkonoš. Uvedli jsme pětidílný seriál Martina Bartoše o odsunu občanů německé národnosti zakončený šestým dílem Márie Karpašové o odsunu z Liberecka. Z kulturně-historických témat je třeba připomenout i celoroční seriál o malířích Krkonoš a seriál „Jak viděli Krkonoše“, v němž jsme představili texty významných osobností naší historie (např. Vítězslav Hálek, Bohuslav Balbín, Václav Durych, Josef Alešlyžec) týkající se jejich vztahu ke Krkonošim.

Své místo si našla i pravidelná rubrika Český ráj, prostřednictvím které se čtenářům dostávají informace o tomto téměř sousedním chráněném území, které bylo navíc v loňském roce jmenováno evropským geoparkem. Reakce na toto rozšíření jsou různé, zkušenost ukazuje, že převládají ty pozitivní. O dění na Správě KRNAP informovala nejen stálá rubrika s názvem „Správa KRNAP pro veřejnost“, ale i občasné příspěvky mimo ni. Aktuální témata byla obsahem rovněž stále rubriky „O čem se hovoří“. Tradičně pokračovala i dvoustrana „Ekozor“, věnovaná ekologické výchově dětí a mládeže. Nechyběly ani reportáže a rozhovory, například s ředitelem Správy KRNAP Ing. Jiřím Novákem nebo náčelníkem HS České republiky Mgr. Jiřím Brožkem. Po čtyřech letech skončil v čísle 12/2005 seriál pánů Škopka a Rodra – Stromy hovoří. Z dotací ze Správy ochrany přírody ČR bylo hrazeno vytištění dalších dvou tematických publikací o chráněných krajinných oblastech Lužické hory a Broumovsko.

I v minulém roce pokračovalo bezplatné rozesílání časopisu třiceti krkonošským školám. Díky podpoře sponzorů (Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor, Nadace Preciosa) obdrželo v roce 2005 časopis dalších 90 škol, především v Libereckém kraji. Vydávání časopisu dále finančně podpořily tyto obce: Benecko, Dolní Branná, Harrachov, Horní Branná, Hostinné, Janské Lázně, Jilemnice, Lampertice, Martinice, Poniklá, Špindlerův Mlýn, Vrchlabí, Vysoké nad Jizerou a Žacléř.

Díky rostoucím nákladům na tisk i distribuci časopisu jsme museli přistoupit ke zvýšení ceny z 35 Kč na 38 Kč, cena ročního předplatného byla zvýšena z 360 na 396 Kč. Připomínám, že vzhledem k tomu, v jaké tiskové kvalitě časopis vychází, jde o navýšení minimální a celková cena je v rámci trhu spíše podprůměrná. Ve druhé polovině roku došlo zároveň ke změně na postu šéfredaktora. Po dlouhých letech úspěšného vedení časopisu odešla Zdeňka Flousková a ve funkci ji od prosince vystřídal Radovan Vlček.

Czasopismo KRKONOŠE – JIZERSKÉ HORY wychodził w 2005 roku w swym 38 roczniku. Drobne zmiany graficzne, wprowadzenie nowej stałej rubryki Czeski Raj oraz zmiana redaktora naczelnego na koncu roku były głównymi zmianami w 2005 roku.

The magazine KRKONOŠE – JIZERSKÉ HORY was published in 2005 and this was its 38th year of existence. There were several minor graphic design changes; a regular Český ráj column and the change of an editor at the end of the year were among the main changes that occurred in 2005.

Die Zeitschrift RIESENGEBIRGE – ISERGEBIRGE kam im Jahre 2005 nun schon als 38. Mal heraus. Geringfügige graphische Umgestaltungen, die regelmäßige Rubrik Böhmisches Paradies und der Wechsel in der Position des Chefredakteurs waren die hauptsächlichen Veränderungen im Jahre 2005.

Regionální literatura v roce 2005

Literatura regionalna w 2005 roku

Regional Literature in 2005

Regionale Literatur im Jahre 2005

Jiří Dvořák

Baštecká, L. (2005): **Královéhradecký kraj** (Z polabské nížiny k horám)

Vydavatelství a nakladatelství Garamon, Hradec Králové

Hradecké vydavatelství Garamon vydalo velkou obrazovou publikaci sloužící k reprezentaci Královéhradeckého kraje. Dvousetstránková kniha formátu 240 × 300 mm je rozdělena do sedmi kapitol: Polabí, Podorlicko, Orlické hory, Broumovsko, Český ráj, Podkrkonoší, Krkonoše, což je šťastně volené turisticko-geografické členění kraje. Výběr fotografií (Lubomír Imlauf, Karel Hník, Miroslav Podhrázský, Siegfried Weiss) stěží mohl být lepší, každý je specialistou na určitý region. Textů není mnoho, jsou hutné, ale dobře čtivé a jejich autorka Lydie Baštecká na omezeném prostoru přináší maximum informací.

Jirásek, V. (2005): **Ve znamení mlátku a želízka 2**

2. díl – Připomenutí dávných časů

Vydala Obec Malé Svatoňovice, Malé Svatoňovice

Druhý díl knihy trutnovského autora Václava Jiráskova je zaměřen na připomenutí hornické symboliky, hornických pamětihodností východního Podkrkonoší, hornického léčitelství a zachraňování, kuchyně prostých havířů i hornické vrchnosti a dávných časů ve vzpomínkách pamětníků. Nechybí ani výběr významnějších literárních a studijních pramenů, přílohu tvoří dvě velkoformátové mapy centrální části Jestřebích hor se zakreslenými důlními díly.

Kubátová, M. (2005): **Erbovní povídky**

Vydal Šulc–Švarc, s.r.o., Praha

Kniha povídek osvědčené vrchlabské autorky, inspirovaných erbovními znameními. Připomínají dobu, kdy erby vznikaly a osvětlují mnohdy pohnuté osudy jejich vlastníků. Z míst našeho regionu se v příbězích objevují např. Vrchlabí, Lomnice n. Pop., Pecka nebo Kuks.

Kubátová, M., Kutinová, A. (2005): **Krkonošův rok**

(Rok na krkonošských horách v lidové poudačce, pořekadle a písni)

Vydalo o. s. Odkazy Liberec v Nakladatelství Bor, Liberec

Čtyřicet sedm let čekala na své druhé vydání kniha, která je pokladnicí krkonošské lidové slovesnosti. Autorky v ní prakticky v posledních okamžicích, kdy to ještě bylo možné, zachytily vyprávění a písničky horalů v krkonošském nářečí. Knížka byla uspořádána na způsob kalendářního cyklu, přihlíží tedy k měsíčnímu běhu života v Krkonoších a těsném Podkrkonoší. Průběh roku je dokládán pořekadly, pranostikami, hádankami, receptáři, pracovními a obřadními popěvkami, písněmi a lidovými vyprávěními zvanými pobejtky, poudačky a vhačky.

Kühn, P. a kol. (2005): **Geologické zajímavosti Libereckého kraje**

Liberecký kraj, Liberec

Publikace je věnována geologickým pozoruhodnostem kraje a je již čtvrtou brožurou v ediční řadě, připravované krajským úřadem. Kromě úvodního textu, vysvětlujícího základy geologické stavby území (včetně dvou tabulek geologických útvarů), jsou hlavním obsahem publikace stručné popisy a početné fotografie 93 vybraných charakteristických geologických a geomorfologických jevů od Českolipska po Krkonoše. Velká geologická rozmanitost regionu ovlivnila i výběr lokalit, který nemohl být vyčerpávající. Přílohou brožury je geologická mapa zájmového území se zákresy lokalit uvedených v publikaci.

Luštinec, J. a O., (2004): **Historie místní dráhy Martinice v Krkonoších – Jilemnice – Rokytnice nad Jizerou**

Vydalo nakladatelství Růžolící chrochtík pro HERKULES KHKD, Praha

Kniha pojednává ve třinácti kapitolách o všem, co souvisí s touto západokrkonošskou lokálkou. Zachycena je historie jejího vzniku a provozu až po současnost. Shrnuty jsou údaje o jednotlivých stanicích na trati a také technická data většiny používaných lokomotiv a motorových vozů. Silnou stránkou knihy je bohatý obrazový doprovod – 111 fotografií a 24 reprodukcí dokumentů, včetně historických jízdních řádů.

Novák, T. V. (2004): **Proti rozbouřeným žvlům**

Nakladatelství Revue, Praha

Publikace připravená k 70. výročí krkonošské Horské služby. Připravena byla ze starých dokumentů, vyprávění pamětníků a statí v soudobém tisku, zejména v časopise Krkonoše. V závěru brožury jsou představeny zahraniční záchranné horské spolky a dosavadní náčelníci HS.

Tichý, A. (2005): **Janské Lázně a okolí na dobových pohlednicích**

Vydavatelství Gentiana, Jilemnice

Jilemnické vydavatelství Gentiana obohatilo pátým svazkem edici, mapující Krkonoše prostřednictvím historických místopisných pohlednic. Na řadu přišly Janské Lázně, které jsou nosným tématem, doplněné sousední obcí Černý Důl a městem Svoboda nad Úpou. Najdete tu i horské boudy v okolí Janských Lázní, které bývaly cíli lázeňských hostů. Publikace je

jako obvykle složena z reprodukcí historických pohlednic, doplněných nepříliš dlouhými, ale výstižnými popisky.

Uhlíř, J. (red.) (2005): **Šedesát let lesnického školství v Trutnově 1945–2005**

Vydavatelství Gentiana Jilemnice pro SLŠ a VOŠL Trutnov

Jubilejní almanach byl pečlivě připraven ke 150. výročí lesnického školství v severovýchodních Čechách (lesnické školy v Zákupcích, Bělé p. B. a Trutnově). Na více než 250 stranách publikace se kromě obligátních seznamů absolventů všech forem studia objevují i vzpomínky a vyznání mnohých učitelů a absolventů nebo údaje o fungování školy v současnosti a minulosti.

Na półkach księgarskich pojawiło się w ciągu roku kilka tytułów o Karkonoszach. Potwierdza to istniejące stale zainteresowanie najwyższymi górami czeskimi. Artykuł ten oferuje krótkie notatki o wydanych tytułach.

Several books regarding the Krkonoše Mountains appeared on the book market this year. This gives evidence of the sustaining interest in Czech highest mountains. This article brings short annotations of the published titles.

Auf dem Büchermarkt kamen in diesem Jahr einige Titel über das Riesengebirge heraus, was das anhaltende Interesse am höchsten tschechischen Gebirge widerspiegelt. Dieser Artikel bringt eine kurze Aufzählung der veröffentlichten Titel.

Práce týkající se Krkonoš vyšlé v roce 2005

Prace dotyczące Karkonoszy wydane w 2005 roku

Papers Concerning the Krkonoše Mountains that Were Published in 2005

Im Jahr 2005 herausgegebene, das Riesengebirge betreffende Arbeiten

Otakar Schwarz, Jan Materna

Čížek L., Hošek J., Svoboda T.: Měření trendů atmosférické depozice. In: O. Schwarz: Měření atmosférické depozice v Krkonoších a stanovení kritických zátěží pro lesní ekosystémy jako podklad pro stanovení minimálního zastoupení listnatých dřevin. Závěrečná zpráva projektu VaV/610/8/01. Vrchlabí, Správa KRNAP 2005, 63 s.

Schwarz O.: Kategorizace lesních porostů Krkonoš z hlediska jejich možnosti ponechání přirozenému vývoji jako podklad pro revizi zonace Krkonošského národního parku včetně návrhu zásad managementu. Závěrečná zpráva projektu VaV/620/6/03. Vrchlabí, Správa KRNAP 2005, 68 s.

Schwarz O.: Péče o botanicky významné lokality jako nástroj ochrany a obnovy biodiverzity lesních ekosystémů Krkonoš. Ochrana přírody, 60. Praha, AOPK ČR 2005, č. 1, s. 12–15.

Materna, J., 2005: Structure and seasonal dynamics of oribatid communities (Acari: Oribatida) inhabiting moss covers on granite boulders in a mountain spruce forest. In: Tajovský, K. Schlaghamerský, J., Pižl, V. (eds.): Contributions to Soil Zoology in Central Europe I. ISB AS CR, České Budějovice, 91–94.

Materna, J., Daniel, M., Danielová, V., 2005: Altitudinal distribution limit of the tick *Ixodes ricinus* shifted considerably towards higher altitudes in Central Europe: results of three years monitoring in the Krkonoše Mts. (Czech republic). Central European Journal of Public Health 13, 24–28.

Opera Corcontica – sborník vědeckých prací z Krkonoš

Opera Corcontica – tom prac naukowych o Karkonoszach

Opera Corcontica – An Anthology of Research Papers from the Krkonoše Mts

Opera Corcontica – Almanach wissenschaftlicher Arbeiten aus dem Riesengebirge

Jan Štursa

Ke konci roku 2005 Správa KRNAP vydala 42. ročník sborníku vědeckých prací z Krkonoš, známý pod názvem Opera Corcontica (Krkonošské práce). Tento poslední přehled novinek ze světa krkonošského bádání má některé inovace, kterými se odlišuje od předchozích sborníků. Poprvé jsou vybrané grafické přílohy některých prací publikovány v barevné verzi, což by mělo významně zvýšit jejich vypovídací hodnotu. Barevné ilustrace jsou nepochybně přesvědčivější než jejich černobílá verze, avšak redakční rada sborníku musí zvažovat i finanční náklady. Proto nejsou v barevné podobě všechny, ale jen některé obrázky.

Tento ročník přináší celkem 13 příspěvků, z nichž 3 se věnují geomorfologické problematice, 2 příspěvky jsou mineralogické, další z publikovaných prací přibližuje limnologické poměry na Úpském rašeliništi, 1 práce je mykologická a další se věnuje růstové strategii endemického jeřábu sudetského. Samostatný příspěvek rozebírá problematiku genofondu starých ovocných dřevin v Krkonoších, jiný se věnuje ekologickým formám zemědělství na území Krkonoš a jejich perspektivě. Sociální geografie patří mezi mladší vědecké disciplíny, které však mají v Krkonoších své nezastupitelné poslání. Dokladuje to zajímavá analýza populačních a sídelních změn, které se v Krkonoších odehrály v posledních dvou staletích.

Závěr posledního čísla sborníku navazuje na v minulosti publikované bibliografie Krkonoš a zahajuje řadu oborových bibliografií. Pod názvem Bibliographia Corcontica – Botanica je čtenářům předložen ucelený přehled botanických prací z Krkonoš z období let 1987 až 1997. Editoři sborníků věří, že se tak podaří odstartovat pravidelné zveřejňování bibliografické databáze Krkonoš – jednoho z vědecky nejpřitažlivějších evropských pohoří.

Poslední 42. ročník si lze v ceně 150 Kč objednat v knihovně Krkonošského muzea Správy KRNAP (hjohnova@knap.cz), nebo přímo zakoupit ve vybraných informačních střediscích Správy KRNAP.

Pod koniec roku 2005 Dyrekcja KRNAP wydała 42 rocznik zeszytu prac naukowych z Karkonoszy, znany pod tytułem Opera Corcontica (Karkonoskie prace). Ten rocznik zawiera łącznie 13 prac.

Towards the end of the year 2005 KRNAP Administration published 42nd annual Anthology of Research Papers from the Krkonoše Mountains, which is known as Opera Corcontica (Krkonošské práce/The Krkonoše Mountains Works). This year the anthology had 13 contributions.

Zu Jahresende 2005 gab die KRNAP-Verwaltung den 42. Jahrgang des Almanachs wissenschaftlicher Arbeiten aus dem Riesengebirge heraus, der unter dem Namen Opera Corcontica (Riesengebirgsarbeiten) bekannt ist. Dieser Jahrgang enthält insgesamt 13 Beiträge.

14. KONTAKTY, ADRESY

Kontakty, Adresy

Contacts, Addresses

Ansprechpartner, Adressen

red.

Správa Krkonošského národního parku Dobrovského 3 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 111 /ústředna/	Hlavní informační středisko náměstí Míru čp. 223 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 761, 499 421 474
Informační středisko a terénní služba 543 51 Špindlerův Mlýn tel.: 499 493 228	Informační středisko a terénní služba 512 46 Harrachov tel.: 481 529 118
Informační středisko a terénní služba 542 21 Pec pod Sněžkou tel.: 499 896 213	Informační středisko Obří důl 542 21 Pec pod Sněžkou tel.: 499 736 311
Informační středisko 512 44 Rokytnice nad Jizerou tel.: 481 523 694	Informační středisko Temný důl 542 26 Horní Maršov tel.: 499 874 264
Sezonní informační středisko 543 52 Strážné	Sezonní informační středisko U Dívčí lávky 543 51 Špindlerův Mlýn
Sezonní informační středisko Zlaté návrší 543 51 Horní Mísečky	Informační srub u Hoffmanovy boudy 542 25 Janské Lázně
Informační srub u Děvína 542 21 Pec pod Sněžkou	Krkonošské muzeum Augustiniánský klášter 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 708
Krkonošské muzeum náměstí Míru 224 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 761, 499 421 474	Krkonošské muzeum Zámek 1 514 01 Jilemnice tel.: 481 543 041
Krkonošské muzeum Památník zapadlých vlastenců 512 47 Paseky nad Jizerou tel.: 481 523 609	Ekologická expozice Obří důl 542 21 Pec pod Sněžkou tel.: 499 736 311
Expozice Šindelka 512 46 Harrachov tel.: 481528310	Krkonošské středisko ekologické výchovy Rýchorská bouda 542 26 Horní Maršov tel.: 499 895 108
Lesní správa 543 51 Špindlerův Mlýn tel.: 499 433 282	Lesní správa 512 46 Harrachov tel.: 481 528 106
Lesní správa Rezek 512 38 Vítkovice v Krkonoších tel.: 481 582 723	Lesní správa 512 44 Rokytnice nad Jizerou tel.: 481 522 367

Lesní správa 543 11 Vrchlabí tel.: 499 456 414	Lesní správa 543 44 Černý Důl tel.: 499 440 422
Lesní správa 542 21 Pec pod Sněžkou tel.: 499 896 214	Lesní správa 542 26 Horní Maršov tel.: 499 948 161
Lesní správa 542 24 Svoboda nad Úpou tel.: 499 871 102	Útulek pro hendikepovaná zvířata Dobrovského 3 543 01 Vrchlabí tel.: 499 456 769

Na výběru železa
závisí váš výkon...

you can
Canon

...nepodceňujte jej ani v kanceláři!

Zvolte profesionální stroje a služby Canon nejvyšší kvality. Vysokorychlostní skenery, velkoformátové tiskárny a multifunkční stroje Canon v širokém sortimentu přesně podle vašich představ... ať už se chystáte na odpal nebo patujete. www.canon.cz

 Národní parky ČR
CENTRUM PRÁKEL

ROČENKA

Správy Krkonošského národního parku 2005

Připravil kolektiv autorů Správy KRNAP

Redakce: Bc. Radek Drahný

Vydala: Správa KRNAP, Vrchlabí v roce 2006

Polské resumé: Andrzej Magala

Anglické resumé: Lenka Kršiaková

Německé resumé: H. J. Warsaw

Fotografie: Karel Hník, Jan Hollan, Jitka Kopáčová, Radek Drahný, Kamila Antošová, Olga Hartmanová, Jitka Zahradníková, Jan Materna, vize.com, archiv Správy KRNAP

Obálka: Vladimír Vít

ALMANACH

Zarząd Karkonoskiego Parku Narodowego 2005

Opracował zespół autorów Zarządu KRNAP

Redakcja: Bc. Radek Drahný

Wydał: Zarząd KRNAP, Vrchlabí w 2006

Polskie resumé: Andrzej Magala

Angielskie resumé: Lenka Kršiaková

Niemieckie resumé: H. J. Warsaw

Fotografie: Karel Hník, Jan Hollan, Jitka Kopáčová, Radek Drahný, Kamila Antošová, Olga Hartmanová, Jitka Zahradníková, Jan Materna, vize.com, archiwum Dyrekcji KRNAP

Okładka: Vladimír Vít

YEARBOOK

Of The Krkonoše Mountains National Park Administration 2005

Prepared by a Team of KRNAP Administration's Workers

Edited By: Radek Drahný

Published by: Správa KRNAP [KRNAP Administration] in 2006

Polish Summary: Andrzej Magala

English Summary: Lenka Kršiaková

German Summary: H. J. Warsaw

Photographs: Karel Hník, Jan Hollan, Jitka Kopáčová, Radek Drahný, Kamila Antošová, Olga Hartmanová, Jitka Zahradníková, Jan Materna, vize.com, archiv Správy KRNAP

Cover: Vladimír Vít

JAHRBUCH

Verwaltung des Riesengebirgsnationalparks 2005

Wurde von einem Autorenkollektiv der KRNAP-Verwaltung vorbereitet.

Redaktion: Bc. Radek Drahný

Herausgegeben von der Verwaltung des KRNAP, Vrchlabí 2006

Polnisches Resümee: Andrzej Magala

Englisches Resümee: Lenka Kršiaková

Deutsches Resümee: H. J. Warsaw

Fotografien: Karel Hník, Jan Hollan, Jitka Kopáčová, Radek Drahný, Kamila Antošová, Olga Hartmanová, Jitka Zahradníková, Jan Materna, vize.com, Archiv der KRNAP-Verwaltung

Umschlag: Vladimír Vít